מנחו עלוני השבת

כי תבוא	ער"ש	מו"ש	בעלזא	ר"ת
י-ם	6:29	7:41	7:59	8:21
ת"א	6:44	7:43	7:56	8:18
חיפה	6:36	7:43	7:58	8:20
אשדוד	6:45	7:43	7:56	8:18
ב"ש	6:28	7:42	7:58	8:20
ק"ג	6:46	7:42	7:57	8:19

שנת תשע"ח לפ"ק

וקראת לשבת עונג

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 פינת בר אילן, ירושלים. טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018

דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א' - ה': 10:00-19:00 יום ו': 10:00-12:00

כך תבטיחו לעצמכם שנה מתוקה יותר!

במקום הקדוש ביותר
ביום המסוגל ביותר

תלמידי חכמים שליחי ארגון מאוחדים
יתפללו עבורכם ועבור בני ביתכם

בליל יום הכיפורים
בכותל המערבי

חוברות עלוני השבת של מאוחדים מופצים מידי שבוע למאות חולים ובני משפחותיהם.

קחו חלק במאות אלפי הזכויות העצומות ותזכו לשנה טובה ומתוקה!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

בתרומת 50 ₪ לכל שם

גם לכם מגיע שנה טובה יותר! חייגו כעת:

0799-607-644

להעברת שמות ולמענה אנושי הקישו 3 בתפריט הראשי

ניתן לתרום באמצעות עמדות נדרים פלוס בבתי הכנסת

נדרים פלוס

קבוצת המתנדבים בוואטסאפ: 054-304-1836 • דוא"ל: meuchadim.org@gmail.com • אתר אינטרנט: meuchadim.org

הכונו לקראת הוצאת "שבת טיש" כרך ה'
והשלמת הסדרה המבקשת בכל בית ישראל!

פרשת כי תבוא, כ"א באלול תשע"ח
גיליון מס' 307
שנה 6

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

סְפוּרִים וְאַגָּדוֹת ❁ פְּנִינִים וּפַרְפְּרָאוֹת ❁ מִדּוֹת וַהֲלִיכוֹת

ספורים בפרשה

בְּעֵרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת (כו, יג)

אֶחָד מִבְּנֵי צְפַת, שֶׁבִּרְשׁוּתוֹ הָיוּ סִפְרֵי הָאֲרִ"י הַקָּדוֹשׁ, הָלַךְ פַּעַם וּמָכָרָם כְּדֵי לְהַרְוִיחַ אֶת שָׁוְיָם. בְּאוֹתוֹ לַיְלָה, חָלַם הָאִישׁ חֲלוֹם מוּזָר וּבַחֲלוֹמוֹ רָאָה בְּנֵי אָדָם בִּלְתִּי מְפֻרָּשִׁים הַצּוֹעֲקִים עָלָיו: "צֵא מִכָּאן, בְּהֵמָה"! וּבֵינֵיהֶם הִתְלַחֲשׁוּ וְאָמְרוּ זֶה לָזֶה: "הַאִם רְאִיתֶם בְּהֵמָה זוֹ"?! הִתְעוֹרֵר הָאִישׁ בְּבֶהָלָה וְאָמַר לְעַצְמוֹ 'חֲלוֹמוֹת שָׁוְא יְדַבֵּרוּ'. בַּלַּיְלָה הַשֵּׁנִי חָזַר הַחֲלוֹם וְנִשְׁנָה, וְכָךְ קָרָה הַדָּבָר בְּמֶשֶׁךְ חֲמִשָּׁה לֵילוֹת רְצוּפִים, וּשְׁנָתוֹ נָדְדָה מֵעֵינָיו. נִבְהַל הָאִישׁ וְהָלַךְ אֶל הָאֲרִיזַ"ל כְּדֵי לְבַקֵּשׁ אֶת פִּתְרוֹן הַחֲלוֹם וּמָה עָלָיו לְתַקֵּן, וּכְשֶׁנִּשְׁאַל מָה עָשָׂה בַּיָּמִים הָאֲחֲרוֹנִים, נִזְכַּר הָאִישׁ בְּמֶכִירַת סִפְרֵי הָאֲרִי. אָמַר לוֹ הָאֲרִיזַ"ל "זוֹ הָיְתָה כְּוָנָתָם שֶׁל אֵלּוּ שֶׁרָאִיתָ בַּחֲלוֹמוֹתֶיךָ, שֶׁכֵּן **בְּהֵמָה** רָאשֵׁי תֵּבוֹת 'בְּעֵרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת', וּבִגְלַל שֶׁעָשִׂיתָ דָּבָר זֶה וְהוֹצֵאתָ סִפְרֵי קֹדֶשׁ מִבֵּיתְךָ שֶׁלֹּא בְּדַרְכָּךְ כָּבוֹד, צִוָּרוּ אוֹתְךָ בַּחֲלוֹם". מִיָּד פָּנָה הָאִישׁ וְרָכַשׁ שׁוּב אֶת סִפְרֵי הָאֲרִי, וּמֵאָז הִפְסִיקוּ הַחֲלוֹמוֹת לְהַטְרִיד אֶת מְנוּחָתוֹ.

יַכֶּכָּה ה' בִּשְׁגָעוֹן וּבְעִוָּרוֹן וּבְתִמְהוֹן לֵבָב (כח, כח)

בְּיָמָיו שֶׁל רַבִּי בּוּנִים מִפְּשִׁיסְחָא, הָיָה בָּחוּר אֶחָד שֶׁנִּכְנַס בּוֹ שִׁגָּעוֹן לֹא עָלֵינוּ, וּבְמַחֲשַׁבְתּוֹ נִקְבַּע שֶׁשָּׁאר הַצָּבָא שֶׁל הָעִיר הוּא אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, וְשַׁר הָעִיר הוּא מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ. הִתְבַּיְשׁוּ בְּנֵי בֵּיתוֹ וּנְטָלוּהוּ לְרַבִּי בּוּנִים שֶׁהָיָה יָדוּעַ בְּפִקְחוּתוֹ. מִיָּד עִם הִכָּנְסוֹ, סִפֵּר הַבָּחוּר לְרַבִּי עַל 'גְּלוּיוֹ', וְהָרַבִּי שְׁאָלוֹ "וּמִי אֲנִי"? וְהָלָה הֵשִׁיב: "אַתָּה הָרַבִּי". שְׁאָלוֹ רַבִּי בּוּנִים: "אִם אֲנִי הָרַבִּי, גַּם אֲנִי הֲרֵי יוֹדֵעַ מִי הֵם אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וְהַמֶּלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, אֲבָל אֲנִי שׁוֹתֵק וְאַף אַתָּה צָרִיךְ לִנְהֹג כֵּן. הִבְטִיחַ הַנַּעַר שֶׁלֹּא יְגַלֶּה הַדָּבָר, וּבְזֶמַן קָצָר הִבְרִיא מִשִּׁגָּעוֹנוֹ.

תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־עָבַדְתָּ אֶת־ה' אֱלֹקֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב כֹּל (כח, מז)

בְּמוֹצָאֵי צוֹם גְּדַלְיָה אֶחָד, יָשַׁב הַסָּבָא מִשְׁפּוֹלִי בְּבֵיתוֹ וְעִמּוֹ הִתְוַעֲדוּ כַּמָּה מְצַדִּיקֵי דּוֹרוֹ. קָם הָרַבִּי ר' זוּשָׁא מֵאֲנִיפּוֹלִי וְאָמַר לָרַבִּי לֵיבּ מוֹכִיחַ מִפּוֹלְנָאָה שֶׁנּוֹדַע בִּדְרָשׁוֹתָיו הַנּוֹקְבוֹת וְהַמְיִסְּרוֹת: "מְעַכֵּב אַתָּה אֶת בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ בְּדִבְרֵי הַתּוֹכָחָה וְהַמּוּסָר שֶׁלְּךָ, שֶׁכֵּן תּוֹלָה אַתָּה אֶת הַקּוֹלָר בְּמַעֲשֵׂיהֶם וְאֵין אַתָּה מְלַמֵּד זְכוּת עֲלֵיהֶם. אִלּוּ הָיִיתָ מְהַפֵּךְ בִּזְכוּתָם הָיוּ יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִים זֶה מִכְּבָר". נַעֲנָה הַסָּבָא מִשְׁפּוֹלִי וְאָמַר: "צוֹדֵק הוּא רַבִּי זוּשָׁא. נִשְׁבַּע אֲנִי שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל חוֹזְרִים לְמוּטָב עַל יְדֵי תּוֹכָחוֹת וְיִסּוּרִים, אֶלָּא מֵרֹב כֹּל. וְכֵן נֶאֱמַר בְּפָרָשַׁת כִּי־תָבוֹא, 'תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עָבַדְתָּ אֶת־ה' אֱלֹקֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב כֹּל', מִכָּאן שֶׁרַק עַל יְדֵי רֹב כֹּל, אֶפְשָׁר לַעֲבֹד אֶת ה'".

כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ ה' עֲלֵיכֶם לְהֵיטִיב אֶתְכֶם... כֵּן יָשִׂישׂ ה' עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד (כח, סג)

מִסָּפֵר, שֶׁכַּאֲשֶׁר הִגִּיעַ הָ"אִבְּן עֶזְרָא" לְפָסוּק זֶה, קָרָא אֶת הַפָּסוּק בִּתְהִלִּים: "כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ". הָיוּ הַדְּבָרִים תְּמוּהִים בְּאָזְנֵי הַשּׁוֹמְעִים, עַד שֶׁבָּא חָכָם אֶחָד וּבֵאַר אֶת כַּוָּנַת ה"אִבְּן עֶזְרָא", וְכָךְ צָרִיךְ לְהַטְעִים אֶת הַפָּסוּק: "כַּאֲשֶׁר - שָׁמַעְנוּ", "כֵּן - רָאִינוּ", וְכַוָּנָתוֹ הָיְתָה כָּךְ: "כַּאֲשֶׁר" - אֶת הַחֵלֶק הָרִאשׁוֹן בַּפָּסוּק "כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ ה' עֲלֵיכֶם לְהֵיטִיב אֶתְכֶם", זֹאת רַק שָׁמַעְנוּ אֲבָל לֹא רָאִינוּ וְלֹא זָכִינוּ שֶׁנִּתְקַיֵּם בָּנוּ עַד עַתָּה. אוּלָם "כֵּן" - אֶת הַחֵלֶק הַשֵּׁנִי בַּפָּסוּק "כֵּן יָשִׂישׂ ה' עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד אֶתְכֶם", זֹאת רָאִינוּ לְצַעֲרֵנוּ וְהִתְקַיֵּם בָּנוּ בִּשְׁנוֹת הַגְּלוּת הַמָּרָה, וּבִמְהֵרָה נִזְכֶּה לְהִגָּאֵל בִּתְשׁוּעַת עוֹלָמִים.

פְּנִינִים

וְהָיָה כִּי־תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ (כו, א) - מוּבָא בַּסְּפָרִים, שֶׁקּוֹרְאִים אֶת פָּרָשַׁת הַתּוֹכֵחָה בְּסוֹף הַשָּׁנָה, כְּדֵי שֶׁתִּכְלֶה שָׁנָה וְקִלְלוֹתֶיהָ, וְאִם נִגְזַר חַס וְשָׁלוֹם שֶׁלֹּא בְּטוֹב, יוֹצְאִים אָנוּ יְדֵי חוֹבָה בְּקִרְיאַת הַדְּבָרִים וְיִתְהַפְּכוּ כֻּלָּם לִבְרָכָה. שְׁתֵּי תּוֹכָחוֹת נֶאֱמְרוּ בַּתּוֹרָה, בְּפָרָשַׁת **בְּחֻקֹּתַי** וּבְפָרָשַׁת **כִּי־תָבוֹא**, וְרָאשֵׁי הַתֵּבוֹת שֶׁלָּהֶם **כָּתַב**, שֶׁדַּי בִּכְתִיבָתָם וְאֵין צָרִיךְ לְקַיְּמָן. (מועדי קדשך)

אֵין **וְהָיָה** אֶלָּא לְשׁוֹן שִׂמְחָה, וְהֵיא שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה, וּבִזְכוּת הַשִּׂמְחָה יִזְכֶּה **לְתָבוֹא** רָאשֵׁי תֵּבוֹת **תּוֹרָה** וּגְדֻלָּה **בְּמָקוֹם אֶחָד**. (אהבת ישראל)

רָאשֵׁי הַתֵּבוֹת **כִּי־תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ** בְּגִימַטְרִיָּה **מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד בָּא**, בִּמְהֵרָה נִזְכֶּה לְכָךְ. (בית מאיר)

לַאֲבֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ (כו, ג) - סוֹפֵי הַתֵּבוֹת בְּגִימַטְרִיָּה **וְסֵר עֲוֹנֵךְ**, רֶמֶז לְדִבְרֵי הַגְּמָרָא כָּל הַדָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁרוּי **בְּלֹא עָוֹן**. (שם)

תִּבְנֶה אֶת־מִזְבַּח (כז, ו) - הַמִּזְבֵּחַ מְרַמֵּז עַל עֲנָוָה וְשִׁפְלוּת, כַּמּוּבָא בְּמַסֶּכֶת סוֹטָה, כַּמָּה גְּדוֹלִים נְמוּכֵי הָרוּחַ לִפְנֵי הַקָּבָ"ה, שֶׁבִּשְׁעָה שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם אָדָם מַקְרִיב עוֹלָה, שְׂכַר עוֹלָה בְּיָדוֹ. מִנְחָה, שְׂכַר מִנְחָה בְּיָדוֹ. אֲבָל מִי שֶׁדַּעְתּוֹ שְׁפָלָה מַעֲלָה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ הִקְרִיב כָּל הַקָּרְבָּנוֹת כֻּלָּם, שֶׁנֶּאֱמַר זִבְחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה. וּמְרֻמָּז בְּרָאשֵׁי תֵּבוֹת אֵלּוּ שֶׁהֵם **אֱמֶת**, רָאשֵׁי תֵּבוֹת **אֲפֹר**, **מָה**, **תּוֹלַעַת**, שֶׁנֶּאֶמְרוּ אֵצֶל אַבְרָהָם מֹשֶׁה וְדָוִד בִּלְשׁוֹן עֲנָוָה, "וְאָנֹכִי עָפָר **וָאֵפֶר**", "וְנַחְנוּ **מָה**", "וְאָנֹכִי **תּוֹלַעַת** וְלֹא־אִישׁ", וְהַמִּתְנַהֵג בַּעֲנָוָה נֶחְשָׁב לוֹ כְּקָרְבָּנוֹ. (מתוק לחכי)

הַסְפֵּת וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל (כז, ט) - בְּתֵבוֹת אֵלּוּ יֵשׁ רֶמֶז לְמִצְוֹת שֶׁנַּעֲשׂוֹת **בַּעֲמִידָה**. **ה** - הַלֵּל. **ס** - **סְבָה** (בִּרְכַּת הַזִּמּוּן). **כ** - **כֹּהֲנִים**. **ת** - **תְּפִלָּה**. **ו** - וִדּוּי. **ש** - **שׁוֹפָר**. **מ** - **מְגִלָּה**. **ע** - עֲמֹר. (הרשב"ץ)

וְיֵשׁ שֶׁמְּצִאוּ רֶמֶז לְכָךְ בְּפָסוּק **עֲצַת ה' לְעוֹלָם תַּעֲמֹד**, **עֲצַת** - **עֲמֹר**, **צִיצִית**, **תְּפִלִּין**. **לְעוֹלָם** - **לְבָנָה**, **עֹמֶר**, **לוּלָב**, **מְיֻלָּה**. (עטרת זקנים)

בָּרוּךְ טַנְאֲךָ **וּמִשְׁאֲרֹתֶךָ** (כח, ה) - רָאשֵׁי תֵּבוֹת **טוֹב**, רֶמֶז לַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ "כִּי לֶקַח **טוֹב** נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל־תַּעֲזֹבוּ", וְעַל יְדֵי לִמּוּד **הַתּוֹרָה** זוֹכִים **לְגַשְׁמֵי בְּרָכָה וּלְשָׂבָע**. (לב אהרן)

לקבלת הגיליון והנצחות
דוא"ל: 5806777@gmail.com

בְּרָכַת כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה
לְכָל הַקּוֹרְאִים הַנִּכְבָּדִים וּלְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל

זמני השבת - ירושלים
הדלה"נ 6.29 צאת השבת 7.41 רבנו תם 8.21

ספור לשלחן השבת

הָיֹה הָיָה

בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ

מֵאָז וּמִתָּמִיד הָיְתָה יְרוּשָׁלַיִם כְּאֶבֶן שׁוֹאֶבֶת לִדְמֻיּוֹת מִסְתּוֹרִיּוֹת וּמְעַנְיְנוֹת, אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן מִתְהַלְּכוֹת עַד הַיּוֹם אַגָּדוֹת רַבּוֹת וּמְרַתְּקוֹת וְיוֹתֵר מִקָּרְטוֹב שֶׁל אֱמֶת בָּהֶן. אֶחָד מֵהֶם הָיָה ר' שָׁלוֹם הַמְעוֹרֵר, מִדְּמֻיּוֹת יְרוּשָׁלַיִם לִפְנֵי לְמַעְלָה מִמֵּאָה שָׁנָה, אֲשֶׁר גְּוָנִים רַבִּים הָיוּ לְאִישִׁיּוּתוֹ כְּמוֹ הַכִּנּוּיִים הָרַבִּים שֶׁדָּבְקוּ בּוֹ. כִּנּוּיוֹ הָרוֹוֵחַ הָיָה כָּאָמוּר הַמְעוֹרֵר, 'ר' שָׁלוֹם וֶועקֶער', שֶׁכֵּן מִנְהָג הָיָה לוֹ לְעוֹרֵר בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר אֶת בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא, וּבְקוֹלוֹ הָאַדִּיר שֶׁהָיָה כְּשַׁאֲגַת אֲרִי, הָיָה מְסוֹבֵב בָּעִיר הָעַתִּיקָה, וְקוֹרֵא בִּנְעִימָה מְעוֹרֶרֶת: "עוּרָה, לָמָּה תִישַׁן?! הָקִיצוּ לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא, כִּי לְכָךְ נוֹצַרְתֶּם", עַד שֶׁכֻּלָּם הִשְׁכִּימוּ לַעֲמַל יוֹמָם. בִּירוּשָׁלַיִם הִמְלִיצוּ עָלָיו אֶת הַפָּסוּק, "וְנָתַתִּי שָׁלוֹם בָּאָרֶץ, וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין מַחֲרִיד", שֶׁכַּאֲשֶׁר שָׁלוֹם יִהְיֶה בָּאָרֶץ לְאַחַר פְּטִירָתוֹ, אֲזַי יִשְׁכְּבוּ בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם עַל מִשְׁכָּבָם וְאֵין מַחֲרִיד אוֹתָם מִשְּׁנָתָם... כִּנּוּי נוֹסָף הָיָה לוֹ, "ר' שָׁלוֹם תְּהִלִּים זָאגֶער" - אוֹמֵר הַתְּהִלִּים, בִּהְיוֹתוֹ הָרִאשׁוֹן בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁיִּסֵּד 'חֶבְרַת תְּהִלִּים' לְיַלְדֵי הָעִיר מִדֵּי שַׁבָּת בַּצָּהֳרַיִם, אוֹתָם הָיָה מְכַנֵּס בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַגָּדוֹל שֶׁבַּ'חֻרְבָּה', כְּשֶׁהוּא קוֹרֵא אֶת פְּסוּקֵי הַתְּהִלִּים בִּנְעִימָה מְיֻחֶדֶת וּבְקוֹל רָם שֶׁנִּשְׁמַע עַד הָרְחוֹב. הַיְלָדִים הָיוּ עוֹנִים אַחֲרָיו בְּמַקְהֵלָה, וְסָמוּךְ לִתְפִלַּת מִנְחָה הָיָה מְחַלֵּק לָהֶם סֻכָּרִיּוֹת שֶׁרָכַשׁ בְּכַסְפּוֹ. רַבִּים הָיוּ מְכַנִּים אוֹתוֹ 'שָׁלוֹם גִּבּוֹר' עַל שֵׁם גְּבוּרָתוֹ הַבִּלְתִּי מְצוּיָה וְקוֹמָתוֹ הַגְּבוֹהָה, אוּלָם שְׁמוֹ הָאֲמִתִּי הָיָה שָׁלוֹם פְּרִידְמַן וְאֶת פַּרְנָסָתוֹ מָצָא כְּחַיָּט שֶׁעָסַק בִּמְכִירַת בְּגָדִים יְשָׁנִים מִכָּל הַסּוּגִים.

מִנְהָג וָתִיק נָהֲגוּ בִּירוּשָׁלַיִם, שֶׁלֹּא לְהָלִין בָּהּ אֶת הַמֵּת. אַנְשֵׁי הַחֶבְרָה קַדִּישָׁא הָיוּ עוֹשִׂים אֶת מְלַאכְתָּם בְּנֶאֱמָנוּת וּבִמְסִירוּת, וְהָיוּ יוֹצְאִים לִקְבוּרַת נִפְטָרִים גַּם בְּאִישׁוֹן לַיְלָה, בְּלֵילוֹת חֲשׁוּכִים, סַגְרִירִיִּים וְסוֹעֲרִים. מֵהָעִיר הָעַתִּיקָה, הָיוּ יוֹצְאִים הַמְלַוִּים דֶּרֶךְ הַשַּׁעַר הַקָּטָן שֶׁיָּדוּעַ יוֹתֵר בִּשְׁמוֹ 'שַׁעַר הָאַשְׁפּוֹת', הוֹלְכִים בַּמּוֹרָד בְּסָמוּךְ לַחוֹמָה עַד הַגִּיעָם לְהַר הַזֵּיתִים. וְהִנֵּה הֵחֵלּוּ יְהוּדֵי יְרוּשָׁלַיִם לִסְבֹּל מִנַּחַת זְרוֹעָם שֶׁל פִּרְחֵחֵי הָעֲרָבִים, שֶׁמֵּאָז וּמִתָּמִיד הִתְנַכְּלוּ לַתּוֹשָׁבִים הַיְּהוּדִים, וְהֵם הֵחֵלּוּ לִסְקֹל בַּאֲבָנִים אֶת מְלַוֵּי הַנִּפְטָרִים וּלְעַפְּרָם בֶּעָפָר. פְּגִיעָתָם שֶׁל אֵלּוּ הָיְתָה כֹּה רָעָה, עַד שֶׁלְּעִתִּים נֶאֶלְצוּ נוֹשְׂאֵי הַמִּטָּה לְהוֹתִיר אֶת הַנִּפְטָר וְלִבְרֹחַ עַל נַפְשָׁם. אֵרַע פַּעַם, וְסָמוּךְ לְאַחַת הַלְּוָיוֹת עָבְרָה מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל הַבָּרוֹן רוֹטְשִׁילְד, וְהַלָּלוּ נִבְעֲתוּ לִרְאוֹת כֵּיצַד נֶאֱלָצִים הַמְלַוִּים לִנְטֹשׁ אֶת הַמֵּת הֶפְקֵר לְחַיּוֹת הָאָדָם וּמִהֲרוּ לְסַפֵּר זֹאת לַבָּרוֹן עַצְמוֹ. הַלָּה נִדְהַם לִשְׁמֹעַ עַל מַעֲשֶׂה הַנְּבָלָה וְהוּא מִהֵר אֶל הַשִּׁלְטוֹנוֹת הַתֻּרְכִּיִּים בִּדְרִישָׁה לְהַעֲמִיד מִשְׁמָר עַל כָּל לְוָיָה שֶׁל אִישׁ גַּלְמוּד, כַּאֲשֶׁר הַמְלַוִּים מֻעָטִים הֵם וּבְנֵי הַבְּלִיַּעַל מְנַצְּלִים הִזְדַּמְּנוּת זוֹ. הַבָּרוֹן בָּטַח עַל מִשְׁעֶנֶת הַקָּנֶה הָרָצוּץ, אַךְ עַד מְהֵרָה הִפְסִיקוּ הַשִּׁלְטוֹנוֹת לִשְׁלֹחַ אֶת חַיָּלֵיהֶם לְלַוּוֹת אֶת הַנִּפְטָרִים וְהַפּוֹרְעִים שָׁבוּ לְהִתְנַכֵּל לַמְלַוִּים.

הִתְכַּנְּסוּ אֵפוֹא בְּנֵי הַחֶבְרָה קַדִּישָׁא בְּרָאשׁוּת רַבִּי יוֹסֵף חַיִּים זוֹנֶנְפֶלְד, לְיָמִים רַבָּהּ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁשִּׁמֵּשׁ כִּנְשִׂיא הַחֶבְרָה קַדִּישָׁא, כְּדֵי לְטַכֵּס עֵצָה בָּעִנְיָן. בְּאוֹתָהּ עֵת, שָׁהָה ר' שָׁלוֹם גִּבּוֹר בְּבֵית הַדִּין שֶׁל הַ'חֻרְבָּה', שָׁם הָיְתָה לוֹ 'חֲזָקָה' בְּאַחַת מִפִּנּוֹת הַמִּסְדְּרוֹן לִשְׁמִירַת הַבְּגָדִים הַיְשָׁנִים שֶׁהָיָה מוֹכֵר, וּכְשֶׁשָּׁמַע כִּי הַמִּתְכַּנְּסִים דָּנִים בְּהִתְנַכְּלֻיּוֹת שֶׁל צְעִירֵי הָעֲרָבִים עַל מְלַוֵּי הַמֵּתִים, נִגַּשׁ לְרַבִּי חַיִּים וְהִצִּיעַ אֶת עַצְמוֹ לִפְתֹּר אֶת הָעִנְיָן. "כֵּיצַד תּוּכַל לְסַיֵּעַ לָנוּ"? תָּהָה רַבִּי חַיִּים, וְר' שָׁלוֹם עָנָה: "אֶעֱשֶׂה אֶת עַצְמִי כְּמֵת, אֶלְבַּשׁ תַּכְרִיכִים לְבָנִים וְאַשְׁכִּיב אֶת עַצְמִי עַל גַּבֵּי הָאֲלֻנְקָה. הַחֲבֵרִים יוֹצִיאוּ אוֹתִי דֶּרֶךְ הַשַּׁעַר הַקָּטָן, וְכַאֲשֶׁר הָעֲרָבִים יִתְנַפְּלוּ עֲלֵיהֶם וְיִרְגְּמוּ אוֹתָם בָּאֲבָנִים, יַנִּיחוּ אוֹתִי אַרְצָה וַאֲנִי כְּבָר אֶעֱשֶׂה בָּהֶם שְׁפָטִים וְאַטְעִימֵם מִנַּחַת זְרוֹעִי". הַמְצָאָתוֹ שֶׁל ר' שָׁלוֹם מָצְאָה חֵן בְּעֵינֵי רַבִּי חַיִּים, וּכְבָר לְמָחֳרָת נֶעֶרְכָה 'הַלְוָיָתוֹ' שֶׁל הַמֵּת־הַחַי. ר' שָׁלוֹם שָׁכַב לְלֹא נִיעַ עַל הַמִּטָּה כְּשֶׁהוּא לָבוּשׁ בְּתַכְרִיכִים צְחוֹרִים וּמְכֻסֶּה בְּטַלִּית, וְהַחֲבֵרִים שֶׁנָּשְׂאוּ אֶת מִטָּתוֹ, עָשׂוּ עַצְמָם כַּאֲבֵלִים כְּשֶׁהֵם קוֹרְאִים אֶת פְּסוּקֵי 'יֹשֵׁב בְּסֵתֶר' כַּנָּהוּג. מִיָּד כַּאֲשֶׁר הֵחֵל מְטַר הָאֲבָנִים לִנְחֹת עֲלֵיהֶם, נִמְלְטוּ מְלַוֵּי הַמֵּת־הַחַי וּבָרְחוּ עַל נַפְשָׁם. שָׁעָה קַלָּה נוֹתַר ר' שָׁלוֹם שׁוֹכֵב, וְכַאֲשֶׁר הִתְקָרְבוּ הַפִּרְחָחִים, קָם לְפֶתַע בְּתַכְרִיכָיו הַלְּבָנִים וְהֵחֵל לְהַכּוֹת בָּהֶם בְּאֶגְרוֹפָיו הָאַמִּיצִים, כְּשֶׁהוּא זוֹרֵעַ בָּהֶם הֶרֶס וְחֻרְבָּן. אֵימָה וָפַחַד נָפְלוּ עַל הָעֲרָבִים, שֶׁבְּטוּחִים הָיוּ כִּי הַמֵּת קָם לִתְחִיָּה כְּדֵי לִנְקֹם אֶת נִקְמָתוֹ עַל כְּבוֹדוֹ שֶׁחֻלַּל, וְהֵם נִמְלְטוּ מֵהַמָּקוֹם בִּילָלוֹת, אוּלָם ר' שָׁלוֹם גִּבּוֹר רָץ אַחֲרֵיהֶם וְכִלָּה בָּהֶם אֶת חֲמָתוֹ. לָזֶה עָקַר שִׁנַּיִם, לַשֵּׁנִי מָעַךְ אֶת אַפּוֹ, לַשְּׁלִישִׁי שָׁבַר אֶת יָדוֹ וְלָרְבִיעִי הָלַם בְּחָזְקָה בְּגַבּוֹ. הַמָּקוֹם הָיָה לְחֶרְדַּת אֱלֹקִים וְדָמָה לִשְׂדֵה קֶטֶל, אוּלָם ר' שָׁלוֹם יָצָא שָׁלֵם מִכָּל הַתִּגְרָה. בְּדֶרֶךְ אֶחָד יָצְאוּ הַפִּרְחָחִים אֵלָיו וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים נָסוּ מִלְּפָנָיו. כְּבָר לְמָחֳרָת, נִזְעֲקוּ כַּמָּה מִנִּכְבְּדֵי הָעֲרָבִים אֶל בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי חַיִּים זוֹנֶנְפֶלְד, וּבְדִמְעוֹת הִתְחַנְּנוּ לְפָנָיו לְהַרְגִּיעַ אֶת רוּחוֹ שֶׁל 'הַמֵּת' כְּדֵי שֶׁלֹּא יָשׁוּב לְהִתְנַקֵּם בָּהֶם. בִּשְׁבוּעָה חֲמוּרָה נִשְׁבְּעוּ, כִּי מֵעַתָּה וָאֵילָךְ יִשְׁמְרוּ הֵם בְּעַצְמָם עַל בְּנֵיהֶם לְבַל יִתְנַכְּלוּ לִמְלַוֵּי הַנִּפְטָרִים, וְאָמְנָם מֵאוֹתוֹ יוֹם שָׁקְטָה הָאָרֶץ וְהָעֲרָבִים לֹא הֵעֵזּוּ יוֹתֵר לְהָצִיק לַיְּהוּדִים בְּדַרְכָּם אֶל הַר הַזֵּיתִים.

ר' שָׁלוֹם גִּבּוֹר הֶאֱרִיךְ יָמִים, וּבִפְטִירָתוֹ בִּשְׁנַת תֶּעָרַ"ב, סָמוּךְ לִפְרֹץ מִלְחֶמֶת הָעוֹלָם הָרִאשׁוֹנָה, הָיָה בֶּן מֵאָה וָשֶׁבַע שָׁנִים. בְּנוֹ, ר' אֶפְרַיִם קַאלַאכֶער - הַסַּיָּד, הִמְשִׁיךְ בְּמִנְהָגוֹ שֶׁל אָבִיו וְאַף הוּא הָיָה מְעוֹרֵר אֶת יְהוּדֵי יְרוּשָׁלַיִם בָּעִיר הָעַתִּיקָה וְהַחֲדָשָׁה, אֶלָּא שֶׁהוּא נִפְטַר עֲרִירִי וְלֹא הָיָה מִי שֶׁיַּמְשִׁיךְ אֶת מִנְהָגוֹ. תּוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַיִם מֵאָז זוֹכְרִים עֲדַיִן אֶת הַחֶדֶר הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַ'שְׁטִיבְּלַךְ' בְּמֵאָה שְׁעָרִים שֶׁהִתְנַדֵּב עַל יָדוֹ, וְהָיָה נִקְרָא עַל שְׁמוֹ 'ר' אֶפְרַיִם קַאלַכֶעְר'ס שְׁטִיבְּל".

מְאוֹרוֹת

רבנו יְהוֹנָתָן אַיְבְּשִׁיץ זי"ע

לְיוֹם הַהִלּוּלָא כ"א בֶּאֱלוּל תקכ"ד

מִגְּדוֹלֵי גְּאוֹנֵי יִשְׂרָאֵל הַמְפֻרְסָמִים, בָּקִי בַּתּוֹרָה בְּכָל מִקְצוֹעוֹתֶיהָ בַּנִּגְלֶה וּבַנִּסְתָּר, פּוֹסֵק הֲלָכָה, דַּרְשָׁן נִפְלָא וּמְחַבֵּר קָרוֹב לְמֵאָה חִבּוּרִים שֶׁהָפְכוּ לְנִכְסֵי צֹאן בַּרְזֶל בְּעוֹלַם הַתּוֹרָה. שְׁנִינוּתוֹ וּפִקְחוּתוֹ הָיוּ לְשֵׁם דָּבָר, וְסִפּוּרִים רַבִּים נוֹתְרוּ לְדוֹרוֹת מִתְּשׁוּבוֹתָיו הַשְּׁנוּנוֹת לְמַרְשִׁיעֵי בְּרִית וְשׂוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, לָהֶם הֵשִׁיב מָנָה אַחַת אַפַּיִם וְהִקְהָה אֶת שִׁנֵּיהֶם. נוֹלַד בִּשְׁנַת תנ"ו בָּעִיר פִּינְטְשׁוֹב שֶׁבְּפּוֹלִין, לְאָבִיו הַמְקֻבָּל רַבִּי נָתָן נָטַע, מִצֶּאֱצָאֵי הַ"מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת". הִתְיַתֵּם בְּיַלְדוּתוֹ מֵאִמּוֹ, וְעָבַר לָעִיר אַיְבְּשִׁיץ שָׁם הִתְמַנָּה אָבִיו לְרַב, וּמֵאָז נִקְרָא שֵׁם מִשְׁפַּחְתּוֹ עַל שֵׁם הָעִיר. מִנְּעוּרָיו נִכְּרוּ בּוֹ כִּשְׁרוֹנוֹת מְיֻחָדִים, זִכָּרוֹן מֻפְלָא כְּבוֹר סוּד שֶׁאֵינוֹ מְאַבֵּד טִפָּה, וְהָיוּ בּוֹ שְׁתֵּי הַסְּגֻלּוֹת כְּאֶחָד סִינַי וְעוֹקֵר הָרִים. בְּגִיל י"ט כְּבָר הִתְמַנָּה לְדַרְשָׁן בָּעִיר פְּרַג, וּדְרָשׁוֹתָיו הָיוּ בְּנוּיוֹת לְתַלְפִּיּוֹת וּפִרְסְמוּ אֶת שְׁמוֹ הַטּוֹב. בִּדְבָרָיו יִסֵּר אֶת הָעָם עַל מַעֲשֵׂיהֶם וְתִקֵּן תַּקָּנוֹת לְטוֹבַת הַכְּלָל. מְקֹרָב הָיָה לַמַּלְכוּת, וּבִזְכוּת הִשְׁתַּדְּלוּתוֹ הַגְּדוֹלָה קִבֵּל אִשּׁוּר מְיֻחָד לְהַדְפָּסַת הַשַּׁ"ס, לְאַחַר הָאִסּוּר שֶׁהֵטִיל הַשִּׁלְטוֹן הָאוֹסְטְרִי עַל כָּךְ. הַמֶּלֶךְ חִבְּבוֹ מְאֹד וְהָיָה רָגִיל לְהִתְוַכֵּחַ אִתּוֹ וְלֵיהָנוֹת מִתְּשׁוּבוֹתָיו הַחֲרִיפוֹת. פַּעַם, פְּגָשׁוֹ בָּרְחוֹב וּכְשֶׁשְּׁאָלוֹ לְהֵיכָן פָּנָיו מוּעָדוֹת, הֵשִׁיב 'אֵינִי יוֹדֵעַ'. כָּעַס הַמֶּלֶךְ וְצִוָּה לְחָבְשׁוֹ בְּבֵית הָאֲסוּרִים, וּכְשֶׁשָּׁכְכָה חֲמָתוֹ תָּמַהּ בְּפָנָיו עַל תְּשׁוּבָתוֹ. הֵשִׁיב לוֹ רַבִּי יְהוֹנָתָן: "הֲרֵי צָדַקְתִּי בִּדְבָרַי, כִּי אֵין אָדָם יוֹדֵעַ לְאָן רַגְלָיו מוֹלִיכוֹת אוֹתוֹ. הָלַכְתִּי לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וְהִגַּעְתִּי בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר לְבֵית הָאֲסוּרִים"...

יוֹסִיף דַּעַת

על הפסוק שבפרשתנו "גַּם כָּל־חֳלִי וְכָל־מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כָתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת", שגור הפתגם: "וכל מכה אשר לא כתוב, זו מיתת צדיקים". אולם לפתגם זה, כמו לעשרות רבות של פתגמים אחרים השגורים בפי כל, אין מקור בדברי חז"ל והוא התפתח בתקופות מאוחרות יותר. כך מסופר על רבי ישעיה פיק בעל ההוספות ל'מסורת הש"ס', שהיה מפורסם בידענותו הכבירה, וכשנשאל היכן המקור לפתגם זה, אמר: "זו גופא מכה אשר לא כתוב, שכן מאמר כזה אינו מצוי בש"ס כולו". בפסיקתא זוטרתא מובא הנוסח: "וכל מכה אשר לא כתוב, זו מיתת בנים", ולא צדיקים. הנודע ביהודה ביאר פתגם זה, שבכל ספר בתורה נזכרת מיתת צדיקים. בראשית מיתת האבות, שמות מיתת יוסף, ויקרא מיתת נדב ואביהוא, במדבר מיתת אהרן, אך בספר דברים לא נזכרת מיתת צדיקים עד לתוכחה, ופטירת משה נאמרה רק בסוף הספר. יש שמצאו מקור לדברים אלו במדרש איכה, שם נדרש הפסוק בישעיה "לָכֵן הִנְנִי יוֹסִף לְהַפְלִיא אֶת־הָעָם־הַזֶּה הַפְלֵא וָפֶלֶא", ש"קשה סילוקן של צדיקים לפני הקב"ה יותר ממאה תוכחות חסר שתיים", והכוונה לתוכחת כי תבוא שבה יש צ"ח קללות, ומכיוון שהסילוק קשה יותר מהתוכחה ולא נכתב 'בספר התורה הזאת' אלא נלמד מתוך דברי ישעיה, לכן זו מכה שלא כתוב בספר התורה. בהספדו של מהר"י ענגיל על ה"אבני נזר" ביאר פתגם זה, בכך שאצל הקב"ה מתעוררת שמחה בבוא עליו נפש נקי וצדיק, אולם לבני הדור זו מכה גדולה, ולכן לא התפרשה המכה בתורה. היו שדרשו את הפתגם, שבסילוק הצדיק נאבדים מהעולם גם דברי תורתו "אשר לא כתוב" ונותרו בעל-פה. על רבי יוסף שאול נתנזון מסופר, שפעם נכח בלווייתו של אחד מחשובי העיר וראה את אחד המספידים שקורא את הספדו מתוך הכתב. נענה ואמר "דבר פלא הוא, שהרי מקובלים אנו כי מכה אשר לא כתוב זו מיתת צדיקים, וכאן רואה אני להיפך, מיתת צדיקים אשר היא מכה אשר כתוב"...

סִפּוּר לְשֻׁלְחַן הַשַּׁבָּת

הָיֹה הָיָה

יַכְּכָה ה' בְּשִׁגָּעוֹן...

ר' פִּינְחָס, תּוֹשַׁב הָעִיר בֶּלְז הָיָה וּמְבָאֵי בֵּיתוֹ שֶׁל הַ'שַּׂר שָׁלוֹם', רַבָּהּ שֶׁל הָעִיר. בִּישׁ מַזָּל הָיָה וּבְכָל אֲשֶׁר שָׁלַח יָדוֹ הִשְׁתַּלְּחָה הַמְּאֵרָה, עַד שֶׁבָּאוּ מַיִם עַד נֶפֶשׁ וְהוּא נִמְלַךְ בְּדַעְתּוֹ לְשַׁנּוֹת אֶת מְקוֹמוֹ בְּתִקְוָה שֶׁגַּם מַזָּלוֹ יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה. נָדַד ר' פִּינְחָס נְדוּדִים רַבִּים, עַד שֶׁנִּכְנַס לְרוּסְיָה הַגְּדוֹלָה וְהִשְׁתַּקֵּעַ בְּאַחַת הָאֲחֻזּוֹת הַנִּרְחָבוֹת שֶׁהָיְתָה בְּבַעֲלוּת פָּרִיץ נָכְרִי טוֹב מֶזֶג, אֲשֶׁר כִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת מִשְׁפָּחוֹת מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מָצְאוּ אֶת פַּרְנָסָתָם בְּעַנְפֵי הַמֶּשֶׁק הַשּׁוֹנִים שֶׁבַּאֲחֻזּוֹתָיו. בְּדִיּוּק בְּאוֹתָהּ עֵת, תָּר הַפָּרִיץ אַחַר חוֹכֵר לְבֵית הַמְּזִיגָה שֶׁבָּאֲחֻזָּה, וּמֵאַחַר שֶׁר' פִּינְחָס מָצָא חֵן בְּעֵינָיו, הֶחְכִּירוֹ לוֹ בְּשָׂכָר נָאֶה בְּצִדּוֹ. רָאָה ר' פִּינְחָס הַחוֹכֵר בְּרָכָה בַּעֲמָלוֹ, בֵּית הַמַּרְזֵחַ שָׁקַק חַיִּים וְקֻפָּתוֹ הִתְמַלְּאָה מִדֵּי יוֹם בְּפִדְיוֹן נָאֶה. עָבְרוּ יָמִים וְנָקְפוּ יְרָחִים, בְּמַהֲלָכָם רָכַשׁ ר' פִּינְחָס אֶת אֵמוּנוֹ שֶׁל הַפָּרִיץ עַד שֶׁהָיָה מִתְיַעֵץ עִמּוֹ לְעִתִּים בִּדְבָרִים הָעוֹמְדִים עַל הַפֶּרֶק. יוֹם אֶחָד, רָאָה ר' פִּינְחָס כִּי פְּנֵי הַפָּרִיץ אֵינָם כִּתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם. עַל פָּנָיו אֲרֶשֶׁת שֶׁל תּוּגָה וַעֲנָנָה קוֹדֶרֶת מַטְרִידָה אֶת שַׁלְוָתוֹ. הִתְעַנְיֵן ר' פִּינְחָס אֵצֶל מֵיטִיבוֹ עַל הַקּוֹרֶה עִמּוֹ, וְהַפָּרִיץ הֵשִׂיחַ בְּפָנָיו אֶת אֲשֶׁר עַל לִבּוֹ. "בֵּן יָחִיד לִי", סִפֵּר בְּעֶצֶב, "וְתִקְוָתִי הָיְתָה גְּדוֹלָה לִרְאוֹתוֹ יוֹרֵשׁ אֶת אֲחוּזוֹתַי, אוּלָם זוֹ תְּקוּפָה אֲרֻכָּה שֶׁבְּנִי זֶה לָקָה בְּנַפְשׁוֹ, מִתְנַהֵג הוּא בְּשִׁגָּעוֹן וְעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה נַעֲרוּת. תְּחִלָּה, הֶעֱלַמְתִּי עַיִן מִמַּעֲשֵׂי הַתַּעְתּוּעִים שֶׁלּוֹ וְתָלִיתִי אוֹתָם בְּתַהְפּוּכוֹת נַפְשׁוֹ הַצְּעִירָה, אוּלָם לָאַחֲרוֹנָה בָּאתִי לִכְלַל מַסְקָנָה כִּי שִׁגָּעוֹן שֶׁל מַמָּשׁ קָנָה שְׁבִיתָה בְּנַפְשׁוֹ שֶׁל בְּנִי, וַאֲנִי אָנָה אֲנִי בָא?! אֶת מֵיטַב הָרוֹפְאִים וְהַמְכַשְּׁפִים הֵבֵאתִי לִבְנִי, אוּלָם לַשָּׁוְא הָיָה כָּל עֲמָלָם וְהוּא נוֹתַר בְּשִׁגְעוֹנוֹ".

לִבּוֹ שֶׁל ר' פִּינְחָס נֶחְמַץ בְּקִרְבּוֹ בִּרְאוֹתוֹ אֶת אֲדוֹנוֹ בְּצָרָתוֹ, וּבִרְצוֹנוֹ לְהַעֲלוֹת אֶת קַרְנוֹ בְּעֵינָיו, אָמַר: "בְּעִיר בֶּלְז, בָּהּ הִתְגּוֹרַרְתִּי לְפָנִים, מִתְגּוֹרֵר 'רַאבִּין' גָּדוֹל שֶׁבְּכֹחוֹ לְרַפֵּא חוֹלִים. הָבָה וְנִסַּע אֵלָיו עִם בִּנְךָ וְהוּא יְרַפֵּא אֶת בִּנְךָ עַל נְקַלָּה". נֶאֱחַז הַפָּרִיץ בִּדְבָרָיו כְּטוֹבֵעַ הַנֶּאֱחָז בְּקַשׁ, וְעַד מְהֵרָה יָצְאוּ יַחַד לְמַסָּע אָרֹךְ עַד הָעִיר בֶּלְז. עִם הַגִּיעוֹ, נִכְנַס ר' פִּינְחָס אֶל הָרַבִּי וְסִפֵּר לוֹ עַל אֲסוֹנוֹ שֶׁל אֲדוֹנוֹ הַפָּרִיץ, אַךְ לְאַכְזָבָתוֹ מֵאֵן הַ'שַּׂר שָׁלוֹם' לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי הַפָּרִיץ וְאָמַר: "לְשֵׁם מָה הֵבֵאתָ אֵלַי אִישׁ נָכְרִי לְטַפֵּל בּוֹ? וְכִי לֹא דַּי בְּכָךְ שֶׁאֲנִי מַטְרִיחַ כְּלַפֵּי מַעְלָה לְמַעַן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁחָפֵץ אַתָּה לְהַטְרִיחֵנִי גַּם לְאֵלּוּ שֶׁאֵינָם מִבְּנֵי בְּרִית"?! יָצָא ר' פִּינְחָס מִלִּפְנֵי הַ'שַּׂר שָׁלוֹם' בְּפַחֵי נֶפֶשׁ, וְהַפָּרִיץ דָּרַשׁ מִמֶּנּוּ לִשְׁמֹעַ אֶת תְּשׁוּבַת הַצַּדִּיק. נִסָּה ר' פִּינְחָס לְהִתְחַמֵּק, אוּלָם הַפָּרִיץ הֵבִין חִישׁ מַהֵר כִּי הַצַּדִּיק מְסָרֵב לְרַפֵּא אֶת בְּנוֹ, וְהוּא הִתְמַלֵּא חֵמָה עַזָּה. "אִם אֵין הָ'רַאבִּין' שֶׁלְּךָ רוֹצֶה לְרַפֵּא אֶת בְּנִי, בִּגְלַל שֶׁאֵין אֲנִי בֶּן עַמּוֹ", אָמַר הַפָּרִיץ בְּפָנִים סְמוּקוֹת, "אֲזַי גַּם אֲנִי אֶנְהַג כֵּן, וְאֶת כָּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הַמִּשְׁפָּחוֹת הַיְּהוּדִיּוֹת שֶׁמִּתְפַּרְנְסוֹת מֵאֲחוּזוֹתַי וְנֶהֱנוֹת אֶצְלִי מֵחַיֵּי שַׁלְוָה וְכָבוֹד, אֲגָרֵשׁ עַד מְהֵרָה מִגְּבוּלִי. יֵלְכוּ כֻּלָּם לְאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם וִיחַפְּשׂוּ לְעַצְמָם מָקוֹר אַחֵר לָדוּר בּוֹ, אֶצְלִי לֹא תִּדְרֹךְ יוֹתֵר כַּף רֶגֶל שֶׁל שׁוּם יְהוּדִי. וּבְךָ בָּחַרְתִּי רִאשׁוֹן מִכָּל הַמִּשְׁפָּחוֹת שֶׁבַּאֲחֻזָּתִי, אַל תַּעֲלֶה שׁוּב עַל מֶרְכַּבְתִּי אֶלָּא בְּרַגְלֶיךָ תֵּלֵךְ, וְעַל אִם הַדֶּרֶךְ תִּמְצָא אֶת בְּנֵי מִשְׁפַּחְתְּךָ, אוֹתָם אֲגָרֵשׁ מִיָּד בְּשׁוּבִי לְבֵיתִי". בֶּהָלָה אֲחָזָה אֶת ר' פִּינְחָס, וְנִכְנַס שׁוּב אֶל הַ'שַּׂר שָׁלוֹם' בִּזְעָקָה: "רַבִּי! חַיֵּיהֶן וְגוֹרָלָן שֶׁל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מִשְׁפָּחוֹת מִיִּשְׂרָאֵל מֻנָּחוֹת עַל כַּף הַמֹּאזְנַיִם! הֲכֵיצַד יִטְּלוּ כֻּלָּם אֶת מַקֵּל הַנְּדוּדִים וְיֵצְאוּ לְחַזֵּר עַל הַפְּתָחִים"?! כְּשֶׁשָּׁמַע הָרַבִּי שֶׁבְּצָרַת רַבִּים עַסְקִינָן, אָמַר לְר' פִּינְחָס: "אֶת פְּנֵי הַפָּרִיץ אֵינִי חָפֵץ לִרְאוֹת, אוּלָם צֵא וְצַוֵּה עָלָיו לָצֵאת לַדֶּרֶךְ לְבֵיתוֹ. בְּדַרְכּוֹ, יִמְנֶה אֶת בָּתֵּי הַתְּפִלָּה שֶׁיִּקָּרוּ בְּדַרְכּוֹ, וְכַאֲשֶׁר יַגִּיעַ אֶל בֵּית הַתְּפִלָּה הַשְּׁבִיעִי, יִכָּנֵס אֶל הַכֹּמֶר, וּמִמֶּנּוּ תָּבוֹא יְשׁוּעַת בְּנוֹ הַמְּשֻׁגָּע".

כְּשֶׁשָּׁמַע הַפָּרִיץ אֶת הַבְטָחָתוֹ שֶׁל הָרַבִּי, נִרְגַּע מְעַט מִכַּעְסוֹ וְעָלָה עַל מֶרְכַּבְתּוֹ יַחַד עִם ר' פִּינְחָס, כְּשֶׁפְּנֵיהֶם מוּעָדוֹת חֲזָרָה לְבֵיתָם. כָּל הַדֶּרֶךְ יָשַׁב הַפָּרִיץ וּמָנָה בִּדְרִיכוּת אֶת הַמִּנְזָרִים וּבָתֵּי הַתְּפִלָּה שֶׁנִּקְרוּ בְּדַרְכָּם, וְהִנֵּה הִגִּיעוּ אֶל הַכְּפָר הַשְּׁבִיעִי, בּוֹ הִתְגּוֹרֵר כֹּמֶר מֻרְשָׁע שֶׁהָיָה שׂוֹנֵא יִשְׂרָאֵל מֻבְהָק. יְהוּדֵי הַמָּקוֹם סָבְלוּ מְרוֹרוֹת מֵהַכֹּמֶר, וְזֶה מִכְּבָר בָּאוּ אֶל הַ'שַּׂר שָׁלוֹם' וּבִקְשׁוּ מִמֶּנּוּ לְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדָם וּלְהָסִיר מֵעֲלֵיהֶם פֶּגַע רַע זֶה, וְהִנֵּה הִגִּיעַ יוֹם נָקָם וְשִׁלֵּם. עִם הִכָּנֵס הַפָּרִיץ אֶל הַכֹּמֶר, בְּסַפְּרוֹ לוֹ עַל מַטְּרַת בּוֹאוֹ וְעַל שְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל הָ'רַאבִּין' מִבֶּלְז אֵלָיו לְרַפֵּא אֶת בְּנוֹ שֶׁלָּקָה נַפְשׁוֹ, הִתְמַלֵּא הַכֹּמֶר חֵמָה וָזַעַם. הוּא פָּעַר אֶת פִּיו בְּדִבְרֵי גִּדּוּפִים וְנֶאָצָה עַל כָּל הַיְּהוּדִים בַּאֲשֶׁר הֵם וְשָׁפַךְ אֶת חֲמָתוֹ עַל הָרַב הַיְּהוּדִי שֶׁהֵעֵז לְהָתֵל בּוֹ. מֶרֶגַע לְרֶגַע, הָלְכוּ קִלְלוֹתָיו שֶׁל הַכֹּמֶר וְהִתְרַבּוּ, עַד שֶׁהַקֶּצֶף הֵחֵל לַעֲלוֹת עַל פִּיו, הַטֵּרוּף אָחַז בּוֹ וְהוּא הֵחֵל לְקַפֵּץ וּלְנַתֵּר מִתּוֹךְ שִׁגָּעוֹן וְטִשְׁטוּשׁ דַּעַת. בֶּהָלָה אֲחָזָה בַּפָּרִיץ לְמַרְאֵה הַכֹּמֶר הַמְּטֹרָף, וְהוּא מִהֵר לְהִמָּלֵט בְּאָמְרוֹ "הַחֲסַר מְשֻׁגָּעִים אָנִי"?! אוּלָם לְמַרְבֵּה הַתַּדְהֵמָה, כַּאֲשֶׁר הִבִּיט הַפָּרִיץ עַל בְּנוֹ, גִּלָּה כִּי הַלָּה נִרְגַּע לַחֲלוּטִין וּבְאֹרַח פִּלְאִי שָׁב הַנַּעַר לִהְיוֹת כְּאַחַד הָאָדָם.

אֶת שִׂמְחָתוֹ שֶׁל הַפָּרִיץ לֹא נִתָּן לְתָאֵר וְהוּא צִוָּה עַל הָרַכָּב לַהֲפֹךְ אֶת הַמֶּרְכָּבָה לְכִוּוּן בֶּלְז, "אָנוּ חוֹזְרִים אֶל הָרַאבִּין הַצַּדִּיק כְּדֵי לְהוֹדוֹת לוֹ", אָמַר הַפָּרִיץ בְּקוֹל צוֹהֵל. בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל הִגִּיעַ אֶל מְעוֹנוֹ שֶׁל הַ'שַּׂר שָׁלוֹם', אַךְ הָרַבִּי סֵרֵב לְקַבֵּל אֶת מִנְחָתוֹ שֶׁל הַפָּרִיץ, וְרַק לְאַחַר תַּחֲנוּנִים רַבִּים הִסְכִּים לְהַרְשׁוֹת לוֹ לְחַלֵּק סְכוּמֵי כֶּסֶף לַ'יּוֹשְׁבִים' בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ. אוֹתוֹ יוֹם, הָיָה יוֹם חַג וּמוֹעֵד לְבָאֵי בֵּית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק. כָּל אֶחָד מֵהֶם קִבֵּל מַתַּת יָד נִכְבָּדָה מִידֵי הַפָּרִיץ, וְהוּא אַף רָכַשׁ בַּעֲבוּרָם מַלְבּוּשֵׁי כָּבוֹד וּמִנְעָלִים מְשֻׁבָּחִים. גַּם כָּל הַמִּשְׁפָּחוֹת שֶׁהָיוּ תַּחַת חָסוּתוֹ שֶׁל הַפָּרִיץ, נֶהֱנוּ מֵאָז מִיַּחְסוֹ הַטּוֹב, בְּהַכִּירוֹ טוֹבָה לַצַּדִּיק שֶׁרִפֵּא אֶת בְּנוֹ מִשִּׁגְעוֹנוֹ וְנָתַן אֶת הַכֹּמֶר תַּחְתָּיו. ♦

פְּנִינֵי אוֹר הַחַיִּים

מִדִּבְרֵי הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ עַל הַפָּרָשָׁה

וְאוֹמְרוֹ וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא - יִרְמֹז שֶׁצָּרִיךְ כָּל מִפְעֲלוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה יִהְיוּ עַל פִּי דִּבְרֵיהֶם, כְּאוֹמְרוֹ עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךְ וְעַל־הַמִּשְׁפָּט וְגוֹ', וְהַתּוֹרָה וְהַמִּשְׁפָּטִים בֵּאֲרוּ אוֹתָם חֲכָמִים בְּשִׁשִּׁים מַסֶּכְתּוֹת כְּמִנְיַן טֶנֶא, שֶׁזּוּלַת זֶה הֲגַם שֶׁיַּעֲשֶׂה כָּל מִצְוֹת שֶׁבָּעוֹלָם יִשָּׂרֵף הוּא וָהֵם:

וַה' הֶאֱמִירְךָ וְגוֹ' - אוֹמְרוֹ **לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה** שֶׁהֲגַם שֶׁתָּבֹא אֻמָּה אַחֶרֶת וְתֵיטִיב מַעֲשֶׂיהָ וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִדָּבֵק בַּשְּׁכִינָה לֹא יַשִּׂיגוּ מַדְרֵגַת יִשְׂרָאֵל, וּבְחִינָה זוֹ תִּקָּרֵא סְגֻלָּה וְזוֹ הִיא גְּדֻלָּתָם, וְאוֹמְרוֹ **כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ**, בְּמַעֲשֵׂה הַר סִינַי דִּכְתִיב וִהְיִיתֶם לִי סְגֻלָּה מִכָּל־הָעַמִּים:

אוֹ יִרְצֶה, שֶׁהֲגַם שֶׁיִּהְיֶה זְמַן שֶׁיַּכְעִיסוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַבּוֹרֵא, אַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא יָמִיר אוֹתָם בְּאֻמָּה אַחֶרֶת.

וְאוֹמְרוֹ **כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר** כְּאוֹמְרָם ז"ל בַּפָּסוּק וְנִפְלֵינוּ אֲנִי וְעַמְּךָ, שֶׁבִּקֵּשׁ מֹשֶׁה מֵה' שֶׁלֹּא יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ עַל הָאֻמּוֹת, וּפֵרַשְׁנוּהוּ בִּמְקוֹמוֹ שֶׁהַכַּוָּנָה הִיא הֲגַם שֶׁתַּכְשִׁיר מַעֲשֶׂיהָ אֻמָּה מֵאֻמּוֹת וְיִשְׂרָאֵל עוֹבְרֵי רְצוֹנוֹ, וְהִסְכִּים ה' וְדִבֵּר לַעֲשׂוֹת כְּדִבְרֵי מֹשֶׁה:

וְלִשְׁמֹר כָּל מִצְוֹתָיו - יֵשׁ לְהָעִיר בַּדָּבָר, הֲלֹא דָּבָר זֶה הוּא מִתְּנָאֵי הַכָּבוֹד שֶׁרָשַׁם בְּמַעֲשֵׂה יִשְׂרָאֵל לַה' כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּפָּסוּק אֶת ה' הֶאֱמַרְתָּ, וּמַה מָּקוֹם לְהַזְכִּירוֹ בִּדְבָרִים שֶׁמֵּה' לְיִשְׂרָאֵל. וְאוּלַי, כִּי תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל הִיא מַה שֶּׁהֶעֱלָה וְרוֹמֵם אוֹתָם בְּתֵת לָהֶם כָּל הַמִּצְוֹת, מַה שֶּׁלֹּא עָשָׂה כֵּן לָרִאשׁוֹנִים, שֶׁהֲגַם שֶׁנָּתַן מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ לְאָדָם וּלְנֹחַ וּלְהָאָבוֹת, לֹא נָתַן אֶלָּא שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה גַּרְגְּרִים, אֲבָל לְיִשְׂרָאֵל נָתַן שְׁמִירַת כָּל מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ. וְיֵשׁ לְךָ לָדַעַת, כִּי כָּל הַמִּצְוֹת אֵינָם אֶלָּא שְׁמִירָה מֵהַתִּעוּב וּמִלִּכְלוּךְ הַנֶּפֶשׁ, וּבְהַשְׁלָמַת שְׁמִירַת הַמִּצְוֹת יִהְיֶה הָאָדָם שָׁלֵם מִכָּל מוּם וּמִכָּל לִכְלוּךְ:

דִּבְרֵי הַיָּמִים

כ"ב באלול הוא אחד המועדים המוזכרים במגילת תענית בזמן בית המקדש השני, כאשר לאחר שגברה יד חשמונאי והרגה את היוונים שהיו שרויים בארץ ישראל ולא רצו לעשות תשובה.

יום זה, נחגג בעבר כ'פורים' באחת הקהילות בתורכיה, לאחר נס ההצלה שהיה להם ביום זה.

בכ"ד באלול ג'ת"ח, התנבא חגי הנביא לזרובבל בן שאלתיאל להתחיל לחדש את בית המקדש השני.

כ"ה באלול הוא היום הראשון ליצירה ותחילת בריאת העולם לדעת רבי אליעזר. ביום זה, ברא הקב"ה את העולם, את האש והמים, השמים והארץ והאורה. ששת ימי המעשה מסתיימים בראש השנה, ובו התחילה ספירה חדשה של שנה ראשונה לבריאת העולם. הסיבה שראש השנה נקבע לא' בתשרי ולא לכ"ה באלול, כי בא' בתשרי נברא האדם ואילו בכ"ה באלול נברא העולם, ומכיוון שכל תכלית בריאת העולם היא האדם, אשר נבחר להיות שותף למעשה הבריאה ומטרתו לעשות את רצון הבורא ולהיטיב עם ברואיו, לכן נבחר א' בתשרי להיות ראש השנה, שהוא היום החשוב ביותר בו.

ביום זה שלח נח את היונה שנית, והיא שבה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה. ביום זה נשלמו חומות ירושלים בשנת ג'תכ"ו בידי נחמיה בן חכליה.

בכ"ז באלול שע"ד, גורשו יהודי פרנקפורט דמיין, הידועה בכינוי פפד"מ, והיתה אחת הקהילות היהודיות הגדולות והמפוארות באשכנז, ובה התגוררו יהודים כבר מתקופת הגאונים. קטנה ממנה היא פפד"א - פרנקפורט דאודר על נהר אודר.

מִשְׁבְּחֵי גְּדוֹלֵי יִשְׂרָאֵל

מְשֻׁבָּח

אֲצִיל הָרוּחַ וַעֲדִין הַנֶּפֶשׁ בְּיַחֲסוֹ עִם הַבְּרִיּוֹת, הָיָה הַמְקֻבָּל רַבִּי עֶזְרָא הֲרָרִי־רָפּוּל מֵאֲרַם־צוֹבָא. דְּמוּתוֹ הָאֲצִילָה וְיַחֲסוֹ לִבְנֵי אָדָם, הֲבָנָתוֹ לְנֶפֶשׁ הַזּוּלַת, דַּאֲגָתוֹ הַכֵּנָה וְהָעֲמֻקָּה לַנִּצְרָכִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים, הִתְאִימוּהוּ לְכַהֵן כְּגַבַּאי בְּנֵי עֲדַת אֲרַם־צוֹבָא בִּירוּשָׁלַיִם, תַּפְקִיד בּוֹ רָאָה יִעוּד לַהֲרָמַת קֶרֶן הָעֵדָה בְּחֹמֶר וּבְרוּחַ כְּאֶחָד. כָּל אָדָם יָכוֹל הָיָה לְהָסִיחַ לְפָנָיו אֶת דַּאֲגוֹתָיו, דְּבָרָיו הַנִּלְבָּבִים הָיוּ מְשִׁיבֵי נֶפֶשׁ, וַעֲצָתוֹ הַטּוֹבָה וְעִדּוּדוֹ לְבִטָּחוֹן בַּה' הָיוּ כְּסַם מַרְפֵּא לְשׁוֹמְעָיו. בֵּיתוֹ הָיָה בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים, וְכֻלָּם הִשְׁכִּימוּ לְפִתְחוֹ, בָּהֶם גְּדוֹלֵי תוֹרָה, סוֹחֲרִים וּבַעֲלֵי מְלָאכָה, לְבַקֵּשׁ עֵצָה אוֹ עֶזְרָה, וְיָצְאוּ מִלְּפָנָיו שְׂבֵעֵי רָצוֹן. אַף הִרְנִין לֵב אַלְמָנוֹת וְהִקְדִּישׁ זְמַן רַב בַּעֲבוּרָן לַעֲמֹד לִימִינָן וּלְסַיֵּעַ לָהֶן בְּכָל הַנִּצְרָךְ. אֶת עִנְיְנֵי הָעֵדָה נִהֵל בִּתְבוּנָה, וְכַאֲשֶׁר הָיָה פּוֹרֵץ סִכְסוּךְ בֵּין סוֹחֲרִים, הָיוּ הַלָּלוּ מַשְׁכִּימִים לְפִתְחוֹ, וּכְשֶׁשָּׁמְעוּ אֶת חַוַּת דַּעְתּוֹ יָצְאוּ הַצְּדָדִים טוֹבֵי לֵב. מַשָּׂאוֹ וּמַתָּנוֹ הָיָה בֶּאֱמוּנָה וְהָיָה מְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בְּמַעֲשָׂיו. תְּקוּפָה מְסֻיֶּמֶת בְּחַיָּיו עָסַק בִּפְרַקְמַטְיָא, וְכַאֲשֶׁר בִּשְׁעַת הַמִּלְחָמָה הֶאֱמִירוּ הַמְּחִירִים מְאֹד, אֶפְשָׁר הָיָה לְהַשִּׂיג אֶת הַסְּחוֹרָה בַּחֲנוּתוֹ בְּאוֹתָם מְחִירִים כְּפִי שֶׁהָיוּ לְפָנִים. שְׁכֵנָיו הַנָּכְרִיִּים הָיוּ מִשְׁתּוֹמְמִים עַל הֲגִינוּתוֹ וְהָיוּ מְכַנִּים אֶת חֲנוּתוֹ בְּשֵׁם 'חֲנוּת הַצֶּדֶק וְהַיֹּשֶׁר'. פַּעַם נִגַּשׁ אֶחָד אֵלָיו וּבִקֵּשׁ אֶת עַרְבוּתוֹ עַל הַלְוָאָה בִּסְכוּם גָּדוֹל. בְּמוֹעֵד הַפֵּרָעוֹן, כְּשֶׁלֹּא הָיָה לַלֹּוֶה מַה לִּפְרֹעַ, נִגַּשׁ הַמַּלְוֶה אֵלָיו וְתָבַע מִמֶּנּוּ לַעֲמֹד בַּהִתְחַיְּבוּת לְשַׁמֵּשׁ כְּעָרֵב נֶאֱמָן לַהַלְוָאָה, וְלִפְרֹעַ אֶת הַחוֹב כֻּלּוֹ. לֹא עָבְרוּ רְגָעִים מִסְפָּר, וְרַבִּי עֶזְרָא שָׁלַף אֶת הַסְּכוּם כֻּלּוֹ מִתּוֹךְ צְרוֹר שֶׁהָיָה חָבוּי אֶצְלוֹ, וְשִׁלֵּם בְּבַת אַחַת אֶת הַחוֹב כֻּלּוֹ. הִשְׁתּוֹמֵם הַמַּלְוֶה וּשְׁאָלוֹ: "מֵהֵיכָן הָיָה לְךָ סְכוּם כֹּה גָּדוֹל וּבִמְדֻיָּק, כְּדֵי לְפָרְעוֹ מִיָּד"? הֵשִׁיב רַבִּי עֶזְרָא: "כַּאֲשֶׁר קִבַּלְתִּי עָלַי לִהְיוֹת עָרֵב, מִיָּד הֵכַנְתִּי אֶצְלִי אֶת כָּל סְכוּם הַהַלְוָאָה, וְשָׁמַרְתִּי עָלָיו לְעֵת מְצֹא, שֶׁמָּא יָבוֹא יוֹם הַפֵּרָעוֹן וְהַלֹּוֶה לֹא יִפְרַע אֶת חוֹבוֹ, וּמִיָּד אֶמְצָא בַּמֶּה לְקַיֵּם אֶת הִתְחַיְּבוּתִי".

❀

מִדַּת הָעֲנָוָה שֶׁל רַבִּי יוֹנָה מַרְצְבַּךְ, רַבָּהּ שֶׁל דָּרֶמְשְׁטַט וּמֵרָאשֵׁי יְשִׁיבַת 'קוֹל תּוֹרָה', הָיְתָה טִבְעִית וְכֵנָה, עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת ה', יִרְאָה שְׁלֵמָה שֶׁהִתְבַּטְּאָה בְּכָל אָרְחוֹת חַיָּיו. בּוֹחֵל הָיָה בְּתָאֳרֵי כָּבוֹד מְפֻלְגִּים שֶׁהֻכְתַּר בָּהֶם בְּהִזְדַּמְּנֻיּוֹת שׁוֹנוֹת, וּבָרַח מִפְּנֵיהֶם כְּמִפְּנֵי הָאֵשׁ. לֹא תָּמִיד הִצְלִיחַ לִמְנֹעַ אֶת פִּרְסוּם שְׁמוֹ בְּצֵרוּף תְּאָרִים שֶׁלֹּא לְרוּחוֹ. פַּעַם בִּקֵּשׁ מִמְּאַרְגְּנֵי אֵרוּעַ אֵלָיו הֻזְמַן לְהִשְׁתַּתֵּף, שֶׁלֹּא יְפַרְסְמוּהוּ עִם תֹּאַר רַבָּנִי מְפֹרָז וְיִסְתַּפְּקוּ בַּתֹּאַר 'הָרַב', וְכַאֲשֶׁר נוֹכַח לָדַעַת לְאַחַר מִכֵּן כִּי הִכְתִּירוּהוּ בַּפִּרְסוּמִים בְּתֹאַר חָשׁוּב יוֹתֵר, נִמְנַע מִלְּהוֹפִיעַ בָּאֵרוּעַ. פַּעַם הִכְתִּירוּהוּ בְּאַחַד הָאֵרוּעִים בַּתֹּאַר הָרַב הַגָּאוֹן, וְאַחַד מִתַּלְמִידִים הַתְּמִימִים שֶׁחָשַׁב שֶׁהַדָּבָר יְשַׂמַּח אֶת לִבּוֹ, הֶרְאָה לוֹ בְּעִתּוֹן אֶת הַמּוֹדָעָה הַמְבַשֶּׂרֶת אֶת 'הִשְׁתַּתְּפוּתוֹ שֶׁל הָרַב הַגָּאוֹן רַבִּי יוֹנָה מַרְצְבַּךְ', כְּשֶׁהַתַּלְמִיד מַטְעִים בִּקְרִיאָתוֹ אֶת הַתֹּאַר הַגָּאוֹן. חִיֵּךְ רַבִּי יוֹנָה וְאָמַר: "הֲרֵי הָעִתּוֹן אֵינוֹ מְנֻקָּד, וְלָכֵן מִשְׁתַּבֶּשֶׁת הַקְּרִיאָה הַנְּכוֹנָה, שֶׁכֵּן צָרִיךְ לִקְרֹא הַגַּאֲוָן"... כָּךְ גַּם סֵרֵב שֶׁיְּתָאֲרוּהוּ כְּ'רֹאשׁ יְשִׁיבַת קוֹל תּוֹרָה', וּבְאַחַת הַהִזְדַּמְּנֻיּוֹת בָּהֶם הִכְתִּירוֹ אַחַד הַנּוֹאֲמִים בְּתֹאַר זֶה, הֵגִיב בִּשְׁנִינוּתוֹ: "מַדּוּעַ הִטְרַפְתָּ אֶת הַיְשִׁיבָה"? וּלְתְמִיהַת בֶּן שִׂיחוֹ הִסְבִּיר: "הֲרֵי יָדוּעַ שֶׁשְּׁנֵי רָאשִׁים נֶחְשָׁבִים לְסִמַּן טְרֵפָה, וַהֲרֵי יֵשׁ כְּבָר רֹאשׁ אֶחָד לַיְשִׁיבָה, וּמַה לְּךָ לְהַטְרִיף אוֹתָהּ עִם רֹאשׁ נוֹסָף"?

❀

הָרַב מִטְשְׁבִּין, לָמַד בִּצְעִירוּתוֹ מִפִּי רַבִּי חַיִּים אֶלְעָזָר וַקְס מִקַּלִּישׁ בַּעַל "נֶפֶשׁ חַיָּה", בְּיָשְׁבוֹ בְּוַרְשָׁה, לְאַחַר שֶׁנָּטַשׁ אֶת כִּסֵּא רַבָּנוּתוֹ בְּעִיר קַלִּישׁ, בָּהּ יָשַׁב שָׁנִים רַבּוֹת, כְּתוֹצָאָה מֵעֲמִידָתוֹ הָאֵיתָנָה שֶׁלֹּא לְהָזִיז מְאוּמָה מִמִּנְהֲגֵי יִשְׂרָאֵל הַמְקֻבָּלִים מִדּוֹר־דּוֹר. בְּאֶמְצַע הַשִּׁעוּר שֶׁלִּמֵּד רַבִּי חַיִּים אֶלְעָזָר לְתַלְמִידָיו, נִכְנַס פְּנִימָה אִישׁ בִּלְתִּי מֻכָּר מִפְּשׁוּטֵי הָעָם וְנִכְנַס בְּדִבְרֵי הָרַב, הִתְפַּלְפֵּל וְהִקְשָׁה, אוּלָם מֵרֹב דִּבּוּרִים הִגִּיעַ לִידֵי גִּחוּךְ וְהִשְׁמִיעַ דִּבְרֵי בּוּרוּת מְשֻׁנִּים, עַד שֶׁהַתַּלְמִידִים לֹא יָכְלוּ יוֹתֵר לְהִתְאַפֵּק וְשָׂחֲקוּ עָלָיו. לְבַסּוֹף פָּנָה הָאִישׁ לְדַרְכּוֹ, אוּלָם הַ"נֶּפֶשׁ חַיָּה" חָרַד וְיָצָא אַחֲרָיו לְלַוּוֹתוֹ בְּכִבּוּדִים מִתּוֹךְ הִתְרַגְּשׁוּת רַבָּה, עַד שֶׁהִגִּיעַ אֶל הָרְחוֹב. הִתְפַּלְאוּ הַתַּלְמִידִים מָה רָאָה עַל כָּכָה, אַךְ בְּשׁוּבוֹ אָמַר לָהֶם: "הִצַּלְתִּי אֶתְכֶם עַכְשָׁו מֵעֹנֶשׁ חָמוּר, שֶׁהֲרֵי נִכְשַׁלְתֶּם בְּהַלְבָּנַת פָּנִים שֶׁל בֶּן יִשְׂרָאֵל, אֲבָל מִכֵּיוָן שֶׁכִּבַּדְתִּיו בְּיוֹתֶרֶת הַכָּבוֹד, הִסְכִּים לְהִתְפַּיֵּס וְהִתְרַצָּה לָכֶם. אַךְ דְּעוּ לָכֶם מֵעַתָּה כַּמָּה צָרִיךְ לְהִזָּהֵר בִּכְבוֹדוֹ שֶׁל הַזּוּלַת".

❀

רָגִיל הָיָה רַבִּי חֲנוֹךְ הֶנִיךְ מֵאֲלֶכְּסַנְדֶּר לוֹמַר: "בִּנְעוּרַי חָשַׁבְתִּי, שֶׁאֵין יוֹתֵר בָּקִי בַּהֲלָכָה מִמְשַׁמְּשׁוֹ שֶׁל הָרַב, שֶׁהֲרֵי רָגִיל הוּא בְּהוֹרָאָה וּמָצוּי כָּל הָעֵת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָרַב. וְגַם אֵין יְרֵא שָׁמַיִם כְּמוֹ הַקַּבְּרָן הַמִּתְעַסֵּק עִם הַנִּפְטָרִים וְנִזְכָּר תָּמִיד בְּיוֹם הַמָּוֶת, וְאַף אֵין טָהוֹר וְנָקִי יוֹתֵר מֵהַבַּלָּן הַמָּצוּי תָּמִיד בְּבֵית הַמֶּרְחָץ וְיָכוֹל לְהִטַּהֵר כָּל אֵימַת שֶׁיִּרְצֶה. אוּלָם כְּשֶׁגָּדַלְתִּי רָאִיתִי, שֶׁלֹּא כָּל הַנּוֹצֵץ זָהָב, וְאִם אֵין הָאָדָם מַכְנִיס אֶת הַדְּבָרִים בְּלִבּוֹ, לֹא נִכְנָס בּוֹ מְאוּמָה. שֶׁכֵּן רָאִיתִי אֲנָשִׁים הַמְצוּיִים בְּבֵית הָרַב, וְאֵינָם יוֹדְעִים הֲלָכָה מַה טִּיבָהּ; אֲחֵרִים הַיּוֹשְׁבִים כָּל יְמֵיהֶם לְיַד קֶבֶר פָּתוּחַ וְשׁוֹכְחִים אֶת יוֹם הַמִּיתָה, וְאֵלּוּ הַשּׁוֹהִים בְּמִקְוֶה טָהֳרָה וְדוֹאֲגִים לְטָהֳרָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אַךְ הֵם עַצְמָם אֵינָם יוֹדְעִים טָהֳרָה מַהִי"...

❀

מטעם

וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית | כָּל־פְּרִי הָאֲדָמָה (כו, א)

כָּתַב הָ"אוֹר הַחַיִּים" הַקָּדוֹשׁ, שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִצְטַוּוּ כָּאן אַרְבַּע מִצְוֹת. אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לָךְ - לְהַכִּיר שֶׁלֹּא בְּכֹחָם בָּאוּ לָאָרֶץ אֶלָּא בְּמַתְּנַת ה'. וִירִשְׁתָּהּ - לְגָרֵשׁ אֶת תּוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ. וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ - יְשִׁיבָה וּמְגוּרִים בָּאָרֶץ שֶׁהִיא מִצְוָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ. וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית - הֲבָאַת בִּכּוּרִים שֶׁהִיא הַמִּצְוָה הָרְבִיעִית, וְרֶמֶז לָזֶה שֶׁהַתֵּבוֹת מֵרֵאשִׁית | כָּל־פְּרִי הָאֲדָמָה שֶׁבַּבִּכּוּרִים, מֻטְעָמוֹת בְּטַעֲמֵי מֻנַּח רְבִיעִי, לִרְמֹז שֶׁהִיא הַמִּצְוָה הָרְבִיעִית שֶׁהֻנְּחָה לְיִשְׂרָאֵל. (שמן ראש)

❀

וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי | ה' אֱלֹקֶיךָ (כו, ה)

כָּתַב הַשַּׁ"ךְ הַקַּדְמוֹן, 'בּוֹא וּרְאֵה כַּמָּה פִּתְחוֹן פֶּה לְעוֹשֵׂי מִצְוָה, כִּי מִי שֶׁיֶּשׁ־לוֹ עֵסֶק עִם הַמַּלְכוּת, נוֹתֵן כַּמָּה מָמוֹן עַד שֶׁמַּגִּיעַ אֵצֶל הַמֶּלֶךְ, וְסָפֵק עוֹשֶׂה שְׁאֵלָתוֹ. אֲבָל בַּמִּצְוָה, אָדָם יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ וּבָא וְעוֹמֵד בְּאֶמְצַע הַקָּהָל וְאוֹמֵר הַשְׁקִיפָה, וְאֵינוֹ זָז מִשָּׁם עַד שֶׁתַּעֲשֶׂה צְרָכָיו'. וְרֶמֶז לָזֶה, בַּטְּעָמִים קַדְמָא וְאַזְלָא עַל הַתֵּבוֹת וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ, שֶׁכָּל בֶּן יִשְׂרָאֵל יָכוֹל לְהַקְדִּים וְלָלֶכֶת אֶל ה' בְּכָל עֵת שֶׁיַּחְפֹּץ וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ מַה שֶּׁיִּרְצֶה. (פני יוסף)

❀

וְהָיִיתָ (כח, כט)

פַּעֲמַיִם נֶאֱמַר וְהָיִיתָ בַּפָּסוּק, וּשְׁתֵּי הַתֵּבוֹת בְּטַעַם אַזְלָא גֵּרֵשׁ, לִרְמֹז לִשְׁתֵּי הַגָּלֻיּוֹת שֶׁיָּצְאוּ יִשְׂרָאֵל אַחַר חֻרְבַּן בַּיִת רִאשׁוֹן וְאַחַר חֻרְבַּן בַּיִת שֵׁנִי. (קול דוד)

מדגש

עַל הַקְּלָלוֹת שֶׁבְּפָרָשַׁת כִּי־תָבוֹא מוּבָא בַּמִּדְרָשׁ 'הֲדָא הוּא דִכְתִיב, רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ ה''. בִּסְפָרִים רַבִּים מְבִיאִים רֶמֶז לְבֵאוּר הַדְּבָרִים, שֶׁפָּרָשַׁת הַתּוֹכֵחָה מְכִילָה תרע"ו תֵּבוֹת כְּמִנְיַן רָעוֹת, וּמֻזְכָּר בָּהּ שֵׁם הֲוָיָ"ה כ"ו פְּעָמִים, שֶׁבְּצֵרוּפָם עַל־יְדֵי כ"ו כָּפוּל כ"ו שָׁוֶה תרע"ו, וּבְכֹחַ שֵׁם ה' לַהֲפֹךְ אֶת הַקְּלָלוֹת לִבְרָכוֹת. וְזֶה פֵּרוּשׁ הַפָּסוּק, רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק - הַקְּלָלוֹת שֶׁהֵן כְּמִנְיַן רָעוֹ"ת, וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ ה' - הַשֵּׁם הֲוָיָ"ה הַמֻּזְכָּר בַּפָּרָשָׁה שֶׁהוּא בְּמִנְיַן תרע"ו, יַצִּיל מִכָּל הַקְּלָלוֹת. וְכֵן מְסַפְּרִים בְּשֵׁם הָרַבִּי מֵאוֹסְטְרוֹבְצָא, שֶׁכַּאֲשֶׁר הֵחֵלָּה בִּשְׁנַת תרע"ד חֵרֶם עַל תּוֹצֶרֶת יְהוּדִית, הֵבִיא רֶמֶז לָזֶה מֵהַתּוֹכֵחָה שֶׁעַד הַתֵּבוֹת "וְאֵין קוֹנֶה" יֵשׁ תרע"ד תֵּבוֹת כְּמִנְיַן הַשָּׁנָה. אוּלָם הַדְּבָרִים תְּמוּהִים מְאֹד, כִּי מָנִיתִי אֶת תֵּבוֹת הַתּוֹכֵחָה וְהֵן הַרְבֵּה יוֹתֵר וְעוֹמְדוֹת עַל תשע"ה תֵּבוֹת, וּמִכֻּלָּן יַצִּילֵנוּ ה'.

ממלה

בְּעִיר סַטְמָר הִתְמַנָּה פַּעַם שׁוֹפֵט חָדָשׁ, שׂוֹנֵא יִשְׂרָאֵל מֻבְהָק. הִתְיָרְאוּ יְהוּדֵי הָעִיר לְשַׁחֲדוֹ, אוּלָם רַבִּי יוֹאֵל מִסַּטְמָר בִּקֵּשׁ לְהִפָּגֵשׁ עִמּוֹ, וּכְשֶׁחָזַר אָמַר: "רָאִיתִי אוֹתוֹ וְיֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי יָדַיִם, וַהֲרֵי מֻבְטָחִים אָנוּ שֶׁ'הַיָּדַיִם יְדֵי עֵשָׂו' וּמִשְׁתּוֹקְקוֹת הֵן לְקַבֵּל מִנְחָה מִיַּעֲקֹב. וַדַּאי יַעֲלֶה בְּיֶדְכֶם לְשַׁחֲדוֹ", וְהוֹסִיף בִּצְחוּת: "לָכֵן אוֹמְרִים בַּהַגָּדָה 'וְהַקָּבָּ"ה מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם', הַקָּבָּ"ה מַצִּיל אוֹתָנוּ מֵהַגּוֹיִים, בִּזְכוּת יָדָם - הַשֹּׁחַד שֶׁאָנוּ נוֹתְנִים בִּידֵיהֶם". וּמָצְאוּ לְכָךְ רֶמֶז בְּפָרָשָׁתֵנוּ, "גּוֹי עַז פָּנִים אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים", אַךְ לֹא נֶאֱמַר בּוֹ גַּם "לֹא תַכִּיר פָּנִים וְלֹא־תִקַּח שֹׁחַד", שֶׁכֵּן אֲפִלּוּ גּוֹי עַז פָּנִים נוֹטֵל שֹׁחַד...

מַהוּ סוֹף הַתּוֹכָחָה? "וְהִתְמַכַּרְתֶּם שָׁם לְאֹיְבֶיךָ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְאֵין קֹנֶה". כִּי בְּעִקְבְתָא דִמְשִׁיחָא יִתְקַיְּמוּ דִּבְרֵי חֲזַ"ל "אֵין בֶּן דָּוִד בָּא עַד שֶׁתִּכְלֶה פְּרוּטָה מִן הַכִּיס", וְאֵין קוֹנֶה. וְאָז תִּוָּשַׁע יְהוּדָה בְּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ. (לקוטי בתר לקוטי)

אגעדאנק

על פרשת השבוע

פרשת **כי תבא** תשע"ח

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

© כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת

וענית ואמרת לפני ה' אלקיך ארמי אבד אבי (כו, ה)

פירש רש"י: בקול רם. יש לפרש על פי מה דאיתא במסכת ברכות שאסור להגביה קולו בתפלתו, לפי שנראה מקטני אמנה שסובר שאין הקב"ה עונה לחש ובוחן לבבות ומחשבות חס ושלום. והנה לפי זה אם אדם אומר בתפלתו דבר שנודע מזה לכל העולם שהקב"ה בוחן לבבות ויודע מחשבות, אזי רשאי להתפלל בקול רם.

והנה כאן הוא אומר "ארמי אובד אבי" שלבן ביקש במחשבתו לעקור את הכל, וה' הצילנו מידו, שהיה יודע את מחשבתו, ובחן את לבבו. ואם כן בכהאי גוונא רשאי לומר בקול רם. וזה הוא שפירש רש"י וענית ואמרת בקול רם וקשה הלא אסור להגביה קולו בתפלתו לזה אמר ארמי אובד אבי משום הכי מותר להגביה את קולו. (חנוכת התורה)

לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי (כו, יג)

איתא במדרש (פר' עקב) שפעם בא רבי פנחס בן יאיר לעיר אחת ושאלוהו אנשי העיר עצה על העכברים שאוכלים להם את התבואה בכמויות מופרזות, וענה להם שכנראה אינם זהירים בהפרשת תרומות ומעשרות, ואכן תיקנו את דרכם ונפסק המכה.

עוד יש בגמ' (הוריות יג, א) שהאוכל ממה ששיירו העכברים משכח את תלמודו. לפי"ז הפשט בפסוק, "לא עברתי ממצוותיך" – דהיינו שהקפדתי לעשר כמו שנדרש. ולכן "ולא שכחתי" כי הרי לא הגיעו אלי העכברים...
(מפרשים)

השקיפה ממעון קדשיך (כו, טו)

כתב רש"י "השקיפה ממעון קדשך - עשינו מה שגזרת עלינו, עשה אתה מה שעליך לעשות שאמרת אם בחקותי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם", מדוע הביא רש"י דוקא הברכה של ונתתי גשמיכם?

ואפשר לומר על פי מה שאמרו חז"ל במסכת תענית "בעוון צדקה, שפוסקים ואינם נותנים, גשמים נעצרים", לכן, כאשר אמר "עשיתי ככל אשר צויתני" שקיימתי מצות מתנת עניים, אם כן סרה הסיבה של עצירת גשמים, לכן מבקשים שיעשה הקב"ה מה שהבטיח ונתתי גשמיכם בעתם.
(ילקוט הגרשוני)

והיית רק למעלה ולא תהיה למטה כי תשמע אל מצות ה' אלקיך אשר אנכי מצוך היום לשמר ולעשות (כח, יג)

צריך להבין למה כפל הכתוב לומר שלא תהיה למטה, הרי כבר אמר והיית "רק" למעלה? עוד יש לדקדק שהמילים "כי תשמע וכו'" מיותרים לכאורה שהרי כל הפרשה עוסקת בעושין רצונו של מקום?

ואפשר לבאר לפי דברי הגמרא (ברכות ה, א) "לא כל אדם זוכה לשתי שלחנות" (להיות תלמיד חכם ועשיר), והטעם, כי רצה ה' לזכות את ישראל שלא יאכל עולמו בחייו בעוה"ז, ולכן מי שהוא למעלה בענייני עוה"ב מוכרח על פי הרוב שלא יהיה לו במעלה בענייני עוה"ז, כדי שלא יקופח קצת משכרו, וכדברי חז"ל (קידושין לט, ב) "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא",

אמנם, מצאנו בפסוק "ובאו עליך כל הברכות", שמשמע שיש כן שכר בעוה"ז, אלא שמה שמשלם ה' שכר לאדם הוא בעד מה שהוא עתיד לעשות מצוה, על ציפיתו לעשיית המצוה, ועדיין לא עשאה, שכר זה ניתן גם בעוה"ז. א"כ יש די בשכר זה שיהיה גם בענייני עוה"ז למעלה, ושכר המצוה עצמה לא יקופח, וזה שהבטיח והיית רק למעלה בכל ענייניך, ולא תהיה למטה כלל אפילו בענייני עוה"ז, ולכן ממשיך הכתוב ואומר שאם תשאל איך יתכן שיקבל שכר בעוה"ז, זה יהיה "כי תשמע" לשון עתיד, שעדיין לא עשית את המצווה.

ומדוקדק בזה מה שסיים "אשר אנכי מצווך היום לשמור" מלשון "ואביו שמר" שימתין האדם תמיד מתי תבוא מצוה זו לידי ואקיימנה, ובזה נתרבה שכרו יותר על העתיד ויספיק המעט השכר ההוא לכל טוב עוה"ז ויזכה לב' שלחנות.
(עפ"י ערבי נחל)

ארור מכה רעהו בסתר (כז, כד).

ביאר רש"י: "על לשון הרע הוא אומר". ידוע הסיפור על הגאון מוילנא זצ"ל, מהתקופה בה ערך גלות, שפעם נסע עם בעל עגלה גוי, והחמור, בהנהגת בעליו, נכנס לשדה פרטי שבצד הדרך ואכל מהתבואה שבה. הגוי, שראה לפתע את בעל השדה מתקרב נמלט והתחבא בסביבת מקום, בעל השדה ניגש אל הגאון שישב בעגלה והפליא בו את מכותיו, הגאון לא גילה שהגוי הוא זה שגנב משום שלא רצה לדבר לשון הרע על בעל העגלה הגוי, שהיה אשם בנזק שגרם החמור.

הרי הדברים מבהילים! כל תורתו העצומה של הגאון מוילנא לא היתה מצילה אותו מדינה של גיהנום אם רק היה אומר שלוש מילים: "זה לא אני"! ובסך הכל לגאון היתה סיבה טובה לומר זאת בכדי להינצל ממכותיו של בעל השדה, ומה גם שמדובר על גוי.

מה נענה אנן, יושבים סתם כך בארוחת ערב ומדברים דברי גנאי על הזולת! הרי אנחנו לא נמצאים בחשש שיכו אותנו, ובכל זאת מדברים! ועל יהודי! נורא נוראות!
(יחי ראובן)

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל (כח, מז)

יש מדרש על פסוק זה "זהו עונג שבת", וצריך ביאור. מובא בשם **הרה"ק מאוסטרופלי**, על הפסוק "עין תחת עין" שדרשו בזה חז"ל שצריך לתת ממון, וביאר שזה מרומז בפסוק שתחת האותיות "עין" אחרי הע' – פ'. אחרי הי' – כ'. ואחרי הנ' – ס'. אותיות כסף. כעין זה כתב כאן **בספה"ק "אגרא דכלה"**, שנרמז בזה שלא קיימו עונג שבת כמו שצריך, ונרמז בפסוק תחת אשר – האותיות שאחרי "אשר" אחרי הא' – ב'. אחרי הש' – ת'. ואחרי ר' – ש'. אותיות שבת. (אגרא דכלה)

בשם הרה"ק מקאצק זי"ע מובא, שפירש "לא עבדת את ד' אלוקיך – בשמחה". שעשית את העבירות בשמחה עם 'גישמאק', וזה העוון החמור.

והשיבך ה' מצרים באניות (כח, מח)

נשאל הגר"ח קנייבסקי שליט"א, מהי ההדגשה "באניות"?

והשיב, שיש במדרש איכה (פר' ד' סי' כ') "פעם אחת באו שונאין על ישראל, ושלחו ישראל שלוחים אצל פרעה נכה, כשהוא מפרש בים הגדול (פרעה נסע אז באניה בים הגדול). רמז הקב"ה לשלדותיהן של המתים הטבועים בים (שיצופו על פני המים), והיו שטין על פני המים, (כשראו זאת המצרים) אמרו המצרים שבספינות אלו לאלו: מה טיבן של שלדות הללו? אמרו להם: אבותיהם של בני ישראל אלו, תחת אבותיכם המצרים עמדו, ועמדו (בני ישראל) והטביעו אותם במים. אמרו שרי הצבא המצריים: וכך עשו בני ישראל לאבותינו ואנחנו הולכים ומסייעין להם?! מיד חזרו" (המצרים בספינותיהם למצרים) ע"ש. וזוהי הקללה, שהרי אפשר ליקחן למצרים גם שלא דרך הים, ו"באניות" היינו דרך הים, כדי שיהיה הנ"ל. (דרך שיחה)

גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת (כח, סא)

איתא במדרש, "גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתובה בספר התורה הזה - זה מיתת צדיקים", (הובא ביערות דבש ח"א דרוש ד') והיכן זה נרמז? **תירץ** על זה הגאון רבי בצלאל ראנשבורג מוילנא שהכוונה כי בכל ספר מחמשה חומשי תורה תמצא מיתת צדיקים, בספר בראשית - מיתת האבות הק', ועוד. בספר שמות - וימת יוסף וכל אחיו. בספר ויקרא - מיתת נדב ואביהו. בספר במדבר - מיתת אהרן ומרים. אבל בספר דברים לא נזכרה מיתת שום צדיק.

והגם שנאמר בסוף התורה "וימת שם משה" ב' תשובות בדבר: **א'** שבעת שאמר משה הפסוק "גם כל חלי" עוד היה חי. **ב'** הלא מרע"ה אשר הי' עניו מאד, בטח לא החזיק עצמו לצדיק... וזה שאמר גם כל חלי אשר לא כתוב בספר התורה "הזאת" כלומר בספר דברים, זה מיתת צדיקים.
(מגד ירחים)

עוד יש מפרשים בזה, שהנה כתיב (ישעי' סג, ט) "בכל צרתם לו צר", ויש בזה "קרי" ו"כתיב", שה"קרי" הוא **לו** צר, וה"כתיב" זה **לא** צר. ובדרך כלל הרי הולכים לפי ה"קרי" שהקב"ה משתתף בצרותיהם של ישראל.

אבל במיתת צדיקים, הרי "יושב בערבות שש ושמח בבא אליו נפש נקי וצדיק", וזה צער רק לנו ולא לשכינה. א"כ לגבי מיתת צדיקים זה הולך לפי ה"כתיב" **שלא** צר. וזה הפשט "מכה אשר **לא** כתיב" שהולכים לפי ה"כתיב" "אשר **לא** צר" – זה מיתת צדיקים.
(מפרשים)

מאוצרות המגידים

מצוות ביכורים

רבותי, תפתחו משנה בביכורים, תפתחו רמב"ם בהלכות ביכורים , מה היה סדר הביכורים ?

אדם היה רואה תאנה שבכרה , היה קושר עליה גמי, היה רואה רימון שבכר , היה קושר עליו גמי . אבל האדם הזה, אם הוא היה גר בצפת, או גר באחד המושבים בצפון , אם הוא היה צריך לעלות לירושלים, הוא היה משבית את עצמו ממלאכה שבועיים ימים, או לפעמים חודש ימים , כי אסור ללכת לירושלים, יותר משתי ידות ביום. הולכים בכנופיה, כל אנשי מעמד, מתכנסים לעירו של מעמד , יש שור שהולך לפניהם, חליל מנגן, וכל הדרך שרים {תהילים קכ"ב ,א} שמחתי באומרים לי בית ה' נלך

אדם שיש לו בחצר, כמה עצים, עצים של רימונים, עצים של תאנים, הוא אפילו לא חקלאי, משבית עצמו ממלאכה.

הוא עובד בתור חייט, בתור סנדלר, הוא סוגר את העסק שלו לחודש ימים, עולה לירושלים עם כמה רימונים או תאנים, וכשאלתו של האלשיך הקדוש – מה כל החרדה הגדולה הזאת , על מה שאדם מביא פחות משווה פרוטה, ומשבית עצמו ממלאכה חודש ימים, למה ?

כי עיקר המצוה של הבאת ביכורים, באה לבטא את ענין הכרת הטובה.

אדם בא להכיר טובה, על תאנה ורימון. אדם כזה ידע להגיד תודה רבה, על השפע הגדול שהקב"ה נותן לו.

אומר הגאון ר' עקיבא איגר, בביאורו לפסוק שאנחנו אומרים אותו **{תהילים נ, כג} זובח תודה יכבדנני ושם דרך אראנו בישע אלקים.**

זובח תודה – אדם שיודע להגיד תודה, על מה שהוא מקבל מהקב"ה, הוא שם לעצמו דרך, שיראה בישועת ה'. הקב"ה יושיע אותו.

לכן, כשאדם מביא ביכורים , הוא יכל לבוא ולעמוד בעזרה ולהגיד – ריבונו של עולם, אני לא זז מפה, עד שתעשה את צרכי היום. למה ??

זובח תודה – אדם שיודע להגיד תודה , אדם כזה יכל לבוא ולדרוש מהקב"ה, כי הקב"ה אומר **שם דרך אראנו בישע אלקים**, אדם כזה, מובטחת לו הישועה מהקב"ה.

כותב רבינו יונה {שערי תשובה, שער רביעי} - וכן בענין ההודאה על הטובה נאמר (תהלים נב) אודך לעולם כי עשית ואקוה שמך כי טוב נגד חסידיך. פירושו - אודך על הטובה שעשית עמדי. ובעבור זה אקוה להתמדת טובתך. ונאמר (שם קטז) כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא (שם) צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא.

אם אלה פני הדברים, נוכל להבין יסוד נפלא, בסדר העבודה שלנו, שנתחיל לומר אותם, בע"ה החל מראש השנה, ועד למוצאי יום הכיפורים.

סדר התפילה שתיקנו לנו אנשי כנסת הגדולה, להוסיף בתפילה, בימים הנוראים ובעשרת ימי תשובה, כמה וכמה תוספות. יש תוספות שמעכבות, שזה "המלך הקדוש" , אם לא אמר, חוזר , ומשם ואילך, לא חוזר. "המלך המשפט" לא חוזר, וארבעת התוספות הנוספות , לא חוזר.

מי ששם לב, הסדר של הבקשות מתחיל בהתחלה במינימום - **זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים, כתבנו בספר חיים למענך אלקים חיים** , מבקשים את המינימום – חיים.

אמנם זה לא מינימום, אלא מקסימום , אבל מבקשים את המינימום שבחיים.

משם ואילך, באה הבקשה – **מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים.** מקודם ביקשתי רק חיים, איזה חיים ?

יש כל מיני סוגים של חיים – יש בני-אדם שנקראים חיים, אבל רח"ל הם צמחים, אבל זה חיים מינימלים.

<u>אז אנחנו מבקשים</u> – ריבונו של עולם, אני מבקש ממך מינימום של חיים, אבל חיים ברחמים.

רחמים, פירוש הדבר, שאני יוכל ללכת על הרגלים , שאני יוכל לאכל לבד, לשתות לבד , ואני יוכל ללמוד לבד- זה חיים ברחמים.

ובסוף התפילה, פתאום הוא אוזר אומץ - **וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך.**

הוא כבר דורש ! לא רק חיים ברחמים, אלא חיים טובים !

ריבונו של עולם, אולי אני יסביר למה אני מתכוון **'טובים'** - **"ובספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה וישועה ונחמה וגזרות טובות..."**

מאיפה פתאום אתה מקבל כאלה שרירים ? לפני עשרים דקות, ביקשת רק קצת לנשום בלי בלון , פתאום יש לך רשימה , ואם זה לא מספיק , יש אחרי זה, עוד 44 'אבינו מלכנו' , מאיפה בא לך האומץ הזה???

<u>התשובה פשוטה מאוד</u> – בהתחלה, אתה רק מבקש, אחרי שאתה אומר מודים אנחנו לך על חיינו המסורים בידך...

אדם שיודע להגיד 'תודה רבה' , ולהשתחוות לקב"ה , אם אדם בא בצורה הזאת, זה כמו שהוא הביא ביכורים .

מביא ביכורים ואומר "אינני זז מכאן, עד שתעשה בקשתי היום". למה?

כי אתה יודע להגיד 'תודה רבה'.

אדם שיודע להודות לקב"ה, אדם כזה יכל לבקש!

לכן, רבותינו בישיבה, תמיד היו אומרים , שכל אחד ואחד , כשמגיעים העשרה ימים האחרונים לפני ראש השנה, כל אחד צריך לשבת עם עצמו, לא לחכות לסדר התפילה, שעה ביום לפחות , ולעשות חשבון נפש עם עצמו. הקב"ה נתן לך שנה שלמה ב"ה , אתה חי ב"ה, פרנסה, בריאות... על כל דבר ודבר אפשר להודות.

ואילו פינו מלא שירה כים ולשוננו רנה כהמון גליו ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע אין אנו מספיקין להודות לך ה' אלקינו... כמה בן-אדם צריך להודות ! ב"ה יש לו פרנסה , יש לו אישה, ילדים , נחת...

הרי על כל רגע, אנחנו צריכים להודות ולהלל, ולכן, העשרה ימים האלה שנותרו לנו עד ראש השנה, ודאי שכל אחד צריך לתפוס את עצמו , כמה דקות ביום, 30-20-10 דקות , לשבת ולהודות לקב"ה, לא רק בסדר התפילה! (ברוך שאמר)

וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך (כח, י)

מה פירושה של ברכה זו?

אומרת על כך הגמרא (ברכות ו, א): "תניא, רבי אליעזר אומר אלו תפילין שבראש".

מסופר שבאחד הימים, כאשר רבינו הגר"א ז"ל היה שרוי בעיצומה של הגלות שערך, הנתנפלו שודדים על בעל הבית שבו התארח. הוא שמע צעקות נוראות ומיהר לצאת מחדרו, לברר את פשרן. כשראו השודדים את התפילין, תיכף ומיד הניחו לבעל הבית וברחו בבהלה מרוב פחד.

לאחר שנרגע, שאל בעל הבית את הגאון: "מה הוא הדבר שעשית? איך גרמת להם שיברחו מרוב פחד"?. האכסנאי ההוא עדיין לא ידע עם מי יש לו עסק, הוא לא הבין שמדובר ברבן של כל בני הגולה, וחשב שהוא סתם אורח, ולכן הקשה: "איך זה יכול להיות?".

אמר לו הגאון: "הרי זה מפורש בכתוב 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך'"...

עכשיו בעל הבית בכלל לא הבין, והוא חזר והקשה: "אם כן למה מהתפילין שלי הם לא נבהלו? מה יש בתפילין שלך שהבריח אותם?"...

השיב לו הגאון: "רבי אליעזר הגדול לא אמר: 'אלו תפילין שעל הראש', אלא: 'אלו תפילין שבראש', הם לא התיראו מהתפילין שעל ראשי, אלו אינן שונות משלך, הם נבהלו ונרעשו מהתפילין שבתוך הראש שלי"...

תפילין שבראש צריכים להיות כמו שאומרים ב"לשם יחוד" שלפני הנחת תפילין: "ועל הראש נגד המח, שהנשמה שבמחי עם שאר חושי וכוחותי, כולם יהיו משועבדים לעבודתו יתברך". כשבתוך הראש מונחים התפילין, כשהמח כולו משועבד לעבודתו יתברך - עמי הארץ רואים זאת ומתיראים.

מסופר על הרב מפוניבז' זצ"ל, שנסע פעם עם ה"חזון איש" זצ"ל במונית באחת הערים בארץ. בימים ההם עוד לא היה חשש כל כך גדול מנסיעה בשכונות ערביות, ואכן, בדרכם חלפו שני גדולי הדור באחת מן השכונות הללו. אלא שבדיוק אז טמנו כמה פרחחים מארב למונית, והחלו לידות לעברו אבנים. הנהג חשש מאוד מפניהם, אבל ה"חזון איש" ביקש ממנו לעצור. הוא פתח את הדלת, ונהג המונית נזעק בבהלה: "הרב, הזהר נא, הרי הם עלולים לפגוע בכם". אולם החזון איש לא שמע לאזהרותיו, הוא יצא ונעמד מול הנערים הפוחזים, ומיד כשראו אותו – ברחו משם כולם כל עוד נפשם בם.

שמעתי מרבי אליקים שלזינגר מלונדון, שהיה מקרה עם בת ממשפחה חילונית שחפצה לחיות חיי תורה. היא הוסתרה בפנימיה של מוסד לבנות, והשלטונות ראו בכך ענין חמור מאוד, ממש כמו חטיפה, ממש כמו בפרשת יוסל'ה שוכמכר הידוע.

במהלך החקירה, היו אמורים חוקרים להגיע לביתו של מרן החזון איש, כדי לחקור אותו בענין. הם חשדו בו שיש לו יד בכל הפרשה, וחשבו אפילו להאשים אותו בחטיפה.

סיפר רבי אליקים, שכאשר השוטרים היו בחוץ, הוא פנה אל החזון איש והודיעו על כך שהם שם.

אמר לו החזון איש: "צא ואמור להם שילכו מכאן". אולם רבי אליקים חשש מהם ואמר לחזון איש שהוא מפחד מפניהם. אמר לו החזון איש: "אתה מפחד, אבל אני לא מפחד". והוא בעצמו קם ויצא מביתו אל החצר.

ברגע שהם ראו אותו, לקחו השוטרים את רגליהם והסתלקו משם... פשוט ברחו מרוב פחד.

זהו זה. כך מתגשמת הברכה: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך". וכדברי רבי אליעזר הגדול "אלו תפילין שבראש" שכשהתפילין בתוך הראש – הרואים מפחדים ומתיראים.

(יחי ראובן)

ואמרת אליו הגדתי היום לה' אלקיך כי באתי אל הארץ אשר נשבע (כו, ג)

ענין הכרת הטוב נלמדת מפרשתנו כמו שכתב רש"י מהספרי "ואמרת אליו - שאינך כפוי טובה".

בספר ציוני תורה מביא, ישנה שאלה מפורסמת, לפי דברי ה'חינוך' שכתב במצוה שלא לנקום וזה לשונו: "שלא לנקום, כלומר שנמנענו מלקחת נקמה מישראל. והענין הוא כגון ישראל שהרע או ציער לחבירו באחד מכל הדברים. משרשי המצוה, שידע האדם ויתן אל לבו כי כל אשר יקרהו מטוב עד רע, הוא סיבה שתבוא עליו מאת השם ברוך הוא, ומיד האדם מיד איש אחיו לא יהיה דבר בלתי רצון השם ברוך הוא, על כן כשיצערהו או יכאיבהו אדם ידע בנפשו כי עוונותיו גרמו והשם יתברך גזר עליו בכך, ולא ישית מחשבותיו לנקום ממנו כי הוא אינו

סיבת רעתו, כי העוון הוא המסבב, וכמו שאמר דוד עליו השלום (שמואל ב' ט"ז, י"א) הניחו לו ויקלל כי אמר לו השם יתברך, תלה הענין בחטאו ולא בשמעי בן גרא. ועוד נמצא במצוה תועלת רב להשבית ריב ולהעביר המשטמות מלב בני אדם, ובהיות שלום בין אנשים יעשה השם שלום להם".

לפי דברי החינוך, צריך להבין למה חלה עלינו חובת הכרת הטוב כלפי האדם המטיב לנו? הרי הוא רק שליח להביא את הטובה? אלא, שיש לדעת שמידת "הכרת הטוב" היא מהדברים שאפשר להגיע איתם גבוה עד לרקיע. שהמסגל את נפשו להכיר טובה לחבירו על כל טובה וטובה שמקבל ממנו, הוא נוכח יותר ויותר בכל פרט קטן שהשני עושה בשבילו, ומודה לו.

מסופר (מובא באוצרות התורה) על מרן הסטייפלר זצ"ל שהיה נוהג פעמים רבות לנסוע לפתח תקוה ולבקר אצל אדם אחד זקן, כשנשאל מדוע עושה זאת ולא חס על זמנו? השיב: בצעירותי שלמדתי בישיבה, אותו אדם היה מעיר אותי בחצות אם הייתי נרדם וחייב אני לו הכרת הטוב...

וכן היה לו קביעות לנסוע אל אדם אחד שהיה לו יד בעלייתו לארץ ישראל בכל ערב ראש השנה, ולאחל לו שנה טובה, וכפי שידוע זמנו היה יקר לו יותר מכל הון שבעולם, ואע"פ כן עשה זאת משום שחיוב הכרת הטוב אין ערכה פחות מזה...

ישנו סיפור פלאי בירושלמי (מסכת תרומות מד, ב) שיהודי אחד הזמין את הרב לאכול אצלו סעודה. בהגיע הרב לסעודה הופתע מאוד לראות שאת מי בחר היהודי להושיב על יד הרב? לא פחות ולא יותר מאשר את... כלבו! הרב, שכמובן הרגיש מאוד מבוזה פנה אל היודי ושאל אותו: וכי הזמנת אותי כדי לביישני? ענה לו היהודי: שהרב יבין אותי, כלב זה, אינו "סתם כלב"... מה הכוונה? מספר היהודי לרב: "אשתי נשארה בבית לבדה ובאו נכרים לתופסה, והכלב התנפל עליהם פצע אותם והבריח אותם, ובכך ניצלה. וכעת אני משלם "הכרת הטוב" לכלב, ומכבדו לשבת ע"י הרב. ע"כ.

ומאידך, המקשה את ליבו שלא להכיר בטובה שמקבל מחבירו יכול להתדרדר עד עמקי שאול של רשעות וכפיות טובה.

כמו שמספרים על אחד הצדיקים שעשה טובה לאיזה יהודי, ולאחר מכן שיגר לו אבן קטנה, שאל היהודי למה שלח לו אבן? ענהו, שכשתרצה לזרוק עלי אבן בעבור הטובה שיהיה לפחות אבן קטנה...

כמו"כ היה פעם איזה צדיק שהגיע לעיר אחת, וזרקו עליו אבן גדולה, אמר "איני מבין מי זרק ולמה זרק, שהרי איני זוכר שעשיתי לאחד מהעיר טובה גדולה כזאת"...

ישנו סיפור ידוע על עיירה מסויימת שהתגורר בה עני מרוד בשם "שמערל", שמערל זה, היה מקבץ נדבות ואוכל לחם חסד, עד שהתרגל רק לקבל מאחרים. ביום מן הימים פנה אליו יהודי אחד מתושבי המקום עם הצעה, וכך אמר לו: "אני מוכר כרטיסי הגרלה, ההגרלה נערכת פעם בחודש בעיר הגדולה, ואני משמש כנציג של "מפעל הפיס", קונים אצלי כרטיסים ואני מביא את הכרטיסים להגרלה הגדולה, אולי תנסה את מזלך ותקנה כרטיס במחיר 5 זלוטי, ואולי תזכה".

שמערל שהתרגל רק לקחת, כמובן לא הסכים לבזבז 5 זלוטי על זה. המוכר ריחם עליו ואמר לו "תראה שמערל, אני מוכן להלוות לך את ה5 זלוטי, ונעשה הסכם כזה: אם לא תזכה, הכסף יהיה על חשבוני ולא תצטרך להחזיר לי, ואם כן תזכה תחזיר לי את ה5 זלוטי", לזה כבר הסכים שמערל.

אחרי חודש, נסע המוכר לעיר הגדולה, שם נערכה ההגרלה, וכמובן מי זכה? שמערל העני!.

המוכר לקח את כל הכסף, ונסע בחזרה לעיירה, כשבליבו הוא חושב איזה "רעידת אדמה" הולכת להיות בעיירה כשיוודע דבר זכייתו של שמערל ה"עני". עד שהגיע המוכר אל העיר, כבר ירדה החשיכה, וכבר נהיה מאוחר בלילה. אולם, המוכר החליט שאינו יכול לחכות עם הבשורה עד מחר, וילך עתה בלילה לבשר לשמערל על הזכיה.

הימים היו ימי חורף, בחוץ היה שלג וגשם וקור עז, המוכר השתרך לקצה העיירה לבקתתו של שמערל. הסתובב וחיפש עד שמצא את הבקתה העלובה, נקש בדלת, ולא קיבל מענה, נקש שוב ושוב, יותר ויותר חזק, עד שלבסוף ענהו שמערל ושאל מה הוא רוצה, צעק לו המוכר "יש לי הודעה משמחת מאוד עבורך, אבל קודם כל תעשה טובה ותפתח את הדלת כי אני עומד לקפוא", שמערל לא זע ממקומו. המוכר מתחנן איליו שוב, והוא בשלו "אני יושן עכשיו!", צועק לו המוכר: "שמערל תדע לך שזכית בהגרלה הגדולה!", כאן, כבר שמע את פסיעותיו של שמערל מתקרבות את הדלת. שמערל פותח את הדלת, ופונה אל המוכר בכעס: "אינך מתבייש? את הגביר של העיירה אתה מעיז להעיר באמצע הלילה?!... הוא אשר דיברנו, שמי שאינו מכיר טובה לחבירו, מסוגל להגיע לכדי רשעות.

ה'חינוך', עצמו במצוות כיבוד אב ואם מאריך שאם אין אדם מכיר טובה להוריו שגידלוהו לסוף גם אינו מכיר טובה להקב"ה, וכמו שאמרו חז"ל (משנת ר"א פ"ז) "כל הכופר בטובתו של חבירו לסוף כופר בטובתו של הקב"ה".

והנה אחד היסודות בעבודת השם, הוא עניין הכרת הטוב שעל ידה מרגיש האדם חובה כלפי הקב"ה על כל טובותיו שבכל נשימה ונשימה וכל מה שמקבל ממנו ית' במתנת חינם, ואם יתברר אצל האדם עניין הכרת הטוב, ממילא ירגיש חובה בנפשו לעשות מצוות השי"ת וק"ו שלא לעבור עבירות ולהיות ח"ו כפוי טובה.

אשר על כן, באו חז"ל ואמרו, הן אמנם שכל מה שמגיע אליך הוא מאת השי"ת ולכן אין לראות בשליח גורם מסויים ולכן אסור ג"כ לנקום כנ"ל. אבל לעניין הטובה, אמת שהמיטיב הוא רק שליח, אבל מוטלת עליך החובה להכיר לו טובה אך ורק כדי להכשיר את נפשך אתה, ובשביל לחדד אצליך את מידת הכרת הטוב, בכדי שיועיל לך בענייני עבודת השי"ת.

ובזה מובן מאוד מה שמצאנו חובת הכרת הטוב כלפי דוממים, כמו שמצאנו אצל משה רבינו שלא הכה את הים, ונשאלת השאלה וכי הים מרגיש שגמלת לו רעה תחת טובה? אבל ביסוד הנ"ל מובן שכל הסיבה הוא בשבילך ולא בשביל המיטיב לך.

נקודה נוספת שמתבארת בזה, הוא, שאין לתבוע מהשני שיכיר לך טובה על מה שהטבת עמו. ישנם אנשים שמטיבים לזולתם ויושבים ומצפים לגמול שכר, ובאם הלה אינו מטיבם כפי מחשבתם, באים בטענה שלא יהיה השני "כפוי טובה". ותביעה כזאת אינה מוצדקת בעליל. שכן מה שהגיע טובה לזולתם הוא בגלל שכך רצה הקב"ה, ויש לך להודות לד' שזכית שיהיה לך חלק בזה ומגלגלין זכות ע"י זכאי, אבל מה שההוא מחוייב להכיר לך טובה זה חשבונו הפרטי בלבד, וכאמור למעלה, שהרי לפי האמת יש לו להכיר טובה אך ורק להקב"ה ולא לשליח, אבל לצורך עבודת השם שלו יש לו להכיר טובה למטיבים לו. וא"כ, כמו שאינך מתעניין בעבודת התפילה שלו ובלימוד התורה שלו, כיוון שאתה מבין שזה חשבון שלו שלא קשור אליך, באותה מידה אינך אמור להתעניין ב"הכרת הטוב" שלו. .

(ציוני תורה)

יתן ה' את אויביך הקמים עליך נגפים לפניך (כח, ז)

נס ההצלה של יהודי מקנס

בהתגשמותה של ברכה זו ראו בני מקנס שבמרוקו, בזכיתם בנס ובפלא שהתרחשו עבורם מן השמים, והוכיחו להם כי לא יטוש ה' עמו ונחלתו לא יעזוב. כפי שמובא בהגדש"פ "אבותינו ספרו לנו":

צורף זהב היה באלכסנדריה, שהיה גם איש חסד ובן תורה. הוא גידל בביתו יתום כבן עשר, שאיבד את אביו ואת אמו בנסיבות טרגיות.

הצורף לימד את היתום את מלאכת הצורפות, ובלילות ישב ולמדו תורה, והלה עשה חיל בעמלו, עד שהפך לאיש תלמיד חכם ויודע ספר, ולצורף מומחה. אולם, כעבור שבע שנים, חש בעדינותו, בקינאת בני הצורף אליו, והחליט כי הוא מבוסס דיו, כדי לעמוד ברשות עצמו ולעזוב את בית מטיבו, ותוך זמן קצר שב למקנס, עיר הולדתו.

בבואו לשם מצא את העיר כולה נבוכה.

במקנס התגורר "סריף" שפירושו: 'חכם דת' ערבי, מצאצאי מוחמד, והיה האיש נכבד ונערץ על המוסלמים. במשך כל ימות השבוע נהג להתבודד במסגד, ובימי שישי, ימי השבתון שלהם, היה נעלם ואיננו, ורק לקראת הערב היה מתגלה לפתע בתוך ביתו, ומברך את כל נכבדי העיר.

למאמיניו סיפר, שמלאך בא ונוטלו ל"מכה", שם הוא משתתף בתפילה המרכזית ב'כעבה', וזוכה להתגלות הנביא המדבר איתו פה אל פה.

בין המעריצים הרבים היה גם המלך, שהיה זוכה לשמוע מפיו תיאורים מדויקים ומפורטים אודות המתרחש במכה, כשהסריף מוסיף, כביכול, בשם הנביא, השמצות רבות על היהודים, שבמהלך השנים גרמו למלך להחליט על הטלת מיסים וארנונות, ענשים כבדים על כל מעשה קל, ולבסוף גם על גירוש של כל היהודים מעל פני הממלכה.

הצעיר הצורף, ששמו היה 'יצחק אבן לחסן', שמע על הגזירה הנוראה מיד עם בואו ועד מהרה נצנץ רעיון במוחו.

הוא הסתגר בחדרו ויצר שני עגילים מזהב טהור. שני העגילים היו עשויים מלאכת מחשבת ומשובצים באבני חן לתפארת, עין לא ראתה כיפים.

לאחר מכן נטל יצחק עגיל אחד ועלה אל המלך להגישו כתשורה. המלך התפעל מאוד מן המתנה היפה והעניק את העגיל מתנה לאשתו המלכה. המלכה שהתלהבה גם היא מן המלאכה המיוחדת, העוותה לבסוף את פניה ואמרה: "מה אוכל לעשות בעגיל אחד? יש לי שתי אזניים, ועליך לרכוש עבורי גם את העגיל השני".

המלך שלח לקרא לצורף, וכשהלה הגיע אמר לו: "כעת אני מאמין לכל מה שאמר לי הסריף שלי אודותיכם... אתה סוחר מפולפל וערמומי, נתת לי עגיל אחד במתנה, כדי שאהיה חייב לקנות ממך בכסף מלא את העגיל השני".

התנצל הצורף: "אל נא יפיל עלי המלך אשמה. עגיל זה הוא עתיק יומין, ואין בעולם אמן שיעשה כדוגמתו. פעם כשהייתי ב'מכה' עם ידיד קרוב, הגיע צמד העגילים הלז אל ידינו ואנו שילמנו עליו מחיר עצום, חברי נטל עגיל אחד, ואני נטלתי את זה. אם ירצה המלך, אכתוב לשותפי השני שבמכה מכתב, והסריף, אשר פורח לשם בקפיצת הדרך מידי שבוע, יוכל למסור לו את המכתב ולקבל את העגיל השני. ביום שישי בערב, לבטח כבר יהיה העגיל השני בידי המלכה"...

המלך שמח על העצה, ובו במקום הורה לו לכתוב את המכתב, קרא לסריף ופקד עליו למסור את המכתב במכה ליהודי המיועד.

הסריף הבין כי הוא נפל בפח שטמן לו הצורף היהודי, אך כבר לא היה יכול לסגת... בלית ברירה נטל את המכתב, טמן אותו בין קפלי גלימתו, והבטיח למלך למלאות את השליחות.

הוא התחקה אחר עקבותיו של הצורף, ומיד כשנכנס הלה לביתו, מיהר לנקוש על דלת הבית, נפל לרגליו ושאל: "מה עוללת ליי?".

"עמוד על רגליך" – השיב לו היהודי – "עשיתי לך בדיוק כפי שמגיע לך על מה שעוללת ליהודי המדינה, הלעטת את המלך בכזבים, ואני אוכיח לו ולעולם כולו כי רק שקר דיברת!".

הסריף יבב וביקש את רחמיו. "המלך יהרגני, וההמון יסקלני", מלמל בין בכי לבכי. "ולך היו רחמים על כל ההמון שאתה התכוונת בזדון להשליכו מן הבית? וכי הרהרת אודות הסבל שיהיה על הזקנים והטף לעבור בגללך?" הטיח בו היהודי.

הסריף הבוכה הכה על ליבו, הביע את חרטתו והבטיח לתקן אשר עיוות. הצורף ביקש ממנו לרשום כתב הודאה בו הוא מצהיר כי כל דבריו שקר וכזב הם, וכי מעולם לא דאה למכה ולא פגש מלאך.

תחילה ניסה הסריף להתחמק מן העניין, אולם הצורף הודיע לו כי לא יעשה שימוש בכתב הודאה זה, אם יצליח לשכנע את המלך, לבטל את רוע הגזירה, ולשמע הדברים נעתר הסריף ורשם את המכתב.

הצורף נתן בידו את העגיל, ולאחר שהסריף הודה לו בשם כל הקדוש והיקר לו, כתב את כתב ההודאה וחתם עליו בחותמו האישי, פנה הלה והלך לדרכו.

באותו יום שישי אחר הסריף לשוב ממכה... כשש לבסוף, הודיע כי היה לו עניין דחוף להסדיר בשם המלך, ועד מהרה כבר הגיע לארמון המלוכה, כשהעגיל השני בידו, לשמחת המלך והמלכה.

"ומה אמר הנביא הפעם?" התעניין המלך, כשנרגע מעט.

"הפעם אמר לי כי לפני יומיים פגש בו אברהם העברי והפציר בו שייטיב עם בני העם היהודי, צאצאי יצחק בנו, ולכן הורה לי להורות לך, לבטל מיד את רוע הגזירה ולהיטיב להם ככל יכולתך".

המלך עשה זאת מיד – ויהודי מקנס נשמו לרווחה. (ומתוק האור)

והיו בך לאות ולמופת (כח, מו)

בתוך הקללות מופיע פסוק זה, כדי לומר שגם באמצע המצבים הכי קשים רואים את יד ד' באותות ובמופתים.

מעשה כזה מובא בספר **"בנאות דשא"** (פרשת שמות) שכתב ששמעו בעצמו מבעל המעשה:

"את הסיפור הבא שמעתי מבעל המעשה עצמו, כאשר נקלעתי לסעודת הודי' שערך בעיר פריז שבצרפת, בעבור נס פרטי שהיה לו בגיא ההריגה שבטרבלינקה. **היה** זה בשלהי מלחמת עולם השניה, כשכוחות הברית פלשו לשטחה של גרמניה, וימים ספורים נותרו לקץ המלחמה, שמשמעותה: שחרור מעט אסירי מחנות המוות שנותרו לפליטה.

מאן דהו, שזהותו אינה ידועה, פנה אל רב המרצחים שהיה אחראי על מחנה ההשמדה טרבלינקה, בהצעה, שיקבל ממנו הון עתק אם יענה לבקשתו, והיא: שבימים האחרונים שנותרו לפני שחרורם של האסירים היהודים, שיכלכל אותם במזון משובח ועשיר כיאות למזי רעב. כמובן שהרוצח הנ"ל לא סירב להצעה מפתה זו, ונטל ממנו את כספו הרב.

והנה כבר באותו יום, לאחר הצהריים, הגיע משלוח של לחמניות טריות אל המחנה.

בעל המעשה שהיה אסיר באותו המחנה מספר, שניחוח הלחמניות הוציא אותם מאדישותם העמוקה שהיתה נחלתם. ובפרט כאשר נקראו כל האסירים להתייצב בתור ארוך לקבלת הלחמניה, שהיה נראה בעיניהם כחלום תעתועים.

כך לא נותר זמן רב למחשבה, והחלוקה התחילה. ומתוך שק גדול נשלפו הלחמניות בזה אחר זה, כשקצין נאצי מפקח על החלוקה.

אני, כשעמדתי כמעט בסוף התור, מספר בעל המעשה: הייתי מאוד פסימי. ולא האמנתי שאכן אזכה ללחמניה, מקוצר רוח. וה"אמונה" כבר הייתה ממני והלאה, ולא נותר בי אפי' שביב של תקוה, ובכל רגע שהתקרבתי קמעה בתורי, חלפה בי המחשבה שוודאי, עד שאגיע אל השק, הוא יתרוקן סופית מהלחמניות הגואלות.

והנה קרה הנס! קיבלתי גם אני לחמניה טריה וריחנית.

החלטתי שאשמור אותה לשעות הערב, כדי שסוף סוף אלך לישון עם קיבה מליאה, ולא מתוך רעב מציק. בשביל התענוג הזה כדאי לסבול עוד קצת.

המציאות החדשה נטעה בי מעט בטחון, ואחרי שקלול קצר, אמרתי בליבי: מה יקרה אם אעמוד בתור פעם נוספת ואתגנב ליטול עוד לחמניה? והרי אחד מן השניים! או שאתפס כגנב ואחטוף כדור בראשי, וממילא אין לי מה להפסיד. כי טוב מותי מחיי!

ואם אצליח, הרווחתי עוד לחמניה. ובלא מחשבה נוספת עשיתי מעשה וזכיתי בלחמניה נוספת.

הפעם חשתי שזו משהו במוחי, ושבכל זאת יש במי להאמין. אולי בכל זאת הקב"ה אוהב אותי. נטלתי את זוג הלחמניות והסתרתים בתוך חולצת הפיג'מה שהייתי לבוש בה. הפעם באופטימיות זהירה, נפניתי אל אחת הפינות כדי לאכול לחמניה אחת. בטרם התיישבתי על רצפת המחנה חשתי חבטה קשה על כתפי. ראיתי אותך! גנב! שתי לחמניות, הא?! מיד תביא אותם בטרם אפרק את גווך.

כמובן שמסרתי אותן מיד לאכזרי זה. בתחילה חשבתי שזהו חייל נאצי, אך התברר לי שהנ"ל היה חייל רוסי שנפל בשבי הגרמני, ופשוט שדד אותי.

מאותו רגע שקעתי ביאוש ודכאון עמוק, ואמרתי בליבי: כי אנני מאמין יותר ואפסה כל תקותי. וכל מאווי היה למות! פשוט למות.

שבתי אל הדרגש הקשיח, כדי לנום את שנת הלילה, אך הפעם עצוב יותר ומיואש יותר.

השחר הפציע, ומעט אור חדר אל הבלוק בו ישנתי. אם אפשר לקרוא לזה שינה, והעירני משנתי. אך הפעם הזו היה שונה מתמיד. שקט תעשייתי אפף את הבלוק כולו. לא שאגות של חיות הטרף הנאציות, ולא אוושת השותפים שלי לבלוק.

קמתי לראות מקרוב יותר, והנה כולם עדיין לא מגלים סימני קימה, למרות השעה המאוחרת.

ניסיתי להעיר את שכני אך לשווא. אין קול ואין עונה. ניסיתי לנענע מעט בידיו, אך חשתי שהן קרות ואינן מגיבות.

בדקתי אצל שאר השכנים, אך לפתע נגלה לפני מחזה נוראי. כל אנשי הבלוק שבקו חיים לכל חי.

מיד רצתי כאחוז אמוק אל עבר הבלוק השני, והנה גם שם כולם מתים. נפש חיה לא מתהלכת במחנה. לא אסיר ולא קצין נאצי.

מה קרה? שאלתי. האמריקאים כבר התקרבו למחנה וכל הנאצים ברחו. אבל למה מתו כולם? התברר לי לאחר מכן ע"י הצבא האמריקאי, כי כל הלחמניות היו מורעלות בידי השטן הגרמני הימלר ימ"ש.

למרות שקיבל תבין ותקילין, הוא לא היה מסוגל להשאיר יהודי חי.

אז בעצם, רק אנוכי נותרתי לבדי חי. ובאורח ספונטני נפלטו ממני המילים בצעקה אדירה שפילחה את דממת המוות.

"אני מאמין באמונה שלימה בהקב"ה".

ומני אז, בכל שנה עורך אני סעודת הודי' על הנס הגדול שעשה לי ה'.

(ציוני תורה)

התוכחה ותוצאתה

נהגו שלא לעלות לתורה לקריאת התוכחה ("מגן אברהם" קכח, ח בשם מהרי"ל) אלא בעל הקורא הוא המברך תחילה וסוף ("משנה ברורה" שם, יז וב"באור הלכה" ד"ה בפסוקים), לפי ש"ברית כרותה לשפתים" (מועד קטן יח ע"א).

ויצוינו בענין זה דברי הגמרא (שבועות לו ע"א), שרב כהנא הקריא לפני רב יהודה דברי המשנה, שהאומר: "יכה ה'" (דברים כח, כב) זו היא אלא האמורה בתורה. אמר לו רב יהודה: "כנה". כלומר, אמור: יכהו ה', שלא יתפרש שאתה אומרו עלי, חלילה.

ובענין זה, נספר –

אברך פנה אל הגבאי בבית הכנסת "לדרמן" בבני ברק, וביקש עליה בשבת פרשת כי תבוא. יש לו יאהרצייט, יום זכרון לאביו.

השיבו הגבאי שנזכר מאוחר, יש כמה בר מצוות וכמה חיובים, ואין עליה פנויה.

אמר שמצדו מוכן הוא לעלות לקריאת התוכחה, אינו חושש. מקיים הוא בעליתו מצות כבד אב, שבפרוש שנינו: מכבדו בחייו ומכבדו במותו (קדושין לא ע"ב), ו"שומר מצוה לא ידע דבר רע" (קהלת ח, ה). [וידועים דברי ה"נודע ביהודה" (קמא, אבן העזר י) שמותר ליבם אשה שמתו כל בעליה, "קטלנית", כי "שומר מצוה לא ידע דבר רע".]

אמר הגבאי: "נשאל את הרב".

שאל את הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, שאמר: "בשום פנים ואופן", ולא העלוהו.

לאחר התפילה, נשאל: מדוע היה כה נחרץ? הרי זו באמת מצות כבוד אב. ואם הלה אינו חושש, מדוע נחשוש עבורו!

ענה: משום מעשה שהיה. וסיפר –

אברך בן תורה נזכר בשעתו שיש לו יאהרצייט אחר אביו, וכבר נקבעו כל העליות, והסכים לעלות לתוכחה. אמר שאינו מקפיד, ולא יקפידו עמו. שאלו את אבי, [הסטייפלר] זצ"ל. והסכים.

כעבור זמן, הודיעוהו שדודו נפטר בארצות הברית, ובהיותו ערירי הוריש לו את כל הונו.

טס לארצות הברית, והתברר שמדובר בנכסים רבים והשקעות מסועפות.

זכה ליועצים מהימנים שהדריכוהו ועזרוהו להתמצא בסבך ולהשתלט על המבוכים העסקיים. נשאב לעולם העסקים ועשה בו חיל. העביר את משפחתו לבורו פארק והיה לנגיד תומך תורה ביד רחבה, השיא צאצאיו בהרחבה והמשיכו לשקוד על שערי תורה בלא טרדה.

לימים ביקר בארץ הקודש, ונכנס אל אבי. מסר לו סכום גדול לתמיכה בלומדי תורה, והעיר שברוך השם, לא ארע לו דבר מעליתו לתוכחה. אדרבה, מצות כבוד אב עמדה לו, והתעשר עושר רב.

שמע אבי, וכל גופו הזדעזע: "ואז רעדט איהר, מה אתם מדברים! התוכחה לא השפיעה?!

הרי לפניה הייתם בן תורה, ועכשיו אתם בעל הבית, סוחר פשוט!"

לכן, סיכם רבי חיים, לא הסכמתי... (והגדת)

החלב והפרה

עלי לדאוג לשבעה כוללי אברכים, ובהם מאות בני תורה הממיתים עצמם באהלה. שוחחתי עם גביר בארצות הברית, והתחמק באמרו שעליו לתמוך בישיבות שבארצות הברית, בגדר "ענייי עירך קודמין" (יורה דעה רנא, ג). כלומר, שהלא דברים קל וחומר: אם להם אינו נותן, לי על אחת כמה וכמה!

אמרתי, שהפוסקים דנים, שיתכן ועניי ארץ ישראל קודמים לעניי עירו (יעוין חתם סופר חושן משפט יב, ולקוטי חת"ס כט), כי "לציון יאמר איש ואיש יולד בה" (תהלים פז, ה), כל ישראל נחשבים בני הארץ הקדושה. אבל לתורת ארץ ישראל ודאי יש קדימה, שהיר אין תורה כתורתה ולא חכמה כחכמתה (בראשית רבה טז, ד) ואוירה מחכים (בבא בתרא קנח ע"ב), ולכן בני ארץ ישראל עדיפים (תוספות פסחים נא ע"א). ואמרו (במדרש שם) שזהו שנאמר שהיא "ארץ זבת חלב ודבש" (ויקרא כ, כד), שנובעת היא חדושי תורה מתוקים מחלב ומדבש, כמו שנאמר: "דבש וחלב תחת לשונך" (שיר השירים ד, יא).

והיודעים אתם מה ענה לי?!

חוצפה שכזו!

אמר: "אמת שתורת ארץ ישראל משולה לחלב –

אבל הפרות הן כאן, באמריקה!"...

עניתי: "אשרי מי שיודע מה תפקידו לכן אני כאן, כדי לחלוב אותן!

וכבר אמרו (פסחים קיב ע"א), שיותר משהעגל רוצה לינוק הפרה רוצה להניק" – התברר, שלא הפרה הזו...

"מה אומר לכם", השמיע את הפתגם השגור, "העסקים אינם מלבלבים בזמן האחרון!"

מצא את הכתובת. באמת, איני צוחק. אני מומחה בשיקום עסקים צולעים. בידי אמצעים בדוקים ומנוסים. והעצות, חינם. לקיים מצות: "כי ימוך אחיך ומטה ידו עמך, והחזקת בו" (ויקרא כה, לה).

אמרתי לו: "תביא גמרא, מסכת עבודה זרה".

לבני ארץ ישראל יש מה ללמוד מיהודי ארצות הברית. בארץ ישראל ארון הספרים נמצא בטרקלין, פרוץ לרווחה. לא כך שומרים אוצר. שם, באמריקה, אין בטרקלין אלא מזנון ותצוגת כלי כסף. הספרים שמורים בחדר פנימי, שלא תשלוט בהם עין הרע. יש לי חשד שגם עין סתם לא שולטת בהם.

הגמרא הובאה, ופתחתי בדף יט עמוד ב', הצבעתי, וקראתי: "אמר רבי יהושע בן לוי, דבר זה כתוב בתורה ושנוי בנביאים משולש בכתובים, כל העוסק בתורה נכסיו מצליחים.

כתוב בתורה, שנאמר: "ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אתם, למען תשכילו את כל אשר תעשון" (דברים כט, ח).

שנוי בנביאים, שנאמר: "לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו, כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל" (יהושע א, ח).

משולש בכתובים, כשכתוב: "כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה, וכל אשר יעשה יצליח" (תהלים א, ב-ג)!

ראיתי שהתאכזב. הוא מחפש עצות מעשיות.

אמרתי: "אז תביא מסכת ברכות".

אסף את המסכת האחת והביא את השניה. אח, תענוג לפתוח מסכת חדשה. פתחתי בדף לה עמוד ב'. הצבעתי ואמרתי: בוא נלמד שתי מימרות סמוכות, ונעיין בשייכותן אהדדי.

המימרה הראשונה: "בוא וראה שלא כדורות הראשונים דורות האחרונים. דורות הראשונים עשו תורתם קבע ומלאכתם עראי, זו וזו נתקימה בידם. דורות האחרונים שעשו מלאכתם קבע ותורתם עראי, זו וזו לא נתקימה בידם".

ומיד לאחר מכן, המימרה השניה: "בוא וראה שלא כדורות הראשונים דורות האחרונים. דורות הראשונים היו מכניסים פרותיהם דרך שער הבית כדי לחיבם במעשר, דורות אחרונים מכניסים תבואתם דרך גגות כדי לפטרם מן המעשר" [באכילת עראי]

מה הקשר בין שתי המימרות?!

אומר לך –

הדורות הראשונים עשו תורתם קבע, לכן התקימה בידם, ואף מלאכתם התברכה. שכך פרש הרע"ב במשנת "כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול דרך ארץ" (אבות פ"ג מ"ה). אבל דורות האחרונים שעשו מלאכתם קבע, לא שרתה בה הברכה.

אבל מדוע לא תשרה הברכה במלאכתם, אולי עושים הם מלאכתם קבע כי הם תומכי תורה, ונאמר: "שמח זבולן בצאתך" (דברים לג, יח), הצלח בצאתך לסחורה (רש"י) אם כונתך להחזקת יששכר באהליו!

אבל, הן עינינו הרואות שמכניסים הם תבואתם דרך גגות, כדי שלא יצטרכו לעשרה ולהתחלק בה עם הכהנים והעניים. ואיך ירצו שבגינם תשרה הברכה ביבולם!

"פרוש נאה", החמיא, והחזיר את הגמרא לכלאה...

ונתן?

איפה!

אם לא זיכיתיו בתמיכה בתורה, זיכיתיו בדברי תורה. והלואי ובגינם יצליחו נכסיו! (והגדת)

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה (כח, מז)

בסוף הפרשה, מסבירה התורה על מה מגיעות אותם מאה קללות חסר שתים, שמנויות בפרשה: **תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל.**

נשאלת השאלה – איפה כתוב בתורה, שצריכים לקיים מצוות בשמחה ???

אומרת הגמרא {מסכת מגילה לא, ב} - **תניא ר' שמעון בן אלעזר אומר עזרא תיקן להן לישראל שיהו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת, ושבמשנה תורה קודם ר"ה מאי טעמא אמר אביי ואיתימא ריש לקיש כדי שתכלה השנה וקללותיה.**

תיפתחו ספר נחמיה {פרק ח}, שם מסופר שעזרא הסופר – בעצמו – הוציא את כל עם ישראל לרחוב, הוציא ספר תורה וקרא לפניהם קללות בראש השנה !

אנשים מפחדים מכל זיז של מנהג בראש השנה – תפוח בדבש ... וגזר גמדי ... ורוביא ... וסילקא ... וכרתי – לסימנה טבא !!! אם לא מצליחים להשיג ראש של כבש – "זהו, הלכה השנה!!!"

שמעתי היום אחד אומר לחבר שלו: "תשמע, לא היה ריאות באטליז היום – אולי אתה יודע מאיפה משיגים ?" – חשבתי שהוא צריך לעבור השתלה

"בשביל מה אתה צריך ריאות ?", שאל אותו השני.

"ראש השנה בלי ריאות, השתגעת ???" – מכאן למדתי מנהג חדש בס"ד.

לפני שנתיים, הביא לי אחד התלמידים קופסת סרדינים – "כבוד הרב, קח שיהיה לך לראש השנה !"

"למה זה ?!", שאלתי אותו.

"לפני שתאכל תגיד: יהי רצון שיסור הדין = סר-דין" - כל אחד והמנהגים שלו ...

תשמעו סיפור אחרון – מהו כוחו של מנהג:

לפני כמה שנים, ערב ראש השנה, נכנסתי לחנות ירקות כדי לקנות משהו – פתאום אני רואה אברך שנכנס בריצה לחנות,

כולו מתנשף - "מה קרה, ערב ראש השנה יש לך זמן לעשות ג'וגינג ?!", שאלתי אותו.

"לא ג'וגינג, אני חייב אננס !"

"בשביל מה אננס ?!", שאלתי.

"אצלנו במשפחה זה מנהג לאכל אננס בראש השנה, ושכחתי לקנות !"

הוא ניגש למוכר – "תגיד, יש לך אננס ???"

"כן"

"כמה עולה ?"

"50 ₪ !" [50 ₪ לפני עשר שנים, היה המון כסף !]

שאלתי אותו: "מה המנהג באננס ?"

אמר לי: "אומרת הגמרא {מסכת ברכות נז, א} - **הרואה הונא בחלום** [דהיינו נ' אחת] **נס נעשה לו חנינא חנניא יוחנן** [דהיינו שתי נו"נים] **נסי נסים נעשו לו**, לכן אנחנו אוכלים אננס – שיהי רצון שנסי נסים יעשו לנו !"

כמעט שכנע אותי לקנות אננס ... בזמן שהוא שָׁקַל את הדברים, חשבתי עם עצמי ... ואז אמרתי לו: "תשמע חביבי, יש לי בשבילך פתרון - צלצל עכשיו לקופת העיר, ותתרום ₪47!"

"למה ?!"

"מצאתי לך פתרון שעולה 2 ₪ ולא 50 ₪ !"

"מה עולה 2 ₪ ???"

"בָּ – 2 ₪ אתה קונה בננה – גם בזה יש לך שתי נו"נים !"

נחזור לעזרא הסופר:

לאחר שעזרא קורא להם את הקללות בראש השנה, אומר הנביא **{נחמיה ח, ט} ויאמר נחמיה הוא התרשתא ועזרא הכהן הספר והלוים המבינים את העם לכל העם היום קדש הוא לה' אלהיכם אל תאבלו ואל תבכו כי בוכים כל העם כשמעם את דברי התורה: {י} ויאמר להם לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאדנינו ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעזכם.**

נשאלת השאלה – מה רצה עזרא הסופר להשיג, בקריאת הקללות בראש השנה ?

אם הוא רצה להשיג יראת ה' – הוא השיג, שהרי כולם בכו. אבל פתאום בא נחמיה ואומר: "חבר'ה לא לבכות, היום זה יום של שמחה!"

אם זה יום של שמחה, בשביל מה הוא הפחיד אותם ?!

אומרת המשנה {מסכת אבות פ"ה, כ"ג} - **בן הא הא אומר, לפום צערא אגרא.**

נשאלת השאלה – מה פירוש הדבר "**לפום צערא אגרא**" ? כמובן שאדם שעמל קשה על עשיית מצוה, מקבל שכר:

יש אדם שעושה סוכה בחמש דק' – יש לו פרגולה ומעליה יש לו סוכך – הוא בסכ"ה לוחץ לחיצה בשלט, והסוכך מתקפל. הוא שם רק מחצלות – ויש לו סוכה !

מצד שני, יש לו שכן 'תפרן' – לוקח לו חמש שעות להכין את הסוכה – יש לו קרשים על הגג ... מסמרים ... חבלים... על הקרשים יש לו מספרים - אחד נכנס עם שתים ושלש נכנס בארבע – דופק עד שתים וחצי בלילה – השכן שלו כבר קם לשחרית והוא עוד דופק

אם ככה, אחד עבד על הסוכה חמש דק', ואחד עבד על הסוכה חמש שעות. באים חז"ל ואומרים: "**לפום צערא אגרא**" – לפי גודל הצער שהיה לו בעשיית המצוה, הוא יקבל שכר.

נשאלת השאלה – מדוע מתן השכר, נקבע לפי הצער שבמצוה ?

הזמנת ארון אצל נגר. קבעתם מחיר של 4,000 ₪ - חתמתם חוזה. לאחר שבוע הוא מביא את הארון: "סליחה, אבל 4,000 ₪ לא בא בחשבון – תן לי 4,500 ₪ !"

"למה 4,500 ₪ ?!"

"כשדפקתי את המסמרים, נדפקו לי גם האצבעות !"

"עסק שלי ?! מצידי תיקח ערבי שידפוק את האצבעות – מזה מענין אותי ?!"

אדם הזמין חליפה – "1,000 ₪" , מגיע לקחת אותה, אומר לו החייט: "1,050 ₪ !"

"למה 1,050 ₪ , סגרנו על 1,000 ₪ ?!

"כשתפרתי לך את החליפה, נדקרתי מהמחט !"

נשאלת השאלה – איזה מין דבר זה - ממתי התעריף נקבע, לפי המכות והדקירות שבן אדם מקבל ?! איפה מצאנו מושג כזה, שהשכר משולם לפי "**לפום צערא אגרא**" ?!

אומר לנו ר' יצחק הוטנר - לקב"ה יש פרמטר של בדיקה, עד כמה האדם מחבב את המצוות. "**לפום צערא אגרא**" זה לא רק השכר על קיומה של מצוה, אלא זהו גם הפרמטר של הקב"ה לבדוק, עד כמה האדם אוהב את המצוות !

אומר הקב"ה: "איך אני אדע עד כמה אתה אוהב את המצוות? ככל שתתאמץ יותר בעשייתן, ככה אני אדע שאתה אוהב יותר את המצוות !"

אדם חוזר מהעבודה – נכנס להתקלח. הוא יורד לבית הכנסת, להתפלל תפילת מנחה – אין מנין ! הבית כנסת הקרוב ביותר שיש בו מנחה עכשיו, נמצא במרחק של חצי שעה הליכה – "איך אני אלך עכשיו חצי שעה בחום הזה – עכשיו התקלחתי?! אני יודע מה לעשות – יש לי בבית תמונה של הכותל המערבי - יש שם בדיוק תשעה אנשים – אני אשלים להם מנין !" – ברוך ה', יש לו פתרון

אומר הקב"ה: "זאת נק' המבחן !"

אדם אחר, באותה סיטואציה, הולך חצי שעה ברגל – מגיע במצב נוזלי - מתפלל מנחה וערבית וחוזר הביתה !

לקב"ה יש עכשיו פרמטר חדש, למדוד באיזה מצב נמצא האדם בעשיית המצוות :

אם אתה מתאמץ בקיום המצוות – הלכת חצי שעה ברגל והגעת במצב נוזלי – לא רק שתקבל על זה שכר – אלא גם אם תתפלל מעכשיו ליד הבית, תקבל שכר 'חדש' כאילו הלכת חצי שעה בחום – כי הוכחת שאתה מוכן להצטער בעשיית המצוות!

<u>אומר לנו ר' יצחק הוטנר</u> – כמו שמצינו "**לפום צערא אגרא**", מצינו את אותו הדבר במצות השמחה:

אומר הקב"ה: "אני רוצה לבדוק: כשאתה עושה מצוות - אתה עושה אותם בשמחה או בכפייה ?"

יש אדם שמגיע לבית הכנסת, כי לא נעים לו מהילדים שלו – הוא עושה מצוות, כי כך צריך- לא תראה עליו את השמחה בעשיית המצוה: "ברוך ה' זכיתי לקיים מצוה !"

אם ככה, אין מצוה לשמוח בעשיית המצוות, אלא אומר הקב"ה: "אני רוצה לראות עד כמה אתה נהנה מקיום המצוות שלי ! כמה טוב לך שאתה עובד אותי !" – זהו פרמטר של הקב"ה, לבדוק עד כמה האדם אוהב אותו.

<u>בא הספר **דעת חיים** [לגאון ר' חיים וואלקין – מאמר 'בנים' ו'עבדים'] ואומר רעיון נפלא</u>:

בתפילת ר"ה מצלינן, "היום הרת עולם וכו', אם כבנים אם כעבדים". ויש להתבונן בשתי בחינות אלו דבנים ועבדים, מהו המכוון בכל אחת מהם, ומהו שורש ההבדל אשר ביניהם. ועוד צ"ב, דהנה בהמשך בעינן, "אם כבנים, רחמנו כרחם אב על בנים. ואם כעבדים, עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא לאור משפטנו". והמתבונן ימצא שוני מהותי בדרך הבקשה, דהנה בחינת ה'בנים' גוררת בעקבותיה בקשה גמורה - כמעט דרישה, של רחמים – "אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים", ואילו בחינת ה'עבדים' לעומתה מביאה בעקבותיה רק בקשה נסתרת, הנראית יותר כתחינה ובכיה – "ואם כעבדים עינינו לך תלויות". וצ"ב מה הסיבה לכך.

אכן מעיון בדברי חז"ל עולה, כי שתי בחינות אלו מופיעות כבר בדבריהם. בגמ' מס' בבא בתרא [י, א] איתא: "וזו שאלה ששאל טורנוסרופוס הרשע את ר"ע, אם אלוקיכם אוהב עניים הוא, מפני מה אינו מפרנסם. א"ל כדי שניצול אנו בהן מדינה של גיהנם. א"ל אדרבה זו שמחייבתן גיהנם, אמשול לך משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שכעס על עבדו וחבשו בבית האסורים וצוה שלא להאכילו ולא להשקותו והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא כועס עליו. ואתם קרויים עבדים, שנאמר {ויקרא כה, נה} "כי לי בני ישראל עבדים". א"ל ר"ע: אמשול לך משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שכעס על בנו וחבשו בבית האסורים וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא דורון משגר לו, ואנן קרויים בנים, שנאמר {דברים יד, א} "בנים אתם לה' אלוקיכם". ומסיקה הגמ': "א"ל (טורנוסרופוס) אתם קרויים בנים, וקרויים עבדים. בזמן שאתם עושים רצונו של מקום אתם קרויים בנים, ובזמן שאין אתם עושים רצונו של מקום אתם קרויים עבדים".

אבחנה זו - של בן לעומת עבד, מופיעה גם - אם כי בהקשר שונה מעט - בברכות [לד, ב]: "מעשה בר' חנינא בן דוסא שהלך ללמוד תורה אצל ר' יוחנן בן זכאי וחלה בנו של ריב"ז. א"ל חנינא בני בקש עליו רחמים ויחיה, הניח ראשו בין ברכיו ובקש עליו רחמים ויחיה. אמר ריב"ז אלמלי הטיח בן זכאי את ראשו בין ברכיו כל היום כולו לא היו משגיחים עליו, אמרה לו אשתו: וכי חנינא גדול ממך. אמר לה: לאו, אלא הוא דומה כעבד לפני המלך ואני דומה כשר לפני המלך". וברש"י על אתר פי' מהו עבד: "בן בית נכנס ויוצא שלא ברשות". חזינן א"כ, בחינת 'עבד' (לעומת 'שר') מהי, רגיל הוא בבית המלך ובא בפניו בכל עת ובכל שעה, ולכך אף בשעת חרון אף יכול הוא להיכנס ולבוא אצלו.

אכן לעומת זאת איתא בחז"ל {תענית י"ט, א}: **מעשה שאמרו לו לחוני המעגל** בזמן שנעצרו הגשמים: "**התפלל שירדו גשמים**", **אמר להם**: "**צאו והכניסו** את **התנורי פסחים** [שהוכנו לצלות בהם את קרבנות הפסח] **בשביל שלא ימוקו** בשביל שלא יתמוססו בגשמים. **התפלל** חוני **ולא ירדו גשמים. מה עשה ? עג עוגה צר** על גבי האדמה צורת עיגול **ועמד בתוכה ואמר לפניו**: "**רבש"ע, בניך שמו פניהם עלי** כלומר, ביקשו ממני להתפלל על הגשם, מפני **שאני כבן בית לפניך. נשבע אני בשמך הגדול שאיני זז מכאן עד שתרחם על בניך** ותוריד להם גשם". **התחילו גשמים מנטפין, אמר** חוני: **לא כך** (גשמים כאלו) **שאלתי, אלא גשמי בורות שיחין ומערות** גשמים בשפע, שימלאו את כל סוגי החפירות שאוגרים בהן מי גשמים. **התחילו** הגשמים **לירד בזעף** בכעס ובכוח, **אמר** חוני: **לא כך שאלתי אלא גשמי רצון, ברכה ונדבה** (כלומר בעין יפה ובנחת). לאחר דברם אלו **ירדו** גשמים **כתיקנן** באופן רגיל **עד שיצאו ישראל מירושלים** שהוצפה במים **להר הבית** הגבוה יותר **מפני הגשמים** המרובים. **באו** העם **ואמרו לו: כשם שהתפללת עליהם** על הגשמים **שירדו, כך התפלל שילכו להן** וכו' **שלח לו שמעון בן שטח** לחוני דברים אלו: **אלמלא חוני אתה גוזרני עליך נידוי** מפני שהטרחת דברים כלפי מעלה ואמרת לפני ה' פעמיים: "לא כך שאלתי", והרי זה זלזול בכבוד שמים, והמזלזל בכבוד שמים יש לנדותו, **אבל מה אעשה לך שאתה מתחטא** חוטא ומתנהג שלא כהוגן **לפני המקום** במה שאתה תובע גשמים בתקיפות **ועושה לך רצונך כבן שהוא מתחטא על אביו** תובע צרכיו בתוקף **ועושה לו רצונו**", ושם {כג, א} הוסיף: "**אבל מה אעשה לך שאתה מתחטא לפני המקום** במה שאתה תובע גשמים בתקיפות **ועושה לך** הקב"ה **רצונך כבן שמתחטא על אביו ועושה לו רצונו ואומר לו: אבא הוליכני** למרחץ **לרחצני בחמין; שטפני בצונן; תן לי אגוזים, שקדים ואפרסקים ורימונים ונותן לו** אביו את כל בקשותיו, **ועליך הכתוב אומר {משלי כג כה} "ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך"**...

אם ככה, מה ההבדל בין 'בן' ל'עבד' ?

האבא אומר לבנו: "מוישל'ה, תעשה טובה תכין לי כוס תה" - מוישל'ה הולך ומכין לאבא שלו כוס תה. אבל הוא מוסיף לכוס תה גם שתי עוגיות.

"מוישל'ה, אבא ביקש רק תה – בלי עוגיות !"

"כן, אבל כשאבא מבקש תה – הוא מתכוון גם לעוגיות !" – לבן יש רגישות כלפי האבא. כשהוא ממלא את בקשתו, הוא עושה את זה מכל הלב !

לא כך אצל העבד – כשהאדון מבקש ממנו להביא לו כוס תה – הוא מביא לו כוס תה בלבד ! הוא לא מוסיף שום דבר מעצמו ! – "מה שאדון אמר, כך אני עושה".

אם ככה, מה ההבדל בין 'בן' ל'עבד' ?

הבן חושב איך להיטיב עם האבא. לעומתו העבד, חושב איך לעשות את ציווי אדונו – וכלום לא יותר !

אם ככה, בא הקב"ה בהנהגה של 'מידה כנגד מידה' ואומר: "רבותי, יש בשמים הנהגה של 'בן' ויש הנהגה של 'עבד'"

יש בן אדם שעושה בדיוק מה שאומרים לו – לא מוסיף שום דבר ! – זו הנהגה של 'עבד'. לעומתו, יש בן אדם שתמיד מחפש כיצד להיטיב עם הקב"ה – כל הזמן מחפש איך לתת עוד – "אני אוהב אותך אבא!" – לזה יש בשמים הנהגה של בן !

<u>אם אלה הדברים בס"ד, נוכל עכשיו להבין מה מונח כאן בדברי רבותינו</u>:

<u>אומר לנו הרמב"ם</u> – להיות בשמחה, זו מצוה ואף דבר גדול מאוד. ומי שלא מקיים את המצוות בשמחה, ראוי להיפרע ממנו.

אין ציווי לעשות את המצוות בשמחה. אבל השמחה מהווה פרמטר, עד כמה אתה אוהב את הקב"ה !

<u>ישאל השואל</u> – על מה יש לנו 98 קללות בתורה – מה כבר עשינו ???

<u>אומר לנו הרמב"ם</u> – אני אומר לך מה עשית – **{דברים כח-מז} תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב.** ואז מה ?

ואז אתה מקבל דין של 'עבד' – בדיוק כמו שמגיע לך !!!

אומר לנו הקב"ה – אתם יודעים איך תחסכו מעצמכם את כל 98 הקללות ?! אם תעבדו אותי בשמחה, ואז תקבלו הנהגה של בנים – "אם כבנים, רחמנו כרחם אב על בנים" ! – אין 98 קללות - לא בגלל שלא מגיע – מגיע, אבל האבא מרחם על הילדים !

הולך עזרא הסופר ומוציא ספר תורה בראש השנה וקורא בו את הקללות - כולם רועדים מפחד ומתחילים לבכות!

אומר להם עזרא: " **לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאדנינו ואל תעצבו כי בהיא מעזכם** " – אתם רוצים להינצל מ – 98 קללות ?! **תבטחו ב- חדות ה'** – תעשו מצוות בשמחה, ואז תינצלו !

(ברוך שאמר)

בדרך הדרוש

והיה כי תבוא אל הארץ (כו, א)

במדרש רבה, אומר היה ר"מ בזכות מצות בכורים תזכו לכנס לארץ ישראל. ודרכי תמיד לפרש כל מקום שאמר 'היה פלוני אומר' שדייק בזה הלשון לומר שמאן דאמר זה לשיטתו אויל במאי שאמר כבר במקום אחר, לכן נראה לי לפרש גם הכא בסיגנון הזה.

והנה איתא בגמרא דכתובות צו א "כל מה שהעבד עושה לאדונו גם התלמיד חייב לעשות לרבו", ואמרינן עלה בירושלמי "אבל אסור לשמש בתלמיד כהן וראיתי בכמה שו"ת שנסתפקו בזה באם גם הרב כהן אי שרי לשמש בתלמיד כהן, ואני הבאתי ראיה להיתר מהא דגרסינן סוף כתובות (קה ב) דכל המביא דורון לתלמיד חכם כאלו מקריב בכורים, שנאמר ואיש בא מבעל שלישים ויבא לחם בכורים לאלישע וכי אלישע אוכל בכורים היה אלא כל המביא דורון לתלמיד חכם כאלו מקריב ביכורים, ועיי"ש שנדחקו רש"י ותוס' דדלמא באמת אלישע כהן היה, ואם כן מזה יש ראיה גמורה, דעל כרחך סבירא לתו להתוס' ורש"י דאם גם הרב כהן שרי להשתמש בתלמיד כהן, דאם לא כן אמאי לא הוכיחו בפשיטות דעל כרחך אלישע לאו כהן הוי, דהא עיקר הלימוד דתלמיד צריך לשמש את רבו ילפינן מהא דאמרינן "גדולה שמושה יותר מלמודה", מדכתיב באלישע אשר יצק מים ע"י אליהו, למד לא נאמר אלא יצק וכו',

וקשה איך היה אליהו רשאי לשמש באלישע אם היה כהן רק דאין מזה הוכחה משום דגם אליהו כהן היה לדעת האומר דפנחס זה אליהו. ועכ"פ מוכח דדעת רש"י ותוס' ראם הרב כהן שרי לשמש בתלמיד כהן

והנה כל המפרשים נדחקו במדרש הנ"ל שאמר ר' מאיר בזכות מצות בכורים תזכו לכנס לארץ ישראל הא ביכורים אינו נוהג אלא בארץ ישראל אם כן מקודם שנכנסו לשם איך יוכלו לקיים מצות בכורים בחוץ לארץ שיזכו ע"י מצוה זו לכנס לארץ ישראל. אכן הכוונה ע"פ גמרא דכתובות הנ"ל דכל המביא דורון לתלמיד חכם כאלו מקריב ביכורים דזה שייך גם בחוץ לארץ, והיינו דילפינן מאלישע. אכן לימוד זה לכאורה נסתר דאי אלישע כהן הוי יש לומר דהביא לו בכורים ממש כקושית רש"י ותוס' רק דיש הוכחה דאלישע לאו כהן הוי מדרשאי לאליהו לשמש עם אלישע, רק דלמא שאני אליהו שגם הוא כהן הוי, ואם דסבירא ליה דעל כרחך אליהו לאו כהן הוי מדסימא לצרפית הא יש לומר כתירוץ רבינו בחיי הנ"ל דקברי כותים אינן מטמאים.

ולפי זה מדויק היטב מה שאמרו היה ר' מאיר אומר, דר' מאיר לשיטתו אויל דסבירא ליה ב"ק לח א אפילו גוי שלמד תורה הרי הוא ככהן גדול ופליג ארשב"י דסבירא ליה אתם קרוים אדם וכו', דר' מאיר סבירא ליה דקברי כותים מטמאין, ועל כרחך אליהו לאו כהן הוי, ולפי זה שפיר מוכח דאלישע לאו כהן הוי מדשימש את אליהו,

ואם כן שפיר מוכח מהאי ילפותא דאליהו דאיש מבעל השלישים הביא בכורים לאלישע וכי אלישע כהן הוי אלא דכל המביא דורון לתלמיד חכם כאלו הקריב ביכורים ולהכי אתי שפיר מה שאמר ר' מאיר בזכות מצות בכורים תזכו לכנס לארץ ישראל דמשכחת לה בכורים גם בחוץ לארץ ע"י שמביא דורון לתלמיד חכם כנ"ל ודו"ק.

(חוט המשולש)

בס"ד

אויזער שיין בלעטל

מלוקט על ידי תלמידי תלמוד תורה "בת עין"
ע"ש הרה"ק מאוריטש זי"ע ◆ פעיה"ק צפת ת"ו

פָּרָשַׁת כִּי תָבוֹא • תשע"ח ◊ גליון 273

וְהִתְוַעֲדוּתֶם

בִּדְרָשַׁת הַתְּעוֹרְרוּת בְּשַׁבָּת מְבָרְכִים אֱלוּל אָמַר פַּעַם הַ'דִּבְרֵי חַיִּים' מִצַּאנְז: מָה אוֹמַר לָכֶם?! וְכִי אֲנִי יָכוֹל לְהַדְרִיכְכֶם הַדֶּרֶךְ הַיְשָׁרָה?! אֶלָּא מָשָׁל לְאֶחָד שֶׁהָלַךְ וְתָעָה בַּיַּעַר, פִּתְאוֹם רָאָה אָדָם אַחֵר וַיִּשְׂמַח לִקְרָאתוֹ שֶׁהוּא יוֹרֵהוּ הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה. כְּשֶׁנִּפְגְּשׁוּ בְּקֶשֶׁר מִמֶּנּוּ: אֱמוֹר לִי הֵיכָן הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, עָנָה לוֹ: אֶת הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה גַּם אֲנִי אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ, אַךְ זֹאת אוּכַל לוֹמַר לְךָ – סִיָּם הַצַּאנְזֶער רַב בְּקוֹל בְּכִי – הַדֶּרֶךְ שֶׁהָלַכְתִּי בָּהּ עַד הֵנָּה, אֵינָהּ הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, וּבְכֵן הָבָה נְחַפֵּשׂ דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה.

הַצִּבּוּר בְּשָׁמְעָם דְּבָרִים אֵלּוּ יוֹצְאִים מִפִּי הַקָּדֹשׁ נִתְעוֹרְרוּ כֻּלָּם לִבְכִיָּה, וְהַהִתְעוֹרְרוּת הָיְתָה גְּדוֹלָה.

אָנוּ לְפִי דַּרְכֵּנוּ לָמַדְנוּ דֶּרֶךְ חִזּוּק מִמָּשָׁל זֶה, כְּשֶׁהָאָדָם יוֹדֵעַ וּמַכִּיר כְּבָר שֶׁהַדֶּרֶךְ שֶׁהָלַךְ בָּהּ עַד עַתָּה אֵינָהּ הַנְּכוֹנָה, כְּבָר הִגִּיעַ לִנְקֻדַּת הַתְּשׁוּבָה, אֲבָל מִכָּאן וְאֵילָךְ בִּמְקוֹם לְהִתְעַסֵּק בְּמַחֲשָׁבוֹת: אֵיךְ טָעִיתִי, מַדּוּעַ נִכְשַׁלְתִּי, מַחֲשָׁבוֹת אֲשֶׁר לֹא יַעְזְרוּ לוֹ וְלֹא יוֹלִיכוּ אוֹתוֹ לְשׁוּם מָקוֹם. צֵא לְדֶרֶךְ חֲדָשָׁה – הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה.

הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיֵיתָ לְעָם לַה' אֱלֹקֶיךָ מְפָרֵשׁ רַשִׁ"י: 'בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּאִלּוּ הַיּוֹם בָּאתָ עִמּוֹ בִּבְרִית'. אֶת הָעָבָר שָׁמִים בַּצַּד, לֹא בָּזֶה צָרִיךְ לַעֲסֹק עַכְשָׁו, אֶת הַנְּפִילוֹת, כִּשְׁלוֹנוֹת, יְרִידוֹת וְכוּ', מַכְנִיסִים לְשַׂק גָּדוֹל וּמַנִּיחִים בַּמַּרְתֵּף (בְּבֹא הַיּוֹם, כְּשֶׁנִּהְיֶה חֲזָקִים בַּ'עֲשֵׂה טוֹב' נְטַפֵּל וְנַעֲסֹק בִּתְקוּנֵי תְּשׁוּבָה שֶׁל הַ'סוּר מֵרָע' [כַּמּוּבָן צָרִיךְ חֲרָטָה עַל הֶעָבָר וּוִדּוּי שֶׁהֵם מִתְּנָאֵי הַתְּשׁוּבָה, אֲבָל לֹא לִהְיוֹת עָסוּק עִמָּהֶם יוֹתֵר מִדַּי]), מַה שֶּׁהָיָה אֶתְמוֹל – הָיָה, כָּעֵת יוֹצְאִים לְדֶרֶךְ חֲדָשָׁה – **הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיֵיתָ לְעָם לַה' אֱלֹקֶיךָ.**

אינטערעסאנט

עבודת ה' בשמחה

בפרשת התוכחה אומר משה רבנו את הסיבה שיכולים להתקיים דברי התוכחה: "**תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עָבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב כֹּל**".

מצוה בפני עצמה

מבאר רבינו בחיי[1]: "יאשימנו הכתוב בעבדו ה' יתברך ולא היתה העבודה בשמחה, לפי שחייב האדם על השמחה בהתעסקו במצות, **והשמחה במעשה המצוה מצוה בפני עצמו**, מלבד השכר שיש לו על המצוה יש לו שכר על השמחה, ועל כן יעניש בכאן למי שעובד עבודת המצוה כשלא עשאה בשמחה, ולכך צריך שיעשה אדם המצות בשמחה ובכונה שלמה".

עבודה גדולה היא

וכבר כתב זאת הרמב"ם (הלכות לולב פ"ח הט"ו, בענין שמחת בית השואבה): "**השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת הא־ל שצוה בהן עבודה גדולה היא**, וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להיפרע ממנו, שנאמר 'תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה ובטוב לבב'".

כך השיג האריז"ל

בספר 'חרדים' (בהקדמה - התנאי הרביעי לקיום המצוות) מביא את פירושו של האר"י הקדוש שהשמחה בעבודת ה' צריכה להיות השמחה הגדולה ביותר - "מרב כל" פירוש יותר מרוב כל. ומביא שם מה שגילה האריז"ל לאיש סודו רבי חיים ויטאל: "שכל מה שהשיג שנפתחו לו שערי החכמה ורוח הקודש, **בשכר שהיה שמח** בעשיית כל מצוה **שמחה גדולה** לאין תכלית".

מצוה ראשונה לבחור בר מצוה

ומענין להוסיף מה שכתב החתם סופר (פרשת ויחי ד"ה וירא יוסף): "זהו מצוה ראשונה שמקיים הנער, מיד בכניסת שנת י"ד בצאת הכוכבים הוא שש ושמח שזוכה לקבל עול מצות ה' אלקיו, **והשמחה היא מצות עשה דאורייתא** לעבדו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל".

---

1) אמנם ספרי חסידות מלאים מעניין זה, אך הבאנו כאן דוקא מקורות קדומים, שהרי לא נתחדשה ענין זה בבית מדרשה של חסידות, אלא יסוד ותיק וגדול הוא בעבודה.

קוֹרֵץ און שַׁארְף

וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ. וְהָיָה לשון שמחה, שאין לשמוח אלא בישיבת ארץ ישראל כמה שנאמר 'אָז יִמָּלֵא שְׂחֹק פִּינוּ'. (אור החיים הק')

◇◇◇

וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ. וְהָיָה לשון שמחה, על ידי השמחה אפשר לזכות לביאת הארץ ובכל טוב. (נר ישראל)

◇◇◇

אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לָךְ. עניינו של מצות ביכורים הוא, להוציא מלבך שהיא **אַרְצְךָ** - שלך, אלא תכיר בזה **אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ** הוא **הנֹתֵן לָךְ**. (עקידה)

◇◇◇

וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם. אֲ'שֶׁר יִ'הְיֶה בַּ'יָּמִים הָ'הֵם ראשי תבות **איב"ה**, שחורבן הבית באה בגלל כהנים ושופטים שאינם מהוגנים, ומרומז בראשי תבות של א'יכה י'שבה ה'עיר ב'דד. (תורת משה)

◇◇◇

וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים. וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ - שעשו אותנו רעים, שהשפיעו עלינו במעשיהם הרעים עד שלמדנו מדרכיהם ונעשינו רעים. (אלשיך הקדוש)

◇◇◇

וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגֻךָ. הבטחת התורה היא שכאשר **תִשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹקֶיךָ**, לא תצטרך לרדוף אחר פרנסתך, אלא היא תבוא אחריך - **וּבָאוּ עָלֶיךָ וְהִשִּׂיגֻךָ**. (כתב סופר)

כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה

הכתיבה והחתימה של ראש השנה ויום כיפור, מתחיל מיום ראשון סליחות. (הרה"ק מסטרעליסק)

כל מצוה צריך לעשות בשמחה. והקשה בזוהר הקדוש איך יכול להביא קרבן חטאת, הרי הוא צריך לב נשבר על חטאתו אשר חטא, ומתרץ דהשמחה של הכהן המקריב משלים את ענין השמחה. כמו כן הסליחות הרי נאמרים בלב נשבר, ולכן מתחילים ביום ראשון, כדי לצרף את השמחה של שבת (כמו שאומרים: 'ישמחו במלכותך'). (דברות קודש)

נכנס יהודי אל הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע במוצאי שבת סליחות, וראהו בוכה בדמעות שליש, הסביר מהרי"ד את פשר בכייתו, דהנה אומרים בסליחות **כְּדַלִּים וּכְרָשִׁים דָּפַקְנוּ דְּלָתֶיךָ**, אבל גם העני צריך לדעת איך לבקש, אם יבוא בחוצפה ועזות, יגרשוהו משם בבושת פנים...

אַ טִיפֶּע גֶּעדַאנְק

מהאדם נדרשת הרצון

וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ. הִנֵּה כָּל הַמִּצְווֹת שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה, הֲרֵי הוּא עוֹשֶׂה בְּהַכֹּחַ אוֹ בַּמָּמוֹן שֶׁנָּתַן לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְעוֹד שֶׁהֲרֵי הָאָדָם מֵעַצְמוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד בְּקִשְׁרֵי מִלְחָמָה עִם הַיֵּצֶר, וְאִלְמָלֵא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹזְרוֹ לֹא יָכוֹל לוֹ, אִם כֵּן מַה הִיא עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל הָאָדָם. אֶלָּא מִן הָאָדָם נִדְרַשׁ הָרָצוֹן הָאֲמִתִּי לְקַיֵּם רְצוֹן הַבּוֹרֵא, וּכְשֶׁהוּא רוֹצֶה בֶּאֱמֶת וְעוֹשֶׂה מֵיטַב הִשְׁתַּדְּלוּתוֹ, אָז עוֹזֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְהִנֵּה הָרָצוֹן נִקְרֵאת 'רֵאשִׁית', שֶׁהִיא רֵאשִׁית לְכָל מַעֲשֶׂה, כִּי מַה שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה הוּא עוֹשֶׂה בִּגְלַל שֶׁרוֹצֶה. וְזֶהוּ "וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית" כָּל מַה שֶׁאַתָּה לוֹקֵחַ וּמֵבִיא זֶה הָרָצוֹן לַעֲשׂוֹת רְצוֹן הַבּוֹרֵא, אֶת הַשְּׁאָר יַעֲשֶׂה הַקָּבָּ"ה.

(**דברי חיים** הרה"ק רבי חיים מצאנז)

פְּנִינֵי בַּת עַיִן

בְּרָכוֹת שׁוֹנוֹת לְגַשְׁמִיּוּת וְרוּחָנִיּוּת

בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתֶךָ. דָּרְשׁוּ חֲזַ"ל 'שֶׁתְּהֵא יְצִיאָתְךָ מִן הָעוֹלָם כְּבִיאָתְךָ לָעוֹלָם'. לִכְאוֹרָה לְפִי פֵּרוּשׁ זֶה בְּרָכָה אַחַת הִיא, אִם כֵּן הָיָה לוֹ לוֹמַר 'בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבְצֵאתֶךָ'. וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ עַל דֶּרֶךְ הַמּוּסָר כִּי 'בְּבֹאֶךָ' מְרַמֵּז עַל פְּנִימִיּוּת שֶׁאַתָּה בָּא לְתוֹכוֹ, וְהוּא רֶמֶז לִבְחִינַת רוּחָנִיּוּת, וּ'בְצֵאתֶךָ' - יְצִיאָה הַחוּצָה, מְרַמֵּז עַל חִצוֹנִיּוּת, רֶמֶז לִבְחִינַת גַּשְׁמִיּוּת. וְהִנֵּה כָּל אֶחָד מֵאֵלּוּ צָרִיךְ בְּרָכָה אֲבָל בִּרְכָּתוֹ שׁוֹנֶה מֵחֲבֵרוֹ, עַל הָרוּחָנִיּוּת צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֶׁתָּמִיד יִשְׁתּוֹקֵק לְעוֹד וְעוֹד, וְעַל הַגַּשְׁמִיּוּת צָרִיךְ בְּרָכָה שֶׁיִּסְתַּפֵּק בַּמּוּעָט. לָכֵן חִלְּקָם לִשְׁתֵּי בְּרָכוֹת **בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ** שֶׁיִּהְיֶה לְךָ בְּרָכָה בִּבְחִינַת הִשְׁתּוֹקְקוּת, **וּבָרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתֶךָ** שֶׁיִּהְיֶה לְךָ בְּרָכָה בִּבְחִינַת בְּמִדַּת הַהִסְתַּפְּקוּת. **הַשֵּׁי"ת יְזַכֵּנוּ לָבֹא לְמַדְרֵגָה זוֹ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.**

אַ שֵׁיין וָוארְט

וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי. ברש"י: וענית לשון הרמת קול. לכאורה הרי אמרו בגמרא שהמגביה קולו הרי זה מקטני

אמנה, שאינו מאמין שהקב"ה עונה לחש ובוחן לבבות, ומדוע כאן אומר בהרמת קול. ויש לומר דכאן הוא אומר: "ארמי אבד אבי" ומפרש רש"י שחשב בלבו לעקור את יעקב. אם כן באמירה זו הרי מודיע הקורא שהוא מאמין שהקב"ה יודע מחשבות ובוחן לבבות וידע מה היה בלבו של הארמי, לכן הוא כבר יכול להרים קולו באמירתו.

(חנוכת התורה הרבי ר' העשיל מקראקא)

יְקִימְךָ ה' לוֹ לְעַם קָדוֹשׁ ... וְהָלַכְתָּ בִּדְרָכָיו. חז"ל דרשו על הפסוק 'כי עם קדוש אתה לה' אלקיך' שצריך האדם לקדש עצמו במותר לו. אך יכול האדם לטעון מנין זאת שמחויב אדם לפרוש ולקדש עצמו במותר, הלא מה שאסור כבר נכתב בתורה שאסור, ומה שלא אסרה תורה הרי אין זה אלא לפנים משורת הדין ואיני חייב לנהוג בה. על זה אמר הכתוב "יקימך ה' לו לעם קדוש" שתקדש עצמך במותר לך, ואם תאמר שזה לפנים משורת הדין ואיני חייב בה, לכן אמר "והלכת בדרכיו" שאתה מחויב ללכת בדרכיו של מקום, וכמו שהקב"ה מתנהג עמנו לפנים משורת הדין, גם אתה מחויב לנהוג כך.

(תפארת יהונתן הגה"ק ר' יונתן אייבשיץ)

לֹא עָבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ, וְלֹא שָׁכָחְתִּי. מסופר במדרש שהיה מקום אחד שהיתה שם מכת עכברים, אמר להם רבי פנחס בן יאיר שזה בגלל שאינם מעשרים כראוי, רואים מכך שהעונש על אי נתינת מעשר היא עכברים. והנה אמרו חז"ל בגמרא שמי שאוכל ממה שאכל עכבר, משכח תלמודו. לכן אומר המתודה "לא עברתי ממצותיך" אלא עשרתי כדין, לכן לא אכלו מהם העכברים וממילא וְלֹא שָׁכָחְתִּי את תלמודי.

(ערבי נחל הגה"ק רבי דוד שלמה אייבשיץ מסוראקא [מנו"כ בצפת])

מַעֲשֶׂה לְעֵרְךָ אוֹן מְלִיצוֹת

הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב ראה פעם אדם רץ, שאל אותו הבארדיטשובער: ר' איד! להיכן אתה רץ? השיב הלה: אני רץ אחר פרנסתי, אמר לו הבארדיטשובער: מי אומר שפרנסתך מזומנת בצד זה שאתה רץ אליו, שמא מזומנת היא דוקא בצד השני ואתה בורח ממנו?!

באותו רעיון מבאר הדגל מחנה אפרים את הפסוק: **וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגֻךָ**, שאף אם לפעמים אדם אינו ידוע מה טוב בשבילו, ויתכן שדוקא ההשתדלות שלו מרחקת אותו מן הטוב, אבל **כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹקֶיךָ** הטוב והחסד ירדפוך והברכות ישיגו אותך אף כאשר תברח מהם.

סיפר הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר בדרך מליצה, שהיה כפרי גס שרצה ללמד את בנו את אותיות הא"ב, שכר האב מלמד מומחה, ואחר יגיעות רבות התחיל הבן לקלוט את האותיות והנקודות. יום אחד בא האב לבחון את ידיעות בנו, המלמד שאל אותו האותיות והנקודות והבן ענה יפה, כשהגיע ל'פַּתָּח הֵ"א' שאל אותו המלמד 'וואס איז דא אונטערן ה"א' [מה יש מתחת לה"א]?, סתם הבן את פיו ולא ענה, המלמד ניסה לבקש בטובות, אך הילד בלם פיו. האב התרגז והביא מקל להכות את בנו, פתח הילד את פיו ואמר: אם אתה רוצה להכות אותי, אהיה חייב לומר שתחת הה"א יש עגל גנוב... ומעשה שהיה כך היה, אביו גנב עגל והטמינו תחת הַשַּׁחַת (מאכל בהמות), שנקרא באידיש חֵיי, והזהיר את בנו באזהרה חמורה שלא יגלה זאת לאיש. לכן לא רצה לענות מה יש תחת ה'חֵיי'.

סיים רבי העניך ואמר מדוע החמירה התורה כל כך על אשר לא עבדו את ה' בשמחה שעל זה נאמרו תוכחות כה רבות, והתירוץ 'תַּחַת' **אֲשֶׁר לֹא עָבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ בְּשִׂמְחָה** - מה מונח מִתַּחַת לזה שאינך עובד בשמחה, מנין באה אליך הקרירות בעבודת ה'...

באחד מימי הסליחות כשיצא הרה"ק השר שלום מבעלזא מבית המדרש, נעמד ליד החייט ואמר לו: אמור במטותא מה פירוש **אִם עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ**. ענה החייט: פירושו פשוט מאוד, אנו אומרים להקב"ה 'עִם עֲוֹנֵינוּ' - על אף העונות שלנו בכל זאת 'עָנוּ בָּנוּ' - עדיין אנו נקראים בנים למקום, אם כן מן הדין שתמחול לנו. הנוכחים גיכחו למשמע ה'עם ארצות' שלו, אך בעיני הרבי הטוב הדבר מאד ואמר שבשמים גרם פירוש זה שמחה גדולה, והמתיקו את כל הדינים.

אין דִּי צְפַתְ'ע וְעסאלָעך

תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹקֶיךָ (ג)

בְּרֵאוֹת הַגְּבִיר שֶׁבְּרִכַּת הֶחָכָם מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִתְקַיְּמָה וְעָשְׂתָה פֶּרִי, קָרָא בְּלֵב מָלֵא שִׂמְחָה לַנַּעַר יִצְחָק גְּוויטֶע, וְהֵרְאָה לוֹ אֶת הָאוֹצָר הַגָּדוֹל שֶׁנִּמְצְאוּ בֶּחָבִיּוֹת, וּבְרֹב טוּב לִבּוֹ לֹא בִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ הַגְּבִיר מְאוּמָה, רַק הַהוֹצָאוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ עֶבוּר קִנְיַן הֶחָבִיּוֹת וְרִשּׁוּמָם בְּסִפְרֵי הַמֶּמְשָׁלָה.

בֵּין כֹּה וְכֹה הִרְהֵר הַגְּבִיר כַּמָּה רְגָעִים, וְסִימָנֵי מֻתָּח וַחֲרָדָה נִכְרוּ עַל פָּנָיו, וַיִּתְמַהּ הַנַּעַר וַיִּשְׁאַל: מַה קָּרָה לְךָ אֲדֹנִי, הֲלֹא עֵת לְהוֹדוֹת וּלְשַׁבֵּחַ לַה' עַל חַסְדּוֹ הַגָּדוֹל. עָנָה לוֹ הַגְּבִיר כִּי פַּחַד עָלָה בְּלִבּוֹ שֶׁבְּאֹם יִוָּדַע לִפְקִידֵי הַמֶּמְשָׁלָה עַל תֻּכֶן הֶחָבִיּוֹת, יִתְּנוּ עֵינֵיהֶם בְּמָמוֹן וְיִטָּפְלוּ אֵלָיו בַּעֲלִילוֹת דְּבָרִים לְקָנְסוֹ בִּסְכוּמִים גְּדוֹלִים עַד כְּדֵי שֶׁיְּאַבֵּד לֹא רַק אֶת הָאוֹצָר הַנִּמְצָא, אֶלָּא גַּם אֶת עֲשִׁירוּתוֹ שֶׁהָיָה לוֹ עַד הֵנָּה יְאַבְּדוּ מִמֶּנּוּ בַּאֲמַתְלָאוֹת שׁוֹנוֹת וּבְמַשְׂאוֹת שָׁוְא וּמַדּוּחִים.

לְאַחַר מִכֵּן אָמַר הַגְּבִיר כִּי עֲצָתוֹ הִיא כִּי לְעֵת עַתָּה לֹא יוֹצִיאוּ מִן הַכֶּסֶף מְאוּמָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא תֵּצֵא הַשְּׁמוּעָה לְאָזְנַיִם שֶׁאֵינָם רְצוּיוֹת. לְאַחַר זְמַן הִתִּיךְ הַגְּבִיר חֶלֶק מֵהַמַּטְבֵּעוֹת וַהֲפָכָם לְגוּשֵׁי כֶּסֶף, וְשָׁלַח אוֹתָם אֶל מַכָּרָיו הַסּוֹחֲרִים בֶּעָרִים גְּדוֹלוֹת אֲחֵרוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּשְׁלְחוּ סְחוֹרוֹת אֲחֵרוֹת תְּמוּרָתָם. וְכֹה עָשָׂה מִידֵי תְּקוּפָה שֶׁהִתִּיךְ עוֹד מַטְבֵּעוֹת וּשְׁלָחָם לְמֻרְחַקִּים, וַעֲבוּר זֶה הָיוּ שׁוֹלְחִים סְחוֹרוֹת שׁוֹנוֹת.

הַגְּבִיר לִמֵּד אֶת הַנַּעַר אֶת דַּרְכֵי הַמִּסְחָר, כֵּיצַד לִמְכֹּר אֶת הַסְּחוֹרָה שֶׁבְּיָדוֹ וּלְקַבֵּל עֲבוּרָם תְּמוּרָה הֲגוּנָה, וְכֵיצַד וְהֵיכָן לִרְכֹּשׁ סְחוֹרָה אַחֶרֶת תְּמוּרַת הַכֶּסֶף.

הַנַּעַר נִכְנַס לְעוֹלַם הַמִּסְחָר, וּבִבְרִכַּת ה' עָשָׂה חַיִל בְּמִסְחָרוֹ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְגָדוֹל, וְכֹל אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה ה' מַצְלִיחַ בְּיָדוֹ.

ספר **שדה יצחק** דפוס ראשון שנדפס בחיי המחבר, עם הקדשה בכתב יד קדשו

בַּשָּׁנָה הָאַחֶרֶת, כְּשֶׁבָּא שׁוּב שַׁדַּ"ר לְלִיוּוֹרְנוֹ לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל בְּהַחְזָקַת לוֹמְדֵי הַתּוֹרָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, יָשְׁבוּ רָאשֵׁי הַקְּהִלָּה וְקָבְעוּ אֶת הַסְּכוּמִים אֲשֶׁר יוּשְׁתוּ עַל כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הַקְּהִלָּה כָּל אֶחָד כְּפִי הַכְּנָסָתוֹ, וְהִטִּילוּ עַל הַגְּבִיר וְעַל הַנַּעַר יִצְחָק סְכוּם שָׁוֶה כְּפִי שֶׁהָיְתָה בִּרְכַּת הַשַּׁדַּ"ר הַקּוֹדֶם, וְאַף הוֹסִיף עַל זֶה כִּנְדִבַת יָדוֹ הָרְחָבָה.

הַשַּׁדַּ"ר שָׁשְׂמַע אֶת מַעֲשֵׂה הַנַּעַר וְאֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר נִתְבָּרֵךְ, וְאֶת כָּל הַנִּפְלָאוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה, פָּרַשׂ כַּפָּיו לַשָּׁמַיִם בְּרֹב הִתְפַּעֲלוּת, וְיַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ לְבוֹרֵא עוֹלָם הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמּוֹ אַף בִּהְיוֹתָם בְּאַרְצוֹת פִּזּוּרוֹתֵיהֶם.

אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים

כְּרֵאוֹת יִצְחָק אֶת בִּרְכַּת ה' הַמְלַוָּה אוֹתוֹ, שָׂכַר לְעַצְמוֹ מְלַמֵּד תַּלְמִיד חָכָם אֶת יוּכַל לְהִתְעַלּוֹת בְּכָל מִקְצוֹעוֹת הַתּוֹרָה, וְגַם בְּזֹאת רָאָה בְּרָכָה בַּעֲמָלוֹ וְעָלָה וְנִתְעַלָּה מַעְלָה, עַד שֶׁזָּכָה לִהְיוֹת תַּלְמִיד חָכָם מֻפְלָג וּבָקִי בַּשַּׁ"ס וְהָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים. וְשָׁלַח יָדוֹ בַּכְּתוּבִים לְלַקֵּט מִפִּי סְפָרִים וְסוֹפְרִים בֵּאוּרִים חֲשׁוּבִים עַל הַשַּׁ"ס, וְעִם תּוֹסֶפֶת רַבָּה מִדִּילֵיהּ, מֵהֶם חִבֵּר וְהִדְפִּיס סֵפֶר 'שְׂדֵה יִצְחָק' עַל רוֹב מַסֶּכְתּוֹת הַשַּׁ"ס.

בְּעִיר טְרִיאִיסְטִי בְּאִיטַלְיָה שָׁם הִתְיַשֵּׁב, נִמְנָה עַל הַנִּכְבָּדִים בָּעִיר, הֵן בְּתוֹרָה וְהֵן בְּעֹשֶׁר וְהֵן בְּמַעֲשִׂים הַטּוֹבִים. בֵּיתוֹ הָיָה פָּתוּחַ לְכָל עָנִי וְרָשׁ, גַּם הָיְתָה יָדוֹ פְּתוּחָה לְכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, מֵהוֹנוֹ הֶחֱזִיק תַּלְמִידֵי חֲכָמִים רַבִּים, וְגַם סִיַּע בְּהוֹצָאַת סִפְרֵי חַכְמֵי דּוֹרוֹ וְחַכְמֵי דּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים.

בִּמְיֻחָד מִצְּיֵן עֶזְרָתוֹ הָרַבָּה לְהַקָּמַת חֲרֻבוֹת בָּתֵּי הַכְּנֵסִיּוֹת בְּעָרֵי הַקֹּדֶשׁ צְפַת וּטְבֶרְיָה שֶׁנָּפְלוּ בָּרַעַשׁ, וְהוּא בְּעַצְמוֹ שָׁלַח גַּם סְפִינוֹת טְעוּנוֹת בְּאַבְנֵי שַׁיִשׁ יְקָרִים עֲבוּר בִּנְיָנָם. וּתְנַאי הִתְנָה, שֶׁמְּלֶאכֶת הַבִּנְיָה תֵּיעָשֶׂה עַל יְדֵי עֲנִיִּים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

לְעֵת זִקְנָתוֹ בִּשְׁנַת תרט"ז עָלָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהִתְיַשֵּׁב בִּצְפַת, וְרָכַשׁ חֶלְקַת קְבוּרָה בִּמְעָרַת הָאַלְשֵׁיךְ הַקָּדוֹשׁ, בָּהּ נִטְמַן כַּעֲבוֹר תְּקוּפָה קְצָרָה, בְּח' שְׁבָט תרי"ז.

בעזהשי"ת

גליון 324
שנה ז' תשע"ח

ספורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ת ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

פרשת השבוע

לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי וגו' (כ"ו – ג')

מסופר: כשקרבו ימיו של הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זיע"א **(יומא דהילולא כ"ה אלול)** להסתלק מן העולם. ראה תלמידו הרה"ק רבי ארון לייב מפרעמישלאן זיע"א כי תקפה עליו השעה והגיע מועד לומר וידוי, עמד לפני רבו בדחילו ורחימו ואמר בקול רחת: רבינו, הספרים הק' אומרים שאמירת וידוי לחולה רפואה היא לו וסגולה לאריכות ימים, יאמר נא רבינו וידוי כמנהג ישראל הקדושים. מיד פתח ר' מיכלי'ה ואמר: רבש"ע אלקינו ואלקי אבותינו, הריני מודה ומתוודה לפניך בשעה זו שאני עומד להפטר מן העולם, ואומר בכל לבב, שקיימתי את כל מצוות התורה ככל שידי והשגתי מגעת, לא עברתי על רצונך יתברך, לא במעשה ולא בדיבור, לא במחשבה ובהרהור שבמוח, ולא ברעותא דלבא. התחילו העומדים מסביב למטת החולה תמהים, מעולם לא שמעו וידוי כזה, נענה ר' ארון לייב ואמר להם: אף אתם אל תתמהו, זהו וידוי של אמת, שכן בוידוי מעשר כל אדם מישראל אומר, 'לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי, שמעתי בקול ה' אלקי, עשיתי ככל אשר צויתני'. אשרי איש ירא ה' ההולך בדרך האמת כל ימי חייו. ואשרי לו שיכול לומר וידוי כזה.

ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה וגו' (כ"ו – י')

מסופר: פעם עלתה על דעתו של הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא זיע"א לקיים מצות הבאת בכורים, על דרך שאמרו חז"ל "כל המביא דורון לתלמיד חכם כאילו מקריב בכורים", מה עשה, קנה כבשה ושחט אותה, את הבשר חילק לעניים לשבת קודש, ומהצמר נתן לאיש חסיד אחד שהיה תמים ומופשט מענייני העולם הזה, שיטווה ממנו כרך אחד של ציצית, ושכר שליח מיוחד ושם את כרך הציצית במקום המשתמר בבגד העליון של השליח, וחיברו שם לבגד, ושלחו להביא את כרך הציצית אל הרה"ק רבי חיים מצאנז זיע"א, השליח עשה שליחותו ומסר לצדיק מצאנז דברי הקדוש רבי מרדכי שהוא רוצה לקיים מצות בכורים, וכי הביא לו לשם כך כרך ציצית, נהרו פניו של הרבי מצאנז ונטל בעצמו את הדורון ממקום חיבורו אל הבגד בחשיבות גדולה, והשליח סיפר שגם הנייר שעוטף את הציצית כרך הרבי מנדבורנא בעצמו, לקח הרבי מצאנז את הנייר והטמינו בחשיבות רבה במקום מיוחד.

ספורי חז"ל

מונה מספר לכוכבים

פעם ליגלג אחד הכופרים על גדולתו של הקדוש ברוך הוא בפני רבן גמליאל, באמרו, מהי גדולת אלקים שאתם מהללים ומקלסים אותו, ואומרים עליו "מונה מספר לכוכבים"? אף אני יכול למנות אותם. הניח רבן גמליאל לפניו נפה ובה מספר חבושים, סובב את הנפה וביקש מן הכופר שיספרם, נענה הכופר ואמר, הואיל נא להניח את הנפה ואל תסובב אותה, אז אוכל לומר לך את מספר החבושים. אמר לו רבן גמליאל אם כך תבקש, כיצד אתה מתיהר לספור את הכוכבים שבשמים? שהרי השמים וכל צבאם מסתובבים בגלגל. לפי גירסה אחרת אמר הכופר לרבן גמליאל, יודע אני את מספר הכוכבים בשמים. שאלו רבן גמליאל כמה שיניים יש בפיך? הכניס הכופר ידו לפיו והחל למנותן. אמר לו רבן גמליאל את הנמצא בפיך לא ידעת, הנעשה בשמים ידעת?

(סנהדרין ל"ט – א')

זמני השבת

זמני כניסת שבת
ירושלים: 6:29 ת"א: 6:44

פרשת כי תבא

זמני יציאת שבת
ירושלים: 7:41 ת"א: 7:43 ר"ת: 8:19

כמוך ירבו בעלי תשובה בישראל

מסופר: המגיד מקלם היה נוהג לשבות מנסיעה בכל ערב שבת בחצות היום. פעם אחת ביום שישי, בנסעו לאחת הערים, התארכה הדרך ובהגיע חצות היום עדיין היה רחוק ממחוז חפצו. מיד פקד על בעל העגלה שיעצור כי אין בדעתו לנסוע יותר והוא ירד מהעגלה. העגלון אמר לו, כי אם ילך ישר ואח"כ יסתובב, הרי לאחר כשעה יגיע לעיירה יהודית. בהגיעו למבואות העיירה, פגש המגיד ביהודי, הושיט לו שלום ושאלו אודות המצב הרוחני במקום, היש על מה לעורר ולתקן? השיב הלה כאן המצב טוב, חברות תורה וחסד לרוב וכו', בכל זאת, הרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ממשיך המגיד לדובבו.

אימץ היהודי זכרונו ואמר, אינני מוצא כעת להצביע על דבר, מלבד צרה צרורה שממנה סובלת העיירה בשם יענקל'ה מוסר, הוא אדם מלשין שפל ומושחת, אשר יש לו קשרים הדוקים עם אנשי הרשות, ומוסר ממונם וגופם של ישראל בידיהם. אדם זה מטיל חיתתו על הסביבה, והכל חלים וזעים מפניו, אבל אין מה לעשות בענין זה. בכל זאת איזו מעלה טובה נמצאת בו? ממשיך המגיד ושואל, הפטיר הלה כן, הוא שומר דיבור, אם הוא מבטיח לקבור יהודי לא יפול מדבריו צרור ארצה. והיכן אפשר לפגוש אותו? רבי, כבר אמרתי לך שאין מה לנסות להשפיע עליו, תוך כדי שיחה מרים הלה ראשו, ומודיע בפתע, רבי, הנה יענקל'ה יורד עתה מההר שלפנינו, אני בורח מיד שלא ירגיש שדיברתי עמך.

המתין המגיד והלך לקראת יענקל'ה, הושיט לו יד בהארת פנים, שלום עליכם ר' יעקב, נדהם הלה מקבלת פנים זו, והמגיד ממשיך, יש לי בקשה קטנה ממך שתעשה לי טובה, אין אני עושה טובות, רוטן יענקל'ה, מפציר המגיד בכל זאת ר' יעקב, נו תגיד כבר מה אתה רוצה, מסביר המגיד, ידוע לך שהמגידים אומרים דרשה בבית הכנסת ואחר כך הציבור משליך עבורם לתוך קערה מטבעות לצורך מחייתם, והנה אנכי עני ואביון, והיה אם אישיות כמוך תבוא לדרשתי הרי יבואו המונים לדרשה. אינני עושה טובות, זועם יענקל'ה, אולם המגיד בכושר השפעתו אינו מרפה וממשיך להתרפס לפניו, עד שיענקל'ה מפליט מהפה טוב, בסדר, ועוקר כבר רגליו. כאן המגיד תופס אותו ואומר, שמעתי עליך כי שומר דיבור ומקיים הבטחה אתת, הלה ניסה להשתמט, עד שסוף כל סוף הבטיח ברורות, שיופיע לדרשה.

ביום ראשון בשעה הקבועה בית הכנסת כבר מלא על גדותיו, לאו מילתא זוטרתא היא לשמוע את הדרשן הגדול שבדור, המגיד כבר הופיע והקהל מצפה בחוסר סבלנות, המגיד יושב וממתין כחצי שעה ועיניו משוטטות לעבר הפתח עד שהושלך הס, תדהמה בקרב הציבור כאשר יענקל'ה מוסר נכנס לבית הכנסת, הלה מפלס לו בנקל דרך בין ההמונים הנסוגים מפניו. המגיד מקבל פניו בלבביות ומושיבו במזרח, הציבור המום אינו תופס מה למגיד הצדיק ולמלשין נבזה, זהו, עתה מזדרז המגיד ועולה על הבימה ופותח בקולו הצלול, כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, הוא מרחיב את הדיבור בנושא זה ומביא ראיות מן התורה נביאים וכתובים כי שערי תשובה לא ננעלו בפני כל אדם, וכל אשר בשם ישראל יכונה, יש לו סיכוי להיות נוחל עולם הבא. לאחר כמה שעות שהלהיב את ההמונים, פנה ואמר, ואתה ר' יעקב, אל תחשוב כי לך אין חלק לעולם הבא, גם אתה מסוגל לכך, בידך הדבר, ואם אתה חושב כי הוזה אני בהקיץ, הנני מודיעך בפני עם ועדה, כי מוכן אני לתת לך במתנה גמורה את כל שכר מצוותי וחלקי בעולם הבא שיצרתי לי מעודי ועד היום הזה, בתנאי שתטיב דרכך, הוא סקר את תמצית פעולותיו הנשגבות ממה שפעל עד היום, יענקל'ה נתן את הבטחתו. מיד קרא המגיד לדייני העיר, כתבו שטר מכירה וחתמו במעמד כולם, כי יענקל'ה קונה בקנין גמור את כל חלק עולם הבא של המגיד מקלם. המגיד מסר לו השטר ופני יענקל'ה קרנו מאושר, עסק נפלא עשה הערב, כל עולם הבא של המגיד המהולל עתה בכיסו.

עתה ממשיך המגיד בדרשתו בהסבירו את הצד השלילי של הדבר, בקול חוצב להבות אש הוא משמיע את דברי הגמרא (ראש השנה י"ז ב') אשר נפסקו ברמב"ם בהלכות תשובה, ואלו שאין להם חלק לעולם הבא אלא נכרתים ואובדים ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים, המינין והאפיקורסין והמוסרים. כאן מסתלסל המגיד בניגונו הכובש לבבות, זכור ר' יעקב, זכור את העולם הבא שלך אל נא תאבד, חדל לך מעיסוקיך עם חברת פריצים, תתחיל בחיים חדשים ומאושרים, חיי תורה ויראת שמים, אל תאבד במו ידיך את האוצר היקר שרכשת.

למחרת עזב המגיד את העיירה ונסע לדרכו. לאחר שבע עשרה שנה נזדמן המגיד לאותה עיירה שנית, בבואו שאל את האדם הראשון שפגש מה נשמע עם יענקל'ה מוסר? אך הלה לא ידע למי הוא מתכוון, שאל ושאל עד שנזכר קשיש אחד, שהכוונה לר' יעקב הצדיק הפרוש הגדול של העיירה. הוא סיפר לו כי מאותו יום שהמגיד מקלם ביקר בעיירה, חזר יענקל'ה בתשובה שלימה, וכי מאז ועד היום אינו יוצא מפתח בית הכנסת, שם הוא אוכל וישן ועוסק בתורה ובתפילה. תחילה עזרו לו להתפלל בסידור וללמוד חומש, ואילו היום נעשה ללמדן מופלג וצדיק נשגב. נשים צדקניות דואגות לו לאוכל ושם ביתו.

פני המגיד נהרו מאושר, מיד שלח להודיע לפרנסי הקהילה שיכריזו כי בשעה פלונית ידרוש בבית הכנסת. בשעה הקבועה היתה כל העיירה נוכחת במקום, גם יענקל׳ה שישב כל היממה בבית הכנסת נמצא כאן, אך הפעם לא במזרח כי אם הצטנף לו בפינתו במערב והאזין בדביקות לדברי המגיד. פתח המגיד בדברי המשנה (יומא פ״ה ב) עבירות שבין אדם למקום יום הכפורים מכפר, עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חברו. הוא הרחיב את הדיבור כי על עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכפורים מכפר, לא יסורים ממרקים ולא יום המיתה מכפרת, עד שירצה את חברו. כאן שאג המגיד: ואתה יענקל׳ה מוסר קוראים לך כבר צדיק, זכור כמה אנשים גזלת ועשקת, כמה בני אדם הרסת והורדת בהלשנותיך לבאר שחת, כמה אלמנות ויתומים אימללת, איזה חורבן עשית, הרי שערי תשובה לכאורה נעולים בפניך, מה נורא גורלך, מה איום עונשך, הרי כל מיני גהנום וכל יסורים שבעולם לא מועילים לגזלן ומלשין. למותר לתאר באלו בכיות נוראות התמוגג יענקל׳ה וכל הקהל עמו, ויהי המקום לחרדת אלקים. לאחר דממה, ממשיך המגיד אם כן הבה ונחפש עצה, הנה נפסק בשולחן ערוך אם פגע אדם בחברו ולא הספיק לפייסו עד שמת, יקח עשרה אנשים ילך לקברו ויאמר חטאתי לאלקי ישראל ולפלוני זה שחטאתי לך, אולם אתה יענקל׳ה שאין אתה יודע ווכר ממי גזלת, למי הזקת ואת מי אימללת, מה תקנה יש לך, ממי תבקש מחילה, למי תשיב הגזילה? אף על פי כן עצה מצאתי לך, הרי כאן במעמד קדוש זה נמצאת כל העיירה, ימחלו הם על עצמם ויהיו באי כוחם של הוריהם ובני משפחתם הנפטרים שסבלו ממך, ועתה בקש מחילה מכל הקהל הקדוש הזה, ומכל הנפטרים תושבי המקום כפי הנוסח שקבעו חז״ל, והם ישיבו לך, מחול לך שלש פעמים כדין. מרוב בכיות התמוטט יענקל׳ה והתעלף, בקושי העירו אותו, אך כוחותיו לא עמדו לו לפסוע עד לבימה, הושיבוהו בכסא ונשאוהו, המגיד פתח את ארון הקודש ופקד על יענקל׳ה שיאמר אחריו מילה במילה, חטאתי לאלקי ישראל ולתושבי העיר הזאת, מיד פצחו כל הקהל: מחול לך, מחול לך, ותבקע הארץ לקולם. מיד עמד המגיד ונשקו על ראשו ואמר: בני כמוך ירבו בעלי תשובה בישראל, מעתה יכולים לקרוא לך ר׳ יעקב הצדיק.

משל ונמשל

ושבת עד ה׳ אלקיך

משל למלך אחד שרכב בדרך בראש פמליה גדולה, בדרכם הגיעו אל גבול שדה שהיתה מגודרת, כיון ששעתם היתה דחוקה ציוה המלך להרוס את הגדר כדי שיוכלו לעבור. בעל השדה היה כפרי פשוט ועם הארץ, שלא הכיר כלל את המלך ולא הבין בגינוני המלכות, ולתומו חשב כי חבורת ציידים שוברת את גדר שדהו, על כן בערה בו חמתו להשחית ובחון אפו החל להשליך אבנים על המהרסים, אבן אחת אף פגעה במלך. מיד תפסוהו עבדי המלך והעמידוהו למשפט מהיר וגזר דינו נחרץ למוות, כדין מורד במלכות. ריחם המלך על הכפרי כיון שראה שהלה אינו מבין ויודע כלל מה חומרת מעשהו, על כן ביטל את גזר הדין אולם ציוה כי הכפרי ייענש על מעשיו וינקה את רחובות עיר הבירה. תחילה הפקידוהו לנקות את הרחובות הרחוקים מארמון המלך, ולאחר מכן הטילו עליו לנקות את סביבות הארמון ולבסוף את חצר המלך. ככל שעלה בדרגה כך הבין את עוצם המלוכה ואת תקפו וגדולתו של המלך, ומתוך הבנתו זו הבין גם עד כמה חטא נגד המלך ומה רב פשעו. לבסוף פנה הכפרי אל השר המנונה וביקש שיביאו אותו לפני המלך כדי שיוכל להתחנן לפניו ולבקש ממנו סליחה ומחילה.

כן הוא **הנמשל**: האדם החוטא אינו מבין כלל את גדלותו של הקב״ה, ומתוך כך פעמים שנכשל בחטא, לו היה מבין את עוצם גדולתו של מלך מלכי המלכים, היה מתחנן ומבקש על נפשו סליחה ומחילה.

(בשם הבעש״ט הקדוש זיע״א)

בין אדם לחברו

שאלו את הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א, **(יומא דהילולא כ"א אלול)** מדוע כאשר יש ליהודי שאלה בעניני טריפה, הוא רץ לשאול את הרב ומקבל את פסק דינו בהכנעה, גם אם הדבר כרוך בהפסד ממון. ואילו כשיש לאדם דין תורה עם חברו בעניני ממונות, מנהגו של עולם שפסקו של הרב מתקבל על ידי החייב בתרעומת אמר להם רבי יהונתן: בדיני ממונות כשאדם אחד מפסיד, בעל דינו מרוויח, ואת זאת קשה למפסיד.

גם יהודי פשוט אין לבזות

מעשה זה התרחש בדרך ל"אניקסט" פלך קובנה, בתקופה שהגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א **(יומא דהילולא כ"ד אלול)** היה מסבב בעצמו למכור את ספריו הקדושים. ה'חפץ חיים' הזמין מקום בעגלתו של פייבקה העגלון האניקסטי, בתנאי שבאותה נסיעה לא ייקח עמו אשה. העגלון הסכים לתנאי זה בקלות, ובמבט של ביטול והתקלסות מדד את היהודי הגוץ הבלתי נודע, ברגע שהלה פנה ממנו, שם לאל את הבטחתו וצחק על הבקשה המוזרה בכלל, משראה ה'חפץ חיים' לאחר מכן אשה יושבת בעגלה, פנה מיד לחזור על עקביו, התפרץ כלפיו העגלון במבול של זלזולים, קבצן, גב עקום, צבוע, גנב אלוקי, זייפן, בטלן וכדומה. ה'חפץ חיים' נעצר ובשלווה אמר לו חרש, סוף סוף אין לך מה להתערם עלי, שכן כך התניתי עמך מתחלה. התרתח העגלון עוד יותר, שוב לא ענה לו ה'חפץ חיים' דבר אלא פנה והלך לו, ונסע לאחר מכן בעגלתו של עגלון אחר. פייבקה נהנה על שכה היטיב לגמול לבטלן או למשולח, ולאחר מכן התפאר בניצחונו לפני אחרים. בשבת בבית הכנסת ראה והכיר פייבקה את היהודי שכה העליב וביזה, ראה כיצד חלקו לו כבוד רב, כיבדוהו בדרשה, ובירכת הכבוד הקשיבו לכל הגה שיצא מפיו. פייבקה נתחלחל, חבריו העגלונים פילחו את תרדמתו, פייבקה, חייך ופרנסתך נתונים בסכנה, גם בסוסך אינך בטוח, וכי קל הוא בעיניך עלבונו של ה'חפץ חיים'? בא לו פייבקה בלב שבור להתחנן לפני ה'חפץ חיים' הקדוש שימחול לו על הזלזולים, שכן לא ידע כי ה'חפץ חיים' הוא. ואם לא ידעת, מה בכך, וכי יהודי פשוט מותר להעליב? אבל רבי מתחרט אני, רחם נא על אשתי וילדיי מחול לי. אם תבטיחני שמהיום והלאה תיזהר לבלי להעליב או לחרף שום יהודי אמחול לך. וכך היה, פייבקה הבטיח וה'חפץ חיים' הושיט לו את ידו תוך הסברת פנים ואמר: מוחלני לך פייבל מוחלני.

תילולא דצדיקא

שבת קודש כ"א אלול
רבינו יעקב סג"ל מולין ב"ר משה (מהרי"ל – ה"א קפ"ז)
הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ ב"ר נתן נטע (אורים ותומים – תקכ"ד)
הרה"ק רבי דב בעריש מאלעסק ב"ר שלמה לוצקער ב"ר צבי אלימלך (תר"י)
יום ראשון כ"ב אלול
הרה"ק רבי מרדכי דוב מהורונסטייפליע ב"ר משולם זושא (תרס"ג)
הרה"ק רבי פינחס מקינצק ב"ר נתן דוד משידלאווצא (תרס"א)
יום שני כ"ג אלול
הרה"ק רבי יוסף משה משאלזיץ ב"ר אלקנה (ברית אברם – תקע"ה)
הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק ב"ר פינחס (תקפ"ו)
יום שלישי כ"ד אלול
הגה"ק רבי יוסף באב"ד ב"ר משה (מנחת חינוך – תרל"ד)
הגה"ק רבי ישראל מאיר הכהן מראדין ב"ר אריה יהודה לייבוש (חפץ חיים – תרצ"ג)
יום רביעי כ"ה אלול
הרה"ק רבי יחיאל מיכל ב"ר יצחק מזלאטשוב (תקמ"א)
הרה"ק רבי דוד הלברשטאם מקשאנוב ב"ר חיים מצאנז (תרנ"ג)
יום חמישי כ"ו אלול
הרה"ק רבי שמואל אבא מזיכלין ב"ר זעליג (תרל"ט)
יום שישי כ"ז אלול
הרה"ק רבי נתן אדלר ב"ר יעקב שמעון (רבו של החתם סופר – ק"ס)
הרה"ק רבי יעקב אריה לייב קאוולער ב"ר מרדכי מנעשחיז (תקצ"ז)
הרה"ק רבי שלום רוקח מבעלזא ב"ר אלעזר (תרט"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

שמונה הלכות

מאת הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" ו"פרדס יוסף החדש" על המועדים.

המתנת שש שעות בין בשר לחלב (ח')

א) אם אכל בשר, ולא בירך ברכה אחרונה, ועבר מעת לעת, מותר לאכול חלב. (כנה"ג יו"ד סימן פ"ט בהגהת הטור ס"ק ג')

ב) אדם שאכל בשר והקיאו מיד, צריך גם כן להמתין שש שעות אחרי ההקאה לאכילת גבינה, כי נשאר מהבשר בשיניים. (ספר "גם אני אודך", ח"ב סימן ס"ב, ס"ק י')

ג) אם אכל בשר ביום, קודם שנעשה בר מצוה, ובתוך הש שעות נעשה בר מצוה, צריך מדינא להמתין שש שעות מאכילת הבשר לאכילת חלבי. (ספר "גם אני אודך", ח"ב סימן ס"ב, ס"ק א')

לע"נ הרה"ק רבי יחיאל מיכל
ב"ר יצחק מזלאטשוב
נלב"ע כ"ה אלול
זיע"א תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות
טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות
גל פז

פָּרָשַׁת כִּי תָבֹא | תשע"ח

אָסוּר לִקְרֹא בְּשָׁעַת הַתְּפִלָּה | נָא לִשְׁמֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּלָּיוֹן

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - אבשרת ציון

לעילוי נשמת אסתר רבקה בת מרים ע"ה

כִּי תָבֹא- חֲשִׁיפַת הָעוֹלָם הַמּוֹדֶרְנִי בִּפְנֵי הַיְלָדִים

"וְלֹא נָתַן ה' לָכֶם לֵב לָדַעַת וְעֵינַיִם לִרְאוֹת וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה" (דברים כט, ג)

במשך אותן ארבעים שנה בהן הלכו בני ישראל במדבר, **חוו הם הנהגה ניסית מוחלטת.** הם היו מבודדים לחלוטין מהעולם שסביבם, מהאומות של עובדי העבודה זרה, ובמשך כל הזמן הזה- הם התקיימו על ניסים גלויים.

ובכן, ההתבדלות הזו גרמה למעשה לכך שבני ישראל לא היו יכולים להכיר ולהבין מספיק את חסדיו יתברך, **שהרי לא היה באפשרותם להשוות את מצבם למצבן של שאר האומות מהן היו מופרשים לחלוטין!**

הם היו מנותקים לחלוטין מהעולם הנורמלי והטבעי, וכך אט-אט הם התרגלו לחשוב כי כל הניסים שהם רואים מדי יום ביומו- הינם בגדר ה'טבע'.

בפרט כשאנו מדברים על אותם האנשים שנולדו במדבר- ומעולם לא ראו הנהגה אחרת, **כך שכל נקודת השוואה ביחס להנהגה המקובלת בעולם- לא הייתה אפשרית מבחינתם!**

אכן, המצב השתנה לחלוטין כאשר נכנסו בני ישראל לארץ. או אז חזרה ההנהגה עמם להיות טבעית, העולם שב לנהוג כמנהגו, נוצר קשר בין ישראל לבין האומות, **וממילא הייתה להם כעת האפשרות להיווכח כי ההנהגה שאפיינה אותם עד הנה- הייתה ניסית ומופלאה.**

כפי שנאמר בפסוק: "וְלֹא נָתַן ה' לָכֶם לֵב לָדַעַת וְעֵינַיִם לִרְאוֹת וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה" (דברים כט, ג), שכן רק כאשר נכנסו בני ישראל לארץ ישראל- ניתנה להם למעשה האפשרות להבין, לראות ולשמוע את גודל הניסים וההשגחה המיוחדת שליוותה אותם במשך אותם ארבעים שנה שהם היו במדבר.

ומכאן נראה ללמוד ייסוד בחינוך הילדים, שכן ישנם הורים הטוענים כי עליהם לחשוף את ילדיהם כבר בגיל צעיר לעולם ולפיתוייו.

וזאת בשל העובדה כי ביום מן הימים יהיה עליהם לצאת אל העולם הגדול והרחב המלא בדיעות כוזבות וכפרניות, ויהיה עליהם לדעת כיצד להתמודד עם הנסיונות השונים שהעולם יציב בפניהם.

אולם כאן למדנו, כי לא זו הדרך! כשם שהקב"ה לא חשף את ישראל להשפעה סביבתית של אומות העולם אלא הנהיג אותם בהנהגה ניסית בתוך מעין 'חממה' של ענני כבוד, **עד אשר היו חזקים ומבוססים דיים בכדי להתמודד עם העולם הגדול שסביבם- כך גם עלינו לנהוג עם ילדנו.**

כל עוד היכולת בידנו- עלינו להשתדל שלא לחשוף את ילדינו למה שהם אינם צריכים לדעת, לראות ולשמוע, שכן היכולת שלהם להתמודד כאשר הם צעירים ורכים אינה דומה ליכולת שיסגלו לעצמם ברבות הימים.

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

העלון מוקדש להצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה	חגי חיים וב"ב
שמואל אימן בן אסתר זרי	שגית בת רותי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-	יראת שמים
ליאור יהושע סומך וב"ב	גלית בת מסודי
יהודה אריה בן רחל ברכה	ארז בן שושנה
רונן אברהם וב"מ	קסירר אפרים וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה	משפ' שטרית
נעם יצחק בן רחל ברכה	רינה בת סימי וב"ב
יוסף ליאור בן דליה אפרת הצלחה בכל העניינים	
שלמה ודנה דוד וב"ב	אריה ושרה לוי וב"ב
י.מ.י.ש כדורי	אקבלי יוסף חיים בן נסכה
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב	

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן בן אסתר	רונית בת סימי
תרצה בתיה בת ימנה נינט	סיון בת אסתר
עמית בת טובה	יוסף בן רוחמה
נתנאל בן ג'ינה	אילן בן ג'וליאט
אסף בן סופיה	דוד עומרי בן יהודית
מיטל בת מלכה	מאיר בן שרית ואליהו
טליה עדן אסתר בת שולמית	יפית בת ג'ינה
שירי ימנה בת שולמית	שמעון בן שולמית
אנאל חביבה בת שולמית	אורן בן נעמי
שושנה שירה בת סילביה	מיטל בת שושנה

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי	אליהו נזרי בן ימנה
אילנה בת רוחמה	שמואל אימן בן אסתר זרי
סיון בת אסתר	רחל מרים בת יהודית
נועה בת מזל טוב	משה מנחם בן רחל
דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה	
נעמה בת יפה	דגנית בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה	יצחק בן עזרא
ימנה ניזרי בת סטה-	בריאות ואריכות ימים
מרדכי ניזרי בן פרחה-	בריאות ואריכות ימים
מאיה בת עדי	דליה אפרת בת נעימה
סימי בת סוליקה	שלו בן מזל פחימה
אורן בן אסתר	דינה בת מזל
יהודית אסתר פראדל בת חיה-	בריאות ואריכות ימים
נעם יצחק בן רחל ברכה	נעמי בת רחל
שירה שילת בת אורלי	אפרים בן שרה
לביא ישראל בן תמר חיה	אסתר בת סוליקה
מוריה בת רחל ברכה	נחום בן כיריה
יהודה אריה בן רחל ברכה	טובה בת אורה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה	רחל בת זוהרה
מישא אסתר בת זהרה	שאול בן סילביה
עינת בת רחל ברכה	בנימין בן יקוט
רפאל משה בן רחל	יצחק בן פנינה
רחל ברכה בת פדילה דליה	יצחק בן רבקה
רונית בת סבריה	קסנס בת דגטו
יצחק בן חנון	רפאל אבידן בן תקווה
זהבה בת שושנה רייזל	

כ"א אלול תשע"ח	01/09/2018

פרשת כי תבא
הפטרה: :קומי אורי"- ישעיה ס'

	כניסה	יציאה	ר"ת
י"ם	18:29	19:40	20:27
ת"א	18:47	19:38	20:24
חיפה	18:49	19:40	20:26
ב"ש	18:48	19:39	20:25

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

רפואה שלמה
לאיידה חיה בת אסתר ולילד אלחנן רפאל בן איריס ולילד אורי חיים בן שלי

העלון מוקדש לרפואה שלמה
לנוריאל בן אסתר

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה

שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב בַּהֲלָכָה — רֹאשׁ הַשָּׁנָה- חֵלֶק ב'

ההלכות מוקדשות לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

שאלה: **אלו הנהגות נוהגים בראש-השנה והאם מותר לישון ביום טוב של ראש השנה?**

תשובה: להלן **סיכום ההלכה** מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון:

היות וראש השנה פותח את השנה החדשה, נוהגים לעשות סימנים גם באכילה, כגון: אכילת דברים מתוקים כדבש לסימן טוב, שתהיה כל השנה טובה ומתוקה. יש נמנעים משום כך מלאכול מאכלים חריפים או חמוצים. אך אדם, שרגיל באכילתם, ואחרת המאכל תפל לחיכו, מותר לו לאוכלם, ואין איסור בדבר.

יש לשמוח, היות שזה יום חג, ובפרט שהוא סימן לכל השנה. ולכן לא יהא אדם כעסן בביתו, וחלילה, לא יבכה ויהיה שרוי בעצב, אלא ישתדל לשמח במה שאפשר את אשתו ובני ביתו, וירבו באמירת תהילים, היות שהוא יום דין, שבו נכתב מה יעלה בגורלו במשך השנה הבאה עלינו לטובה. וזכותו של דוד המלך, עליו השלום, יהא מליץ יושר עליו ועל משפחתו ועל כלל ישראל אמן.

נהגו שלא לישון בראש השנה, שאין זה נאה לישון ביום, שספרי חיים וספרי מתים נפתחים. ואמרו בתלמוד ירושלמי, **שהישן בראש השנה גורם לכך, שמזלו ישן**. אך אינו צריך להשתדל לקום כבר בעלות השחר, ולאחר מכן יהיה עייף במשך כל היום ולא יהא מרוכז בתפילה. **ואם הוא עייף במשך היום ומרגיש הכרח לישון, מותר לישון אחר חצות היום**. [ובדרך מליצה אמרו, מוטב שיהא מזל ישן ממזל עייף].

והיושב בטל ועוסק בשיחה בטלה, וכיוצא בזה, כישן דמי. אי לכך אדם, שיושב לפצח גרעינים או לקרוא עיתון, והעיקר שאינו הולך לישון - אלו דברים בטלים. ויש עניין לסיים פַּעֲמַיִם ספר תהילים העולים למניין 'כפר' (כמניין 300 פרקים).

קְדֻשַּׁת הָאָרֶץ

כשחזר הגאון החכם המקובל רבי יוסף חיים זצ"ל (ה'בן איש חי' זיע"א) ממסעו בארץ הקודש, הביא עימו משם אבן קטנה, ואת האבן קבעו בקיר הקרוב לכניסה המרכזית של בית הכנסת הגדול, בו היה דורש בכל שבת. על האבן היו חרוטות המילים **'אבן מארץ ישראל'. וכל האנשים, כאשר היו באים לבית הכנסת, היו נוגעים בה ומנשקים את אצבעותיהם.**

ה'בן איש חי' הביא עימו גם שקים אחדים של עפר מארצנו הקדושה, שאותו זרה על פני קרקע הכניסה של בית הכנסת שלא הייתה מרוצפת, **כדי שכל הנכנס לבית הכנסת בהכרח יזכה לדרוך על אדמת ארץ ישראל**. כל זאת נעשה כמנהג העתיק המיוחס לפסוק "כִּי רָצוּ עֲבָדֶיךָ אֶת אֲבָנֶיהָ וְאֶת עֲפָרָהּ יְחֹנֵנוּ" (תהלים קב, טו).

הֱוֵה דָן כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת

אנו נמצאים ימים ספורים לפני ראש-השנה, יום הדין, שבו יקבע אלו מאורעות נעבור בשנה הבאה עלינו לטובה. מצב הבריאות של משפחתינו, פרנסתנו, מי יתחתן ומי יזכה בזרע קודש בר-קיימא. וידוע, כי אחת הסגולות להיכתב לחיים טובים וארוכים היא לדון את הזולת לכף זכות.

להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך דברי הצדיק המגיד הרב אלימלך בידרמן שהביאם ב'באר הפרשה', שיש בו כדי ללמדנו, עד כמה עלינו לדון כל אדם לכף זכות, ואף במקרים, שבהם נראה בעליל, שלא קיימת דרך כזו, לעיתים, כאשר מתבררים הדברים לאשורם, **אנו עומדים פעורי פה**, ואין לנו אלא ללמוד לקח ולא למהר לשפוט את הזולת, גם כאשר רואים אנו זאת בעינינו, כפי שמסופר בסיפור הנפלא הבא:

סיפר משגיח חשוב באחת הישיבות בארה"ק שלאחרונה מסר שיחת מוסר לתלמידיו, והנה מגיע בחור אחד באיחור של כחמש עשרה דקות תמימות! ופוסע למקומו באיטיות בהיכל הישיבה, כשכוס תה רותח בידו, משל היה הוא 'ראש הישיבה' בעצמו, המשגיח רצה על אתר להשיב לו כגמולו בראשו, אבל בכוחות על אנושיים העמיד עצמו והתאפק מלהשיב לו מנה אחת אפיים.

לא חלפו יותר מעשר דקות, והנה רואה המשגיח, כי הבחור מוציא את שקית התה מתוך המים הרותחים ומניחה על עיניו... אז הבין המשגיח, שהבחור הלה לקה בעיניו – מה שהיה גורם לכל בחור אחר שלא להיכנס כלל לשיחתו של המשגיח, **והוא בגודל חשקו כי עז – לשתות בצמא את דברי המשגיח נכנס, כשהתה בידו עבור עיניו...**

לִשְׁאֵלוֹת בַּהֲלָכָה	הַקְדָּשַׁת הָעָלוֹן	מְנוּיִים
נָא לִפְנוֹת לְרַב אֵלְיָהוּ חַיִּים פִּנְחָסִי בְּטֵל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)	נִתַּן לְהַקְדִּישׁ אֶת הָעָלוֹן לְעִלּוּי נִשְׁמַת, לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה, לְהַצְלָחָה, זִוּוּג הָגוּן, חֲזָרָה בִּתְשׁוּבָה וכו'- נָא לִפְנוֹת לְלִיאוֹר בטל" 052-7652084 כְּתֹבֶת הַמַּעֲרֶכֶת: עֲבוּר לִיאוֹר עַצְמוֹן, רח' הַבּשֶׂם 26א ת.ד. 83375 מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן. מִקּוּד 9076926	לְקַבָּלַת הָעָלוֹן חִנָּם בַּ-email מִידֵי שָׁבוּעַ, שְׁלַח אֶת כְּתוֹבְתְּךָ אֶל PnineEH@gmail.com

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים – האדמו"ר הָרַב אורי קלוגהויפט מִסְטָרֶלִיסְק זצ"ל

האדמו"ר הרב אורי קלוגהויפט מִסְטָרֶלִיסְק זצ"ל המכונה "השרף מִסְטָרֶלִיסְק"- נולד בשנת ה'תקי"ז (1757) ביאנוב לעת זקנותו של אביו ולאחר הבטחתו של המגיד ממזריטש לאמו, שתלד 'בן שיאיר את העולם'. עוד בילדותו ניכרו בו אותות כי לגדולות נועד והיה בוכה על גלות השכינה. מאחר שאביו לא היה בידו לשלם שכר לימוד למלמד, ביקש מעשיר אחד, ששכר מלמד לבנו, שיסכים לצרף גם את רבינו אליו. בהמשך רבינו התאבק בעפר רגליהם של תלמידי חכמים. בהיותו כבן 13 נודע ברוב ידיעותיו בתורה, חריף ובקי והחל ללמוד את תורת הקבלה. ביותו כבן 15 נחשב לגדול בתורה ולאחד מיודעי הח"ן **וכן בקי בגלגולי נשמות** והחל להרביץ תורה ברבים.

גאון בנגלה ובנסתר. רוב חסידיו היו עניים. תפילותיו נאמרו בלהט ובסערת הנפש ובכל יום היה נפרד מאנשי ביתו טרם תפילתו מאחר וגודל דבקותו בבורא העולם היה עצום ועד כלות הנפש ולכן היה חשש שיפטר בזמן זה. לא הסיר מחשבתו לרגע מאיתו יתברך. לאחר שנישא לראשונה עבר ללבוב כאשר אשתו מכרה ירקות ורבינו שקד על התורה. הם חיו בדוחק עצום. בשנת ה'תקנ"ב (1792) עם נרצח רבו האדמו"ר ר' שלמה הלוי סג"ל מקרלין שב לביתו בלבוב כשחסידים רבים הצטרפו אליו. כאשר היו מספר עשירים שהחזיקו ברבינו ונודע לו הדבר, עבר לסְטָרֶלִיסְק באומרו: 'טוב לחסות בה' מבטוח באדם'. מעשי הצדקה והחסד שלו היו לשם דבר והוא תמך בהכנסת כלה, פדיון שבויים, עזרה לנזקקים, סיוע ליהודים שירדו מנכסיהם ועוד. כ-34 שנים שימש כאדמו"ר בסְטָרֶלִיסְק. תלמידו הרה"ק ר' שר שלום מבעלזא אמר עליו בפטירתו: "**מימות אחיה השילוני לא היה אדם שיכיר בנשמות ישראל כמוהו**". נפטר ב-כ"ג אלול ה'תקפ"ו (1826). חי כ-69 שנים. ציונו בסְטָרֶלִיסְק. בנו, ר' שלמה נפטר כארבעה חודשים אחרי אביו באמרו "אי אפשר לחיות בלי אבא שכזה". ר' יהודה צבי הירש ברנדויין מסטרטין מילא את מקומו כאדמו"ר.

<u>אביו:</u> ר' פינחס (שימש כעגלון). **<u>אימו:</u>** מרת רבקה. **<u>נשותיו:</u>** מרת פריידא (זיווג ראשון), מרת בלומא (זיווג שני- בת ר' קאפיל חסיד תלמיד הבעש"ט). **<u>ילדיו (מזיווג ראשון):</u>** האדמו"ר ר' שלמה, בתו (נישאה לר' יצחק). **<u>מרבותיו:</u>** ר' שלמה הלוי סג"ל מקרלין (רבו המובהק), ר' אלימלך וייסבלום מליז'נסק, ר' מרדכי מנשכיז, ר' יעקב יוסף (ייבי) מאוסטראה, ר' משולם זושא מאניפולי. **<u>מתלמידיו:</u>** ר' שלום רוקח (הַשַּׂר שָׁלוֹם מִבֶּעלְזא), ר' יהודה צבי הירש ברנדויין מִסְטָרֶטִין, ר' צבי הירש מֵרִימְנוֹב, ר' דֹּב בֶּערִישׁ מֵאוֹלְסְק, ר' משה אייכנשטיין מִסָּאמְבּוֹר, ר' בנימין זאב שינבלום, ר' יצחק אייזיק אייכנשטיין מִזִּידִיטְשׁוֹב, ר' גרשון אַשְׁכְּנַזִי (אב"ד קוֹלוֹמְיֶיא), ר' מרדכי זִיסְקִינְד מִסְטָרֵי, ר' אליעזר זאב מבוטשעטש, ר' הרשל מרימנוב, ר' אהרן משה מבראד, ר' זאב וולף מלבוב. **<u>מספריו:</u>** •**אִמְרֵי קָדוֹשׁ**- דברי תורתו וסיפורי מעשיו המופלאים (הוצא ע"י תלמידו המובהק ר' בִּנְיָמִין זְאֵב שֶׁנְּבְּלוּם מִלְבוֹב).

כאשר כבר זרחה אורו של רבינו הקדוש סיפר פעם אחת בזה הלשון: "כידוע היה אבי ז"ל בעל עגלה, ואח"כ חייט עני ודר בכפר, באותו כפר לא היו עשרה יהודים, כשנולדתי והוצרך אבי להכניס אותי בבריתו של אברהם אבינו ע"ה, היה אז בעניות גדולה, לא היה לו כלום להכין עבור סעודת ברית, וגם לא יכל לשכור עשרה אנשים מהעיר הסמוכה שיבואו אל הכפר לברית כמנהג הכפרים אז, מובן כי היה בצער מאוד על זה ולא ידע לשית עצות בנפשו. כבוא יום הברית הלך על הדרך שבין הכפר לעיר הסמוכה לראות אולי יש עובר אורח שיצטרף למניין, אבל לא ראה שום יהודי. חלפו השעות וכבר היה חצות היום ועוד לא היה מניין עשרה.

התחיל אבי לבכות ולבקש מבורא עולם, שיזמין לו יהודים אחדים בכדי שיוכל לקיים המצווה הגדולה כדת. עודנו עומד בבקשתו והוא רואה מרחוק עגלה נוסעת ומתקרבת אליו, ומיד הכיר כי הנוסעים המה יהודים, וגם הנוסעים ראוהו שהוא עומד ובוכה, התקרבו אליו יותר ושאלוהו: "יהודי, מדוע אתה בוכה?". השיב להם: "הנה בן נולד לי והיום עליי להכניסו בבריתו של אברהם אבינו ע"ה ופה בכפר אין מניין, וגם אין לי כלום לצרכי סעודה".

מיד אמרו לו: "אל תדאג, אנחנו מחותנים ונוסעים מהחתונה ויש איתנו כל מיני מתיקה וגם יי"ש לרוב, בתוכנו יש גם רב וגם מנגן. ובכן ניסע אצלך ונכניס את בנך בבריתו של אעא"ה, וגם נעשה סעודת ברית כיד המלך". וסיים רבינו: "**הסנדק היה אברהם אבינו, הרב היה משה רבינו. המנגן היה דוד המלך ע"ה**".

כשרבינו היה ילד כבן עשר שנים נכנס עם אביו לבית כנסת. הוא נעמד להתפלל את תפילת העמידה. היות והוא היה יותר נמוך מהשולחן, סבר אביו שהוא יצא לשחק בחוץ. יצאו כולם, סגרו את בית הכנסת, חיפשו אותו בכל מקום ולא מצאו. למחרת הגיעו בשעה שש בבוקר, כדי להתפלל את תפילת השחרית, וראו אותו כי עדיין נמצא בתפילת העמידה!

פעם אחת בערב יום הקדוש, בעת שהלך רבינו להתפלל מנחה, עמד אצל העמוד בקרן מזרחית דרומית, ותלמידו הרה"ק המקובל הרב יהודה צבי ברנדויין (הראשון) מסטרטין היה הולך בבית התפילה בהתלהבות ודבקות. באמצע הוצרך לו לשאוף טבק, ולא היה לו, והיה לו מזה בלבול הדעת. ראה זאת חסיד אחד, הלך ומילא את קופסת הטבק שלו, והחיה את נפשו.

אמר לו ר' יהודה צבי: "היות שעשית לי טובה, בעד זה אראה לך דבר אחד", ונתן מטפחתו בעיניו, וראה אשר במקום שעמד שם השרף מִסְטָרֶלִיסְק היה עמוד אש עד לב השמים, **וכל בית התפילה היה מלא נשמות אנשים נפטרים,** והחסיד התעלף מפחד ואימה, ולקח הרה"ק ר' יהודה צבי את המטפחת ממנו, ושוב לא ראה עוד. (אור עולם, תולדות רבני)

אנו נמצאים ימים ספורים לפני יום הדין הגדול והנורא- ראש השנה. אין ספק, שכל אחד מאיתנו מנסה בכל כוחו להשיג עוד ועוד זכויות כדי שבעז"ה ייכתב וייחתם הוא ומשפחתו לשנה טובה ומאושרת.

כאשר אדם עושה חסד עם זולתו, הרי הוא זוכה לכל הישועות. אם נתבונן נראה שהמילה חסד, מורכבת משתי מלים: חס ד'. דהיינו חס בורא העולם.

שכן היות שאותו האדם עושה חסד עם בנו של בורא עולם!, הרי שהקב"ה 'לא נשאר חייב'. ואותו האדם זוכה גם בעולם הזה וגם בעולם הבא.

להלן סיפור, המעובד מתוך '**ברכי נפשי**' אותו סיפר הגאון ר' יצחק זילברשטיין שליט"א, ובו ניתן ללמוד על עשיית החסד וכיצד בורא העולם שילם על כך: תלמיד חכם אחד סיפר לנו, מה ששמע במו אוזניו ביום הפורים ה'תשע"ג, מבעל-המעשה: "למחייתי אני עובד כנהג מונית בבני ברק.

בעיצומו של יום הפורים, כשהאווירה ברחובות הייתה גדושה בשמחה וצהלה, הבחנתי באדם, ולצידו חמישה ילדים קטנים הנכרכים אחריו, **העוצר כמה נהגי מוניות ושואל אותם דבר מה, והם כנראה משיבים לו בשלילה.**

כך עובר הוא מנהג אחד לרעהו, ואף אחד אינו מכניס אותו למוניתו. רחמיי נכמרו על האיש, וניגשתי אליו ושאלתי במה מדובר, והאם אני יכול לעזור לו. הוא סיפר, שיש לו תור דחוף לרופא בתל אביב, והוא זקוק למונית שתסיענו לשם, ותמתין במקום עד לסיום הביקור הרפואי, ואחר כך צריך לקחת אותו בחזרה לבני-ברק.

הוא הוסיף ואמר: "כיוון שיש בארנקי רק ארבעים שקלים, אף אחד אינו מוכן להסיע אותי לתל-אביב, במיוחד ביום כזה, שבו יש נסיעות רבות בתוך בני-ברק, וחבל לנהגים להיתקע ולהשתרך בפקקים בדרך לתל אביב עבור סכום פעוט שכזה, **בשעה שיכולים הם להרוויח פי כמה וכמה מהנסיעות הפנימיות בבני-ברק**".

בו ברגע החלטתי, ש'אקפוץ' על המצווה הגדולה שנקלעה לידי, ולמרות החשש מפקקים גדולים העלולים להיות בדרכי, **אסיע את האיש וילדיו לתל אביב. ברשותי מונית גדולה, שבה ניתן להכניס כעשרה נוסעים! כך שאוכל לקחת את האיש ואת ילדיו.**

ואם לא די בכך, הודעתי לאיש: "הנסיעה הלוך-ושוב, וההמתנה בצידה, **תהיה חינם אין כסף!**". היה לי ביטחון מלא בה' יתברך, שלא אפסיד מקיום מצווה זו מאומה.

ואכן כפי שאמר כך עשה. הנהג לא חס על כספו, שיכול להרוויח בזמן זה ועל זמנו היקר, והסיע את האיש לביקור הרפואי. בהגיעו לשם, המתין לו דקות ארוכות, עד שהלה סיים ולקח אותו בחזרה לבני ברק.

והנה, בהיותו כבר בדרך חזור, מאותת לו אדם לעצור. איש זה היה צריך להגיע לפתח-תקווה, ולכן העלהו הנהג לרכב, והתוכנית הייתה שלאחר שיחזיר את הנוסע לבני ברק ימשיך איתו לפתח-תקווה. האיש וחמשת ילדיו שישבו מאחור, עוררו את תשומת ליבו של אותו אדם, שעלה למונית שישב בסמוך לנהג, והוא שאל אותו: "מי הם?".

הנהג אותת לו ברמז, שמדובר ביהודי עני, וסיפר לו בלחש את כל המעשה. האיש האזין לדברים, ולפתע פנה אל העני ואמר בקול רם: "אם אין לך כסף למונית לתל אביב, מן-הסתם גם אין בידך אפשרות כספית לקנות משלוח מנות, כדי לשלוח לחבריך וידידיך".

ועד שהלה הספיק להגיב, הושיט הפתח תקוואי את ידו לכיסו, **שלף משם אלף שקלים בשטרות ומסרם לו.** 'כסף זה ישמש אותך למשלוחי מנות', אמר. לא עוברת דקה, והאיש פונה שוב אל האדם שישב בספסל האחורי, ואומר: "הרי חג הפסח מתקרב, ואני מניח שגם כסף למצות ויין לא יהיה לך!". ומושיט שוב ידו לכיסו ומוציא עוד אלפיים שקלים עבור מצרכי החג. מובן, שהלה הודה לו רבות על כך.

לאחר שהאיש ירד בבני-ברק, פונה הנוסע מפתח-תקווה אל הנהג, ושואל אותו: "מה מחירה של הנסיעה לתל-אביב שעשית עבור אותו העני, וכמה היית גובה ממנו אם היה לו כסף?". הנהג השיב שמדובר בכמאתיים שקלים. האיש הושיט ידו בפעם השלישית לכיס חליפתו, והוציא משם אלפיים שקל נוספים, ומסרם לנהג באומרו: "זה שכרך עבור המצווה שעשית", וירד מהרכב, בלא להזדהות.

"תראה כמה הרווחתי בנסיעה זו", מספר הנהג לת"ח שפגש בבני ברק. "גם זכיתי לעשות מצווה כל כך גדולה, גם הייתי השליח, שבאמצעותו הגיעה התרומה לידי היהודי העני, ובסופו של דבר גם אני עצמי הרווחתי על אותה נסיעה בכפל כפליים. אין לי כל מושג, מי היה האיש שעלה למונית. אבל אם אתה תשאל אותי, היה זה אליהו הנביא", אמר הנהג בתמימות יהודית טהורה.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין- גלאט"?
צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל אזור בארץ. ההשגחה החל מזמן הספקת הבשר ועד למנה האחרונה.
בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א (הנייד באישור ועדה רוחנית) 0526329144

לע"נ

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
אסתר בת בלה ע"ה
נעמי בת כתון ע"ה
מרים בת בלה ע"ה
צדיק חכם בן חזלה ז"ל
שני בת אסתר ע"ה
מסודי בת חביבה ע"ה
יונה בן סעדה ז"ל
ברכה בת מרדכי ע"ה
יעקב בן נעמה ז"ל
שרה בת מוברי רחל ע"ה
אלון בן סעדה ז"ל
הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל
שמואל בן רבקה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל
נעימה בת גורג'יה ע"ה
דוד בר חסיבה ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל
שמעון בן שמחה ז"ל
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה
שמעון בן חנה ז"ל
גורג'יה בת נעימה ע"ה

תנצב"ה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל
אביבה בת איירין ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
חי זיזי בן קלרה ז"ל
יוסף בן סעדה ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זהרה ע"ה
אברהם בן דינה ז"ל
הרב שבתי בן אסתריא אטון זצ"ל
מאיר מורד בן שושנה ז"ל
גאולה בת טובה ע"ה
עמירם בן דבורה ז"ל
ר' עוזיאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
דב בן יצחק ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה
סלים בן פרחה ז"ל
לטיף בן פרחה ז"ל
דניאל רפאל בן חגית ז"ל
יהודה בן סעידה ז"ל
עפאת בת השמת ע"ה
ולד יחיא בן יוסף ז"ל
יצחק בן ברקו דב ז"ל
שרה בת נרקיס ע"ה
אביגדור בן ג'ולי ז"ל
מסעוד בן יקוט ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל
מאיר בן נעמי ז"ל
זילפה בת רנדה ע"ה
אביבה לושי ע"ה
כל נשמות עם ישראל

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

לקט פירושים מתוך שיעור בפרשת השבוע
בביהכנ"ס "דברי שיר" רח' זכריה 4 ב"ב יום חמישי בשעה 21:45

פרשת כי תבא שנת תשע"ח

גליון מספר 557

"וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ... וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ... וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא" (כו, א-ב)

ה"**אוֹר הַחַיִּים**" הַקָּדוֹשׁ דּוֹרֵשׁ פְּסוּקִים אֵלּוּ עַל דֶּרֶךְ הָרֶמֶז:

וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ - זוֹהִי בִּיאַת הָאָדָם אֶל הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, וּלְשָׁם מְבִיאִים אֶת **כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה** - אֵלּוּ הַמִּצְווֹת, **אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ** - מִן הָעוֹלָם הַזֶּה.

וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא - כָּאן טָמוּן רֶמֶז נִפְלָא. אֶת כָּל הַמִּצְווֹת, יֵשׁ לְקַיֵּם רַק עַל פִּי דְּרָשׁוֹת חֲז"ל. אִם יְקַיֵּם הָאָדָם אֶת כָּל הַמִּצְווֹת, אַךְ יַעֲשֶׂה זֹאת לְלֹא פֵּרוּשֵׁי חֲז"ל אֶלָּא כְּפִי שֶׁשָּׂכְלוֹ מֵבִין מִתּוֹךְ הַתּוֹרָה עַצְמָהּ, אֲזַי "יִשָּׂרֵף הוּא וְהֵם" - הוּא וּמַעֲשָׂיו.

וְהִנֵּה, בַּשַּׁ"ס יֶשְׁנָן שִׁשִּׁים מַסֶּכְתּוֹת [וְעַל כֵּן זֶה שֶׁיּוֹדֵעַ אֶת כָּל הַשַּׁ"ס נִקְרָא "גָּאוֹן", הַשָּׁוֶה בְּגִימַטְרִיָּא לְשִׁשִּׁים], וְלָכֵן נֶאֱמַר: "וְשַׂמְתָּ [-אֶת הַמִּצְווֹת] בַּטֶּנֶא", "טֶנֶא" בְּגִימַטְרִיָּא שִׁשִּׁים...

כִּי רַק עַל פִּי בֵּאוּר הַשַּׁ"ס אֶפְשָׁר לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְווֹת.

"וַיּוֹצִאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבְמֹרָא גָּדֹל" (כו, ח)

בַּ"הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח" אוֹמְרִים: "וּבְמוֹרָא גָּדוֹל - זֶה גִּלּוּי שְׁכִינָה".

וּבַסֵּפֶר "**שַׁרְפֵי קֹדֶשׁ**" (עַל הַהַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח) מֵבִיא **הָרַב וָלַךְ** אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַבָּא:

הַיְהוּדִי הַקָּדוֹשׁ מִפְּשִׁיסְחָא הָיָה תַּלְמִידוֹ שֶׁל **הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין**. הוּא נִפְטַר בְּגִיל צָעִיר מְאֹד, וְהָיְתָה לוֹ רַק שֵׁן אַחַת בְּפִיו.

הוּא סִפֵּר פַּעַם לְרַי יַעֲקֹב אַרְיֵה מֶרָאזְלִין, שֶׁבְּלֵיל הַסֵּדֶר הוּא יָשַׁב אֵצֶל הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין. הַ"חוֹזֶה" יָשַׁב מְכֻסֶּה בְּטַלִּית עַל רֹאשׁוֹ, וְאָמַר אֶת הַהַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח כְּדַרְכּוֹ, בְּחִיל וּרְעָדָה, עִם כָּל יִרְאַת הַשָּׁמַיִם הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לַמִּלִּים "וּבְמוֹרָא גָּדוֹל - זֶה גִּלּוּי שְׁכִינָה", הֵרִים הַ"חוֹזֶה" אֶת הַטַּלִּית, וְהַיְהוּדִי הַקָּדוֹשׁ כָּל כָּךְ נִבְהַל מִמַּרְאֵה עֵינָיו, שֶׁמֵּרֹב יִרְאָה נָפְלוּ לוֹ כָּל הַשִּׁנַּיִם מֵהַפֶּה, וְנִשְׁאֲרָה שֵׁן אַחַת.

וְאָמַר הַיְהוּדִי הַקָּדוֹשׁ: "בְּאוֹתָהּ שָׁעָה כָּעַסְתִּי עַל הַשֵּׁן הַזֹּאת אֵיךְ הִיא לֹא נָפְלָה! אַחַר כָּךְ הֵבַנְתִּי - הִיא נִשְׁאֲרָה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה אֶפְשָׁר לֶאֱכֹל מַצָּה, סָלַחְתִּי לָהּ"...

"אֲרוֹר מַקֵּלָה אָבִיו וְאִמּוֹ וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן" (כז, טז)

מַקֵּלָה אָבִיו - מְזַלְזֵל, לְשׁוֹן וְנִקְלָה אָחִיךָ (רַשִׁ"י)

דַּי לוֹ לָאָדָם שֶׁיְּזַלְזֵל בְּאָבִיו, כְּדֵי לְהִקָּרֵא "אָרוּר", וְאֵין הוּא זָקוּק לְמַעֲשִׂים גְּרוּעִים מִכָּךְ.

מוּבָא בְּ"**יַלְקוּט מֵעַם לוֹעֵז**" בְּשֵׁם **רַבֵּנוּ יוֹנָה**, שֶׁכַּאֲשֶׁר שְׁנֵי אַחִים רָבִים זֶה עִם זֶה, וְשׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה, הֲרֵי הֵם גּוֹרְמִים עַל יְדֵי זֶה צַעַר לַאֲבִיהֶם, וּבְמַעֲשֶׂה זֶה עוֹבְרִים הֵם עַל "אָרוּר מַקֵּלָה אָבִיו וְאִמּוֹ".

אֵין הַדְּבָרִים אֲמוּרִים רַק כַּאֲשֶׁר הוֹרֵיהֶם בַּחַיִּים, אֶלָּא אַף לְאַחַר מוֹת הוֹרֵיהֶם. מְרִיבוֹת בֵּין הַבָּנִים מְהַוּוֹת זִלְזוּל בִּכְבוֹדָם שֶׁל הַהוֹרִים.

רָאוּי לְזָכֹר זֹאת, כַּאֲשֶׁר מִתְעוֹרְרִים חִלּוּקֵי דֵּעוֹת כָּלְשֶׁהֵם בְּנוֹגֵעַ לְכַסְפֵּי יְרֻשָּׁה - אֵין אֵלּוּ רַק מְרִיבוֹת וּמַחְלוֹקוֹת עַל נוֹשְׂאִים כַּסְפִּיִּים, אֶלָּא בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, עוֹבְרִים כָּל הַנּוֹגְעִים בַּדָּבָר עַל "אָרוּר מַקֵּלָה אָבִיו וְאִמּוֹ"!

"בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ" (כח, ו)

בִּבְרָכָה זוֹ שֶׁיִּתְבָּרְכוּ הַבְּרִיּוֹת וְיִשְׂמְחוּ בְּבוֹאוֹ שֶׁל אָדָם לְבֵיתָם הִתְבָּרֵךְ **רַבִּי אַבְרָהָם עַנְתְּבִי** זַצַ"ל, רַבָּהּ שֶׁל אֵרֶם צוֹבָא, כְּפִי שֶׁמּוּבָא בְּסֵפֶר "**אֲבוֹתֵינוּ סִפְּרוּ לָנוּ**", וּבִרְגִישׁוּתוֹ וְטוּב לִבּוֹ הִשְׁכִּיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּבְרָכָה זוֹ לְצֹרֶךְ הֲטָבָה לִיהוּדִי קְשֵׁה יוֹם מֵאֲנְשֵׁי קְהִלָּתוֹ.

הַדָּבָר אֵרַע כַּאֲשֶׁר הִלֵּךְ לוֹ בְּאַחַד הַיָּמִים בִּרְחוֹבָהּ שֶׁל עִיר, וְהִנֵּה לִקְרָאתוֹ יְהוּדִי מְמֻרָּר בְּבֶכִי.

"מַה לְּךָ, רַבִּי יְהוּדִי?", נִפְנָה רַבִּי אַבְרָהָם וּשְׁאָלוֹ בְּדָאָגָה.

"לָוִיתִי סְכוּם גָּדוֹל לִסְחֹר בּוֹ, וְהִפְסַדְתִּי בְּמִסְחָרִי" - שָׂח לוֹ הַיְהוּדִי - "הַמַּלְוֶה תָּבַע אוֹתִי לְדִין תּוֹרָה, וְכָעֵת יָצָאתִי חַיָּב בְּדִינִי... מָה אֶעֱשֶׂה, וְאֵין בְּיָדִי מְאוּמָה לְשַׁלֵּם?".

הָרַב בֵּרַךְ אוֹתוֹ, הִתְעַנְיֵן בְּזֶהוּתוֹ שֶׁל הַמַּלְוֶה, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לָבוֹא אֵלָיו לְמָחֳרַת הַיּוֹם בְּאוֹתָהּ שָׁעָה.

לְמָחֳרַת הַיּוֹם, מִיָּד לְאַחַר הַתְּפִלָּה, בִּקֵּשׁ הָרַב מִבְּנוֹ, **רַבִּי יִצְחָק זַצַ"ל** לְלַוּוֹתוֹ לְבֵיתוֹ שֶׁל הָעָשִׁיר הַמַּלְוֶה.

כְּשֶׁרָאָה אוֹתוֹ עָשִׁיר אֶת הָרַב הֶהָדוּר בִּלְבוּשׁוֹ, מְלֻוֶּה עַל יְדֵי בְּנוֹ, עוֹמֵד בְּפֶתַח בֵּיתוֹ לֹא הָיָה קֵץ לְהִתְרַגְּשׁוּתוֹ.

"יִכָּנֵס, כְּבוֹד הָרַב, יִכָּנֵס! בְּרוּכִים הַבָּאִים! אֵיזוֹ זְכוּת וְכָבוֹד הִיא לִי!".

"זְכוּת? אֵיזוֹ זְכוּת"... הִפְטִיר הָרַב.

"זְכוּת גְּדוֹלָה וַעֲצוּמָה", הִתְלַהֵב הֶעָשִׁיר.

"מַכִּיר אֲנִי אֶת גֻּזְמוֹת הַסּוֹחֲרִים", חִיֵּךְ הָרַב.

"בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים" - הִנִּיחַ הֶעָשִׁיר יָדוֹ עַל לִבּוֹ - "כָּבוֹד עָצוּם וְרַב הוּא לִי!".

"כַּמָּה הוּא שָׁוֶה לְךָ, כָּבוֹד זֶה, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת גְּרוּשׁ?".

"הַרְבֵּה יוֹתֵר!" קָרָא הֶעָשִׁיר, "אֲנִי מַעֲרִיךְ אוֹתוֹ בְּאֶלֶף דִּינָרִים!".

"הֲבֶאֱמֶת וּבְתָמִים תְּדַבֵּר?", פִּקְפֵּק הָרַב.

"יַדַּאי, בְּהֵן צֶדֶק!".

"אִם כָּךְ, הָבֵא נָא אֶת שְׁטַר הַחוֹב שֶׁל פְּלוֹנִי הֶעָנִי. הֲלֹא יוֹדֵעַ אַתָּה שֶׁמָּטָה יָדוֹ וְאֵין בְּיָדוֹ לְשַׁלֵּם אֶת חוֹבוֹ!".

לְשֶׁמַע הַדְּבָרִים מֵהֵר הֶעָשִׁיר וְהֵבִיא אֶת הַשְּׁטָר, וּלְנֶגֶד עֵינָיו קָרָעוֹ הָרַב, וְהִנִּיחַ אֶת הַקְּרָעִים בְּחֵיקוֹ. "עַכְשָׁו", אָמַר,

"עֲרֹךְ נָא אֶת הַשֻּׁלְחָן לְפַת שַׁחֲרִית, וְנַצְדִּיק אֶת מְחִיר הַבְּקוּר!"...

תּוֹךְ דַּקּוֹת סְפוּרוֹת נֶעֱרַךְ שֻׁלְחָן כְּיַד הַמֶּלֶךְ, הָרַב וּבָנוֹ הֵסֵבּוּ לַסְּעֻדָּה, וּבְמַהֲלָכָהּ הִשְׁמִיעוּ דִּבְרֵי תּוֹרָה מְאִירִים וְרַעְיוֹנוֹת הַמּוֹשְׁכִים אֶת הַלֵּב, בְּנוֹסָף לִבְרָכוֹת רַבּוֹת שֶׁהִמְטִיר הָרַב עַל רֹאשׁוֹ שֶׁל הֶעָשִׁיר, שֶׁלֹּא הִצְלִיחַ לְהַסְתִּיר אֶת אָשְׁרוֹ.

כְּשֶׁשָּׁב הָרַב לְבֵיתוֹ, כִּבֵּד הַמְּתִין לוֹ הֶעָנִי. מֹהֵר הָרַב, נָתַן אֶת קְרְעֵי הַשְּׂטָר בְּיָדָיו וּבֵרַךְ גַּם אוֹתוֹ בְּהַצְלָחָה מְרֻבָּה.

"יְקִימְךָ ה' לוֹ לְעַם קָדוֹשׁ... וְהָלַכְתָּ בִּדְרָכָיו" (כח, ט)

הַדְּרָכָה אַחַת - הַכּוֹלֶלֶת הַכֹּל - מַדְרִיךְ אוֹתָנוּ בּוֹרֵא הָעוֹלָם: "וְהָלַכְתָּ בִּדְרָכָיו", הִתְבּוֹנֵן בְּמַעֲשָׂיו שֶׁל אָבִיךָ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וַעֲשֵׂה כְּמוֹתוֹ, מַה הוּא רַחוּם וְחַנּוּן, אַף אַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן, מַה הוּא גּוֹמֵל חֲסָדִים, אַף אַתָּה גּוֹמֵל חֲסָדִים.

וְאָכֵן, כָּל שֶׁעָלוּ בְּנֵי אָדָם בְּמַעֲלוֹת דְּבֵקוּתָם בַּבּוֹרֵא, כָּל שֶׁהִתְקָרְבוּ אֵלָיו בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים - כָּךְ מֻפְלָאִים הָיוּ בְּמִדּוֹתֵיהֶם, וּמִכָּאן לָמְדוּ כָּל רוֹאֵיהֶם פֶּרֶק מְאַלֵּף בַּהֲלִיכוֹת חַיִּים.

בַּסֵּפֶר **"נַחֲלַת צְבִי"** מוּבָא בְּהֶקְשֵׁר לְכָךְ הַמַּעֲשֶׂה הַבָּא:

יוֹם הִסְתַּלְּקוּתוֹ שֶׁל רֹאשׁ יְשִׁיבַת חֶבְרוֹן, **רַבִּי מֹשֶׁה מָרְדְּכַי אֶפְּשְׁטֵין** זַצַ"ל הָיָה יוֹם רָווּי בְּתוּגָה וּבְעֶצֶב גָּדוֹל.

רַבָּנוּת תַּלְמִידִים הָלְכוּ אַחַר מִטָּתוֹ, מְבַכִּים אֶת מוֹת רַבָּם הַנַּעֲרָץ. אֶחָד מֵאוֹתָם אֶלָּפִים הָיָה **רַבִּי אַבְרָהָם שְׁמוּאֵל פִּינְקֶל** זַצַ"ל, בְּנוֹ שֶׁל **הַסַּבָּא מִסְּלַבּוּדְקָא**.

מַחְשְׁבוֹתָיו שֶׁלּוֹ לֹא הָיוּ תְּפוּסוֹת רַק בַּצַּעַר הַנּוֹכְחִי. "הַלַּיְלָה", הִרְהֵר בֵּינוֹ לְבֵינוֹ, "צְרִיכָה לְהֵעָרֵךְ חֲתֻנָּתוֹ שֶׁל בָּחוּר פְּלוֹנִי... מָה יִהְיֶה? מִי יַגִּיעַ לַחֲתֻנָּה?".

וּמִמַּחְשָׁבָה לְמַעֲשֶׂה, לְיַד קִבְרוֹ הַפָּתוּחַ שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, נָשָׂא רַבִּי אַבְרָהָם שְׁמוּאֵל פִּינְקֶל הֶסְפֵּד, וּבְסִיּוּם דְּבָרָיו אָמַר:

"רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, אַתָּה עוֹלֶה כָּעֵת הַשָּׁמַיְמָה לְשֶׁבֶת בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה, אוּלָם כָּאן, בִּישִׁיבָה שֶׁל מַטָּה, בִּישִׁיבַת 'חֶבְרוֹן' בִּירוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ, עוֹמֵד לְהִכָּנֵס הַיּוֹם בָּחוּר לַחֻפָּה, וְהִנֵּה, חָלִילָה לָנוּ לִגְרֹם לְמַעֲט מִכְּבוֹדוֹ וּלְהָפֵר אֶת שִׂמְחָתוֹ. מֵחוֹבָתֵנוּ הָרִאשׁוֹנָה, אֲפוּא, הִיא לְהִשְׁתַּתֵּף בַּחֲתֻנָּה בְּחֶדְוָה וּבְרִעוּת. זוֹהִי הַדַּרְגָּה הַגְּבוֹהָה בְּיוֹתֵר בִּגְמִילוּת חֲסָדִים" - סִיֵּם אֶת דְּבָרָיו - "לִשְׂמֹחַ עִם הָאַחֵר, עַל אַף שֶׁאַתָּה עַצְמְךָ עָצוּב וּמְדֻכָּא..."

"כְּרָמִים תִּטַּע וְעָבָדְתָּ, וְיַיִן לֹא תִשְׁתֶּה וְלֹא תֶאֱגֹר, כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתֹּלָעַת. זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ בְּכָל גְּבוּלֶךָ, וְשֶׁמֶן לֹא תָסוּךְ, כִּי יִשַּׁל זֵיתֶךָ" (כח, לט)

יֵשׁ לְהָבִין, מַדּוּעַ לֹא אָמַר הַכָּתוּב **"עֲנָבִים יִהְיוּ לְךָ, וְיַיִן לֹא תִשְׁתֶּה כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתּוֹלַעַת"**, כְּשֵׁם שֶׁאָמַר **"זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ וְגוֹ' וְשֶׁמֶן לֹא תָסוּךְ"**? מַדּוּעַ הִקְפִּיד הַכָּתוּב לוֹמַר דַּוְקָא: **"כְּרָמִים תִּטַּע וְעָבָדְתָּ, וְיַיִן לֹא תִשְׁתֶּה"**?

כָּתַב ה"**קְהִלַּת יִצְחָק**", לְבָאֵר זֹאת עַל פִּי תְּשׁוּבָה לִשְׁאֵלָה אַחֶרֶת הַמִּתְעוֹרֶרֶת כָּאן: לִכְאוֹרָה הַמִּלִּים **"זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ"** הוּא עִנְיָן שֶׁל בְּרָכָה וּבְשׂוֹרָה טוֹבָה, וְאָנוּ בַּקְּלָלוֹת עֲסוּקִים כָּאן! אֶלָּא, צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאָכֵן גַּם בַּמִּלִּים **"זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ"** יֵשׁ קְלָלָה וְלֹא בְּרָכָה. וְהַדָּבָר יוּבַן עַל פִּי דִּבְרֵי חַז"ל בַּגְּמָרָא בְּמַסֶּכֶת הוֹרָיוֹת (יג ע"ב), שֶׁאֲכִילַת זֵיתִים מְשַׂכַּחַת לִמּוּד שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה (וּבַסֵּפֶר **"טַעֲמָא דְּקְרָא"** כָּתַב: רֶמֶז לַדָּבָר: **"כִּי יִשַּׁל זֵיתֶךָ" - יִשַּׁ"ל** רָאשֵׁי תֵּבוֹת **יִשְׁכַּח לִמּוּדוֹ**). אִם כֵּן נִמְצָא שֶׁ**"זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ"**, אֵינָהּ בְּשׂוֹרָה טוֹבָה, אֶלָּא עִנְיָן שֶׁל קְלָלָה, כִּי, כְּאָמוּר, הָאוֹכְלָם מְשַׂכֵּחַ תַּלְמוּדוֹ.

אָמְנָם, מְבֹאָר שָׁם בַּגְּמָרָא, שֶׁכְּשֵׁם שֶׁהַזַּיִת מְשַׂכֵּחַ לִמּוּד שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה, כָּךְ שֶׁמֶן זַיִת מֵשִׁיב לִמּוּד שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה. וְעַל פִּי זֶה מוּבָן מַדּוּעַ בְּעִנְיַן הַיַּיִן לֹא אָמַר הַכָּתוּב: **"עֲנָבִים יִהְיוּ לְךָ"**, שֶׁהֲרֵי זוֹ בְּרָכָה, וְאָנוּ עוֹסְקִים בַּקְּלָלוֹת. לָכֵן כָּתוּב: **"כְּרָמִים תִּטַּע וְעָבָדְתָּ, וְיַיִן לֹא תִשְׁתֶּה וְלֹא תֶאֱגֹר"**, כְּלוֹמַר שֶׁמֵּהַכְּרָמִים לֹא יִהְיוּ לְךָ עֲנָבִים, וְאַף יַיִן, לֹא תּוּכַל לֶאֱגֹר, מַדּוּעַ? **"כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתּוֹלַעַת"**. אֲבָל לְעִנְיַן שֶׁמֶן, אָמַר הַכָּתוּב: **"זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ"**, מִשּׁוּם שֶׁזּוֹ קְלָלָה, שֶׁעַל יְדֵי אֲכִילָתָם מְשַׂכֵּחַ לִמּוּדוֹ, וְאִם יֹאמַר: אֶשְׁתֶּה שֶׁמֶן זַיִת וְיָשׁוּב אֵלַי אוֹתוֹ לִמּוּד שֶׁשָּׁכַחְתִּי, עַל כָּךְ אוֹמֵר הַכָּתוּב: **"וְשֶׁמֶן לֹא תָסוּךְ כִּי יִשַּׁל זֵיתֶךָ"**, וְלֹא יִהְיֶה כְּדַאי לְךָ לֶאֱצֹר אֶת אוֹתָם הַזֵּיתִים וְלַעֲשׂוֹת מֵהֶם שֶׁמֶן.

זְמִירוֹת שַׁבָּת

מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר "מָתוֹק הָאוֹר" עַל שַׁבָּת

"וְלַעֲסֹק בְּאִמְרֵי שָׁפֶר"

לְעִתִּים נֶאֱלָץ יְהוּדִי, בְּכַרְח הָעִתִּים, לַעֲבֹד בְּמֶשֶׁךְ כָּל יְמוֹת הַחוֹל, וְאֵין עִתּוֹתָיו פְּנוּיוֹת עֲבוּר לִמּוּד תּוֹרָה. "אֵין זוֹ אַשְׁמָתִי שֶׁאֵינֶנִּי לוֹמֵד" - הוּא טוֹעֵן - "שֶׁהֲרֵי אֲנִי בַּעַל מִשְׁפָּחָה וְחַיָּב לְפַרְנְסָם".

טַעֲנָתוֹ מִתְקַבֶּלֶת - עַד יוֹם הַשַּׁבָּת, וְאָז נִבְחָנִים הַדְּבָרִים, כְּפִי שֶׁכּוֹתֵב ה"**גְּדֻלַּת מָרְדְּכַי**":

"אִם יוֹם הַשַּׁבָּת לוֹמֵד בּוֹ תּוֹרָה אָז יֵשׁ מָקוֹם לְטַעֲנָתוֹ, דַּהֲרֵי בְּיוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁאֵינוֹ עוֹבֵד, הוּא קוֹרֵא בַּתּוֹרָה".

לְעֻמַּת זֹאת, "אִם אֲפִלּוּ יוֹם הַשַּׁבָּת הוּא מְבַטְּלוֹ מִלִּמּוּד תּוֹרָה, וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ רַק לִצְרָכָיו וּלְתַעֲנוּגוֹתָיו, אָז לֹא דַּי שֶׁנַּעֲנָשׁ עַל יְמֵי שַׁבָּת, אֶלָּא... עַל יְמֵי הַחוֹל, דְּבָזֶה נִכָּר שֶׁאֵין לוֹ רָצוֹן בִּלְמוּד הַתּוֹרָה".

דָּבָר זֶה נִרְמָז בַּפָּסוּק מִמְּגִלַּת אֵיכָה (ה, טו): "שָׁבַת מְשׂוֹשׂ לִבֵּנוּ" - אִם בְּשַׁבָּת דּוֹאֵג הָאָדָם לְתַעֲנוּג שֶׁלּוֹ, וּלְשִׂמְחַת מְשׂוֹשׂ לִבּוֹ, וְאֵינוֹ לוֹמֵד בָּהּ תּוֹרָה, אָז "נֶהְפַּךְ לְאֵבֶל מְחוֹלֵנוּ" - לְשׁוֹן חוֹל, שַׁבָּת נֶהְפֶּכֶת לְאֵבֶל וּלְצַעַר, בְּשֶׁל הָעֲנָשִׁים שֶׁעֲתִידִים לָבוֹא עָלָיו בָּעוֹלָם הַבָּא!

בכל עניני הגליון נא לפנות למיכאל 0504-147001

לע"נ מורנו ורבנו הגאון ר' עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל

בס"ד גיליון: 821
הדלקת הנר: 18:44 צאת השבת: 19:43 רבינו תם: 20:20 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: קומי אורי (ישעיה ס).

אוצרות הפרשה

פרשת "כי תבוא"

"וענית ואמרת לפני ה' אלקיך ארמי אובד אבי..." [כו, ה].

התורה הקדושה באה לפקוח עיניים לפני האדם, לאשר האדם כל ימי חלדו יסובבוהו תלאות שונות שאינן דומות זו לזו, ואין לך אדם שאין לו שעה דחוקה ושעה מרווחת. אמנם האיש הנבון, אם יביט בעינא פקיחא על כל מאורעי ומקרי הזמן המתהפכים עליו, יראה בעיניו ולבבו יבן כי הכל הוא לטובה מלפני ה' יתברך (מאור ושמש).

הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל באחת משיחותיו המופלאות פתח ואמר:

הפעם השיחה לא תהיה על "מעלות", אלא על "חסרונות"! אנו מברכים ומודים להקב"ה: בורא נפשות רבות "וחסרונן", וביארו הפוסקים - שזו הודאה על שברא ה' יתברך את ההשלמה לכל מה שחסר לנו.

אולם, ביאור אחר, מחודש ומעניין, מצינו בדברי הרשב"א (שו"ת, א'-קמ"ט), שפירש שבברכה זו אנו נותנים לקב"ה הודאה על שברא אותנו עם חסרונות... הרי הקב"ה יכול היה לברוא אותנו מושלמים לגמרי, באופן שלא נצטרך לאכול לשתות ולישון, וללא כל מיני חסרונות שונים שיש לכל אדם, ועל כך אנו מודים, על צורת בריאתו אותנו באופן שאנו חסרים - בורא נפשות רבות, "וחסרונן".

וביאר שם הרשב"א, שברכה זו שונה מכל שאר הברכות בהן אנו מודים על הנאות חיוביות שנתן לנו הקב"ה (בורא פרי העץ, האדמה, שהכל נהיה בדברו וכו'), ולעומת זאת בברכת נפשות אין מזכירים הנאה כלשהי, שכן אין אומרים בורא מינים הרבה למלאות חסרון הנפשות, אלא אדרבה, מברכים על שברא נפשות רבות שהן חסרות וצריכות לכל מה שברא... ובזה ביאר מדוע ברכה זו מכונה בגמרא בברכות (ל"ז.) "ולא כלום", כי בברכת בורא נפשות אין מזכירים שום הודאה על דבר ממשי, אלא ההודאה היא על עצם זה שנבראנו חסרים ולא מושלמים!

ויש להבין - וכי תיקנו לנו ברכת הודאה לקב"ה על החסרונות שברא בנו?!

כדי להמחיש את הדברים, הבה ונספר סיפור, מעשה שהיה:

יהודי פליט שואה הגיע לארצות הברית, וחיפש אחר מקור פרנסה. האיש פנה פעם אחר פעם אל מפעלים משרדים וחנויות, אך בכל פעם נענה בסירוב מיידי, בשל העובדה שלא ידע כלל לדבר אנגלית.

באחד הימים, עבר בסמוך לבית כנסת גדול, ונתקל במודעה: "לבית הכנסת דרוש שמש". חשב האיש בליבו - מתאים לי להיות שמש, אלך ואציע את עצמי כמועמד, ואולי מכאן תבוא הישועה.

בראיון שהיה לו עם חברי הועד של בית הכנסת, הוא מצא חן בעיניהם, וענה על דרישותיהם. גם לאחר שהודיעו לו שהעבודה מחייבת לנקות ולשטוף מידי יום את בית הכנסת, האיש הסכים והבטיח לדאוג לשמירת הניקיון במקום.

אלא, שממש סמוך לחתימת החוזה ביניהם, הם שאלוהו: "תגיד, אתה דובר אנגלית?".

משנענו בשלילה, הודיעו לאיש בצער כי ההצעה בוטלה.

היהודי תמה למולם בתדהמה: "וכי מי שאינו יודע אנגלית אינו יכול לשטוף רצפות?!". האנשים נימקו בהתנצלות: "כאן בבית הכנסת, נערכים אירועים רבים - בר מצוות, בריתות, אזכרות וכדו', באים אורחים רחוקים מתורה, שאינם מכירים את צורת התפילה ובית הכנסת, וגם אינם יודעים לדבר בלשון הקודש, ומחובתו של שמש בית הכנסת לקבלם וליצור להם אווירה חמה ונעימה; אתה בוודאי מבין שהדבר בלתי אפשרי ללא שליטה בשפת המדינה - אנגלית".

בלית ברירה, הלך האיש, והעמיד עגלת רוכל, באחת מפינותיה של רחובות העיר. עמד ומכר.

כעבור מספר שבועות, הצליח לחסוך מעט כסף, והחליט לפתוח סניף נוסף... הוא שכר נער תמורת כסף, והעמידו עם עגלת רוכל נוספת, בפינה אחרת בעיר. וכך המשיך עוד ועוד, עד שעמדה בבעלותו רשת עגלות רוכלים, ברחובות קריה.

תוך זמן קצר, גדל האיש והצליח בעסקיו בסייעתא שמיא מופלאה שליוותה אותו, עד שפתח בית מסחר גדול...

ברבות הימים התעשר וסגר עסקאות בעלי סכומי עתק, עם חברות בינלאומיות. (יצויין, שעם עושרו האגדי הוא גם מקפיד לקיים מצוות רבות; פתיחת ישיבות, תמיכה במוסדות תורה, ותרומות למוסדות צדקה וחסד).

והנה, בסיום אחת העסקאות הגדולות עם בעלי אחת החברות המובילות, נדרש מיודענו מאנשי אותה חברה לחתום על חוזה העסקה.

לצורך כך, קרא למנכ"ל שעמד תחתיו, וביקשו לעיני אנשי החברה הפונה, שיקרא ויתרגם לו את הכתוב בחוזה. הנוכחים עמדו פעורי פה, משתוממים ומתפלאים למראה עיניהם. "היתכן - תמהו בפניו - אתה, בעל החברה המפורסמת לא יודע לקרוא אנגלית?!".

תשובתו החדה, היא המחשה נפלאה להודאה שאנו אומרים "וחסרונן".

וכך השיב: "ידידיי, אילו הייתי יודע אנגלית, הייתי היום שוטף רצפות!"...

הנה לנו, דווקא החיסרון, החולשה, הקושי, הליקוי, הוא הוא שסיבב את מעגל חייו להעמיד עגלת מכירה אחת ועוד אחת, עד לניהול עסק מסועף ומבורך.

לרפואת מהרנגיז בת טאוס הי"ו, שלמה אחיה בן הלן הי"ו, אלדד בן יפה הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, יקוט רבקה בת רחמה הי"ו, טומי רפאל בן אנה הי"ו.

לכל אחד ישנם חסרונות שונים, וכידוע אף אדם אינו מושלם; מטבע הדברים, האדם מצטער בגין מגרעותיו, ועלול לשקוע ביגונו, להתחפר בהרגשת עגמת הנפש והאומללות שלו, ולהתהלך תמיד עם רגשי נחיתות הפועמים בו. אך עליו לדעת, שאם גם לאחר כל ההשתדלויות הוא לא הצליח להתגבר על חיסרון כלשהו, הרי שכך ברא אותו הבורא יתברך, ובוודאי זוהי טובתו הגמורה! ועל כך אנו מודים "וחסרונן"!

הבה נחדד אצלנו את המסר, שגם מגרעות וחסרונות הם אמצעים לברכה והצלחה!

ועוד בהזדמנות אחרת הוסיף הגר"א גנחובסקי זצ"ל, שמסיבה נוספת אין לתמוה על הרשב"א היכן מצינו ברכה כזו שמברכים על היותנו חסרים ולא מושלמים, כיון שבאמת זו מתנה גדולה שה' יתברך נתן לאדם, שהוא כל הזמן צריך לרחמיו ולחסדיו של הבורא כדי להתקיים, וזה גורם לאדם שאינו שוכח את בוראו. ואם כן החסרון הוא עצמו מתנה עצומה הואיל והוא גורם את התלות בבורא, ועל זה תיקנו לברך בורא נפשות רבות וחסרונן! (ופריו מתוק).

"ושמחת בכל הטוב" [כו, יא].

ירמוז במאמר 'בכל הטוב' אל התורה, שהרי אין טוב אלא תורה (ברכות ה'.), שאם היו בני אדם מרגישים במותיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם! (אור החיים).

לישיבתו של הגאון הצדיק רבי יעקב גלינסקי זצ"ל בחדרה, הגיע בוקר אחד פרופסור לכימיה מהטכניון. האיש ביקש לפגוש את הרב גלינסקי, ולהתווכח עמו על כמה נושאים חשובים בענייני דת ואמונה.

שאל אותו הגר"י גלינסקי: "מה דעתך שאני יגיע לטכניון בחיפה, ואערוך עמך ויכוח בעניינים סבוכים בתורת הכימיה?... אתה הרי מרצה בכיר בכימיה, ועוסק ומתמחה בחכמה זו שנים רבות, ולי אין שום מושג בתחום זה, ומובן מאיליו שאין זה שייך שאבוא להתווכח עמך במה שלא למדתי כלל". הפרופסור הבין היטב למה מתכוון הרב. הלוא הוא לא למד כלל תורה, ואפילו משנה אחת אינו יודע, ואיך שייך שיערוך ויכוח בתחום שאין לו ידיעה ומושג בו...

"אני מסכים לדבריך" - אמר הפרופסור - "אך שאלה אחת מאוד מציקה לי, ואבקש שתשיב לי עליה...". - "בשמחה, הבה ונשמע", נענה הרב.

"עמדתי כאן בפינת בית המדרש שעה ארוכה" - סיפר הפרופסור - "התבוננתי בבחורי הישיבה, וממש רחמנות עליהם... כל הבחורים כולם יושבים ולומדים בהתלהבות, כל כך הרבה שעות, ולא מפסיקים להתנדנד אפילו לרגע אחד... מתנדנדים ומתנדנדים הלוך ושוב, קדימה ואחורה, ולא נחים כלל; ואני עומד ותמה, וכי כבודו, כראש הישיבה, אינו דואג להם?! אינך חושש שלמישהו ייתפס הגב, או שחלילה יקבל נקע או פריצת דיסק?!..."

"בוא ואספר לך דבר מעניין שנתקלתי בו הבוקר" - השיבו הרב גלינסקי - "התיישבתי ברכבת, ומולי ישב אדם אחד שאכל בוטנים מצופים. לעס ולעס ללא הפסקה, בלי עין הרע. לאחר שנגמרו הבוטנים, תוך כדי דיבור, פתח את חפיסת הפיסטוקים, והכניס לפיו פיסטוק ועוד פיסטוק, מבלי לתת לפיו מנוחה אפילו לרגע אחד... אחר כך המשיך ואכל פיצה, וכשסיים הוציא את מנת הפלאפל, וקינח בחטיף... כל הדרך הוא רק לעס ובלס...

שמע, הבאתי איתי ספר, אך בשעה וחצי שנסעתי ברכבת לא יכולתי להתיק עיני ממנו; פיו לא נח ולו לרגע, הלסת טחנה וטחנה, עלתה וירדה, עלתה וירדה, מערת הפה התרוקנה ונגדשה, התרוקנה ומיד שוב התמלאה... בכזה תיאבון, בכזה חשק, ללא מנוחה. אולי תאמר לי כבוד הפרופסור - כיצד קורה שהפה 'עובד' כל כך קשה, ולא נתפס, ולא נגרם לו נקע?! אילו היו אומרים לך לפתוח ולסגור, לפתוח ולסגור, בלי הפסקה, למשך חצי שעה - לא היית מקבל עווית או התכווצות שרירים, לא היה נתפס לך החיך?! איך הוא עשה זאת?!

אלא - המשיך הגר"י גלינסקי - זו לא קושיה כלל; אילו היה אוכל בוץ, או חצץ ונסורת, אזי היה מקבל נקע בלסת, אך הוא אכל מאכלים טעימים ונהנה מהאכילה, היא היתה כה עריבה לחיכו, וממילא לא נגרם שום נזק לפיו, כי הפה לא חש בשום קושי, אדרבה, הוא מתענג מהאכילה.

עכשיו אתה מבין פרופסור?... - גם הבחורים האלו (להבדיל) - היודע אתה כמה הם נהנים מהלימוד?!... כל דבר-תורה עבורנו מתוק מדבש, אנו לומדים שעות על גבי שעות כשכל גופנו מתנענע, מתוך שמחה ודביקות בתורה, ולכן לא מרגישים בכך שום מעמסה, אלא אדרבה תענוג ועריבות!" (אחת שאלתי).

"נתתי ללוי ולגר... ככל מצוותך אשר ציוויתני" [כו, יג].

לקראת ראש השנה – סיפר יהודי ירא ה' – רכשתי מקום בבית הכנסת תמורת דמים מרובים. בחרתי לעצמי מקום נוח ביותר, ממנו אוכל לשמוע היטב את קולות השופר, את השליח ציבור, ואת דרשותיו הנפלאות של המרא דאתרא. והנה, הגעתי לתפילת שחרית בבית הכנסת, ולפתע אני מגלה שהתיישב במקומי אורח לא מוכר, שלמיטב זכרוני זו הפעם הראשונה שהוא מופיע בבית הכנסת שלנו. ראשית כל, דנתי אותו לכף זכות, וחשבתי בלבי, שמא האיש אינו יודע שיש כאן מקומות מכורים.

אך התעוררתי בספק – כיצד הקב"ה רוצה שאתנהג עכשיו? האם אפנה אליו בנימוס, ואבקש בעדינות שיעבור לישב בספסלים המרוחקים (והפחות נוחים, שהוצבו בקצה בית הכנסת לצורך האורחים), כי את המקום הזה רכשתי לעצמי; או שמא ראוי שאניח לו, ואלך לישב במפסל המרוחק, על אף שאני קצת כבד-שמיעה, ואשמע פחות חזק את קול השופר, ואת דרשת הרב קודם התקיעות מן הסתם שכלל לא אשמע?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: מצינו בכמה מקורות, שאורח זר שמגיע למקומנו, (או תלמיד חדש המצטרף לכיתתנו), מוטל עלינו לקיים בו הכנסת אורחים לבבית ולדאוג לצרכיו, דבר זה נכלל במצוות התורה: "ואהבתם את הגר" (דברים י', י"ט). כפי שכותב רבנו בחיי בספרו 'כד הקמח' (ערך גר): "דבר ידוע, כי כל אחד מישראל ההולך מעירו אל עיר אחרת יקרא גר... מלשון גרגר הנפרד מעקרו. ונצטווינו בו להאכילו ולהשקותו ולהסביר לו פנים. והסברת פנים חשובה לו מן הכל". וכעין זה כתב החינוך (מצווה תל"א): "ויש לנו ללמד מן המצווה היקרה הזאת (-אהבת הגר), לרחם על האדם שהוא בעיר שאינה ארץ מולדתו ומקום משפחת אבותיו... כמו שאנו רואים שהתורה תזהירנו לרחם על כל מי שצריך עזר".

נלמד מהדברים, שלרוכש המקום הזדמנה מצווה עצומה של 'אהבת הגר' בעיצומו של יום הדין הקדוש. לכן עדיף שישאיר את מקומו לאורח, והוא יתפלל במקום אחר (באופן שגם משם יצא ידי חובה). ולאחר התפילה יפנה למרא דאתרא ויבקש לשמוע מפיו את עיקרי הדברים בדרשתו (אחת שאלתי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ קודסיה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ שמואל בן חתון ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ירון בן אסתר ז"ל, לע"נ מנשה בן שמחה ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ מנחם בן פאני ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ לדן בת פרווין ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ שמואל בן יוליאנה ז"ל, לע"נ יהודה בן מעתוקה ז"ל, לע"נ לוצ'יאנו בן מיסה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

עָלוֹן שְׁבוּעִי מִבֵּית 'בְּנֵי אֱמוּנִים'

וְכֹל מַאֲמִינִים

בְּנֵי אֱמוּנִים
לעילוי נשמת חיים בן נעים
בן אחרון צבי משה שטיינמן ז"ל

פָּרָשַׁת כִּי תָבֹא

מְאוּצָרוֹת אֱמוּנִים — פְּנִינֵי אָמֵן וּתְפִלָּה בַּפָּרָשָׁה

שָׁלוֹשׁ תְּפִלּוֹת כְּנֶגֶד מִצְוָה אַחַת

"וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה" (כו ב)

"צָפָה מֹשֶׁה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְרָאָה שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ עָתִיד לֶחָרֵב וְהַבִּכּוּרִים עֲתִידִין לִפָּסֵק, עָמַד וְהִתְקִין לְיִשְׂרָאֵל שֶׁיִּהְיוּ מִתְפַּלְּלִין שְׁלוֹשָׁה פְּעָמִים בְּכָל יוֹם" (תַּנְחוּמָא כִּי תָבֹא א).

יֵשׁ לְהָבִין מַהוּ הַדִּמְיוֹן בֵּין תְּפִלָּה לְבֵין בִּכּוּרִים, וּמַדּוּעַ הֻצְרְכוּ שָׁלוֹשׁ תְּפִלּוֹת בְּיוֹם תְּמוּרַת הַבִּכּוּרִים שֶׁהָיוּ מְקֹרָבִים אַחַת לְשָׁנָה?

בֵּאֵר רַבִּי מָרְדְּכַי חֶבְרוֹנִי רֹאשׁ יְשִׁיבַת חֶבְרוֹן:

מִצְוַת הַבִּכּוּרִים הִתְיַחֲדָה מִיֶּתֶר הַמִּצְוֹות שֶׁנִּתְּקָנוּ עַל פֵּרוֹת הָאָרֶץ, בְּכָךְ שֶׁיֵּשׁ לְקַיְּמָהּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְאַף לִקְרֹא עָלֶיהָ פָּרָשָׁה מְיֻחֶדֶת - "פָּרָשַׁת מִקְרָא בִּכּוּרִים", שְׁזֹהִי בְּחִינָה שֶׁל דְּבֵקוּת בָּקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. קִיּוּמָהּ שֶׁל מִצְוָה זוֹ הִתְפָּרֵס עַל פְּנֵי הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ, כִּי כְּדֵי לְקַיְּמָהּ כָּרְאוּי הָיָה עַל הָאָדָם לְטַפֵּחַ אֶת גַּפְנוֹ וְאֶת תְּאֵנָתוֹ בְּמַהֲלַךְ כָּל הַשָּׁנָה, וּלְפִיכָךְ נִמְצָא שֶׁהַמִּצְוָה גָּרְמָה לָאָדָם לְהִדָּבֵק בַּשְּׁכִינָה לְאֹרֶךְ כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה.

לְפִיכָךְ תִּקֵּן מֹשֶׁה שֶׁבְּכָל יוֹם מִימוֹת הַשָּׁנָה יִתְפַּלְּלוּ כְּנֶגְדָּהּ שָׁלוֹשׁ תְּפִלּוֹת, כְּדֵי שֶׁגַּם בְּזֶמֶן הַזֶּה יוּכַל הָאָדָם לִזְכּוֹת לְהִדָּבֵק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְאֹרֶךְ כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה וּבְמֶשֶׁךְ הַיּוֹם כֻּלּוֹ.

'מַשְׁאַת מָרְדְּכַי'

'מִזְמוֹר שִׁיר' לְיוֹם הַבִּכּוּרִים

"וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ" (כו ב)

בְּמַסֶּכֶת סוֹפְרִים (יח ג) מְבֹאָר, כִּי טַעַם אֲמִירַת 'מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת' בַּחֲנֻכָּה הוּא מִפְּנֵי שֶׁזֶּהוּ הַשִּׁיר שֶׁהָיוּ הַלְוִיִּים אוֹמְרִים בַּחֲנֻכָּה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ.

רַבִּי שְׁלֹמֹה זַלְמָן בַּהֲרָ"ן הֵאִיר, שֶׁיֵּשׁ בַּאֲמִירַת מִזְמוֹר זֶה בִּימֵי הַחֲנֻכָּה, זֵכֶר לְמִצְוַת הַבָּאַת בִּכּוּרִים, וּכְדִלְהַלָּן:

זְמַן הַבָּאַת הַבִּכּוּרִים לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ נִמְשַׁךְ עַד תֹּם יְמֵי הַחֲנֻכָּה (רַמְב"ם בִּכּוּרִים ב ו). וּלְפִי שֶׁבִּשְׁעַת הַבָּאַת הַבִּכּוּרִים הָיוּ מְשׁוֹרְרִים מִזְמוֹר זֶה (בִּכּוּרִים ג ד), תִּקְּנוּ לְאוֹמְרוֹ בִּימֵי הַחֲנֻכָּה שֶׁהוּא מוֹעֵד הַשְׁלָמַת מִצְוַת הַבָּאַת הַבִּכּוּרִים.

'הֲלִיכוֹת שְׁלֹמוֹ' מוֹעֲדִים פֶּרֶק יז הֶעָרָה 11

תּוֹלִין לוֹ בִּזְכוּת עַצְמוֹ

"כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לַאֲבֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ; וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח ה' אֱלֹהֶיךָ" (כו ג-ד)

דָּרַשׁ רַבִּי שָׁלוֹם מָרְדְּכַי הַכֹּהֵן שְׁבָדְרוֹן רַבָּה שֶׁל בְּרֶזְ'אן:

מֵבִיא הַבִּכּוּרִים מַכְרִיז וְאוֹמֵר: "אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לַאֲבֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ"; בְּלָשׁוֹן זוֹ מְבַטֵּא הוּא אֶת תְּחוּשָׁתוֹ הָעֲמֻקָּה שֶׁכְּבָיְכוֹל אֵין הוּא נִגָּשׁ לְמִצְוָה אֶלָּא בִּזְכוּת אֲבוֹת. אַף בְּפֹעַל, מַזְכִּירָה הַתּוֹרָה בְּהֶמְשֵׁךְ הַכְּתוּבִים אֶת זְכוּתוֹ שֶׁל הַמֵּבִיא עַצְמוֹ, כַּכָּתוּב: "וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח ה' אֱלֹקֶיךָ". וְהֵרֵי הַדָּבָר תּוֹאֵם לְמָה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים (בְּרֵכוֹת י ב): "כָּל הַתּוֹלֶה בִּזְכוּת אֲחֵרִים, תּוֹלִין לוֹ בִּזְכוּת עַצְמוֹ".

'תִּפְלֶת מָרְדְּכַי'

רָזֵי אֱמוּנִים — מֵרְמְזֵי אָמֵן בַּפָּרָשָׁה

כָּל יוֹם תַּעֲנֶה אָמֵן

"וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה'" (כו ה)

תֵּבַת "וְעָנִיתָ" רוֹמֶזֶת עַל עֲנִיַּת אָמֵן, [כַּכָּתוּב (לְהַלָּן פֶּרֶק טז): "וְעָנוּ כָל הָעָם וְאָמְרוּ אָמֵן"], וְתֵבַת "וְאָמַרְתָּ" רוֹמֶזֶת לַאֲמִירַת הַבְּרָכָה [כַּכָּתוּב (בְּמִדְבַּר ו כב): "כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר לָהֶם"]. מִכָּאן רָמְזוּ לְחוֹבָתֵנוּ לַעֲנוֹת אָמֵן אַחַר כָּל בְּרָכָה, וְאַף שְׁמָהּ שֶׁל פָּרָשָׁתֵנוּ רוֹמֵז לָכָךְ: 'כִּי תָבוֹא' - רָאשֵׁי תֵּבוֹת: 'כָּל יוֹם תִּשְׁמַע בְּרָכוֹת וְתַעֲנֶה אָמֵן'.

'קֹבֶץ אִמְרֵי קֹדֶשׁ'

'שְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ' בִּזְכוּת 'יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת'

"וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי" (כו ה)

"וְעָנִיתָ" - לְשׁוֹן הֲרָמַת קוֹל" (רַשִׁ"י, ע"פ סוֹטָה לב ב).

חוֹבַת הַגַּבָּהַת הַקּוֹל בְּעֵת 'מִקְרָא בִּכּוּרִים' סוֹתֶרֶת לִכְאוֹרָה אֶת דִּבְרֵי הַגְּמָרָא (בְּרֵכוֹת כד ב): "הַמַּשְׁמִיעַ קוֹלוֹ בִּתְפִלָּתוֹ הֲרֵי הוּא מִקְטַנֵּי אֲמָנָה"?

פֵּרֵשׁ רַבִּי נַפְתָּלִי כַּ"ץ רַבָּה שֶׁל לוּבְּלִין:

בְּמַסֶּכֶת בְּרָכוֹת (שָׁם) פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י כִּי טַעַם אִסּוּר הֲרָמַת הַקּוֹל בִּתְפִלָּה הוּא, שֶׁהַמַּגְבִּיהַּ אֶת קוֹלוֹ מַרְאֶה בְּכָךְ כִּי כְּבָיְכוֹל אֵינוֹ מַאֲמִין שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת לַחַשׁ. לְפִיכָךְ כָּאן הַתֵּר לוֹ לְהָרִים אֶת קוֹלוֹ, שֶׁכֵּן בְּאֲמִירַת "אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי", וּכְפֵרוּשׁ רַשִׁ"י: "וּבִשְׁבִיל שֶׁחָשַׁב לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן לוֹ מָקוֹם כְּאִלּוּ עָשָׂה", מוֹכִיחַ הַקּוֹרֵא אֶת אֲמוּנָתוֹ כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא "יוֹדֵעַ מַחְשָׁבוֹת', וּלְפִיכָךְ אֵין כָּל פֶּגֶם בְּהַגְבָּהַת קוֹלוֹ.

עַל פִּי יְסוֹד זֶה פֵּרֵשׁ רַבִּי יְשַׁשכָר אֲבֶ"ד פּוֹדְקַאמִין אֶת שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּתִפְלַת 'אָנָּא בְּכֹחַ': "שַׁוְּעָתֵנוּ קַבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ, יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת" - אַל תִּתְעַלֵּם מִ'צַּעֲקָתֵנוּ', וְזֹאת מִשּׁוּם שֶׁאָנוּ מַאֲמִינִים בְּכָךְ שֶׁאַתָּה "יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת'.

'קְדֻשָּׁה וּבְרָכָה' [מִלְּבְדוֹ ר"נ כַּ"ץ בַּעַל 'סְמִיכַת חֲכָמִים'] בִּרְכוֹת כד ב; הגש"פ 'הִלּוּלָא דְּפִסְחָא' - 'נַצְּצַעַק אֶל ה"

לֹא לִשְׁכֹּחַ בִּרְכוֹת הַתּוֹרָה

"לֹא עָבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שָׁכָחְתִּי" (כו יג)

"'וְלֹא שָׁכָחְתִּי' - מִלְּבָרֵךְ עַל הַפְּרָשַׁת מַעֲשְׂרוֹת" (רַשִׁ"י).

תָּמְהוּ הַמְּפָרְשִׁים: הֲרֵי חִיּוּב בִּרְכַּת הַמִּצְוֹות מִדְּרַבָּנָן הוּא (בְּרֵכוֹת טו א), וְכֵיצַד יִתָּכֵן שֶׁכָּאן הִזְכִּירָה הַתּוֹרָה חִיּוּב זֶה בְּמִפֹּרָשׁ?

יְדוּעַ הוּא בְּאוֹתָם שֶׁל מְפָרְשֵׁי רַשִׁ"י עַל אֲתָר (מִזְרָחִי; גּוּר אֲרְיֵה) שֶׁאָמְנָם נִסַּח הַבְּרָכָה הִנּוֹ מִדְּרַבָּנָן, אַךְ עֶצֶם חוֹבַת הַהוֹדָאָה לַה' עַל שֶׁקִּדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְנָתַן לָנוּ אֶת הַזְּכוּת לְקַיְּמָן הִנָּהּ מִן הַתּוֹרָה.

בְּאוּר מְחֻדָּשׁ עַל דִּבְרֵי רַשִׁ"י אָמַר רַבִּי אַרְיֵה צְבִי פְּרוּמֶר רַבָּהּ שֶׁל קוֹזְ'גְלוֹב:

גַּם מִן הַתּוֹרָה יֵשׁ חִיּוּב לְבָרֵךְ עַל הַמִּצְוֹות, אֶלָּא שֶׁלְּהַשְׁלֵמַת חִיּוּב זֶה נִתַּן לָצֵאת עַל יְדֵי אֲמִירַת בִּרְכוֹת הַתּוֹרָה [שֶׁחִיּוּבָהּ מִדְּאוֹרָיְתָא (הוֹסֶפֶת הָרַמְבַּ"ן לְסֵפֶר הַמִּצְוֹות מִצְוָה ט)]. וּלְפִי שֶׁכָּל תַּכְלִית הַלִּמּוּד הוּא כְּדֵי לְבוֹא לִידֵי מַעֲשֶׂה, לָכֵן כְּנֶגֶד רַשִׁ"י כְּשֶׁפֵּרֵשׁ: "'וְלֹא שָׁכָחְתִּי' - מִלְּבָרֵךְ..."', הֵיְנוּ בִּרְכַּת הַתּוֹרָה שֶׁבָּהּ מוֹדִים אָנוּ אַף עַל קִיּוּם כָּל הַמִּצְוֹות, וּבְתוֹכָן אַף עַל מִצְוַת "הַפְּרָשַׁת מַעֲשְׂרוֹת".

שׁוּ"ת 'אֶרֶץ צְבִי' סִימָן כז

כָּאן הַמָּקוֹם לְהָבִיא אֶת שֶׁהֵאִיר רַבִּי מֹשֶׁה לֵיב שָׁחֹר מִגְּאוֹנֵי יְרוּשָׁלַיִם:

בְּמַסֶּכֶת פְּסָחִים (ז ב) אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא: "כָּל הַמִּצְוֹות מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן עוֹבֵר [קוֹדֶם וְסָמוּךְ] לַעֲשִׂיָּתָן". וְלֹא לְחִנָּם נָקְטָה הַגְּמָרָא לְשׁוֹן 'עוֹבֵר', אֶלָּא לְפִי שֶׁבְּפֹסוּק זֶה הֶעֱוֹסֵק כָּאֱמוּר בִּבְרֵכַת הַמִּצְוֹות נֶאֱמְרָה לָשׁוֹן זוֹ: "לֹא עָבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ...".

'אַבְנֵי שֹׁהַם'

עַל הַחָזָן 'לְהָקִים' אֶת הַתּוֹרָה

"אֲרוּר אֲשֶׁר לֹא יָקִים אֶת דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם" (כז כו)

בְּיִרוּשַׁלְמִי (סוֹטָה ז ד) דָּרְשׁוּ: "'אֲשֶׁר לֹא יָקִים'... זֶה הַחָזָן שֶׁהוּא עוֹמֵד". וּפֵרֵשׁ הַרַמְבַּ"ן (עה"ת, כָּאן) אֶת כַּוָּנַת הַיְרוּשַׁלְמִי, שֶׁ'אֲרוּר אֲשֶׁר לֹא יָקִים' נֶאֱמַר עַל הַחָזָן שֶׁאֵינוֹ מֵקִים וּמַגְבִּיהַּ אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה לְהַרְאוֹתוֹ לַצִּבּוּר. [מִסְּבָּה זוֹ נָהֲגוּ בְּכַמָּה קְהִלּוֹת לְכַנּוֹת אֶת 'הַגְבָּהַת הַתּוֹרָה' - 'הֲקָמַת הַתּוֹרָה'].

בְּאֹפֶן נוֹסָף בֵּאֵר רַבִּי שְׁמוּאֵל יָפֶה אִשְׁכְּנַזִי בַּעַל הַ'יְפֵה תֹּאַר', כִּי כַּוָּנַת הַיְרוּשַׁלְמִי שֶׁ'אֲרוּר' זֶה נֶאֱמַר עַל הַחָזָן הַמִּתְפַּלֵּל וְקוֹרֵא בַּתּוֹרָה כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁב, וְלֹא מֵעָמְד - כָּרָאוּי לְכָבוֹד הַתּוֹרָה וְרוֹמְמוּתָהּ.

'יְפֵה מַרְאֶה' יְרוּשַׁלְמִי סוֹטָה ז ד; 'עֲלֵי תְּמָר' שָׁם; 'יְשֻׁרוּן' ח"ב עמ' קסו

יְהוּדִי יָקָר!

עֲנִיַּת אָמֵן הִנָּהּ הַכְרָזָה עָצְמָתִית עַל מַלְכוּת ה', בְּעוֹלָמוֹ, כִּפְי שֶׁאָמְרוּ חַזַ"ל (שַׁבָּת קיט ב): "מַאי אָמֵן? אֵ-ל מֶ'לֶךְ נֶ'אֱמָן".

לְקַרַאת יְמֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁבָּהֶם מַמְלִיכִים אָנוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל הָעוֹלָם, נְקַבֵּל עַל עַצְמֵנוּ לְהַמְלִיכוֹ בְּכָל בֹּקֶר בַּאֲמִירַת בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר בְּחַבְרוּתָא.

בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר, בְּקוֹל! בְּכַוָּנָה! בְּחַבְרוּתָא!

תַּעֲנֶה אֱמוּנִים

מַבָּט עַל סֵדֶר הַתְּפִלָּה

קְרִיאַת שְׁמַע - פָּרָשַׁת 'וַיֹּאמֶר' (ט)

מַדּוּעַ כָּפְלָה הַתּוֹרָה 'לְמַעַן תִּזְכְּרוּ'?

רַבִּים תָּמְהוּ: מִפְּנֵי מָה כָּפְלָה הַתּוֹרָה אֶת צִוּוּי "לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתָי", אַחַר שֶׁכְּבָר צִוְּתָה בַּפָּסוּק הַקּוֹדֵם: "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ **וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'**"?

בֵּאֵר רַבִּי שְׁרָגָא גְּרוֹסְבַּרְד עַל פִּי דִּבְרֵי הֶ'חָפֵץ חַיִּים': בָּאָה הַתּוֹרָה לְלַמְּדֵנוּ עַל מִדַּת הַחֲשִׁיבוּת שֶׁהַתּוֹרָה מְיַחֶסֶת לִתְכוּנַת הַזִּכָּרוֹן. שֶׁהִנֵּה מָצִינוּ בַּמִּשְׁנָה (אָבוֹת ב יא) שֶׁכְּשֶׁמָּנָה רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי אֶת שִׁבְחָם שֶׁל תַּלְמִידָיו, שִׁבֵּחַ אֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס כִּי הוּא: "בּוֹר סוּד שֶׁאֵינוֹ מְאַבֵּד טִפָּה". וְלִכְאוֹרָה יֵשׁ לְהָבִין, מָה שֶׁבַח הוּא לָאָדָם בְּכִשָּׁרוֹן טִבְעִי שֶׁנּוֹלַד עִמּוֹ?

וּבֵאֵר הֶ'חָפֵץ חַיִּים' כִּי אָמְנָם הַזִּכָּרוֹן הוּא אָכֵן כִּשָּׁרוֹן מוּלָד, אַךְ בְּיַד הָאָדָם לְהַטּוֹתוֹ לְהֵיכָן שֶׁיַּחְפֹּץ. וּכְדֻגְמָה סִפֵּר הֶ'חָפֵץ חַיִּים' כִּי בַּעֲיָרָתוֹ רַאדִין הִתְגּוֹרֵר יָשִׁישׁ כְּבֶן שְׁמוֹנִים שָׁנָה שֶׁמְּסֻגָּל הָיָה לִזְכֹּר לִפְרָטֵי פְּרָטִים אֶת בִּקּוּרוֹ שֶׁל הַקֵּיסָר בָּעִיר הֻלַּדְתּוֹ לִפְנֵי שִׁבְעִים שָׁנָה, כְּאִלּוּ אֵרַע הַדָּבָר עַתָּה. וְאֵין זֹאת אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁבִּשְׁעַת הִתְרַחֲשׁוּת הַבִּקּוּר פְּרָטִים אֵלּוּ עִנְיְנוּהוּ וְעוֹרְרוּ אֶת סַקְרָנוּתוֹ, וְעַל כֵּן נָתַן דַּעְתּוֹ לִזְכֹּר כָּל פְּרָט וּפְרָט מִמֶּנּוּ.

כֵּן הוּא גַּם לְגַבֵּי לִמּוּד הַתּוֹרָה; אַף מִי שֶׁלֹּא נֶחֱן בְּזִכָּרוֹן מְיֻחָד, אִם יִהְיֶה בְּלִבּוֹ רָצוֹן עַז לָדַעַת וְלִזְכֹּר, בְּוַדַּאי יַנְצֵל אֶת כָּל כֹּחַ זִכְרוֹנוֹ כְּדֵי לָשִׂים לֵב לְכָל פְּרָט מִלִּמּוּדוֹ, וְאָז בְּוַדַּאי יִזְכְּרֵם. זֹאת הַסִּבָּה שֶׁשִּׁבַּח רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי אֶת תַּלְמִידוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר עַל כֹּחַ זִכְרוֹנוֹ, שֶׁכֵּן עַל יְדֵי שִׂימַת לֵב וְרָצוֹן עַז הִשְׂכִּיל לְנַצֵּל אוֹתוֹ לַתּוֹרָה, וְעַד כְּדֵי כָּךְ שִׁבְּחוֹ עַד שֶׁאָמַר: "אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס בְּכַף שְׁנִיָּה - מַכְרִיעַ אֶת כֻּלָּם".

כָּךְ נָבִין אֶת הַסִּבָּה שֶׁמַּדְגִּישָׁה כָּאן הַתּוֹרָה שׁוּב וָשׁוּב מִצְוָה זוֹ, לְלַמֶּדְךָ עַל גֹּדֶל מַעֲלָתָהּ וַחֲשִׁיבוּתָהּ, כִּכְלִי מֶרְכָּזִי לִידִיעַת הַתּוֹרָה ('דַּעַת שְׁרָגָא' שְׁלַח).

סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב

הָאַדְמוֹ"ר רַבִּי אַהֲרֹן מִבֶּעלְזְא בֵּאֵר, כִּי הִנֵּה הַכָּתוּב אוֹמֵר (תְּהִלִּים לד טו): "סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב", וְלָמַדְנוּ מִכָּאן כִּי כְּדֵי לַעֲשׂוֹת טוֹב, תְּחִלָּה יֵשׁ לְהִתְרַחֵק מֵהָרַע וּלְאַחַר מִכֵּן לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְווֹת בִּשְׁלֵמוּת כָּרָאוּי. אֶלָּא שֶׁהַמְּצִיאוּת מוֹכִיחָה כִּי קָשֶׁה לְהָסִיר אֶת הָרַע מִבְּלִי לְהִסְתַּיֵּעַ בְּקִיּוּם הַמִּצְווֹת, עַל כֵּן פּוֹתַחַת הַתּוֹרָה וְאוֹמֶרֶת: "וּרְאִיתֶם... וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם", בְּעִקְבוֹת כָּךְ יִהְיֶה לָכֶם כֹּחַ לְקַיֵּם מִצְווֹת: "וְלֹא תָתוּרוּ" וּלְהָסִיר אֶת הָרַע מִקִּרְבְּכֶם, וְרַק לְאַחַר מִכֵּן יֵקַל עֲלֵיכֶם לְקַיֵּם 'עֲשֵׂה טוֹב' בִּשְׁלֵמוּת - "לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹקֵיכֶם" ('עָלִים לִתְרוּפָה' שְׁלַח תשס"ז).

בְּעֵת שֶׁשָּׁבַת הָרְהַ"ק רַבִּי פִּינְחָס מֵאוֹסְטִילָא בָּעֲיָרָה סָאנוּק, הִתְקַבְּצוּ חֲסִידִים רַבִּים לִשְׁמֹעַ אֶת דִּבְרוֹת קָדְשׁוֹ בַּעֲרִיכַת הַשֻּׁלְחָן, וְכֹה הָיוּ דְּבָרָיו:

פַּעַם בָּא הָרַב בַּעַל הַ'תַּנְיָא' אֶל סָבִי הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי פִּינְחָס מִקּוֹרִיץ. בְּמַהֲלַךְ שִׂיחָתָם אָמַר רַבִּי פִּינְחָס: "שֶׁבַע שָׁנִים עָבַדְתִּי לְהַכִּיר מַהוּ שֶׁקֶר, שֶׁבַע שָׁנִים עָבַדְתִּי לְהַרְחִיקוֹ, וְשֶׁבַע שָׁנִים נוֹסָפוֹת - לִקְנוֹת אֶת מִדַּת הָאֱמֶת". נַעֲנָה בַּעַל הַ'תַּנְיָא' וְאָמַר: "דֶּרֶךְ זוֹ טוֹבָה לְ'מַלְאָכִים' וְלִיחִידֵי סְגֻלָּה, אוּלָם אֲנִי סָבוּר שֶׁיֵּשׁ לִקְנוֹת תְּחִלָּה אֶת מִדַּת הָאֱמֶת, וּלְאַחַר מִכֵּן לְהַרְחִיק אֶת הַשֶּׁקֶר".

הוֹסִיף וְהִסְבִּיר רַבִּי פִּינְחָס מֵאוֹסְטִילָא: לִדְבָרָיו שֶׁל בַּעַל הַ'תַּנְיָא' יֵשׁ לְהָבִיא רֶמֶז מִפָּרָשַׁת צִיצִית שֶׁבִּתְחִלָּה נֶאֱמַר בָּהּ: "וּרְאִיתֶם... וּזְכַרְתֶּם...", וּלְאַחַר מִכֵּן "וְלֹא תָתוּרוּ". אוּלָם אַף לְדִבְרֵי רַבִּי פִּינְחָס מִקּוֹרִיץ יֵשׁ לְהָבִיא רֶמֶז מִפָּרָשָׁה זוֹ, שֶׁכֵּן לְאַחַר: "וְלֹא תָתוּרוּ", שׁוּב נֶאֱמַר: "לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם". וְאָמְנָם, לֹא לְחִנָּם תִּרְגֵּם יוֹנָתָן אֶת הַפָּסוּק: "וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹקֵיכֶם" - "וּתְהֶוּוֹן קַדִּישִׁין הֵי כְּמַלְאֲכַיָּא דִּמְשַׁמְּשִׁין קֳדָם ה' אֱלָקְכוֹן", כִּי כְּדִבְרֵי בַּעַל הַ'תַּנְיָא' - דֶּרֶךְ זוֹ מַתְאִימָה רַק לְמַלְאָכִים וְלִיחִידֵי סְגֻלָּה ('סִימָן טוֹב' עמ' ג).

וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹקֵיכֶם

יְדִיעַת הַתּוֹרָה מְקַדֶּשֶׁת אֶת הָאָדָם לִהְיוֹת כְּמַלְאָךְ. וּכְפִי שֶׁתִּרְגֵּם יוֹנָתָן אֶת הַפָּסוּק: "וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹקֵיכֶם" - "וּתְהֶוּוֹן קַדִּישִׁין הֵי כְּמַלְאֲכַיָּא דִּמְשַׁמְּשִׁין קֳדָם ה' אֱלָקְכוֹן". וּכְפִי שֶׁכָּתַב הָ'אוֹר הַחַיִּים' הַקָּדוֹשׁ: "וּמָצִינוּ שֶׁהַצַּדִּיקִים הִשִּׂיגוּ מַעֲלָה זוֹ שֶׁנִּקְרָאִים מַלְאָכִים וּקְדוֹשִׁים, כִּי בְּאֶמְצָעוּת הַתּוֹרָה תִּגְדַּל וְתַעֲלֶה מַעֲלַת הָאָדָם עַד אֵין קֵץ לְמַעְלָה מֵהַמַּלְאָכִים".

וּכְבָר יְדוּעִים דִּבְרֵי הֶ'חָזוֹן אִישׁ' בְּאִגַּרְתּוֹ (ח"א מִכְתָּב יג): "וְאָמְנָם הָאִישׁ הַזּוֹכֶה לִידִיעַת הַתּוֹרָה, הוּא הוֹלֵךְ בֵּין אֲנָשִׁים וְנִדְמֶה כְּבֶן אָדָם, אֲבָל בֶּאֱמֶת הוּא מַלְאָךְ הַדָּר עִם בְּנֵי תְּמוּתָה וְחַי חַיֵּי אֲצִילוּת וּמְרוֹמָם עַל כָּל תְּהִלָּה".

מַעֲשֵׂה אֱמוּנִים

סִפּוּר שְׁבוּעִי עַל אָמֵן וּתְפִלָּה

שְׁתִיקָה שֶׁהוֹצִיאָה אָסִיר מִמַּסְגֵּר

הַקְּהִלָּה הַיְּהוּדִית הַמְּפֹאֶרֶת הַשּׁוֹכֶנֶת בְּאַנְטְוֶרְפֶּן שֶׁבְּבֶּלְגְּיָה, אֵינָהּ רְגִילָה לִסְעָרוֹת. זוֹהִי קְהִלָּה שְׁקֵטָה וּרְגוּעָה אֲשֶׁר בָּנֶיהָ מְנַהֲלִים חַיִּים יְהוּדִים שְׁלֵוִים, בְּטַעַם שֶׁל פַּעַם, בְּלֵב לִבָּהּ שֶׁל אֶרֶץ אֵירוֹפִּית קָרָה וְעוֹיֶנֶת. בֵּינוֹת לְמִילְיוֹנֵי גּוֹיִים נוֹשֶׁבֶת לָהּ רוּחַ יְהוּדִית תְּמִימָה וּטְהוֹרָה, כְּהֶמְשֵׁךְ לְרוּחַ קְהִלַּת אַנְטְוֶרְפֶּן הַמְּפֹאֶרֶת וְהָעַתִּיקָה שֶׁרֹב בָּנֶיהָ נִכְחֲדוּ בִּשְׁנוֹת הַשּׁוֹאָה הָאֲיֻמָּה.

עַל אַף שֶׁמְּדֻבָּר בִּקְהִלָּה קְטַנָּה לְמַדַּי, שְׁמָהּ הַטּוֹב יָצָא לְפָנֶיהָ, וְהַרְבֵּה נִזְקַף לִזְכוּת מַעֲשֵׂי הַצְּדָקָה וְהַחֶסֶד הַיּוֹצְאִים מִמֶּנָּה. בְּאַנְטְוֶרְפֶּן הַיְּהוּדִית דָּרִים לֹא מְעַט יְהוּדִים אֲמִידִים שֶׁשְּׁמָם הִתְפַּרְסֵם בְּכָל רַחֲבֵי תֵּבֵל כְּבַעֲלֵי צְדָקָה מֻפְלָגִים הַפּוֹעֲלִים גְּדוֹלוֹת וּנְצוּרוֹת מִבַּיִת וּמִחוּץ.

בֶּעָבָר עָסְקוּ רַבִּים מִיהוּדֵי אַנְטְוֶרְפֶּן בַּעֲנַף הַיַּהֲלוֹמִים הַמְשַׂגְשֵׂג בְּבֶלְגְּיָה בִּמְיֻחָד, אוּלָם בְּרְבוֹת הַשָּׁנִים רַבִּים מֵהֶם הֵחֵלּוּ לִשְׁלֹחַ יָדָם בְּמִסְחָר בֵּין-לְאֻמִּי, בְּעִקָּר בְּתוֹכְכֵי יַבֶּשֶׁת אֵירוֹפָּה מְלֵאַת הַהִזְדַּמְּנֻיּוֹת.

כָּזֶה הָיָה גַּם רַבִּי מֹשֶׁה, בֵּן לְאַחַת הַמִּשְׁפָּחוֹת הָאֲמִידוֹת בְּאַנְטְוֶרְפֶּן. לְאַחַר שֶׁזִּהָה אֶת הַשּׁוּק הָעִסְקִי הַמִּתְעוֹרֵר בְּמִזְרַח אֵירוֹפָּה, הֶחֱלִיט לְהַשְׁקִיעַ בּוֹ אֶת מֵיטַב כַּסְפּוֹ. בְּמֶשֶׁךְ שָׁנִים מִסְפָּר עָסַק הָאִישׁ בְּיִבּוּא וּבְיִצּוּא סְחוֹרוֹת מִמִּזְרַח אֵירוֹפָּה אֶל מַעֲרָבָהּ וּלְהֵפֶךְ, וְעָשָׂה חַיִל בַּעֲסָקָיו.

אֶת עִקַּר עִסּוּקוֹ קִיֵּם בֵּין גְּבוּלוֹת מְדִינַת רוּסְיָה הַגְּדוֹלָה. הָאִישׁ שֶׁהִכִּיר אֶת קְשִׁיחוּתָם שֶׁל הַפְּקִידִים הָרוּסִיִּים, הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת זָהִיר מְאֹד בַּעֲסָקָיו. בְּמֶשֶׁךְ שָׁנִים הַכֹּל פָּעַל כַּשּׁוּרָה, עַד שֶׁפַּעַם אַחַת - מָעַד... בִּבְדִיקַת מֶכֶס שִׁגְרָתִית שֶׁנֶּעֶרְכָה לִסְחוֹרָתוֹ, הִתְגַּלָּה כִּי הוּא מְיַבֵּא מוּצָרִים הָאֲסוּרִים לְשִׁוּוּק בְּרוּסְיָה. הַשִּׁלְטוֹנוֹת, מִתּוֹךְ רָצוֹן לְהַפְגִּין אֶת כֹּחָם גַּם כְּלַפֵּי זָרִים, מִהֲרוּ לְעָצְרוֹ וּלְהַשְׁלִיכוֹ אֶל מַרְתְּפֵי הַכֶּלֶא. בְּמִשְׁפָּט מָהִיר שֶׁנֶּעֱרַךְ לוֹ, זְמַן מָה לְאַחַר מִכֵּן, הוּשַׁת עָלָיו עֹנֶשׁ כָּבֵד: שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה בַּכֶּלֶא. לֹא פָּחוֹת.

בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁבְּאַנְטְוֶרְפֶּן לֹא יָדְעוּ אֶת נַפְשָׁם מִדְּאָגָה. כְּצַעַד רִאשׁוֹן הֵם מִהֲרוּ לְגַיֵּס אֶת מֵיטַב עוֹרְכֵי הַדִּין בְּרוּסְיָה, וּלְשֵׁם כָּךְ לֹא חָסְכוּ כָּל מָמוֹן שֶׁבָּעוֹלָם. הִגְדִּיל לַעֲשׂוֹת אֶחָד מִבְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁבִּדְרָכִים שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְפָרְטָן הֶעֱבִיר סְכוּם בֶּן שֶׁבַע סְפָרוֹת לְיַעַד עָלוּם וְרַב הַשְׁפָּעָה, אִי שָׁם בְּמוֹסְקְבָה, אוּלָם הַכֶּסֶף יָרַד לִטְמִיוֹן, וְגוֹרָלוֹ שֶׁל הָאָח נוֹתַר כְּפִי שֶׁהָיָה.

וּבֵינְתַיִם, בְּתוֹךְ הַכֶּלֶא, בֵּינוֹת לַעֲשָׂרוֹת פּוֹשְׁעִים מְסֻכָּנִים, יָשַׁב לוֹ מִזֶּה כַּמָּה חֳדָשִׁים אַבְרֵךְ חֲסִידִי שֶׁאֵין לוֹ מֻשָּׂג כֵּיצַד 'נָפַל' לְמָקוֹם כֹּה זָר וּמְנֻכָּר, וְתָנָה אֶת מַר נַפְשׁוֹ לִפְנֵי אֱלֹקָיו: "אָנָּא, הוֹצִיאָה מִמַּסְגֵּר נַפְשִׁי!".

בְּאַחַת מִשִּׂיחוֹת הַטֶּלֶפוֹן הַנְּדִירוֹת שֶׁהֻרְשָׁה לַעֲרֹךְ אֶל מִחוּץ לַכֶּלֶא, אָמַר ר' מֹשֶׁה לְאָחִיו, בְּרֶגַע שֶׁל סַעֲרַת רְגָשׁוֹת:

"אָחִי הַיָּקָר, נִרְאֶה לִי שֶׁעַל כֶּסֶף וְעוֹרְכֵי דִּין כְּבָר הוֹצֵאתֶם מַסְפִּיק, וַאֲנִי בְּהֶחְלֵט אָסִיר תּוֹדָה עַל כָּךְ. אוּלָם כֵּיוָן שֶׁהַמְּצִיאוּת כְּבָר הוֹכִיחָה שֶׁגְּזַר הַדִּין אֵינוֹ נִתָּן לְשִׁנּוּי בְּדֶרֶךְ הַטֶּבַע, אוּלַי מוּטָב שֶׁנִּפְנֶה מֵעַתָּה אֶת מַאֲמַצֵּינוּ לַפָּן הָרוּחָנִי. הֲרֵי ה' הוּא כָּל יָכוֹל, וּבְוַדַּאי יֵשׁ לוֹ הַכֹּחַ לְהוֹשִׁיעֵנִי. אֵין לִי מֻשָּׂג כֵּיצַד תַּעֲשׂוּ זֹאת, אוּלָם סָמוּךְ וּבָטוּחַ אֲנִי כִּי לִגְדוֹלֵי יִשְׂרָאֵל תִּהְיֶה עֵצָה טוֹבָה בַּעֲבוּרְכֶם...".

בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה בִּקֵּר בְּאַנְטְוֶרְפֶּן אֶחָד מֵחֲשׁוּבֵי הָרַבָּנִים בְּאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ, וְהָאָח הַנִּסְעָר הֶחֱלִיט לָשִׂים פְּעָמָיו אֶל מְעוֹנוֹ, בְּמַטָּרָה לִשְׁאֹל לַעֲצָתוֹ.

הָרַב הִקְשִׁיב לַדְּבָרִים בִּתְשׂוּמַת לֵב, הֵנִיחַ רֹאשׁוֹ בֵּין יָדָיו, הִרְהֵר בַּדְּבָרִים בְּכֹבֶד רֹאשׁ וְאַחַר אָמַר:

"אֶחָד מֵהָעֲוֹנוֹת הַחֲמוּרִים אֲשֶׁר רַבִּים נִכְשָׁלִים בָּהֶם הוּא הַדִּבּוּר בַּתְּפִלָּה, וּלְעֻמַּת זֹאת הַזְּהִירוּת מִלְּהִכָּשֵׁל בּוֹ חֲבִיבָה עַד מְאֹד לִפְנֵי ה', וִישׁוּעוֹת רַבּוֹת כְּבָר נִקְשְׁרוּ בָּהּ. אִם תְּקַבְּלוּ עַל עַצְמְכֶם לְהִשָּׁמֵר מִדִּבּוּר בַּתְּפִלָּה, בְּעֶזְרַת ה' תִּרְאוּ יְשׁוּעוֹת, וַאֲחִיכֶם יִשְׁתַּחְרֵר בִּמְהֵרָה מִכִּלְאוֹ".

חֲדוּרֵי מֶרֶץ וּבִטָּחוֹן מִהֲרוּ בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה לִפְנוֹת לְמִתְפַּלְּלֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת הַחֲסִידִי שֶׁבּוֹ הִתְפַּלְּלוּ וּבִקְשׁוּ מֵהֶם לְהֵרָתֵם לְמַעַן אֲחִיהֶם וּלְקַבֵּל עַל עַצְמָם שֶׁלֹּא לְדַבֵּר כְּלָל בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה.

מְלֶאכֶת הַשִּׁכְנוּעַ הָיְתָה קָשָׁה בַּעֲבוּרָם מְאֹד, בְּכָל זֹאת מְדֻבָּר הָיָה בְּבַקָּשָׁה שֶׁאֵינָהּ קַלָּה לְיִשּׂוּם. לְבַסּוֹף הִצְלִיחוּ לְהַחְתִּים שִׁבְעָה עָשָׂר מִתְפַּלְּלִים עַל נֹסַח קַבָּלָה מְפֹרָט וּמְנֻמָּק, אֲשֶׁר שֶׁלְּבָה בּוֹ אַף קְרִיאָה לְיֶתֶר הַמִּתְפַּלְּלִים לִנְהֹג כְּמוֹהֶם וְלִהְיוֹת שֻׁתָּפִים בְּמִצְוַת פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים.

הָרַב שֶׁעֲדַיִן שָׁהָה בְּאַנְטְוֶרְפֶּן, קִבֵּל בְּקֹרַת רוּחַ אֶת הַדְּבָרִים וְשׁוּב בֵּרֵךְ בְּחֹם כִּי בְּקָרוֹב מַמָּשׁ יְשֻׁחְרַר הָאָסִיר מִכִּלְאוֹ.

חָלְפוּ חֳדָשִׁים אֲחָדִים, וּבְשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת טֶרֶם נִשְׁמְעוּ. הָאָח שֶׁכְּבָר כָּלְתָה נַפְשׁוֹ לִרְאוֹת בִּישׁוּעָה, הִתְקַשֵּׁר לְאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ, לְבֵיתוֹ שֶׁל הָרַב, וּבִקֵּשׁ בִּדְמָעוֹת כִּי יוֹאִיל הָרַב לְהִתְפַּלֵּל עַל אָחִיו שֶׁעֲדַיִן לֹא יָצָא מִן הַמֵּצַר.

הָרַב לֹא חָס עַל כֹּחוֹתָיו וּמִהֵר לִנְסֹעַ לְאַתְרָא קַדִּישָׁא מֵירוֹן. שָׁם, עַל צִיּוּנוֹ שֶׁל רַשְׁבִּ"י הַקָּדוֹשׁ, הִתְחַנֵּן בִּדְמָעוֹת שָׁלִישׁ לִפְנֵי ה' כִּי הַקַּבָּלָה הַמֻּפְלָאָה שֶׁקִּבְּלוּ עַל עַצְמָם חַבְרֵי הָאָסִיר לֹא תָּשׁוּב רֵיקָם, וְכִי בִּמְהֵרָה יוֹצִיא אָסִיר מִמַּסְגֵּר, וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בָּעוֹלָם.

שְׁבוּעַיִם נוֹסָפִים חָלְפוּ בְּהַמְתָּנָה מוֹרֶטֶת עֲצַבִּים. הָיָה זֶה בְּעִצּוּמוֹ שֶׁל לֵיל הוֹשַׁעְנָא רַבָּא, כַּאֲשֶׁר טֶלֶפוֹן נִרְגָּשׁ הִגִּיעַ מֵרוּסְיָה וּבִשֵּׂר לִבְנֵי הַמִּשְׁפָּחָה כִּי בְּאֹפֶן מַפְתִּיעַ וּבְנִגּוּד לְכָל הַסִּכּוּיִים שֻׁחְרַר הָאָח מִכִּלְאוֹ.

אַנְטְוֶרְפֶּן כֻּלָּהּ רָעֲשָׁה לְמִשְׁמַע הַנֵּס הַמַּדְהִים. בְּכָל פִּנָּה שָׂחוּ עַל אוֹדוֹת הַיְשׁוּעָה הַמֻּפְלָאָה שֶׁהִגִּיעָה בִּזְכוּת הַהִמָּנְעוּת מִדִּבּוּר בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה, כַּאֲשֶׁר אִלּוּ שֶׁיָּדְעוּ, וְלוּ מְעַט, מִמַּצָּבוֹ הַמִּשְׁפָּטִי הַמֻּרְכָּב וַחֲסַר הַסִּכּוּיִים שֶׁל הָאָסִיר, נִרְעֲשׁוּ וְלֹא הֶאֱמִינוּ לְשֵׁמַע הַמַּהְפָּךְ הַבִּלְתִּי מוּבָן.

אֶלָּא שֶׁעַד מְהֵרָה הִתְבָּרֵר כִּי הַשִּׂמְחָה הָיְתָה מְעַט מֻקְדֶּמֶת. מִסְתַּבֵּר שֶׁהָאִישׁ אָמְנָם זֻכָּה מֵאַשְׁמָתוֹ, אַךְ לֹא הֻרְשָׁה לָצֵאת מֵרוּסְיָה, כֵּיוָן שֶׁלֹּא הָיְתָה בְּיָדָיו וִיזָה בְּתֹקֶף. הַשְּׁמוּעוֹת אָמְרוּ כִּי הַשִּׁלְטוֹנוֹת אַף מְבַקְּשִׁים לְאָסְרוֹ מֵחָדָשׁ בְּאַשְׁמַת שְׁהִיָּה בִּלְתִּי חֻקִּית, וְהַחֲרָדָה שָׁבָה וּפָשְׁטָה בִּלְבָבוֹת יְדִידָיו.

שׁוּב הִתְקַשֵּׁר הָאָח לְבֵיתוֹ שֶׁל הָרַב מֵאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ וְסִפֵּר לוֹ עַל הַהִתְפַּתְּחוּת. הֵשִׁיב הָרַב: "בְּוַדַּאי רְצוֹן ה' כִּי כָּל מִתְפַּלְּלֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת יִצְטָרְפוּ לַקַּבָּלָה. בְּטוּחַנִי שֶׁאִם כֻּלָּם יִצְטָרְפוּ אֶת חֲתִימָתָם, תּוֹךְ כַּמָּה יָמִים יָשׁוּב הָאָסִיר לְבֵיתוֹ בָּרִיא וְשָׁלֵם".

הַפַּעַם הָיְתָה הַמְּלָאכָה קַלָּה יוֹתֵר. לְאַחַר שֶׁכָּל אַנְטְוֶרְפֶּן שָׂחָה עַל דְּבַר הַנֵּס, לֹא הִתְקַשּׁוּ בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה לְשַׁכְנֵעַ אֶת חַבְרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת בִּנְחִיצוּת הָעִנְיָן וּבַחֲשִׁיבוּתוֹ. גַּם רַב הַקְּהִלָּה רָתַם לְכָךְ אֶת כָּל מִרְצוֹ, וְהַהֵעָנוּת הָיְתָה מֵעַל וּמֵעֵבֶר לַצִּפִּיּוֹת; כִּמְעַט כָּל מִתְפַּלְּלֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת הִצְטָרְפוּ לַקַּבָּלָה.

לֹא חָלְפָה אֶלָּא יְמָמָה מֵהַשְׁלָמַת הַמְּשִׂימָה, כַּאֲשֶׁר הִגִּיעַ הַטֶּלֶפוֹן הַמְיֻחָל מֵרוּסְיָה שֶׁבִּשֵּׂר כִּי הַשִּׁלְטוֹנוֹת חָזְרוּ בָּהֶם וְהֶחְלִיטוּ לְאַפְשֵׁר לָאִישׁ לַעֲזֹב אֶת גְּבוּלוֹת רוּסְיָה וְלָשׁוּב לְבֵיתוֹ שֶׁבְּאַנְטְוֶרְפֶּן.

סִפּוּר הַיְשׁוּעָה הַמֻּפְלָא שֶׁעָבַר מִפֶּה לְאֹזֶן בְּרַחֲבֵי אַנְטְוֶרְפֶּן וּבָעוֹלָם כֻּלּוֹ, גָּרַם לְחִזּוּק גָּדוֹל בְּנוֹשֵׂא אִסּוּר הַדִּבּוּר הַתְּפִלָּה. הַכֹּל רָאוּ בְּעֵינֵיהֶם עַד כַּמָּה חֲשׁוּבָה קַבָּלָה זוֹ לִפְנֵי ה', וְעַד כַּמָּה יְכוֹלָה הִיא לִפְעֹל יְשׁוּעוֹת כְּנֶגֶד הַטֶּבַע.

'וּבְהֵיכָלוֹ אוֹמֵר כָּבוֹד' עמ' 81

וְכַאֲשֶׁר תָּקוּם מִן הַסֵּפֶר, תְּחַפֵּשׂ בַּאֲשֶׁר לָמַדְתָּ אִם יֵשׁ בּוֹ דָּבָר אֲשֶׁר תּוּכַל לְקַיְּמוֹ. (אִגֶּרֶת הָרַמְבָּ"ן)

"בני אמונים" ת.ד. 102 בני ברק | פקס. 08-9746102 | מייל. 9139191@gmail.com | ניתן לקבל עלון זה במייל מידי שבוע

עיצובים shay

בס"ד עלון מס' 363 31.8.2018 – כ' אלול תשע"ח

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

פָּרָשַׁת – כִּי תָבוֹא

לתגובות והערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:
כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:45
יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:42
ר"ת: 20:17
לקבלת העלון במייל–
שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

אם החבילה שלך כבידה זו לא החבילה הנכונה – הרב אפרים שרבני שליט"א (מתוך 'מחנה אפרים')

אמר דוד המלך בתהילים: "אַשְׁרֵי אִישׁ יָרֵא אֶת ה' בְּמִצְוֹתָיו חָפֵץ מְאֹד"– ושאלו רבותינו, כלפי מי מופנה הפסוק הזה? את מי שיבח דוד כשאמר 'אשרי האיש'? עונים חז"ל, פסוק זה מדבר על אברהם אבינו, שהיה חפץ במצוות ולא עשה המצוות ב'אנגריא'. מה פירוש 'אנגריא'? 'אנגריא' זהו חוסר חשק, מעולם לא נראו המצוות על אברהם כמעמסה! אמר דוד המלך, אשריך אברהם, שכשהיו רואים אותך עושה מצוות היו רואים אדם קורן, היו רואים אדם מדושן עונג.

ומשם למדו חז"ל: "מלמד שלא יעשה אדם מצוות באנגריא"– שאתה מקיים מצוות בבקשה שלא תיראה 'כבוי', שלא תהיה חמוץ, כי אם אתה חמוץ, אין לך פגיעה יותר גדולה ממי שמשרת את המלך בפנים חמוצות.

התורה מספרת על הנביא נחמיה, שהיה בצער על החורבן והיה שרוי בעצבות על התקופה הקשה שעובר עם ישראל. וכשנכנס לשרת את דריווש המלך, הוא נכנס עם פנים נפולות, ומיד אומר הפסוק: "ויאמר לו המלך מדוע פניך רעים היום ואינך חולה, אין זה כי אם רוע לב"– לא מגיע לי יחס כזה, אם ככה נראים תווי הפנים שלך, בבקשה אל תבוא ואל תמזוג לי, תישאר בבית מישהו אחר ימזוג לי, כי עם פנים כאלו לא משרתים את המלך.

המגיד מדובנא זצ"ל סיפר משל על סוחר יהלומים שהגיע לעיר וביקש מהסבלים שייקחו את חבילות יהלומיו למלון. כשהגיע הסבל הוא הגיע מתנשף וביקש סכום גדול על העבודה והטרחה. שאל הסוחר: "למה אתה דורש שכר כל כך גבוה?".

הסביר הסבל: "כי על חבילה כה גדולה וכבידה בדרך כה ארוכה מגיע תשלום גדול". אמר לו הסוחר: "אם זה היה לך כבד זו לא החבילה שלי, החבילה שלי לא כבידה, הבאת בטעות חבילה אחרת".

אומר המגיד מדובנא, אומר הקב"ה ליהודי, אם אתה סובל בעבודת ה', אם זה מעיק לך– זה לא זה, אתה טועה בחבילה, זו לא התורה שלי, כי החבילה שלי לא מעייפת, היא לא כבידה, היא לא אמורה להעיק עליך, היא לא אמורה להכביד עליך, זה משהו מאוד קל ונוח.

על זה היה מצטער הקב"ה ביותר בפרשת כי תבוא. אמר הקב"ה למשה, תכתוב להם על מה אני כועס, ממה אני הכי פגוע: "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עָבַדְתָּ אֶת ה' אלוקיך בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב"– נתתם לי להרגיש שאני ברירת מחדל, שאתם עושים רצוני בלית ברירה רק בגלל שחייב, נתתם לי להרגיש שאני 'כבד עליכם'. אמא, לפי הפנים של הילד שלה, יכולה לדעת אם הוא מרוצה או לא– אני רואה על הפנים שלכם אם אתם מרוצים ממני.

כותב ר' צדוק מלובלין: "עיקר עבודת האדם לפני הקב"ה היא בשמחת הלב"– שמחת הלב, לב שמח, לקיים את המצוות בשביעות רצון, בלב שמח, זה הכל, אבל הכל.

אנחנו לא מבינים, כמה אנחנו מחוסרי הבנה. כותב רבינו הארחות צדיקים: "ובעת שיעשה המצוות, ישמח בלבו על שזכה להיות עבד למלך עליון, וידע שכל העושה מצוה בשמחה יש לו שכר אלף ידות יותר ממי שהמצוות עליו למשא"– אי אפשר להשוות ביניהם, זו מצווה עטופה בסמרטוטים וזו עטופה בסרטים. "ואז מצליח בכל דרכיו ולבו שמח ומתמלא אהבת הקב"ה"– איזה מילים.

על הגאון מוילנא זצ"ל מספרים, שבחג סוכות במשך כל שבעת ימי החג לא היה עוזב הרב את ארבעת המינים, אלא היה מחזיק אותם בידו– כמה הם אהבו אותך רבונו של עולם, כמה הם אהבו את המצוות שלך! מובא במדרש תנחומא: "אמר הקב"ה, אם אתם שמחים במצוות אני מוסיף לכם שמחה"– אתה תהיה כזה, אני אתן לך להמשיך להיות כזה, להמשיך לחייך, רק תביא לי תמונות שאתה מחייך בהם.

על הרב שך זצ"ל מספרים, שבמוצאי שבת היה כבר מכין נרות לשבת הבאה, איזה כיסופים! איזה געגועים! בפסח, כמה ימים לפני ליל הסדר, הוא כבר היה פורס מפה לבנה עם הכוסית והגביעים והיה מחכה בקוצר רוח לליל הסדר. הנכד שלו סיפר, שאת נרות החנוכה הוא הכין שבועיים לפני חנוכה ולפני ההדלקה הוא היה מגיע חצי שעה קודם כשהוא חבוש במגבעת ובמלבוש עליון וכולו דרוך לקראת ההדלקה, והיה יושב עם רמב"ם ביד, וכשהיה מגיע זמן ההדלקה היה קם בזינוק להדליק את הנרות.

סיפר נכדו, שפעם אחת הביאו לו 'פתיל צף', אמר להם: "אתם רוצים לקחת לי את התענוג של ההכנה שלי?"– כך אמורים להראות מצוות, את התמונות האלו הקב"ה תולה בחג חנוכה ובפסח, שהילדים שלו מחבקים את המצוות שלו.

החפץ חיים, כשהיה עושה חשבון נפש, הוא היה חושש שיתבעו אותו בשמים שאינו שמח מספיק ודבר זה יכריע אותו ח"ו לכף חובה. הוא היה אומר לעצמו: "איפה השמחה של המצווה?", "למה לא רואים שאתה האדם הכי מאושר?!". ושלא תחשבו שהוא לא היה נראה שמח, פעם אחת מצאו אותו בביתו בערב שבת אחרי מקווה רוקד סביב שולחנו, אותו יהודי חשב שהוא שמח על שבת המתקרבת .אמר לו החפץ חיים, שהוא שמח על שזכה לשלם לעגלון את שכרו וקיים מצוות 'ביומו תתן שכרו'– ככה הם הרגישו.

את חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל ראו יום אחד מחלק סוכריות בישיבה ושמח מאוד. שאלו אותו: "על מה הרב כל כך שמח היום?". ענה הרב: "מצאתי ארנק, וברחמי ה' יתברך זכיתי למצוא את הבעלים שלו ולהחזיר אבדה לבעליה וקיימתי מצות השבת אבידה, על זה אני מודה לקב"ה"– על מה הם היו מחלקים סוכריות.

ומספרים תלמידיו, שבשנותיו האחרונות, אחר שלקה באירוע מוחי וחצי גופו השתתק, הוא קיבל את היסורין באהבה גמורה ואם כבר דיבר, הוא דיבר על כך שניטלה ממנו הזכות להמשיך למול את ילדי ישראל. פעם אחת שאלו תלמידו כשראהו שהוא כאוב: "מה היה הרב רוצה עכשיו?". "שתתרפא היד" הוא אמר.

אנחנו לא מבינים, לא מבינים מה זה יהודי עובד ה', מה זה לעמוד לפניו ולשרת אותו. **בעל הפלא יועץ כותב:** "אשר בחר בנו מכל העמים ורצה בנו לעמוד לשרת לפניו ולדבר אליו פנים אל פנים בכל עת, מה שלא ניתן למלאכי השרת, ומשתעשע בנו ויש לו נחת רוח גדול במעשינו".

הלוואי שנדע מה היא מצווה– רופא בכיר בבית החולים 'מעייני הישועה' סיפר לרבני בית החולים איך הוא התקרב לשמירת תורה ומצוות. הוא סיפר שהוא טיפל בחולה שהיה חשש שמערכות גופו עומדים לפני קריסה, ולאחר שקיים מספר התייעצויות עם מספר מומחים, התברר לו, שאם יעבור הפציינט ניתוח מאוד מסובך ומורכב יהיה אפשר להאריך את ימיו בעוד חצי שנה, אך מרבית הסיכויים שהוא ימות על שולחן הניתוחים.

הוא סיפר: "נועצתי עם החולה ועם בני משפחתו והצגתי לפניהם את המצב על כל היבטיו". "החלטה כזאת לא אוכל לקבל על עצמי" אמר לי החולה בשקט, **"רק ר' משה פיינשטיין יכול להכריע כאן".**

"שמעתי את דבריו והצעתי לו להתלוות אליו לבית הרב, ולראשונה בחיי הייתה לי הזכות להתייעץ עם גדול בתורה". הצגתי לפני הרב את כל הנתונים ותגובתו לא תמוש מזיכרוני כל ימי, ר' משה פרץ בבכי, משבש אליו הדיבור, ביקש הרב שנמתין עוד יום להכריע בסוגיא. שבנו למחרת ור' משה אמר לחולה שאפשר לגשת לניתוח, "כולנו נתפלל עליך ונעתיר למרומים שיוסיפו לך שנים רבות של בריאות איתנה".

לא הצלחתי להסביר את ההבעה הספקנית שעלתה על פני ואז הוא פנה אלי והסביר: "במהלך אותם שישה חודשים, יזכה ידידנו לענות 'אמן' על מספר רב של ברכות, מכל אמן יווצר מלאך שימליץ יושר, מלאכים אלו ימליצו זכות בעדו בבית דין של מעלה ובזכותם יזכה לחיים טובים וארוכים".

ראיתי איך האמונה שלו זורמת בעורקים שלו, שהוא באמת הפנים בתוך תוכו מה היא מעלת עניית אמן, זה נכנס לי למודע ולתת מודע מהו משקל של מצווה ומה כוחה ושעל פי זה הכריע הרב בסוגיא קשה זו. אני חיכיתי לראות מה יהא עם החולה, כמובן שהחולה עבר את הניתוח בשלום ועד היום הוא חי בריא ושלם".

עם ישראל, עם קדוש, יהי רצון שנזכה באמת להיות יהודים שמחים במצוות, יהיה לנו הכל, כי את זה הוא מבקש, את זה הוא מחפש, ונזכה שיתקיים בנו דברי המדרש: "אמר הקב"ה, אם אתם שמחים במצוות אני מוסיף לכם שמחה". אכי"ר. **שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.**

הכרת הטוב לצמחים ('סיפורי צדיקים')

בירושלים חי יהודי צדיק וגאון מופלא ששמו **רבי ישראל זאב גוסטמן** שהיה ראש ישיבה מפורסם ודיין בבית דינו של **הגה"ק רבי חיים עוזר זיע"א**. מידי פעם הגיעו בני אדם לביתו וראוהו משקה את עצי וגידולי הגינה שבחצר ביתו, הם הרגישו כמובן אי נעימות, ואחד מהם הציע שתלמידי הישיבה הם שיעשו את המלאכה שאינה יאה לראש ישיבה, אך הרב גוסטמן אמר להם בפסקנות שלא יתן לאף אחד לגזול ממנו את המצוה של "הכרת הטוב". כולם השתוממו מה הקשר בין הכרת הטוב לבין השקיית עצי הגינה?.

והרב גוסטמן אמר להם אספר לכם סיפור: כידוע לכם הייתי תלמיד הגאון האדיר רבי חיים עוזר זצ"ל עוד לפני מלחמת העולם השניה, הייתי נוהג לשוחח אתו ולהתפלפל עמו רבות בדברי תורה, יום אחד טיילנו ביער אגב דברי תורה, ולפתע הצביע רבי חיים עוזר על שיח מסוים ואמר לי ,אתה רואה, מזה תזהר, לעולם אל תאכל מעלי השיח הזה משום שהם רעילים. הבטתי בו בתדהמה, לא הייתי ידוע בתור אחד שנוהג לאכול שיחים לארוחת בוקר או כל ארוחה אחרת, לא הבנתי מה הוא רוצה ממני, אבל ר' חיים עוזר המשיך לשיח אחר, את השיח הזה אתה יכול לאכול בשקט, אם זה לא ירוק כדאי לך לאכול, זכור את זה היטב. הבנתי שר' חיים עוזר לא מדבר סתם, והתחלתי לשתף איתו פעולה, איך אוכלים שיח? שאלתי, הוא הסביר לי מה עושים בעלים, כיצד טוחנים אותם באצבעות עד דק, ומערבבים במים, הוא הסביר לי כיצד מחממים את העלים באש ובשמש, והסביר לי איזה חומרים יש בתוכם, נדהמתי מבקיאותו. גם למחרת יצאנו אל היער והוא הראה לי עשרות שיחים וצמחים, פטריות וכו', והוא אף נתן לי סימנים מזהים מהו צמח רעיל ומהו בריא ומזין, אפשר לומר שעברתי קורס קצר לזיהוי הצומח בלי לדעת מדוע זה נחוץ.

שלושה חודשים לאחר מכן כבשו הגרמנים את העיירה, ואני הצלחתי בחסדי ד' לברוח ליער עם מספר בחורים, כעבור יום אחד חשנו רעב איום, ואז הבנתי לראשונה היטב מהו הצורך שראה ר' חיים עוזר בשעתו ללמדנו תורת השיחים, התחלתי לבחון את העצים ובתוך כדי הליכה אמרתי לחברי את זה תקטפו, בזה אל תגעו, הם הביטו בי כמשוגע, אך לבסוף רקחתי לי מרקחת והגשתי להם לאכול, הם אכלו שבעו ואפילו הרגישו שנכנסו בהם כוחות חדשים. רק אז סיפרתי להם בזכות מי אני בקי בכל תורת הצמחים, מהצמחים האלה ניזונו כל ימי המלחמה, וב"ה עליתי לארץ ויש לי תלמידים כאלה חביבים, כל כך חביבים שבודאי לא יגזלו ממני את מצות "הכרת הטוב" לבורא העולם ולצמחים שהצמיח שהצילו את חיי. האם אינכם חושבים שלהשקות צמחים זה הכרת הטוב ראויה.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל.
לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.
הצלחה ופרנסה בשפע: לשגיא בן מרים, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, לירון בן פנינה, קורל בת סיגל.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל.

עונג שבת

עלון מס' 1036

לע"נ רפאל בן פרחה ז"ל	**פרשת כי תבא**	להצלחת צבי בן יפה ודעיתו וב"ב הי"ז
לע"נ מזל בת שרה ע"ה	כ"א באלול תשע"ח, ירושלים	שלמה בן מרגלית זיווג הגון
לע"נ אליהו בן מרים ז"ל		להצלחת מרים בת שרה תחי'
לע"נ שמעון בן שמחה ז"ל	**כניסת שבת** 6:28	להצלחת אליהו נהן בן מזל הי"ז
לע"נ חזקיה בן אסתר ז"ל	**יציאת שבת** 7:41	לרפואת והצלחת ר' יעקב בן תופחה הי"ז
לע"נ אירן מרים בת דוולת ע"ה	**רבינו תם** 8:15	לרפואת הרב ידידיה ציון בן שרה הי"ז

ילקוט המוסר ואבני השוהם

והיה כי תבוא אל הארץ.

נבמ"ד הטעם שכתוב והיה לשון שמחה בעבור שע"י ישיבת ארץ ישראל וזכה לנחול עוה"כ כשרז"ל (שבועות יח) שלשה מנוחלי עוה"ב הדר בארץ ישראל, והמגדל בניו לת"ת, והמכדיל על היין במוצאי שבתות, וכן ארז"ל לעולם ידור אדם בארץ' כי ההולך ארבע אמות בארץ' נמחלים עונותיו. ואין הנבואה שורה כ"א בארץ', שאוירה של א"י מחכים. שנא' כי מציון תצא תורה, ב) ולקחת מראשית כל פרי האדמה, אמרו רבותינו הטעם שמברכים פרי האדמה. ולא פרי הארץ. כי יש המושים וחמש פירות האדמה. כמספר „האדמה", ג) ויהי שם לגוי עצום ורב. מכיון שנחיו הרבה, למה כתוב ויהי לשון צער? אלא בעבור ששעבדו את ישראל בפרך כמ"ש במדרש. שמלאכת אנשים נתנו לנשים וכו' וזהו שכתוב אחריו וירעו אותנו המצרים ויענונו, ד) אבנים שלמות תבנה, ארז"ל כל אות הוא אבן אחת, וע"י התורה והתפלה נבנה עולמות רוחניים, וזהו שאומר אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלהיך. שהם התורה והתפלה במקום המזבח, שיוציא התיבות בשלימות, בלי הבלעה והילוג, ואז נחשב שבנית מזבח והעלית עולות. שנא' ונשלמה פרים שפתינו: **ארז"ל** שלשה מפתחות ביד הש"ת. תחיית המתים, גשמים, ויולדת, ומרומז בר"ת „מפת"ח" מ'טר פ'רנסה ת'חיה ח'ית, ומה שלא ארז"ל פרנסה. כי הפרנסה בכלל הטטר. שאם אין מטר אין אכילה, וזהו לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה ידיך, וכן בתחיית המתים יחיו כל אחד על סדר א"ב כמו אברהם חוא קודם וכן על זה הדרך, אם כן הצדיקים שמתחילים באות שי"ן כמו רשב"י. הם יחכו עד שמם? אלא מי שיש בו מדת הענוה. אפילו שמאוחר בשמו אפ"ה יחיה באות אל"ף.

עוד ולברך את כל מעשה ידיך מבארים על מארז"ל גדול יום הגשמים אפילו פרוטה שבכים מתברך בו, וזהו שאומר לתת מטר ארצך בעתו. ולברך את כל מעשה ידיך. שע"י שירד מטר יחיה ברכה בכל מעשה ידיך (מפרשים):

הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה וגו'.

פירוש אם היצה"ר שהוא גר בקרבך יעלה עליך. שישלוט בך ויתגבר עליך. אם ח"ו תשמע לו תרד „מטה מטה" גמט' גיהנם (שם):

מוקדש לע"נ הרה"ג הרב אריאל כהן בן חנה זצ"ל
לע"נ רחל ג'וואהר בת שרה | לע"נ כאפי בת טאוס ע"ה | לע"נ אברהם חי בן שירין

סיפור השבוע

מוקדש לע"נ שמעון בן רחל ז"ל

עלילת־הדם בחורבת רבי יהודה החסיד בירושלים העתיקה

בבית הכנסת הישן, בעיר העתיקה של ירושלים, על שם רבי יהודה החסיד (הנקרא בפי התושבים רק "החורבה") היו נוהגים פעם לעשות קידוש בליל שבת והבדלה במוצאי שבת. (גם היום ישנם בתי כנסת רבים בהם נוהגים לקדש על היין בליל שבת ולהבדיל מוצאי שבת — יחד עם זאת שכל אחד ואחד מקדש ומבדיל בביתו באופן פרטי). אולם בגלל מעשה שהיה, ביטלו שם את מינהג הקידוש והבדלה. זקני ירושלים יודעים לספר על מה שאירע בחורבה את הסיפור דלהלן:

לפני מאות בשנים חי בירושלים משומד, יהודי שעבר לאמונה המוסלמית. כמו כל המשומדים, שנא גם זה "שלנו" את אחיו היהודים, בהם בגד, וחיפש הזדמנויות לעשות להם צרות.

משקרב חג הפסח, החליט המשומד להעליל על יהודי ירושלים עלילת דם. הוא ידע כי ביום ששי לפני הדלקת הנרות מביא השמש לבית הכנסת בקבוק יין, לקידוש והבדלה, ומניח אותו בארון הקודש. החליט המשומד להחליף בחשאי את בקבוק היין האדום בבקבוק מלא דם ולהעליל בכך על היהודים כי הם משתמשים בדם של גויים לצרכי קידוש והבדלה, וכן לצרכי אפיית המצות לפסח, וארבע הכוסות בליל הסדר.

הוא אמר ועשה. בליל שבת, שעה שהיהודים סיימו את תפילתם ויצאו מחורבת רבי יהודה החסיד, כדי ללכת איש לביתו, התגנב המשומד לבית הכנסת, בו דלקו עדיין נרות השבת. הוא ניגש אל ארון הקודש, הוציא את בקבוק היין והניח במקומו בקבוק מלא דם. לאחר מכן הוא חמק מבית הכנסת באין רואים והלך הביתה שמח. הוא כבר ראה לנגד עיניו רוחו את האסון הגדול שהצליח להמיט על היהודים ואת השכר הגדול שיקבל מהפאשה הטורקי, שהיה אז שליט בארץ ישראל מטעם השולטן הטורקי.

אולם בשעה שיהודי ירושלים נחו בשלום על משכבם, מבלי לדעת מאומה על הסכנה הנוראה המרחפת עליהם. לא נם ולא ישן שומר ישראל, הקב"ה, עליו נאמר "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל".

באותו לילה חלם השמש הזקן של חורבת רבי יהודה החסיד, חלום בלהות. הוא ראה איש זקן, שפניו מאירות, אומר לו: "קום! בית הכנסת בוער! קום ותעזור לכבות את הדליקה"!

השמש התעורר בבהלה ומיד רץ לבית הכנסת. הוא שמח לראות כי בית הכנסת עומד על תלו ושום סימן אינו מעיד על כך, שהוא עומד בלהבות. ברוך השם, אמר לעצמו, כנראה שחלומות שוא ידברון, בכל זאת. אם כבר בא, החליט להיכנס לבית הכנסת ולראות אם הכל כשורה. משהו אמר לו כי מוטב לבדוק את המצב מבפנים.

בפנים בית הכנסת היה חושך מוחלט, אם כי בחוץ כבר החל להאיר היום. שקט כבד היה שרוי בבית הכנסת ושום רשרוש, ואפילו הקל ביותר, לא נשמע. השמש הביט כה וכה וראה כי הפרוכת של ארון הקודש מוסט קצת הצידה, זה נראה בעיניו מוזר. הוא זכר בפירוש, כי הוא משך את הפרוכת ואף יישר אותה, כמנהגו תמיד, לפני שעזב את בית הכנסת אחרון.

בצעדים מהירים הוא ניגש לארון הקודש, פתחו והביט פנימה. ושוב הרגיש הרגשת הקלה. משראה כי כל ספרי התורה מונחים במקומם, כפי שהשאירם אתמול. הוא כבר רצה לסגור את ארון הקודש, כאשר מבטו נפל על בקבוק היין. הוא נטל את הבקבוק לידו, חילץ את הפקק וריח...

פחד גדול נפל על השמש הזקן: מהבקבוק, שהיה צריך להכיל יין לקידוש ולהבדלה, נדף ריח איום של דם!...

השמש לא איבד זמן לריק. הוא לקח את בקבוק הדם אליו הביתה, ומיד הביא במקומו בקבוק אחר של יין אדום והניחו בארון הקודש. לאחר מכן חזר שוב הביתה וישב לומר תהילים.

בשבת בבוקר, כאשר הציבור היה באמצע קריאת התורה, התפרץ לבית הכנסת המשומד, בלוויית הפאשה ופלוגה של חיילים מזויינים מכף

לרפואת ששון בן חבו חוה ה"י | לרפואת שרה חיה בת דובה דבורה | לזרע של קיימא דגנית בת דליה

רגל ועד ראש. פחד גדול נפל על היהודים, שעה שהמשומד ציווה על החיילים לערוך חיפוש בבית הכנסת. הוא בעצמו ניגש אל ארון הקודש וביקש מהפאשה כי ייערך חיפוש גם בארון הקודש, בין ספרי התורה. הפאשה נתן את ההוראה ומיד שלף המשומד מהארון בקבוק וקרא בקול גדול: הנה, זהו זה, הנה הדם, בו משתמשים היהודים למטרותיהם האפלות!"

הפאשה נטל לידו את הבקבוק, הוציא את הפקק והריח, לאחר מכן הוא משך בכתפיו והביט על המשומד במבט שלא בישר טובות. המשומד הטף מידי הפאשה את הבקבוק והריחו אף הוא: בלי שום ספק: מהבקבוק נדף ריח של יין טוב וטרי!

חיוור כסיד עמד המשומד בין הפאשה ובין חייליו כשברכיו כושלות מפחד. נס גדול אירע כאן — חשב — נס גדול ונפלא. הנה הוא עצמו הניח את בקבוק הדם בארון והדם הפך ל... יין.

"הלה אני בעצמי..." — הוא מלמל בקול רפה כאילו לעצמו.

"איזו עלילה שפלה טפלת על היהודים?" — רעם עליו הפאשה בקולו. המשומד הטיל עצמו לרגלי הפאשה וביקש רחמים: "אני... אני רציתי רק לעשות להם קצת צרות..." — אמר.

"תלו מיד את בן־הבליעל" — ציווה הפאשה.

אחרי שהחיילים הוציאו את המשומד מבית הכנסת, התנצל הפאשה בפני המתפללים על הה־תנפלות הגסה ועל כי הוא נתן אימון לדברי המ־עליל. הוא ביקש מהרב סליחה על הפרעה שנ־גרמה לתפילה והבטיח כי יותר לא יטה אוזן ק־שבת לדברי עלילה מסוג זה. אם עוד פעם יבוא מישהו להעליל על היהודים עלילה כה טיפשית, הוא מיד יצווה להתיז את ראשו, בלי חקירות ודרישות — אמר. וכדי לתת ליהודים פיצוי על הצער והבזיון שנגרם להם, פטר אותם הפאשה מתשלום מסים לשנה שלמה.

הפאשה וחייליו הלכו והיהודים המשיכו בת־פילה. איש מהם לא ידע מה קרה כאן, איש מלבד השמש הזקן.

במוצאי שבת לא יכלו להבדיל על היין, בגלל שהמשומד והפאשה נגעו בבקבוק ועשו אותו ל־יין־נסך, ומכאן ואילך שוב לא עשו לא קידוש ולא הבדלה בחורבה של רבי יהודה החסיד: כ־אשר השמש סיפר לרב על הצורה המופלאה, בה שמר השם יתברך על צאן מרעיתו מפני העלילה השפלה, תיקן הרב תקנה ששוב לא יכניסו לבית הכנסת יין כלל.

ועוד זמן רב סיפרו יהודי ירושלים, איש לר־עהו, הורים לילדיהם כיצד בא רבי יהודה החסיד אל השמש הזקן בחלום, כדי להציל את היהודים מהעלילה שיכלה להמיט עליהם אסון.

ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך.

ארז"ל שלשה דברים מרחיבין דעתו של אדם. בית נאה, אשה נאה, כלים נאים, ר"ת "בא"ך", ופרשו המפרשים, בית נאה. זה גוף האדם שיהיה נאה ונקי בלי שום פגם, אשה נאה, היא הנשמה שלא תחטא, כלים נאים, הם האברים שבגופו שלא יפגמו, וזהו שכתוב ברוך אתה בבאך. הנשמה שלך תשמור אותה מכל חטא, וזהו באך, ואם שמרת עצמך מכל חטא ופגם. אז כרוך אתה בצאתך, מעולם הזה. ליחנות מזיו השכינה אצל הצדיקים ואבותינו הקדושים (מפרשים):

וַאֲפִלּוּ מִי שֶׁהוּא עַם הָאָרֶץ וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה שֶּׁמּוֹצִיא מִפִּיו, עַל כָּל פָּנִים יֹאמַר הַסְּלִיחוֹת אוֹת בְּאוֹת תֵּבָה בְּתֵבָה, בְּקוֹל בֵּכִי, קוֹל תְּחִנָּה, כְּיָדְעוֹ הַכַּוָּנָה שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ ה' צְבָאוֹת עַל אֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ וַחֲרָדָה יִלְבַּשׁ, וְאִם כֹּה יֵעָשֶׂה, יִבְטַח בַּשֵּׁם אֱלֹקָיו, כִּי אֵל חַנּוּן וְרַחוּם הוּא, וּמַרְבֶּה לִסְלֹחַ וְלֹא יַחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת וְאֵינוֹ בָּא בְּטִרוּנְיָא עִם בְּרִיּוֹתָיו רַק שֶׁיֵּעָשֶׂה אֲשֶׁר בְּכֹחוֹ לַעֲשׂוֹת. וּמוֹדֶה וְעוֹזֵב יְרֻחָם:

פלא יועץ

לרפואת הנפש והגוף לגבריאל נפתלי בן אביטל הי"ז

לרפואת יצחק בן פורטונה מזל הי"ז | לרפואת יהודית בת אילנה | לרפואת שרה בת טורן הי"ז

כָּל הָעוֹנֶה אָמֵן יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא בְּכָל כֹּחוֹ (פֵּרוּשׁ בְּכָל כַּוָּנָתוֹ וּבִתְנוּעַת אֵיבָרָיו הַפְּנִימִיּוֹת) אֲפִלּוּ הָיָה בּוֹ שֶׁמֶץ מִינוּת מוֹחֲלִין לוֹ (שבת קיט:). כָּל הַשּׁוֹמֵר שַׁבָּת כְּהִלְכָתוֹ אֲפִלּוּ עָבַד עֲבוֹדָה זָרָה כְּדוֹר אֱנוֹשׁ מוֹחֲלִין לוֹ (שבת קיח:). כָּל הַמַּעֲבִיר עַל מִדּוֹתָיו מָעֲבִירִין לוֹ עַל כָּל פְּשָׁעָיו (יומא כג.). כָּל הַשּׁוֹמֵעַ אַגָּדָה מִפִּי הַדּוֹרֵשׁ וְעוֹנֶה אָמֵן יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְכַפְּרִין לוֹ עֲווֹנוֹתָיו (שו"ט משלי פ"י). כָּל הָאוֹמֵר שִׁירַת הַיָּם בְּשִׂמְחָה וּבְעַצְמוֹ שִׁעֵר כְּאִלּוּ הוּא נִצּוֹל וּפַרְעֹה וְחֵילוֹ נִטְבְּעוּ וְאוֹמֵר שִׁירָה מְכַפְּרִין לוֹ עֲווֹנוֹתָיו (מ"ב סימן נא ס"ק יז). כָּל מִי שֶׁבּוֹכֶה וּמִתְאַבֵּל עַל אָדָם כָּשֵׁר מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲווֹנוֹתָיו (שבת קה.). כָּל הַמִּתְפַּלֵּל בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְאוֹמֵר וַיְכֻלּוּ שְׁנֵי מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת אוֹמְרִים לוֹ וְסָר עֲווֹנְךָ וְחַטָּאתְךָ תְּכֻפַּר (שבת קיט:). יִסּוּרִין מְמָרְקִין עֲווֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם וְאִם קִבְּלָם מֵאַהֲבָה יִרְאֶה זֶרַע יַאֲרִיךְ יָמִים וְחֵפֶץ ה' בְּיָדוֹ יַצְלִיחַ (ברכות ה.). כָּל הָעוֹסֵק בְּסֵדֶר קָרְבָּנוֹת כְּאִלּוּ הִקְרִיבָם וּמוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲווֹנוֹתָיו (תענית כז:). כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ עֲווֹנוֹתָיו מִתְכַּפְּרִין (ברכות ה. ע"ש), וְרַבּוּ מַעֲלוֹתָיו כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בְּפֶרֶק קִנְיַן תּוֹרָה (אבות פ"ו). כָּל הַמִּתְעַטֵּף בְּצִיצִית וּמַנִּיחַ תְּפִלִּין וְקוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע וּמִתְפַּלֵּל מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲווֹנוֹתָיו (טור או"ח סי' לז בשם השימושא רבא). כָּל הַמִּצְטַעֵר וּבוֹכֶה בְּיוֹם־הַכִּפּוּרִים כְּשֶׁקּוֹרִין פָּרָשַׁת "אַחֲרֵי מוֹת" עַל אִבּוּדֵיהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא, קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַכְרֵז עָלָיו 'וְסָר עֲווֹנְךָ' (זהר ויקרא דף נז.). כָּל מִי שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ נֵס וְאוֹמֵר שִׁירָה בְּיָדוּעַ שֶׁנִּמְחֲלוּ לוֹ עֲווֹנוֹתָיו (שוחר טוב תהלים פרק יח):

פלא יועץ

לע"נ גד בן ציפורה ז"ל (גלמוד)

אחים יקרים . אנחנו חברי קהילת קודש "פנים מאירות ".קהילה ספרדית חמה בנוסח ירושלמי

בשכונת חומת שמואל (הר חומה) בירושלים. בס"ד זיכנו הקב"ה לבנות בית כנסת ברחוב

סול ליפצין בשכונה.

מחפשים נדיב לב לבניין בית הכנסת. בית הכנסת יקרא על שם הנדיב או על שם מי שהוא חפץ.

לפרטים רב בית הכנסת הרב שי בר אשר 0506229343

הודעה חשובה: בכל יום מתקיים מניין ותיקין בביה"כ "אהבת חייס" ע"ש חכם מנחם מנשה זיע"א

לרפואה והצלחה: שלמה בן רבקה, הרב יצחק אהרן בן פרחה, שלמה בן הלה, מולוק מרים בת מזל, דוולת רחל בת מולוק מרים, איתן בן בלוריה, מאיר בן רחל, ציון בן מזל, חבו חוה בת נזימה, ליאת מרגלית בת מרים

לע"נ: ר' אבינועם שבתי בן משה, אליהו בן שרה, דינה בת יוכבד, שרה בת רחל, שמואל בן שרה, שמעון בן דוולת, ישראל בן נעמי, מרים בת מיכל, ר' בבאו בנימין בן אברהם כלתיאן, אברהם בן נעמי, יונה כינה בת נעמה, אירן בת אוטר, דוד בן רחל, שלמה בן שלמה, אהובה בת הרימה, שמואל בן שלמה

לרפואת יגאל רבי בן מלכה הי"ו לרפואת שמחה בת שרה הי"ו לרפואת תמר אליס בת קרן הי"ו

העלון יוצא ע"י הקרן "ותומביה מאושר" העורך צבי ד. הי"ו נייד: 050-6875601

לרפואת מאיר בן רחמה | לרפואת דוד בן מזל הי"ו | לרפואת מיכה בן מסעודה

לרפואת הילד יואל בן אביבה | לרפואת משה בן זוהרה הי"ו | לרפואת רפאל בן כזלה הי"ו

לרפואת זכריה בן מזל הי"ו | לרפואת טורן בת גורג'יה | לרפואת שולמית בת יהודית

בס"ד

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בביתך

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

פרשת כי תבא

כ"א אלול תשע"ח

גליון 422

לפי אופק ירושלים

זמני הדלקת הנרות זמוצ"ש

הדה"נ	6:29
מוצש"ק	7:42
ר"ת	8:21

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א'	8:39
סוזק"ש ב'	9:24
סוז"ת א'	9:59
סוז"ת ב'	10:29

טיב הפרשה

לעולם הוי קבל וקיים

וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה' א-לֹהֶיךָ אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה וַיָּגָר שָׁם בִּמְתֵי מְעָט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וָרָב: וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיְעַנּוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה: וַנִּצְעַק אֶל ה' א-לֹקֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע ה' אֶת קֹלֵנוּ וַיַּרְא אֶת עָנְיֵנוּ וְאֶת עֲמָלֵנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ: וַיּוֹצִאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבְמֹרָא גָּדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמֹפְתִים: (דברים כו, ה-ח)

בפרשתינו שנינו מצות ביכורים, מצוה זו אינה נוהגת בזמן הזה, אך את התכלית המכוון מזו המצוה שייך גם כן בזמנינו אנו. דהנה, כשעוברים בראיה שיטחית על פרשת הביכורים, נראים לנו שיש בה דברים שהינם בגדר חק בלי טעם, יכולים אנו להבין את עצם הדבר שעל האדם להקדיש את תאנתו הראשונה להקב"ה, ובכך מגלה הוא את אמונתו כי הקב"ה הוא זה שהצליח דרכו להחיות את נפשו, הקב"ה סיבב בסיבותיו שיהיה לו שדה, ונתן לו את הכוחות לעבוד את האדמה לחרוש ולזרוע, והוא זה המצמיח את תנובת השדה אחר שעשה האדם את מלאכתו, וכדי להוקיר לו על כך מן הראוי שיעלה ירושלימה ולהביא את ראשית פריו להקב"ה, וכפי שרש"י מביא שענין הבאת הביכורים הוא כדי לומר 'שאינך כפוי טובה', אך מלבד אלו הדברים נצטווינו גם כן להזכיר חסדי המקום שעשה עם אבותינו מאז ומעולם, איך שהציל את זקינינו יעקב ממזימותיו של לבן הארמי, ואיך שאחר שנשתעבדו אבותינו במצרים שידד אז הקב"ה את המערכות לטובתם, ובכך הוציאם בחוזק יד ובאותות ובמופתים, ובהבטה ראשונה נראה כי ההודאה על אלו הדברים אינם מענין הנעשה, הן אמת כי מחובת האדם לזכור באלו הנפלאות בכל יום, ולהכיר בכך בטובתו של מקום, אך מה ענינו דוקא בזו השעה בו הוא מודה על החסדים הפרטיים.

כדי להבין את הקשר בין הדברים נקדים תחילה לבאר כוחה של הענוה אשר בזכותה זוכה האדם לראת הצלחה בכל אשר יפנה, הנה ידוע הוא שכשהשכינה שורה על האדם זוכה הוא לראות הצלחה בכל מעשי ידיו, וכמו שהעידה התורה על יוסף הצדיק (בראשית לט, ב) 'ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח', וכדי שיזכה האדם להמשיך עליו השראת השכינה מוטל עליו להכיר באפסיותו ולהחזיק במידת הענוה, כי הא בהא תליא, כמו שאמרו חז"ל (סוטה ה.) 'אמר ר' יוסף: לעולם ילמד אדם מדעת קונו, שהרי הקדוש ברוך הוא הניח כל הרים וגבעות והשרה שכינתו על הר סיני, (והניח כל אילנות טובות והשרה שכינתו בסנה). עכ"ל הגמ'. ומאידך אמרו חז"ל (שם) אמר רב חסדא, ואיתימא מר עוקבא: כל אדם שיש בו גסות הרוח - אמר הקדוש ברוך הוא: אין אני והוא יכולין לדור בעולם, הרי שהמודד להשראת השכינה היא מידת הענוה. ובמקום אחר (עירובין נד.) מצינו דברים מפורשים שהענוה ממשיכה השראת השכינה ובעטיה נמשכו כל ההצלחות, והא לך משם דרשתו של רבה בריה דרב יוסף: מאי דכתיב (במדבר כא, יח - כ) וממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות ומבמות הגיא. - אם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו - תורה ניתנה לו במתנה, וכיון שניתנה לו במתנה - נחלו אל, שנאמר וממתנה נחליאל. וכיון שנחלו אל - עולה לגדולה, שנאמר ומנחליאל במות. ואם מגיס לבו - הקדוש ברוך הוא משפילו, שנאמר ומבמות הגיא. ואם חוזר בו - הקדוש ברוך הוא מגביהו, שנאמר כל גיא ינשא. עכ"ל הגמ' שם, ועיין שם בהמשך גם את מאמרו של רב הונא בנידון. עכ"פ רואים אנו מכאן, שהענוה מביאה לידי השראת השכינה, והשראת השכינה היא המביאה לידי הצלחה וחסדים נגלים.

לאור זאת אפשר לומר, כי רצתה התורה שבזו השעה שמביא האדם את ביכוריו, ואז הרי מכיר הוא בטובתו של הקב"ה שהצליח את דרכו, אז מן הראוי שיתקן לעצמו כלי אשר על ידה תהיה קיום תמידי לאותה הצלחה אשר עליה הוא מודה לעת עתה לבוראו, וגם תהיה זו סיבה להפרותה ולהרבותה בעתיד, ועל כן מהראוי שבזו השעה יעורר עצמו לענוה, מאחר שכאמור היא הצינור להשפעותיו וחסדיו של הקב"ה, ועל כן צוותה התורה שבזו השעה יזכיר את מעשיהם של לבן ופרעה, כי לבן ביקש לעקור את הכל, ואלמלא הקב"ה שעזרו ליעקב לא היה נשאר מיעקב שריד ופליט, וכשיזכור האדם בדבר יכיר באפסיותו, שהרי מזה יבין שעצם קיומו עלי אדמות היה מוטל בסכנה גדולה, ורק מחסדי הקב"ה זכה בכך, וכמו כן היו אבותיו אח"כ עבדים במצרים, ולולא ששידד הקב"ה את המערכות היה גם הוא עבד בזוי ושפל, ומתוך אלו הדברים יבוא לידי הכרה שכלל לא שייך מציאות לומר כוחי ועוצם ידי עשה לי החיל הזה, וכל קיומו ומצבו העכשוי הכל הוא מחסדי השי"ת, וזה הדבר יביאו לידי הכנעה וענוה, ובעקבותיהן יזכה להשראת השכינה ולהצלחה בכל אשר יפנה בבית ובשדה.

והנה איתא בגמרא (בבא קמא צב.) אמר ליה רבא לרבה בר מרי, מנא הא מילתא דאמרי אינשי: בתר עניא אזלא עניותא? אמר ליה, דתנן: עשירים מביאין בכורים בקלתות של זהב ושל כסף, ועניים - בסלי נצרים של ערבה קלופה, הסלים והבכורים נותנים לכהנים. ופשוטו של הגמרא היא, ששאל רבא לרבה בר מרי מהו המקור לזה שאומרים שהעניות חוזרת אחר העני, כי אצל פתחו של העני משכימים עוד ועוד סיבות לעניותו, והשיבו רבה בר מרי מזה שלמדו שהעשירים היו מביאים את ביכוריהם בסלי כסף וזהב, וכמובן שלא כיוונו לתת את הסלים להכהנים, ולא הביאו אותן כי אם לכבד את מצוות הביכורים, ועל כן החזירו להם את סליהם, אבל העני הביא את ביכוריו בסל פשוט הנעשה מנצרים של ערבה ולא היתה בה חשיבות ולא חשו להחזירו, ולכן לשנה הבאה הוצרך שוב לקנות סל לצורך ביכוריו, זהו פשוטו.

אך לאור האמור לעיל אפשר לומר כי לכך לא החזירו להעניים את סליהם, כי מאחר שבבואו לקיים מצוה זו הוצרך להזכיר בפיו את החסדים שעשה הקב"ה עם אבותינו, ומתעורר על ידם לענוה ולהכנעה, על כן מרחיב הוא בכך את צנור ההשפעה, ועל כן נוטלים מן העניים את סלי הנצרים שלהם, לאות ולרמז שלשנה הבאה שוב לא יצטרכו לסלים כעין אלו, כי יתרבה הונם ותהיה ביכולתם להביא ביכורים כהעשירים שבעם בסלי כסף וזהב. ולפי"ז נפרש 'בתר עניא' - אחר שָׁעָנִי העני כל כך שאפילו סלו לא החזירו לו, 'אזלא עניותא' - יסתלק ממנו העניות, וזה גופא הטעם שלא חששו לנוטלה.

טיב המערכת

מרבה מחילה לחטאים

מיד אחרי שבת יעמדו כל ישראל לאמירת סליחות, יש שיקפידו על 'במוצאי מנוחה', ויש שדווקא יקפידו על 'שחר קמתי', אבל כולם יקראו בקול גדול 'סלח לנו אבינו כי חטאנו, מחל לנו מלכנו כי פשענו', ואתה עומד ושואל את עצמך, הרי גם בשנה שעברה עמדתי כאן באותו זמן וקראתי בכל לבי את אותם מילים בדיוק, ובאמת התכוונתי אז למה שאמרתי, וגם היום אני מתכוון לכל מילה, ואני באמת רוצה לשוב בתשובה שלמה ולעזוב את דרך הרע ולשוב לדרך הישר והטוב, אבל אולי אין זה אמת? אולי אני משקר את עצמי? ואני הרי יודע בדיוק איזו שנה עברה עלי, אז אולי אני לא באמת מתכוון לחזור בתשובה, אלא רק קורא את הטקסטים בהתרגשות?!

באמת, למרות שהטענה הזו נראית נכונה, למעשה אינה נכונה כלל, בואו ניקח דוגמא מעקרות הבית אשר טורחות מאוד בכל שנה שהתקרב חג הפסח ומנקות את הבית מכל חשש אבק.. וכל זאת למרות שהן יודעות לנכון כי בשנה הבאה יצטרכו שוב לנקות ולמרק את הבית מכל גרגר אבק, שמא תוכל עקרת הבית להפסיק לנקות כי ממילא הבית מתמלא שוב באבק? ודאי שלא, שהרי אם יפסיקו לנקות, יצטבר אבק רב כ"כ עד שספק אם יוכלו אי פעם לנקותו.

גם אנחנו כן, בכל שנה עם התקרב ימי הדין אנו מנקים וממרקים את נשמתינו מכל הזוהמא שדבקה בנו במהלך השנה, שהרי אם ח"ו לא היינו שבים לפחות פעם בשנה, היו מצטברים עוונותינו עד למעלה ראש, עד שאיננו יודעים כיצד ניתן היה לנקותם, אבל עכשיו שאנו מתחרטים בכל ליבנו, עלינו להאמין שהקב"ה מולח וסולח לעוונותינו בכל שנה ושנה, שהרי מי שאינו מאמין בכך הוא מברך בכל יום ברכות לבטלה, באמרו 'חנון המרבה לסלוח', ומלבד האמונה שאנו מאמינים בקב"ה עלינו להאמין גם בעצמנו, ולומר לעצמנו 'אני טוב, אני רוצה טוב, ואני באמת שב בתשובה ואיני רוצה לחטוא עוד מעתה ועד עולם' ובאמונה זו ניגש לזעוק 'השיבנו ד' אליך ונשובה'.

(עפ"י טיב המועדים-ימי הסליחות)

טיב ההודעות

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א בספר פיוחד וישיר

לשיחות בלשון הקודש: 073-2951320

לשיחות באידיש: 073-2951321

זמני קבלת קהל בבית מורנו ורבנו שליט"א

אך ורק בתא קולי שמספרו

052-7168366

יו"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

טיב הלכה

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

אמירת הסליחות

א. נוהגים לקום באשמורת לומר סליחות ותחנונים מיום א' של השבוע שחל בו ראש השנה (שו"ע סי' תקפ"א ס"א).

ב. מה שנוהגים לקום באשמורת הוא ע"פ מה שאמרו במדרש שהקב"ה שט בלילה בי"ח עולמות, ובג' שעות אחרונות הוא שט בעולם הזה, והרי הוא קרוב לנו בכל קראנו אליו באותו זמן (לבוש שם).

ג. ועכשיו מתאחרין על הרוב עד התחלת עמוד השחר, ומכל מקום ביום ראשון משכימים יותר קצת, כדי שיוכלו לומר בסליחות הפזמון שאומרים בו 'בזעקתם בעוד לילי', וכן 'רצה עתירתם בעמדם בלילות' (מט"א שם ס"א).

ד. אם מתחילין קודם עלות השחר, אפילו כשאומרים הפזמון כבר הוא יום, מותר, כיון דעכ"פ זעקו והעתירו בעוד לילה, משא"כ אם לא התחילו עד שהאיר היום נראה כשקר (אלף למטה סקכ"ג).

ה. אם נתאחר לומר הסליחות עד לאחר שהאיר היום, אעפ"כ לא יבטל מאמירת הסליחות, לפי שהימים אלו הם ימי רצון, ואף לאחר עמוד השחר הוא עת רצון (אלף המגן סקכ"ד).

ו. יש נוהגים לומר הסליחות בחצות הלילה, שמאז הוא כבר עת רצון, וכדאיתא בזוה"ק לענין תיקון חצות, ויש סמך להנוהגין לומר סליחות אחר חצות ונופלין על פניהם, דאחר חצות חוט של חסד נמשך, וזה אפשר לפרש מ"ש שהוא קרוב ליום, דכי היכי דאחר חצות היום מיקרי נטו צללי ערב, ה"נ אחר חצות לילה מיקרי קרוב ליום (תהלה לדוד סי' קל"א ס"ב).

ז. נהגו להחמיר שלא לומר שום פסוקים קודם ברכת התורה, אע"פ שהוא אומרם דרך תחנונים, ולכן גם בימי הסליחות יש לומר ברכת התורה קודם הסליחות (מ"ב סי' ס"ו סקכ"ו).

ח. ברכת על נטילת ידים יברך בביתו מיד בקומו משנתו, ולא יברך שוב אחר כך בבית הכנסת, או שלא יברך בביתו ואחר הסליחות יעשה צרכיו או יטיל מים וישפשף, ואח"כ יברך על נטילת ידים ואשר יצר (מ"ב סי' ו' סקי"א).

ט. כשגמר הסליחות והאיר היום, צריך ליטול ידיו שנית, ויערה עליהם גם כן שלוש פעמים כמו כל נטילת ידים שחרית, אבל לא יברך על נטילה זו ברכת על נטילת ידים (מט"א שם ס"ב).

י. כשעוסק בתורה ובתפלה והגיע זמן עה"ש יש מקום להקל שא"צ ליטול אז ידיו אם כבר נטל ידיו כשקם משנתו, ומכל מקום קודם התפילה צריך ליטול ידיו, וראוי להחמיר ליטול עכ"פ לפני הנץ החמה (דע"ת סי' ד' סס"ק), וכמו כן מותר ללכת אז יותר מארבע אמות, ואף אין צריך לדקדק שלא לגעת בעינים ובמלבושים (כה"ח סי' ד' סקס"ה, הל"ש פ"א ס"ק).

יא. שאר ברכות השחר יכול לברך אף קודם שיעלה עמוד השחר, חוץ מברכת הנותן לשכוי בינה שיש לברך אותה לכתחילה לאחר עה"ש, וכן ברכת אלוקי נשמה יאמר אותה בלי הזכרת השם וכן ברכת המעביר שינה יאמר בלי חתימה, ואח"כ כשיאיר היום יברך אותם בהזכרת שם ומלכות כראוי (שו"ע סי' ס"ו וס"ב ובה"ל שם ע"ש). וי"א דברכת אלוקי נשמה זמנה מחצות הלילה (כה"ח סי' ס"ו סקס"ט סי' ס"ז סקכ"ט).

יב. בחורים שאינם מתעטפים בטלית גדול ומברכים בכל יום על הטלית קטן שלהם, ידקדקו בימי הסליחות מיד כשיאיר היום למשמש בטליתם ולברך (מנחי"ש ח"ב ס"ד).

יג. סליחות ותחנונים צריך לאומרם בנחת ובמתון ובכוונה, ואסור להזכיר י"ג מדות שלא בכוונה (ברכ"י סקי"ח).

יד. מה שנהגו קצת לומר עננו אבינו וכו' עשה למען שמך וכו' במהירות גדול, יש לבטל מנהגם (שם סקי"ח).

טו. אומרים שלש פעמים וידוי בסליחות (שו"ע סי' תר"ב). וי"א דאין לומר הוידוי רק פעם אחת, מפני שהכופל נראה ככלב ששב על קיאו (שער הכוונות, וכ"כ במעשה רב להגר"א אות ר"ב).

טז. עיקר הוידוי הוא מן 'אבל אנחנו ואבותינו חטאנו' עד 'תעתענו', ואין לדבר בשעת הוידוי, ומכל מקום פוסק לאמירת קדושה ומודים אפילו באמצע אשמנו (מט"א סי' תר"ז סי"א).

יז. אין לדבר בין הסליחות לנפילת אפים, כי נפילת אפים הוא גמר התיקון של התפילה וצריך להיות תיכף אחר התפילה, ומכל מקום אף אם עבר ודיבר צריך ליפול על פניו. ודוקא לדבר רשות אסור להפסיק, אבל מותר לענות איש"ר וכן אמן של שאר ברכות (אלף המגן שם סקל"ח).

יח. כשיש חתן בבית הכנסת אין אומרים נפילת אפים שבסוף סדר הסליחות, אבל כשיש בעל ברית בביהכ"נ אומרים נפילת אפים, ודוקא כשהתחילו לומר סליחות קודם עלות השחר, אבל אם התחילו לאחר עלות השחר אין אומרים, וכן מקצרים אז הסליחות ומסיימים כי לה' אלוקינו הרחמים והסליחות (מל"ח סי' י"א סכ"ד, הליכות שלמה ס"ח).

יט. כתב בספר חסידים וז"ל: ושמע החכם שהיה סביביו אומרים הקרובץ [הפיוט] במשך [במחיצות] והפסוקים היו ממהרים, אמר להם החכם: הפסוקים הם יסוד הקרובץ שמהם נתייסדו, כשם שאתם מגגים את הקרובץ במשך, כך תעשו להפסוקים, שלא יהיו הפיוטים עיקר ואשר ברוה"ק טפל וכו' עכ"ל, והעתיקו דבריו המג"א ומחצה"ש (סי' ס"ח), וכ' שם דלפי זה הוא הדין בפסוקים שקודם הסליחות גם כן יש לאמרם בנחת, דלא כמנהג העולם שממהרים באמירתם.

כ. יש מקומות שנוהגים שהמתפלל סליחות מתפלל כל היום, וי"א דגם ערבית שלפניו, וכתב המג"א דמטעם זה הוא קודם לאבל ולמוהל וליארצייט, והא"ר מפקפק בזה עיי"ש (שו"ע שם ס"א וב"ב שם). ובערוה"ש (שם ס"ו) כתב דאצלינו אין המנהג כן, ובדרך כלל יזהרו מאד שלא לבא לידי מחלוקת בעניינים אלו, וכל אשר יראת אלוקים בקרבו יבטל דעתו, אף שנראה לו שעושים שלא כהוגן, כדי שלא לבא לידי מחלוקת, וע"פ הרוב השטן מרקד בעניינים כאלו כידוע, ולכן המשתדל א"ע למנוע מחלוקת שכרו גדול מאד.

טיב התחזקות

מי האיש החפץ חיים

הלבבות הומים הרגשות סוערים, שנה שלימה באה אל קיצה, גם חודש אלול מלקטת כבר את ימיה האחרונים אל תוך חיקה, כמעט כמעט ופנה השנה הנוכחית יחד עם כל מה שעשינו במהלכה או שרק חפצנו לעשות, רצונות ומחשבות טובות, התגברויות והתחזקויות, מצוות ומעשים טובים, אך יחד עם זאת, וקצת קשה לחשוב על כך, גם מעשים מסוג אחר נמצאים בצקלונה של השנה החולפת, דברים שמוטב היו אם לא באו לעולם, ואנה אנו באים.

"זוחלים ורועדים מיום בואך", אין לנו הגדרה נכונה יותר בכדי לבטא את תחושות ורחשי ליבנו בימים אלו טרם ביאת יום הדין העומד לפתחנו, שבוע אחד בלבד מהיום וכולנו עוברים לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה ונסקרים לפניו בסקירה אחת, מי יכול לומר זיכיתנו ליבי ואין לי ממה לחשוש, הן רק מהעבירות הזכורים לנו די בהם כדי להטות את הכף, ומי כבר מדבר מכל מלאכי החבלה והמקטרגים שכל תפקידם ומלאכתם הוא לקטרג ולמצוא חטאים עוונות ופשעים על ראשי בני ישראל, "איככה אפצה פה ואין אשא עין, בי אין מעש ובידי זכות אין" (סליחות לערב ראש השנה).

מדה כנגד מדה

מעשה היה באחד מישראל שלא נמנה היה בין הצדיקים שבדור, אך גם לא חלילה להיפך, איש פשוט, ברם, מנהג טוב קבע הלה לעצמו, שאינו מדבר דברי חולין כל עוד מעוטף הוא בטליתו, יעבור עליו מה אך הוא ממנהגו לא יזוז, כך חלפו להם ימיו ושנותיו עד שהגיעה שעתו והלך לעולמו כדרך כל האדם, בהלווייתו השתתף אחד מן הצדיקים המפורסמים שהיה באותה תקופה, הוא ליווה את המטה כברת דרך ארוכה עד לאחר סתימת הגולל, משאך סב על עקביו לשוב אל מעונו נראה לפתע בת שחוק על פני צורת קדשו, הדבר היה מאד תמוה שהלא נמצאים עתה במעמד מצער של לווית המת ומה לחוכא בבית הקברות.

מששב אל ביתו פנה הצדיק אל מקורביו ואמר להם, הן וודאי ראיתם את החיוך שעלה על פני עם שובנו ממסע הלוויה, וודאי תהיתם לפשר שחוק זה, בואו ואסביר לכם, משפרחה נשמתו של איש זה והגיעה לעולמות העליונים נלקחה מיד לעמוד לפני בית דין של מעלה בכדי להוציא את דינו מה ייעשה בו ולשקול את מצוותיו כנגד עוונותיו וכך יפסקו עד כמה צריך למרק את נשמתו עד שיזכה לראות שערי גן עדן.

מיודענו שהגיע מעוטף בטלית שעטפוהו אנשי החברא קדישא לא אבה לענות על שאלות בית הדין לפשר מעשים שונים שעשה במשך ימי חייו, שהרי אחת היא לו שאינו מדבר דברים שאינם של תפילה כל עוד טליתו מעוטפת עליו. בבית הדין נעשה רעש גדול והתעורר משא ומתן בין הדיינים כיצד צריך לנהוג עמו, מצד אחד הרי יש בידו כל מיני דברים שאינם מהוגנים ויש לו לישא את עונש עבורם, אולם מאידך גיסא אי אפשר לקבל ממנו הודאה מפיו שהרי אינו מדבר עם הטלית.

לאחר זמן יצא הפסק כי הצדק עם אותו אדם שאינו חפץ לדבר, שהרי בעולמות העליונים נוהגים במדה כנגד מדה, וכפי שנוהג האדם למטה בתחתונים כך מתנהגים עמו בעליונים, ואם למטה לא דיבר עם הטלית אף למעלה אינו צריך להימנע ממנהג טוב זה, ומיד נפתחו לפניו לרווחה שערי גן עדן ונפטר מדינה של גיהינום. כאן פנה הצדיק אל אנשי שלומו ואמר: כעת מבינים אתם את פשר השחוק שעלתה על פני?!

נצור לשונך מרע

הנה בהתקרב עלינו ימי הדין הנוראים הרי שחיל ורעדה יאחזנו, הן אם אותם מלאכי חבלה ומקטרגים יפתחו את פיהם לגלות את כל מעשינו במשך השנה כולה, בושה וכלימה תכסה את פנינו, כיצד נישא את פנינו לפני מלך מלכי המלכים אשר חטאנו והעווינו לפניו, וכיצד ישפיעו אלו הקטרוגים על הפסק דין, אכן 'אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי'.

אך כאן עומד האדם למבחן, כי אם תמיד הוא בולם את פיו מדיבורי לשון הרע ורכילות, ואפילו כשבא לפניו נסיון עצום בכל זאת אינו מתפתה ואין הוא נותן דרור לחרצובות לשונו לדבר על שום בר ישראל, יהיה מה שיהיה, הרי שאף כאשר עולה עניינו על שולחן המלך ובאים מלאכי החבלה והמקטרגים לאכול עליו קורצא, לדבר בו סרה ולגלות על כל מעשיו הלא טובים שעבר במשך השנה, כשברצונם על ידי קטרוגים אלו להטות את גזר דינו לרעה, אך היות והוא בולם את פיו שלא לדבר לשון הרע, הרי שמידה כנגד מידה סותם הקב"ה את פי המקטרגים ונעשים פיותיהם כאילמים וכאבנים דוממות עד שאינם יכולים להוציא דבר מפיהם ומתוך כך ניצל מידם ויוצא גזר דינו לטובה ולברכה (ע"פ שמירת הלשון ח"א שער הזכירה פ"ב).

מכדיעו לכף זכות

"אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו" (אבות ב, ד), פירש מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע את משנה זו (ראה בעש"ט על התורה - קדושים), וביאר כי כאשר רוצים לדון את האדם על חומר מעשיו הרעים, מזמנים לפניו מקרה של חברו שחטא אף הוא בחטא הדומה לזה וכפי ששופט את מעשה חברו כן שופטים את דינו הוא, ואם דן את חברו לחובה נמצא שבמו ידיו גזר על עצמו דין חטא ופשע, אך אם מוצא עליו לימוד זכות הרי שגם את עצמו דן לכף זכות והוציא את גזר דינו לטוב.

זהו אם כן הביאור 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו', דהיינו אל תדון את דין חברך לחובה שהלא אתה מביא את עצמך למקומו וכפי שפסקת עם השני כן יהיה עמך, לא תוכל להימלט מגזר דין זה שהלא אתה במו פיך גזרת כן, ולכן היה תמיד מקיים את המשנה (אבות ד, ו) 'והוי דן את כל האדם לכף זכות", כי בכך אתה מכריע את עצמך לכף זכות וכמאמר הגמרא (שבת קכז:) "הדן חבירו לכף זכות דנין אותו לזכות".

העולה מכל האמור שעל ידי שניזהר ביותר שלא לדבר סרה בשום אדם מישראל, וכמו כן כאשר בא לידינו איזה מקרה שדומה לנו כי השני לא נהג כהוגן מיד נמצא עליו איזה לימוד זכות, בכך נזכה כי ייצא משפטינו לטוב לכל הימים, ונזכה לשוב בתשובה שלימה, למחילה סליחה וכפרה, ולהיכתב ולהיחתם בספרן של צדיקים לאלתר לחיים טובים ולשלום.

טיב המעשיות

שבת סליחות

"לְךָ ד' הַצְּדָקָה וְלָנוּ בֹשֶׁת הַפָּנִים"

(דניאל ט ז, פתיחת הסליחות)

בספר פרדס יוסף (פרשת אמור) מבואר הטעם שפותחים אנו את תפילת הסליחות בזה הפסוק "לך ה' הצדקה וגו'".

דהנה לכאורה יש להבין, לפי המשך התפילה: "לא בחסד ולא במעשים באנו לפניך וכו'", לומר שאין בידינו שום זכות והצטדקות לבוא עמהם בדין. - אם כן מה 'בושת פנים' יש בבקשת הצדקה, הלא מי שאין לו כלום משל עצמו מוכרח ועומד הוא לבקש כעני בפתח. ושפיר קא אמר "כדלים וכרשים דפקנו דלתיך", אחר שאין בידינו ולא כלום. ועיקר 'בושת הפנים' מתאים יותר למי שיש בידו, ואף על פי כן מחזר על הפתחים, שהוא צריך להתבייש כשבא לבקש נדבה בשעה שכיסו מלא מעות וזהובים, אבל זה העני והרש הלא מוכרח ועומד הוא בדבר, וההכרח לא יגונה.

ברם, גם כאשר הכיס ריק ואין בו, עדיין לא תמיד יוצדק לבקש ולחזר על הפתחים, שכן באם איש בריא וחסון הוא, הרי ביכולתו לצאת למלאכתו ולהרוויח את פרנסתו ביגיע כפיו ביושר, ואינו צריך להפיל את כלכלת נפשו ונפש ביתו על הציבור, שגדול הנהנה מיגיע כפיו.

ורק אם העני זקן וחולה, ואין כוחו במותניו לצאת לעבודה הקשה, ואינו יכול לכלכל ולפרנס את עצמו, בו דייקא תוצדק פשיטת היד, לבקש ולחנן על פתחי נדיבים, שיבואו לעזרתו במצות הצדקה.

ואשר לפי זה, כאשר מתפללים אנו "כדלים וכרשים דפקנו דלתיך" עומדת כנגדנו תשובה מוחצת, מדוע אין בידכם מאומה? הרי יכולים אתם יפה לעשות במלאכתכם, הלא אין אתם כאותו זקן וחולה שאינו יכול לעשות מאומה לעצמו, ומדוע לא סיגלתם לעצמכם במשך השנה החולפת תורה ומעשים טובים לרוב?

על כך שפיר מקדימים אנו מראש, ומודים ואומרים בפה מלא: "לך ד' הצדקה, ולנו בושת הפנים". - אכן על כך יש לנו להתמלא בבושת הפנים, כאשר זו העניות עצמה לא צדקה לנו, ולא יפה לנו לחזר כעני בפתח, שכן יכולים היינו להביא הרבה מצוות וזכויות לרוב. - ואף על פי כן מתחננים אנו בצדקה לפני המלך, ובבושת הפנים ניגשים אנו בימי הסליחות הללו לבקש סליחה מחילה וכפרה, אמן.

•~•~•

במאמר שנשא כ"ק האדמו"ר הרה"ק הרש"ב מלובאויטש זצוק"ל לכבוד ימי הסליחות המבורכים, סיפר בטיב מעשה אחד שהתרחש בארמונו המפואר של הצאר הרוסי, והשתמש בו כמשל נאה על מהות הימים הללו.

פעם הוזמן הקיסר של ארץ פולין לביקור בארמון המלוכה של הצאר הרוסי, לכבודו של האורח רם המעלה ופמלייתו הכינו השפים המומחים 'ארוחה' מיוחדת במינה, מעדנים נפלאים, כראוי לסעודת מלכים.

הדוכס הפולני נהנה מאוד מן הסעודה הדשנה, וביקש לקרוא לפניו את 'שף החצר', לאחר שהודה לו על הארוחה הטעימה, ושיבח בפני הצאר את מעשי ידיו המיוחדים, ביקש אם ניתן אולי לקבל את 'תפריט' הארוחה, כדי שגם השפים שבארמונו בוורשא ילמדו להכין מטעמים משובחים שכאלו. - זהו מנהג נפוץ בין שועי עולם, שהטבחים ועוזריהם מחליפים ביניהם 'תפריטים' טובים, וכך מחדשים הם בכל עת מאכלים מחודשים וטובים.

בעיקר ביקש הקיסר הפולני את התפריט של המנה העיקרית... ממנה נהנה במיוחד, והרעיף עליה שבחים רבים... היה זה 'קישקע ממולא' בכל מיני מעדנים מיוחדים, עשוי וארוג ביד אמן, שופרא דשופרא! - ואכן נענה השף הרוסי לבקשתו, והעניק לו את התפריט המדויק!

ברם, כשחזר הדוכס הפולני לארמונו, והעלו משרתיו על שולחנו את אותה מנה של 'הקישקע הממולא', התלונן הדוכס אנין הנפש שאין לה טעם ואין לה ריח... הוא הדף את צלחתו בכעס רב, וגער בו בשף המומחה על שמגיש לפניו מאכלים גרועים שכאלו, שממש מעלים צחנה!....

גש נא הלום! צעק המלך על ראש הטבחים, תריח בעצמך!

בפיק ברכיים ניגש השף, וכשהריח את המאכל

| המשך בעמוד ד' |

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית

שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

'השבת אבידה'

חזרתי מארץ הקודש לארץ מגוריי ארה"ב. נחתי בשדה התעופה קנדי בניו יורק בשעות הלילה. באמצע הדרך בזמן נסיעתי לביתי קרוב לחצות הלילה, אני מקבל טלפון מאחד ממכרי ר' יודל, בעל חנות ספרים בשכונתי, והוא שואל אותי: ר' ג. י. האם שכחת את הטלית ותפילין שלך בשדה התעופה קנדי?.

אני לא ידעתי מאום, אך מכיוון ששאל, נזכרתי ששמתי את הטו"ת באיזה פינה בשדה התעופה, ואכן איני זוכר שלקחתי אותה משם, ומסתמא יתכן ששכחתי אותה שם. אמר לי ר' יודל שאחד משכונתי לקחה עמו, והוא יביאה לי בבוקר.

הודיתי לו, ושאלתיו הכיצד נכנס הוא לתמונה? ענה לי, שהיות ועל הנרתיק וכן בתוך הסידור היה רק השם שלי בלי מספר הטלפון להתקשר, חיפש אם יש איזשהו מספר, וכיון שבתוך הנרתיק היה לי שקית עם ספר, והשקית הייתה של החנות שלו "עטרת הספרים" והיה רשום עליו פרטי החנות כולל מספר טלפון, התקשר המוצא אל החנות, ור' יודל זיהה מיד שמדובר בי, וכך הגיע אלי.

והוסיף ר' יודל, שהייתה בזו השגחה פרטית מעניינת, מכיון שבדרך כלל הוא לא נמצא בחנות באותה שעה, שכן היה זה הרבה זמן לאחר שעות פעילות החנות, רק בדיוק אז ביקש ממנו איזה סוחר סת"ם שיואיל בטובו לבא עמו אל חנותו בכדי לסדר איזשהו דבר עמו, ובאמת לא רצה לילך עמו לשם, רק אחר שהפציר בו מאוד, עשה לו הטובה, והלך להחנות וסידר עמו הדברים בתוך כמה דקות, ובתוך אותה הדקות צלצל הטלפון, ובתחילה לא רצה לקבל השיחה כלל, הלא רק קפץ לחנות לכמה דקות שלא בשעות הפעילות, אך אחר שהצלצול חזר על עצמו כמה וכמה פעמים, קיבל השיחה, וכך בתודה להקב"ה נמנע ממני עוגמת נפש, וקבלתי את אבידתי.

בעל המעשה: ג.י.

- ■ - ■ - ■ -

הפעונין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
פוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

התפלא מאוד על הריח הרע שנדף ממנו, עד שנאלצו להשליך את כל אותו התבשיל כולו לאשפה!

השף היה מופתע מאוד, מעולם לא קרה לו כזאת, הוא התפלא כיצד קרה הדבר? הלא הוא בעצמו עמד על המשמר שהמאכל האהוב על המלך יתבצע בדיוק כפי הרשום בתפריט!

בהזדמנות הראשונה כשנפגש עם מקבילו השף הרוסי, הציג בפניו את תמיהתו על המאכל שלא הצליח בלשון המעטה...

עשית ככל הכתוב בתפריט? - שאל המומחה.

כן! ברור! ענה הפולני, אני בעצמי השגחתי שהכל יתבצע כשורה במדויק!

אם כן, הרצינו פני הטבח הרוסי, הרי זו חידה סתומה, מדוע כשאני מכין את הקישקע הזו היא יוצאת נהדר, ואילו אצלך היא מסרחת, ונותנת טעם לפגם?

ישבו אפוא שני השפים יחדיו ודנו בתעמולה המוזרה, ולא הצליחו לגלות את פשרה. - אם כן, אמר השף הרוסי, הבה נא נעבור יחדיו על כל התפריט מתחילתו ועד סופו, פעולה אחר פעולה, אולי כך תיפתר התעלומה.

ניחא, הסכים רעהו הפולני, והחל לפרוט את כל מעשה הרקחות והטבחות שבהכנת התבשיל, למן תחילת בחירת הבהמה המשובחת, הוצאת המעיים ופתיחתם, ועד המילוי הנכנס לתוכם במעדן המופלא.

רגע רגע, עצרו עמיתו הרוסי, דומני שדילגת כאן על פעולה חשובה ביותר! - הגד נא, האם שטפתם ורחצתם היטב את הקישקע מבפנים ומבחוץ, הדק היטב!

לא ולא! - ענה הפולישער, זה לא מופיע בתפריט... די לי במלאכה הקשה הכתובה ומופיעה בתפריט, ומה לי כי אוסיף לי עוד עבודה על עבודתי?...

צחק השף הרוסי ואמר, אכן התגלתה כל התעלומה! אם לא תרחץ היטב היטב את הקישקע מבפנים יכול אתה לדחוס שם את המעדנים הטובים והמשובחים ביותר... התבשיל שלך לעולם יסריח וינדוף! - מרוב פשיטות צורך פעולה זו, היא לא מופיעה במפורש בתפריט, כשם שלא מופיע בו הצורך בשחיטת הבהמה...

•~•~•

כיוצא בדבר הוא לענייננו, רעם קולו של הרבי, יכול אדם להתמלא במשך השנה עם הרבה תורה ומעשים טובים, ואפילו למלא את 'כריסו' בש"ס ופוסקים! - אבל באם לא זיכך מקודם את עצמו מבפנים, והכרס והקרביים לא רחץ בתשובה שלמה, הרי הוא כאותו 'שף' הממלא מעדנים יקרים ומשובחים אל תוך מעיים מזוהמות...

על כך ניתנו לנו 'ימי הסליחות' הנעלים הללו! שהינם ימי ביקור וזיכוך, לנקות ולצחצח את הנפש מבפנים, מכל מידה סרוחה שנודפת בה. - ובכך מכין איש ישראל את עצמו לקראת הימים הנוראים הבאים לקראתנו לטובה, המדושנים בשפע עצום של קדושה ויראת שמים, שלאחר הכנת כלים ממורקים ומצוחצחים ימלא את נפשו ונשמתו בתורה ומעשים טובים בקדושה ובטהרה. - ובכך נזכה לשנה טובה ומבורכת, שיהיו פירותיה מבורכים וטובים לשם ולתפארת, אמן.

[מתוך דרשה לכבוד ימי הסליחות, קובץ 500031]

הודעה משמחת

הננו להודיע כי בסייעתא דשמייא יצא לאור

ספר

טיב התחזקות עבודת השי"ת

חלק א'

כמו כן ניתן להשיג את שאר הספרים מסדרת טיב התחזקות

תורה ◆ שמחה ◆ עינים ◆ חסד ◆ כיבוד אב ◆ מקומות הקדושים

ספרים אלו ושאר ספרי רבינו ניתן להשיג בחנויות הספרים

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל הפצו"ב

לע"נ ר' ישראל נתן נסע ב"ר דוד צבי הכהן ז"ל דוד ב"ר משה ז"ל

לע"נ הינדל בת ר' משה ירמיהו ע"ה

לע"נ רבי דוד צבי ב"ר יצחק ז"ל נתרם ע"י בנו מנחם מרדכי הי"ו

לע"נ האשה מרים בת ר' דוד

לע"נ הרב חיים נתן בן ר' יצחק הלוי סגל ז"ל ר' אברהם יצחק בן ר' צבי דוד הכהן ז"ל הינדא ביילא בת ר' דוב הלוי

~ הכל בשקל ~ רח' בר אילן 43 י-ם טל' 052-7619268

Access Credit צ'יינג' טל' 02-6516090

גל-פן

לע"נ שמחה בת רחל יחזקאל בן עמומה

לע"נ ר' יחזקאל ב"ר צבי ז"ל | ולרפואה שלמה ולהצלחת לאה בת אייזל תחי' נתרם ע"י בנם יחיאל יהושע הי"ו

לע"נ ר' דב ב"ר אברהם יעקב ז"ל נפטר ה' אלול

לרפואת בועז בן מירה

גרפציק טל: 02-5002321

רפאלי ביטוחים 02-5377177

קשת הרשת מיתוג יח"צ וקידום מכירות 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

בס"ד

כניסת השבת – 18.36
יציאת השבת – 19.47
רבנו תם (72 דקות זמניות) 20.23 (אופק חדרה)

נא לא לצאת מגיליון מאוחר מהשבת!!!

מתוק מדבש

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א

שנה רביעית – גיליון 174
פרשת כי תבא תשע"ח

זמני השיעורים והתפילות בשבוע הבא:
17.40 – שיעור גמרא (מסכת מכות)
18.10 סוגיות וחידושים בהלכות שבת
18.30 – חידושים נפלאים במוסר
18.42 – מנחה (20 דקות לפני שקיעה)
19.02 – ערבית (בשקיעה וחוזרים על שמע)
ביהכ"נ 'בית יוסף' א. התעשייה גבעת אולגה

יום חמישי ב- 17.40 שיעור פרשת שבוע (שידור חי 03-6171111 שאירה חולרת 073-2951228)
שמת קודש – שיעור בשעה 16.30 מנחה ב- 17.30

ובאת אל הכהן... ואמרת אליו (כו', ג')

רש"י: ואמרת אליו- שאינך כפוי טובה...

בראש השנה וביום הכיפורים אנו מבקשים מהקב"ה שיפתח לנו את כל הדלתות 'שערי אורה, שערי ברכה, שערי פרנסה טובה, שערי רפואה שלימה וכו'...

והקב"ה אומר לנו 'בני ובנותיי אני מוכן לפתוח לכם את כל הדלתות, אבל אני מבקש מכם שתפתחו בשבילי רק דלת אחת... 'דלת' ר"ת דַע לוֹמר תּוֹדה וכן דַע לְהוֹדות תָמיד. שתדעו להכיר לי טובה ולא להיות כפויי טובה ובכלל זה לקיים את מצוותי ולא לעבור על רצוני.

נפתח דלת אחת ונקבל אין סוף דלתות פתוחות.

*****

ולקחת מראשית כל פרי האדמה.. ושמת בטנא (כו', א'-ב')

אדם שאין לו הכרת הטוב מכונה 'כפוי טובה'. מדוע? כיוון שהוא כביכול 'כופה' כלי על הטובה שהוא קיבל וכאילו מסתיר אותה ואומר 'מה בכלל עשית בשבילי'?

לפי זה הסביר הרב טובולסקי שליט"א (הובא ע"י הרב שלמה לוונשטיין שליט"א) בהבאת הביכורים נאמר 'ולקחת מראשית כל פרי האדמה ושמת בטנא' שהיא קערה לא הפוכה ובה רואים היטב את כל הטובה שקיבלת מה' יתברך.

ולכן נאמר 'הגדתי היום' ואומר רש"י 'שאיני כפוי טובה' איני מכסה את הטובה ומסתיר אותה, אלא אני מראה אותה לעיני כולם. *מתוק מדבש!*

*****

וירד מצרימה ויהי שם לגוי גדול... (כו', ה')

הרב שאל את הילדים: 'מי יכול להביא ראיה מפסוק בפרשת 'כי תבא' שסביבה רעה מקלקלת את האדם?'

תלמיד חמוד וחכם קם וענה לרב 'התשובה בפסוק הנ"ל 'וירד מצרימה' ומיד נאמר 'ויהי שם לגוי גדול' כי ברגע שרק נדבקים למצרים ולחברה הרעה נעשים כמוהם ואפילו יותר גרועים מהם. *מתוק מדבש!*

*****

ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' א-לוקיך (כו', יא')

מדוע נאמר ושמחת בכל הטוב?

הסביר נפלא בעל ה'שפע חיים' מצאנז זיע"א:

הקדמה א': מובא בגמרא (ברכות ס', ע"ב) 'כל מה שה' עושה הכל לטובה הוא עושה' רק הבעיה היא שהאדם לא רואה שזה לטובה, כי הוא רואה רק את הרע שבא לידו.

ואולם אילו הוא היה בעל רוח הקודש היה בוודאי רואה שהכל זה טובה גדולה עבורו.

הקדמה ב': מובא בגמרא (בבא בתרא כא', א) כל יהודי שהיה שוהה בבית המקדש ורואה את הכוהנים בעבודתם, היה ליבו מתמלא באהבת תורה וביראת שמים. וכמו כן מובא (סוכה נה', א) שבשמחת בית השואבה היו שואבים רוח הקודש ואף יונה הנביא זכה לנבואה מאותה שמחה.

לפי האמור יוצא כי היהודי שהביא את הביכורים לבית המקדש, קרא את פרשת הביכורים לפני המזבח והודה לה' על חסדיו, בוודאי זכה להגיע לבחינה של 'רוח הקודש' וכעת ברור לו כי כל הצרות שהוא עבר בחייו היו טובה גדולה עבורו וכעת הוא שמח ומודה עליהם.

לכן נאמר 'ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' א-לוקיך' כי כעת הוא מבין שהכל היה לטובה. *מתוק מדבש!*

*****

את ה' האמרת היום להיות לך לא-לוקים... וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה... ולתתך עליון (כו', יז-יט')

כתב השל"ה הקדוש: 'מי הוא זה ואי זה הוא הקורא שלושה פסוקים האלה שלא יתפעל בליבו להתעורר להתדבק בו יתברך אשר חפץ בנו ובחר בנו...

לקרוא ופשוט לקום ולרקוד משמחה!!!

*****

ובנית שם מזבח לה' א-לוקיך מזבח אבנים לא תניף עליהם ברזל (כז' ה')

נפסק להלכה (שו"ע או"ח קפ', ה') 'יש לכסות את הסכינים המונחים על השולחן בשעת ברכת המזון'.

בעל 'הרוקח' הסביר את הטעם לכך (יחי ראובן) ע"פ הפסוק הנ"ל האוסר הנפת ברזל על המזבח. והרי מובא בגמרא (ברכות נה', א') כי בזמן שאין בית המקדש קיים נחשב השולחן כמזבח כפרה לאדם. ולכן לא ראוי שיראו הסכינים עליו בשעת ברכת המזון. *מתוק מדבש!*

*****

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך כי תשמע בקול ה' א-לוקיך (כח', ב')

להבנת הפסוק נקדים מהלך נפלא ששמעתי מהרב יונתן דומב שליט"א: הקדמה א': מדוע מברכים בראש השנה לשמוע קול שופר ולא 'לתקוע בשופר' או 'להריע בשופר' שהרי הציווי בתרה הוא 'יום תרועה יהיה לכם'?

מובא במשנה (ראש השנה א', ב') בארבעה פרקים העולם נידון: בפסח על התבואה, בעצרת על פירות האילן, בראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון... ובחג (סוכות) נידונים על המים'

מדוע האדם נידון בראש השנה דווקא?

התשובה היא משום שהאדם הראשון נברא וחטא באותו היום, שהרי היום הראשון לבריאה היה בכה' באלול והאדם נברא ביום השישי לבריאה שהוא א' תשרי. ובו ביום הוא חטא באכילה מעץ הדעת.

הקדמה ב': מובא בגמרא (בבא קמא פה', ב') המזיק לחברו משלם לו את דמי הנזק, כפי הערך הכספי של האיבר שניזוק שנאמר 'יד תחת יד שן תחת שן'...

מוסיפה הגמרא: 'חרשו משלם דמי כולו' דהיינו כאילו הזיק לו את כל הגוף. ויש לשאול למה? והלא העיניים חשובות יותר מהאזנים כי הרי סומא חשוב כמת וחירש לא נחשב כמת?

להקדשה: 053-3137617 לתגובות במייל: Baruch-B@Hadera.muni.il פקס 04-8545521-

מתרץ רבי יצחק הוטנר: אצל עבד האוזן נחשבת כאיבר חשוב יותר מהעין, שהרי בלי עין העבד יכול לשמוע את בקשות אדונו, אבל אם ניטל ממנו כח השמיעה הוא לא יוכל לשמוע את ההוראות של אדונו וממילא הוא חדל לתפקד כעבד.
ולכן כאשר האדם מזיק לעבד וגרם לו חרשות משלם דמי כולו כי הוא ביטל אותו מלהיות עבד.
<u>הקדמה ג'</u>: האדם נברא כדי לשמש עבד ה'. וכעבד האיבר החשוב בעבודת ה' היא האוזן, לכן נאמר (קידושין כב', ב') 'אוזן ששמעה בהר סיני כי לי בני ישראל עבדים והלך וקנה אדון לעצמו - תירצע'.
ולכן חטא אדם הראשון היה 'כי שמעת בקול אשתך' במקום לשעבד את השמיעה לאדון הכל
לפי האמור בראש השנה עם ישראל נדרשים לתקן את חטא אדם הראשון ולשעבד את עצמם לקב"ה. ואיך עושים זאת? ע"י שמיעת קול השופר ושעבוד השמיעה לאדון הכל שזה היה חטאו של אדם הראשון.
ולכן הברכה היא דווקא 'לשמוע קול שופר'
וזה שאומר הפסוק הנ"ל 'ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך' מתי? כי תשמע בקול ה' א-לוקיך. *מתוק מדבש!*

<u>ובעניין שמיעה (לאישה) מילתא דבדיחותא</u>

אישה שלחה את בעלה למכולת ואמרה לו 'משה, תביא בבקשה חלב ואם יש יוגורט תביא שש'. הוא חזר ובידו שש שקיות חלב. שאלה האישה 'משה, למה הבאת שש שקיות חלב?' והוא ענה: 'כי היה יוגורט...'

*****

<u>והיה אם לא תשמע... (כח', טו')</u>

מובא במדרש: זה שאומר הכתוב 'רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה'...'
הסביר נפלא רבי מאיר מפרימשלאן זיע"א: בכל פרשת התוכחה ישנם 676 מילים כמניין המילה 'רעות'.
שם ה' מופיע בפרשת התוכחה כו' פעמים. ואם נכפיל את הגימטרייה של שם ה' (26) פי 26 נקבל בדיוק 676.
וזה שאומר המדרש 'רבות רעות צדיק' דהיינו הרבה קללות כמניין 'רעות' נאמרו ע"י משה רבנו הצדיק.
ו'מכולם יצילנו ה' שמופיע כו' פעמים.
ללמדנו שכל זמן שה' בקרבנו ואנו שומרים על קדושת המחנה אזי נהיה ניצולים מכל רע. *מתוק מדבש!*

רעיון וסיפור – אלול – אתה קובע...

<u>והיה אם שמוע תשמע... ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך והיה אם לא תשמע בקול ה' א-לוקך...</u> (כח', א', ב', טו')

סיפר הגאון רבי מרדכי בונם זילברברג שליט"א (גיליון 'במה' הובא ב'דרשו'): באחד מימי חודש אלול ליוויתי את מרן הרב שך זצוק"ל לאחר תפילת שחרית בדרכו לביתו.
לפתע שאל אותי הרב: 'מי אמר ש'אלול' זה ראשי תיבות '<u>א</u>ני <u>ל</u>דודי <u>ו</u>דודי <u>ל</u>י'? אולי 'אלול' זה ראשי תיבות '<u>א</u>ני <u>ל</u>דיזינגוף <u>ו</u>דיזינגוף <u>ל</u>י'? או '<u>א</u>ני <u>ל</u>ים <u>ו</u>הים <u>ל</u>י'?...
אלא, אמר מרן זצוק"ל, בצחות לשונו: 'אלול' הוא ראשי תיבות של: 'אני ל... ו... לי' - והאדם הוא זה שקובע ובוחר כיצד למלא את ראשי התיבות הללו.

חודש אלול מהווה צומת דרכים שבו האדם בוחר וקובע את מסלול חייו לקראת השנה החדשה. אם יבחר במסלול הנכון להתקרב לד' יתברך ולעובדו, אזי מילוי ראשי התיבות של אלול יהיה - '<u>א</u>ני <u>ל</u>דודי <u>ו</u>דודי <u>ל</u>י', והוא יקבל סייעתא דשמיא מיוחדת של 'ודודי לי'!
אך אם חלילה יבחר במסלול של פריקת עול, ריחוק מתורה ושמירת מצוות, מילוי ראשי התיבות שלו יהיה - '<u>א</u>ני <u>ל</u>עבירות <u>ו</u>העבירות <u>ל</u>י', ואף תהיה לו עזרה מיוחדת בדרך הזו, כפי שאמרו חז"ל: 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו'.
אשרי האיש שבוחר את המסלול הנכון לחייו וזוכה לרכוש חיי נצח ואושר מופלג השמור לצדיקים!

<u>ובעניין זה סיפור שהוא משל נפלא:</u>

בבית המשפט לתעבורה נפתח משפטו של בחור חביב מבית טוב: 'ובכן' שאל השופט 'במה העניין'
'הבחור נסע במהירת מופרזת של 160 קמ"ש' אמר התובע. השופט נדהם והתובע המשיך 'זה היה בתוך שכונה עירונית.. ברחוב חד סטרי... ונגד כיוון התנועה...'
השופט נראה באי שקט והתובע המשיך 'לפתע הגיח רכב ממולו... בשל המהירות העצומה הבחור לא יכול היה לעצור, הוא סטה ימינה לתוך חנות, הרס אותה עד היסוד ורק בנס לא היו נפגעים בנפש...'
שתיקה של מספר רגעים...
'מה בפיך? שואל השופט את הבחור.
במקום לענות החל הבחור להתייפח בבכי ואז הביע חרטה עמוקה והבטיח שלא יעשה זאת שוב
הדמעות חלחלו לליבו של השופט, הוא מאוד רצה לחון את הבחור ולהסתפק בהתראה, הוא פנה לנאשם ושאל 'ובכן יקירי, מה תעשה בפעם הבאה שתראה תמרור אדום ופס לבן לרוחבו?'
הבחור שתק לרגע ואז ענה 'אדוני השופט אני פשוט אעצור, אבדוק שאין רכבים ואמשיך לנסוע...'
השופט היה בהלם! כעת הוברר כי הבחור לא מכיר ולא מבין את חוקי התנועה כלל...
'שלילת רישיון מיידית' פסק השופט והמשפט הסתיים

<u>אחים יקרים</u>! אנו מתקרבים ליום הדין בו כולנו נעמוד למשפט ולמען האמת מצבנו כאותו בחור חביב, גם אנו נסענו נגד התנועה - נגד מצוות התורה במהירות מופרזת, גם אנו גרמנו במעשינו הרס רב, גם אנו נעמוד ונתחרט על מעשינו וגם שם השופט הוא רחום וחנון ורב חסד וחפץ להצדיק אותנו בדין
ואולם מה יועיל הכל אם אנו לא מודעים לחוקי התורה? אם איננו יודעים מה מותר ומה אסור?
אין ספק כי הקבלה הטובה ביותר ליום הדין היא פשוט להתחייב למלך כי אנו נלמד את המותר והאסור. הגברים יקבעו עיתים לתורה בהלכה ובמוסר והנשים יגיעו לשיעורי נשים בהלכה ובטהרת הבית...

וכך נזכה להיחתם בספר חיים טובים!

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

<u>להצלחת:</u> אמי גיטה בת מנטה – רפו"ש / דקל מלכה – להצלחה בכל שי בן מאיה – הצלחה בחינוך הילדים / יעקב ואורי ישראל – לרפואה שלימה והצלחה מאור ואהרן בני שושנה – לברכה והצלחה

<u>דברי התורה לע"נ:</u> הרב אהרון יהודה לייב שטיינמן זצ"ל
מסעודה בת מתנה ז"ל
רחל (רשל) בת נעימה ז"ל – יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להקדשה: 053-3137617 לתגובות במייל: Baruch-B@Hadera.muni.il פקס -04-8545521

פרי עמלנו

פתח תקוה
PETACH TIKVA

פנינים והארות בפרשת השבוע • עלון מספר 201 • כי תבא

מאוצרות הפרשה

והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך נחלה (כו,א)

אמר רבינו "אביר יעקב" אבוחצירא זצ"ל: אין "והיה" אלא לשון שמחה. והנה כיצד יכול האדם לשמוח בעולם הזה? הרי אם יש לו מנה, רוצה הוא מאתיים. יש לו מאתיים, ירצה ארבע מאות. כל ימי עני רעים, ואילו העשיר – מרבה נכסים מרבה דאגה, אינו שמח בחלקו ואינו בטוח בעשרו, כי גלגל סובב בעולם. נמצא, שאין לך אדם מאושר! אך דרך אחת יש לאושר, אחת ויחידה: "והיה", לשון שמחה, "כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך נחלה". אם תדע שהכל בידי שמים, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו כמלוא נימה – אזי אין מקום לדאגה, ולא ליגון ואנחה, וממילא שורה השמחה!

ואמרת אליו הגדתי היום (כו, ג) וברש"י: שאינך כפוי טובה.

בספר "יגדיל תורה" מובא: מעשה ביהודי שנושע מצרתו, וחשב איך להשיב להקב"ה על טובתו ולעשות לו נחת רוח, כתשלום לנס שנעשה עמו. בתחילה חשב להקים גמ"ח לטובת הרבים וכיוצא בזה. כשהתלבט ולא ידע מה להחליט הוא בא אל רבו הרה"ק בעל ה"נתיבות שלום" מסלונים זי"ע ושטח לפניו את הרעיון, הצדדים החיוביים והשליליים. נענה לו הרבי בחיוך: לו אתה שומע לי, אל תעשה דבר! ועם ההרגשה הזו שאתה חייב לרבש"ע תמשיך כל ימי חייך, תישאר חייב להקב"ה. אל תפטור עצמך בעשייה כלשהי מהחובה התמידית להכיר בכל עת בטובתו של הקב"ה!...

ולקח הכהן הטנא מידך (כו, ד)

ובמשנה (ביכורים פ"ג מ"ח) שנינו כי העשירים היו מביאים ביכוריהם בטסים של כסף וזהב והכהנים החזירום להם, אך העניים הביאו בסלי נצרים והכהנים נטלו את הסלים עם הפירות. ובגמרא (ב"ק צ"ב.) קראו על כך את הפיתגם: "בתר עניא אזלא עניותא", לאמר: העניות כרוכה בעיקבותיו של העני. מביא הוא ביכוריו בסל עלוב – וגם הסל נלקח ממנו... ויש להבין: מדוע, באמת? הרי סל הנצרים הקלוע חשוב לעני לא פחות מחשוב טס הכסף לעשיר, ומדוע לא יוחזר לו?!". השיב הרבי מליסקא זצ"ל: הסכת ושמע. יושבת לה אשה עניה בביקתה דלה, ולפתע נכנס בעלה בשמחה: "מזל טוב! שני עצי זית לנו, והנה הנצו ביכורים! הודו לה', גם זיתים למאכל יהיו, גם מעט שמן למאור ולסיכה, ולטבול בו את הפת. ישתבח הבורא, אשרינו שיכולים אנו להודות לו בהבאת ביכורים!" אבל מיד הופכת השימחה לתוגה: במה יביאו את הביכורים, ואין להם כלי שלם! מיד אומרת האישה: "בעלי, אל תדאג! רד לנחל וקטוף שרביטי ערבה, ואני אקלע סל נצרים נאה!" יושבת היא וקולעת את הסל ופיה מלא שיר ושבחה לבורא עולם. מניח בו הבעל את קומץ הזיתים ומעטר את הסל במעט פירות כאשר תמצא ידו, עולה ציון ברינה ובהתרגשות רבה מגיש את הסל למשרתי השם בבית מקדשו – כמה גדולה השמחה במרום, איזו עת חדווה ושעת רצון! והכל מתקבל במאור פנים, הביכורים והסל כאחד.

בהר מולו יושב עשיר באחוזתו רחבת הידיים, מעיין בתסבוכת חשבונות המשק. לפתע נכנס הסוכן: "העצים מלבלבים, הניבו בכורים! יש להעלותם לירושלים!" "שוב?!" רוטן העשיר, "הרי עכשיו הבאתי מעשר ותרומה, מעשר שני ומעשר בהמה! אין לזה סוף... נו, מילא, אם מוכרחים אין מה לעשות. אבל, אתה יודע מה?! בפעם הקודמת שהבאתי ביכורים ראיתי את עמנואל מתהדר בטס של כסף – האפס הזה, הכלום הזה, חושב שהוא משהו, רוצה לנקר עיניים! אני אעמיד אותו במקום, אראה לכולם מי הוא מי! תברר בחשאי מתי הוא מתכונן לעלות לירושלים, ותכין לי טס של זהב עם כן גבוה! אם כבר, שיראו כולם!"... וכך, יחדיו, באים להיכל השם העני בקלת הנצרים והעשיר בטס הזהב הנוצץ. נוטל הכהן את הביכורים עם הסל, קודש להשם. נוטל גם את הביכורים של העשיר. מצוה הוא, אין ברירה. אבל את הטס הוא מחזיר. מקומו לא יכירנו בבית המקדש, ואף לכהן אין חפץ בו"... (מעיין השבוע)

ארמי אובד אבי וירד מצרימה (כו, ה)

מה הקשר בין שני חלקי הפסוק, בין לבן הארמי לבין גלות מצרים? אמר הגאון רבי יעקב רקח זצ"ל מדמשק, בספרו "קולו של יעקב": הן חז"ל אמרו, כי גלות מצרים נגרמה עקב העדפת יעקב אבינו בן זקוניו, יוסף, שגרמה לקינאת האחים. הם מכרוהו, וההמשך ידוע. אבל לו לא החליף לבן הארמי את רחל בלאה, היה יעקב אבינו נושא את רחל לבדה, ויוסף היה בכור האחים, ולא היו מתקנאים בהעדפתו. לפיכך, על ידי "ארמי עובד אבי", נתגלגל "וירד מצרימה"... (שם)

תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל (כח, מז)

אחד מהדמויות ההוד שבירושלים עיר הקודש בדור הקודם, היה הרה"צ רבי אליהו רוט זצ"ל, מבני עליה ונקיי הדעת שבירושלים, תלמידו ומשמשו הנאמן של הרב הקדוש רבי שלמה'קע זוויהל'ער זצוק"ל זי"ע. פעם עם שחר ניגש ר' אלי"ה לאברך צעיר, שעמד בפינת בית הכנסת עם הטלית המקופלת על כתפו, בהכנה דרבה להנחת טלית ותפילין ולהתפלל תפילת שחרית. הוא התקרב אליו ושאלו: אברך יקר [יונגערמאן], יש לי הצעה טובה עבורך! שתוכל גם להרוויח בה מעט... עזוב נא היום את הטלית והתפילין, תוותר עליהם ליום אחד, ותמורת זאת אשלם לך חמישים דולר!. האברך נדהם, ולא האמין למשמע אוזניו, ר' אלי"ה! קרא בהתרגשות, מה קורה עמכם, וכיצד עלתה על דעתך, שלא אניח היום תפילין! אך ר' אלי"ה ממשיך בשלו: אתן לך מאה דולר, ואפילו חמש מאות ויותר, ובלבד שתסכים לוותר היום על הנחת הטלית ותפילין שלך. ראה האברך שאין דבריו ברורים ונחרצים דיים, הוא הרים אפוא את קולו וזעק: ר' אלי"ה! איני יודע מה רצונכם ממני היום, גם אם תניחו לי כאן ועכשיו על השולחן מיליון דולר! ואף הרבה מיליונים רבים, מבטיח אני לך בהן צדקי שלא אוותר על הנחת טלית ותפילין, ואין הדבר בא בחשבון כלל וכלל. כששמע זאת רבי אלי"ה פשטה נהרה על פניו, ואמר: עתה אסביר לך כוונתי ומה רציתי ממך. הנה מצהיר אתה בפה מלא שהנך מוכן בחפץ לב לוותר על שני מיליון דולר בשביל הנחת הטלית ותפילין! אם כן תמה אני מדוע אין רואים עליך כשהנך ניגש כעת להניח הטלית והתפילין שמחה גדולה לכל הפחות כאותה שמחה שהיית שמח לו הרווחת כעת כמה מיליון דולר! אתמהה... – סיים רבי אלי"ה את הלימוד מוסר המאלף.

חידה בפר"ש

אילו ארבעה פסוקים רצופים מפרשתנו נקראים בחג, אך לא בבית הכנסת?

אלול

אם שמעת תזוז

רבותי! מתקרב יום הדין! מתחילים לבקש סליחות! זכורני שרבי חיים אהרן טורצ'ין זצ"ל רגיל היה לומר, כי סליחות לא אומרים, סליחות מבקשים! הקב"ה צריך לומר שהוא סולח, אבל אנחנו מצדנו רק מבקשים שיסלח.

לפני כמה ימים היתה לי התעוררות גדולה:

הזמינו אותי לדבר באיזשהו בית ספר. הביאו לי מונית שלקחה אותי עד המקום. הגענו לשער הכניסה, משם היתה עוד כברת דרך להגיע עד הכניסה לבית הספר עצמו. בשער הכניסה עמדו שני בחורים ודברו ביניהם. נהג המונית, שרצה להכנס, צפר להם, פעם – פעמים – שלש, והם ממשיכים לדבר... הנהג צפר שוב, ואז הסתובב אליו אחד הבחורים ואמר לו: "בסדר, בסדר, שמענו אותך"... בשלב הזה הנהג איבד את סבלנותו. הוא הוציא את הראש מחוץ לחלון וצעק: "שוטה שכמוך! אם שמעת – תזוז קצת"...

ישבתי בתוך המונית וממש "נתפס לי הלב": געואלד! געואלד! כבר קרוב לחודש ימים אנחנו שומעים את השופר צופר! לשם מה הוא צופר? כדי שנזוז קצת... שלא נעמוד באותו מקום...

השופר צופר לעברנו: "עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה! ואנחנו עונים לו: "בסדר, בסדר, שמענו אותך"... נורא נוראות! "שוטה שכמותך! אם שמעת תזוז קצת"...

רבותי! אנחנו נמצאים כבר בשבוע האחרון שלפני יום הדין. מתחילים לבקש מהשם יתברך סליחות. חובתנו בשעה זו להתעורר! לפשפש במעשינו ולזוז קצת! לא להשאר, חלילה, לעמוד באותו המקום! לבל נהיה, חלילה, שוטים... (יחי ראובן, ימים נוראים)

פינת ההלכה

משך מזומן מכספומט בכרטיס של חבירו וקיבל פחות מהסכום שחויב בכרטיס

שאלה: מעשה שהיה באחד שביקש הלואה של 1000 ש"ח מחבירו, וחבירו מסר לו את כרטיס האשראי שלו כדי שיוכל למשוך כסף מחשבונו כהלואה. והנה בספירת הכסף נמצא 900 ש"ח בלבד בזמן שהחשבון חויב ב-1000 ש"ח - דבר נדיר מאד אולם עלול לקרות. פנה הלוה אל הבנק בתביעה שיוסיפו לו 100 ₪ אולם הם טענו שאין להם כל דרך לברר האם טענתו צודקת ובלי הוכחה אינם יכולים לתת לו כסף. כעת נתעורר ספק כמה צריך הלוה להחזיר למלוה - 1000 ש"ח שזהו הסכום שנמשך מחשבונו של המלוה, או 900 ש"ח שזהו הסכום שקיבל הלוה בהלואה.

תשובה: בנידון דידן הטעות היא לרעת המלוה, ושורש הספק האם גדר החיוב של הלוה הוא שבשעה שהגיע כספו של הלוה לידיו נעשה לוה ונתחייב לפרוע, וא"כ מעולם לא נתחייב יותר ממה שקיבל בפועל, ואסור לו לפרוע יותר משום איסור ריבית, או שמכיון שאין הכסף עובר מידו של המלוה לידו של הלוה אין זה בגדר הלואה רגילה אלא שהלוה מתחייב בקבלת הכרטיס לידיו לשלם למלוה כל הוצאה שתגרם לו מחמת החזקת הכרטיס ע"י הלוה. [ואולי יש כאן שני דינים - על ה-900 ש"ח הוא נחשב לוה גמור, ועוד 100 ש"ח חייב מדין שואל על הכרטיס]. הגאונים רבי מנדל שפרן, רבי יעקב מאיר שטרן, רבי משה שאול קליין, רבי שלמה זלמן אולמן, רבי יצחק כץ שליט"א הסכימו שאי אפשר לחייב את הלוה לשלם יותר ממה שקיבל בפועל דהיינו 900 ש"ח, דבקבלת הכסף חל עליו שם לוה ולא קודם לכן. והוסיף הגר"מ שפרן דאם אמר לו להדיא בשעת מסירת הכרטיס שהוא מתחייב לשלם לו כל הפסד שייגרם לו מחמת החזקת הכרטיס חייב הלוה לשלם לו את כל ה-1000 ש"ח אך בלא תנאי מפורש לא נתחייב בזה. ואילו הגאון רבי שמאי גרוס שליט"א צידד די"ל שהחיוב של הלוה אינו מחמת השימוש בפועל אלא מחמת הזכות שימוש שקיבל בכרטיס, ומכיון שקיבל זכות שימוש של 1000 ש"ח נתחייב לפרוע 1000 ש"ח אף אם לא קיבל בפועל אלא 900 ש"ח. והגאון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א השיב על טענה זו ואמר שזכות שימוש אינה מחייבת בתשלום תמורה. ושאל: אטו אם נאבד הכרטיס קודם שעשה בו שימוש יתחייב הלוה לשלם 1000 ש"ח אף שעדיין לא עשה כלל שימוש בכרטיס רק מפני שקיבל זכות שימוש של 1000 ש"ח? ולכן אין לחייב את הלוה רק כפי הסכום שקיבל בפועל דהיינו 900 ש"ח. והגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א הורה שהלוה חייב 1000 ש"ח, וטעמו דמכיון שקיבל את הכרטיס לידיו ונתחייב באחריותו, לא גרע מערב שמתחייב במה שאחר לוה מכיון שהמלוה הוציא הוצאות על פיו, והכי נמי מכיון שהמלוה האמינו למלוה ומסר לו הכרטיס עם המספר הסודי ביד, ודאי יש בזה התחייבות מצד הלוה שכל ההוצאות שיוצא המלוה על ידי השימוש שיעשה בכרטיס זה ישלם לו. ולא דמי למה שטען הגר"נ נוסבוים בכרטיס שנאבד, דשם לא עשה הלוה שימוש בכרטיס, אבל כאן השימוש שעשה הלוה הוא זה שגרם למלוה להוציא הוצאות של 1000 ש"ח.

ואם אירעה טעות הפוכה ובמניית הכסף נמצא 1100 ש"ח בזמן שהחשבון חוייב ב-1000 ש"ח בלבד, הסכימו הפוסקים שהמושך חייב להחזיר את ה-100 ש"ח לבנק מכיון שזה בנק של ישראל וטעותם אסורה משום גזל. (וישמע משה)

חידה שבועית

לכבוד 'שבת עליה לתורה' של אחיהם הבכור הכינו ששת ילדי משפחת גולדשטיין שקיות ממתקים, כדי להשליכן על החתן בבוא העת. כל ילד הכין 27 שקיות וכל הילדים עשו את המלאכה באותו קצב ובמשך זמן זהה. אם כדי להכין 81 שקיות הזדקקו כל הילדים יחד ל-21 דקות, כמה זמן ארך לכל ילד למלא את המכסה שלו מהחל ועד כלה?

תשובה לחידה בפר"ש: המנהיג שור פסולי המוקדשין לוקה משום כלאים, שור פסולי המוקדשין שפדוהו עשאו הכתוב שני גופין, קודש וחול. נמצאת בהמה זו כבהמה טמאה וטהורה המעורבים זה בזה. (מכות כב.). **תשובה לחידה השבועית:** או שהגיע עם קופת צדקה, או לחילופין עם אקדח והמוכר הבין שזה שוד.

<u>תזכורת: הכניסה להגרלה מותנה 1. בתשובות על שתי החידות 2. כתובת מלאה. 3. לתושבי פ"ת בלבד</u> עם הנוכה: אריאל נוין נ"י

מזל טוב

<u>מרכז העיר:</u> משפחת ויסברג להולדת הבת משפחת ביטון להולדת הבת משפחות אלמה להולדת הבן הנכד
משפחות שנקולבסקי–ציטרינבוים להולדת הבן הנכד משפחות לרנר–גוז להולדת הבן הנכד משפחות רדליך-רייזמן להולדת הבן הנכד הנין
משפחות כהן–גליקמן להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחת ישראלוב להולדת הבת משפחת משיח לנשואי הבן
משפחות זיזעק–בא גד (גני הדר) להכנס הבן הנכד הנין לעול תורה ומצוות משפחות קרביצקי להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות
<u>גני הדר:</u> משפחות מטה–וגל (מרכז העיר) להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות גולדשטיין – טננבוים להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות
משפחת גולדברג להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת אסרף להולדת הבן משפחות שרפי – צוברי להולדת הבן הנכד משפחת לוינגר לנשואי הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

בס"ד
פרשת כי תבא
גליון- מספר:249

לע"נ ר יצחק זאב הלוי ז"ל בן
ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי ה"ר

הַמָּאוֹר שֶׁבַּתּוֹרָה
שבת אורה

אזהרה חמורה ! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את חשיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים.

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ..מובא במדרש רבה בראשית: בראשית ברא, בשביל ביכורים שנקראו ראשית נברא העולם, לכאורה יפלא מה גדולה המצוה הזאת שעבורה לכן נברא העולם, ואפשר לומר שלהבין כי הקב"ה ברא השמים והארץ לא צריכים לזה חוכמה יתירה כי מי שהוא לא טיפש כבר מבין שיש בורא עולם שהרי אי אפשר לבירה בלי מנהיג, אבל מה שקשה לאדם להבין הוא בדברים שנעשים על ידי אדם, שלא יטעה ויחשוב כי כוחו ועוצם ידו עשה את כל זה אלא יאמין "כי אתה מחיה את כולם" על כל נשימה ונשימה צריך להלל להקב"ה, כי כל רגע ורגע הקב"ה משפיע לו חיים וכוח והכל עושה הקב"ה "אין עוד מלבדו" ובלעדי הקב"ה אי אפשר להזיז דבר, וכל מה שאדם עושה יבין כי הכל הוא כוח ה' ואין לאדם שום שייכות בזה כמו שאמרה התורה "כי תצא למלחמה על אויביך", מובן שבמלחמה יוצאים בכלי מלחמה בתותחים ובמרגמות וכדומה, אבל אתה תאמין "ונתנו ה' אלוקיך בידיך" כי ה' איש מלחמה, הכל עושה הקב"ה, והיסוד הזה באמונה משרישה בלבנו המצוה של ביכורים, כי האדם חרש וזרע וקצר ועושה כל המלאכות והוא אומר אח"כ "ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתי לי" הוא מבטל את כוחו ועוצם ידו ואומר "אשר נתת לי" ומכיר כי הכל עושה ה'.(דרכי מוסר)

וְעָבַדְתָּ שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים עֵץ וָאָבֶן: וְהָיִיתָ לְשַׁמָּה לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה בְּכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר יְנַהֵגְךָ ה' שָׁמָּה:התאונן משומר אחד לפני הגר"ח מוולוז'ין: משך ימים רבים היו שכני הערלים לועגים לי ומכלימים אותי בפרהסיא, עד שגמלה החלטתי להתחבר עמהם, והתחלתי לאכול ולשתות בחברתם, אך גם עתה לא אהבוני והמשיכו ללזלז בי. הוספתי להתיידד עמהם, ואף לחלל השבת מחמתם, אך עדיין ללא הועיל. לסוף השתמדתי, וגם זה לא הצילני.השיבו רבי חיים, אין זה אלא שנתקיימה בך התוכחה הנזכרת במקרא "ועבדת שם אלהים אחרים עץ ואבן", וסמך לו המקרא "והיית לשמה למשל ולשנינה בכל העמים וגו'". למדך הכתוב, שככל שתתבקש להתדמות להם ולהתחבר עמהם, עד שתסכין אפילו לעבוד את אלוהיהם עץ ואבן, תהיה אתה למשל ולשנינה בכל העמים. (פנינים משולחן גבוה)

וְאָכַלְתָּ פְּרִי בִטְנְךָ בְּשַׂר בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ ה' :מסופר על אדם שביקר פעם אצל אדמו"ר מפורסם, ושאל אותו בקשר לדברי הזוהר שכתב שבכל דברי התוכחה רמוזה גם ברכה, כיצד יתכן למשל שקללה של "ואכלת פרי בטנך בשר בניך ובנותיך " רמוז בזה ברכה? והרי אין לך קללה גדולה מזו? אמר לו האדמו"ר: יש לך בנים? השיב האיש בשפה רפה ובכובד ראש: אמנם יש לי בנים, אבל לצערי אינם שומרי תורה ומצוות, ואפילו כשרות אינם שומרים, ולכן נמנע אני מלאכול בביתם. זוהי כוונת הזוהר - נענה לו הרבי - לעתיד לבוא בניך יחזרו בתשובה, ותהיה רשאי לאכול אצלם בשר ושאר מיני מאכלים שיגישו לפניך, וזהו שכתוב "ואכלתם בשר ובניכם ובשר בנותיכם תאכלו"...(לבוש יוסף)

וּבַגּוֹיִם הָהֵם לֹא תַרְגִּיעַ וְלֹא יִהְיֶה מָנוֹחַ לְכַף רַגְלֶךָ : בעל החתם סופר אומר על הפסוק הזה משל:מלך כעס על בנו שמרד בו ושלח אותו לגלות לאי מרוחק מעיר הבירה. בן המלך חי שם בבקתה עזובה ומוזנחת ,והמלך הרגיש בליבו את הצער על ריחוק בנו ממנו ועל סיבלו של הבן. פעם שלח המלך את משרתיו שידאגו למבנה נאות ומרווח עבור בנו הנמצא בגלות המרה,בהגיע השליחים אל הבן,וכשהודיעו לו על מטרת בואם,שהם רוצים לבנות לו דירה מרווחת ,פרץ הבן בבכי מר .לשאלת השליחים מדוע הוא בוכה,והרי הם באים לדרוש את טובתו,השיב הבן:כל זמן שהייתי מתגורר בדוחק ובצער, אמנם קשים מאד היו החיים,אולם התנחמתי בעובדה שלא יעבור זמן רב ויתעוררו רחמי אבי וישיבני אל ביתו. אבל בעת,שבאים לבנות לי דירה מרווחת סימן הוא שרצונו שמקומי יהיה כאן בדרך קבע,ואיך ינעמו לי כל תענוגי העולם כאשר מרוחק אני מאבי. הנמשל:מסביר בעל ה"חתם סופר" נאמר בפסוק בתוכחה על הימצאות ישראל בגלות:"ולא יהיה מנוח לכף רגלך," ישראל בגלות לא יגיעו באף מקום אל המנוחה ואל הנחלה ,ומובא בזוהר הקדוש שבכל דברי התוכחה רמוזה גם ברכה,ואף כאן ישנה ברכה, כאשר טוב ליהודים בגלות קיים חשש שזמן רב ח"ו יהיה עליהם להשאר בגלות אבל כל עוד הם לא מוצאים מנוח,יש תקווה גדולה שהגלות היא ארעית ובקרוב תבוא הגאולה.

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה ,מוסר, והנהגות

על רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל מסופר, כי היה מרעיף על תלמידיו המון חום ואהבה, ומעודד כל אחד ונותן להם הרגשה טובה, וכך מדריכם ומתקנם בעצה נכונה. מעידים תלמידיו,כי די היה להם בהבעת פניו אליהם בחביבות, וזה בלבד היה מאיר את עיניהם ומשמחם. ופעם נסעו התלמידים לטיול בלוית רבם, כשלאורך כל הדרך נתן להם הרגשה נעימה, ירד אליהם והעניק להם מטוב לבו, עד שהרגישו מהי אהבת ה' יתברך, וזה שאפשר להם ללמוד תורה בשמחה ובחשק, ודרבנם לגדול ולעלות בתורה וידאת שמים. גם אהב מאד את ילדי תלמוד התורה, והרבה דיבר על כך, כי חבל שיש הורים ומורים שאינם יודעים להעניק את החיבה הראויה לילדים הרכים, ואינם מבינים את נפשם (האיר המזרח)

מסופר על בחור תושב אנגליה, שהגיע לישיבת חברון, והתקשה להסתגל למקום, ואף אירעו לו תקלות מביכות בגלל חוסר ידיעת השפה. הוא חש עצוב ומדוכא. לאחר כחודש ימים, קרא לו המשגיח רבי מאיר חדש זצ"ל, שאל אותו כמה שאלות כגון איך הוא מסתדר בישיבה וכו',ואז, הוציא מפתח מכיסו, ואמר לו:"בוודאי קשה לך, ואולי לפעמים אתה מתגעגע הביתה. זה המפתח של הבית שלי. קח אותו. בכל עת שתרצה, תוכל להכנס, לקחת כוס תה, ביסקוויט -מה שתחפוץ". באותו רגע, סיפר הבחור, הזדקפה קומתי באחת. יצאתי החוצה, מחזיק בגאווה במפתח שבידי: מעתה אני בחור חשוב, יש לי מפתח של דירת המשגיח! מאז התחלתי ללמוד,להתקדם, ולהצליח (המשגיח רבי מאיר)

רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל נסע פעם למסור שיעור בכולל מיסודו של ארגון תל"ת ששכן באחת העיירות המרוחקות. בסיום השיעור אמר לאברכים: מטרת בואי לכאן, לא היתה כדי להשמיע חידושי תורה. אין אתם זקוקים לחידושים שלי. באתי לבקשכם שלא תיכנסו חלילה לרב המקומי להשתעשע עמו בלימוד. הוא ת"ח ומורה הוראה אבל אינו רגיל בדרך הלימוד הישיבתי, אם תשוחחו עמו בלימוד יתכן שתגרמו לו חלישות הדעת, דבר שאסור לגרום לשום יהודי וכל שכן למרא דאתרא כאן! (מלך ביפיו ח"ב)

סיפר רבי אלחנן וסרמן הי"ד, כי פעם אחת בא לרבו מרן החפץ חיים והחל לספר לו במעלת איזה ישיבה מסוימת. שאלו מרן החפץ חיים, האם לומדים שם בישיבה מוסר? וכשהשיב רבי אלחנן בשלילה, אמר מרן החפץ חיים כי בלא לימוד המוסר אין זה שווה אפילו אבק הפורח. היה מרגלא בפומיה דמרן החפץ חיים: ווי קען מען זיין אאיד ניט לערנענדיג קיין מוסר" – איך יכול להיות יהודי בלי מוסר? מה מאד יש לנו להתחזק בלימוד הזה. הטועם טעם מוסר יכול להרגיש "תורה תבלין". פעם אחת אחרי סדר מוסר ראיתי בחור אחד יושב ועיניו זולגות דמעות, נגשתי לשאול בשלומו והשיב לי שאין כאן צרה ח"ו, רק נתעורר במשהו ולכן הוא בוכה. אמרתי לו: פעמים ע"י לימוד המוסר מתעורר האדם עד כדי בכיה והוא נהפך לאיש אחר. (רמ"מ שוואב זצ"ל,מאמר מרדכי ח"ב)

רשימה של תלמיד מתארת את ההווי של ימי האלול בסלבודקא: משנכנס אלול היו נראות בכל יום ויום פנים חדשות בישיבה. כל רכבת שהגיעה לקובנא הייתה פולטת עשרות בחורים ואברכים שבאו לכאן כדי להעמיק בתוכם את ההרגשה של יום הדין ולהתכונן לחשבון הנפש.לימוד המוסר – שהיה מתקיים בכל ימות השנה בין מנחה למעריב, הוכפל עתה ונתקיים בשני מועדים – לפני מנחה ולפני מעריב. ברוב הימים היה עיקר הלימוד ברובו בתלמוד ומפרשיו, לפעמים היה קשה לנתק לומדים רבים מפלפולם ע"י הדפיקה על השולחן, שהכריזה כי הגיעה שעת לימוד המוסר, ובימים אלה נתרכז עיקר הלימוד בעיקר ב"מסילת ישרים" "חובת הלבבות" "שערי תשובה" וספרים כיוצא בהם, וכל האווירה בישיבה הייתה ספוגה רוח של מוסר, שהייתה מפעפעת גם בין דפי הגמרא...גם טיבו של המוסר נשתנה באלול. הקריאה והעיון בספר שימשו רק כעין אמצעי לפתיחת שערי הלב להתבוננות פנימית ובדיקה עצמית לאור רעיונו המוסר. באותה שעה כאילו הייתה הנשמה פורשת מן הגוף, מתייחדת עם עצמה ועם קונה ועושה את חשבון עולמה, חשבון היחסים והמעשים שבין אדם לחבירו ובין אדם למקום.(קדוש אלול)

סיפור מההפטרה

תַּחַת הֱיוֹתֵךְ עֲזוּבָה וּשְׂנוּאָה וְאֵין עוֹבֵר וְשַׂמְתִּיךְ לִגְאוֹן עוֹלָם מְשׂוֹשׂ דּוֹר וָדוֹר:: בעת כהונתו של רבי יוסף חיים זוננפלד כראב"ד בבית דינו של הרב מבריסק בירושלים, נזדמן לפניו דין תורה שהיה בו סכסוך קשה ומסובך בין בעל ואשתו. לאחר שמיעת הצדדים ועיון בדינם, הוציא בית־הדין את פסקו, כפי ראות עיני הדיינים ושיקול דעתם הברורה.בני משפחת האשה ראו עצמם נפגעים מפסק־הדין, והיו ביניהם כמה תקיפים בדעתם שסירבו להשלים עם פסק הדין, קמו וירדו לביתו של ר' יוסף חיים והתפרצו בצעקות וגידופים. היה זה בשבוע שלפני ראש השנה. אשת מורנו ששהתה אותה שעה בחדר הסמוך נבהלה לשמע הגידופים, ומכיוון שהימים סמוכים היו לימי הדין, פגעו דבריהם מאד בלבה הרגיש, ותפרוץ בבכי מר.כל אותו זמן, ישב רבי יוסף חיים במקומו בשלוה נפשית והמשיך לעיין בתלמודו. כשגברו המהומה והצעקות, הזדקף לפתע מלוא קומתו ופנה אליהם בקול תקיף ונמרץ:"שמעו נא מה שברצוני להגיד לכם!" בחדר הושלך הס, ורבי יוסף חיים המשיך: "אם צדקתם בטענותיכם ובתרעומותיכם, ואני ובית דיני טעינו בשיקול דעת, הרי כבר מסרתם דינכם לשמים, וה' הטוב יכפר בעדנו, כי אין לו לדיין אלא מה שעיניו רואות. אבל - הרעים בקולו - אם הצדק איתנו והוצאנו דין אמת לאמיתו, הרי אז, הרי אז..." הוא חזר על דבריו פעמיים, ועשה הפסקה קלה.מיד החווירו פניהם של המתחצפים מקולו התקיף של רבי יוסף חיים, בציפייתם לתגובה עזה ונמרצת, ויחרדו איש אל אחיו מזעמו של תלמיד חכם ומגחלתו.אחר־כך המשיך:"אם אמנם צדקנו בדיננו, הנני מודיע לכם כי אני מוחל לכם במחילה גמורה על כל הצער שגרמתם לי ולבני ביתי, והריני מברך אתכם שתכתבו ותחתמו לחיים טובים ולשלום!"המומים ומבוישים הפנו את גבם וימהרו להסתלק, בטרם ירגישו השכנים ר' ישראל יעקב ברנשטיין שהיה גר בשכונתו, נחרד ממקומו לשמע צעקות ההתפרצות, וימהר לדירת בהכנסו עוד הספיק לשמוע כמה ביטויים פוגעים מצד המתפרצים ולאחר מכן את הברזתו של מורנו.בשיצא אחרון המתפרצים את הבית, פנה אל מורנו ושאלו: "אם אמנם בלבך מחלת להם ניחא, כי כך דרכם של צדיקים שמוחלים לכל מי שהכעיס אותם. אבל לשם מה הודעת להם בפומבי שהנך מוחל להם, האם לא היה טוב יותר שיתייסרו במצפונם, יהרהרו בהתנהגותם המבישה ויבואו לבקש מחילה חכמתי בדעתי" - ענה רבי יוסף חיים - "הנה מתקרבים והולכים ימי הדין אשר בהם עושה כל אדם את חשבון נפשו, ובוודאי כשיגיע ערב יום הכיפורים יתחילו להרהר בכל מה שעוללו לרוציעו את בני ביתי, וירצו לחזור בתשובה ולבוא לבקש ממני מחילה. אז יתחיל יצרם לפתותם. "איך תכניעו ותשפילו עצמכם לבוא ולבקש מחילה" ובכדי לשכנע אותם יתחיל להסביר להם שבעצם צודקים הם, וכל מה שעוללו לי היה כדין, ונמצא ששוב יכשלו בעוונם, וח"ו יענשו בסיבתי ביום הדין. לכן הכרזתי מראש שהנני מוחל להם, והיה אם יהרהרו בתשובה בימי הדין והסליחות, יקל עליהם לחזור בתשובה ולהודות בשגיאתם, ומיד יסולח להם, ונמצא הכל בא על מקומו בשלום".ואמנם, בערב יום־הכיפורים, בשובו של רבי יוסף חיים מהכותל המערבי, פגש את ראש המתפרצים לדירתו. ניגש הלה לרבי יוסף חיים וביקש ממנו מחילה. נתרצה לו רבי יוסף חיים ומחל לו בכל לבו. לפני שנפרדו, שאל רבי יוסף חיים: "האם כבר קנית אתרוג?" ענה הלה בנימה של קצת יהרה וזחיחות הדעת: "אתרוג מהודר כזה שזכיתי לו השנה, טרם נזדמן לי מעודי. כליל השלמות - פרי עץ הדר בכתוב... אמנם הוא עלה לי בדמים מרובים, ושלמתי עבורו חצי נפוליון זהב, אבל עבור הדר כזה..." נתן בו רבי יוסף חיים מבט סלחני מלא רוך, ואמר לו:"הגע בדעתך: על קיום מצוות עשה מחויב האדם להוציא עד חומש מנכסיו. כדי לא לעבור לא־תעשה, עליו לוותר על כל ממונו. ועתה נתבונן־נא יחד: אותה מצוות לא־תעשה "אלוקים לא תקלל" באיזה מקרה היא עוסקת? אם בעל־הדין חושב שהדיין צודק, בוודאי לא יקללהו, אלא יברכהו. אלא וודאי הכוונה שגם אם בעל־הדין בדעה שהדיין טעה ועיוות את דינו, קיים הלאו שאסור לקלל את הדיין - ועתה התבונן בטובך ושקול במאזני שכלך, האם נהגתם כשורה?"

(האיש על החומה)

"ועל הכל"...

"פרפראות"

יהודי שנכשל בכמה וכמה עבירות בא לפני רבי נפתלי מרופשיץ, כדי לקבל ממנו דרך לשוב בתשובה. אך מפני הבושה לא מצא עוז בנפשו להתוודות לפניו. נענה ואמר:"רבי! יש לי חבר קרוב, אשר גילה לפני את לבו, כי גבר עליו יצרו והכשילו בעבירות שונות. עתה הוא מבקש לשוב בתשובה, אך בוש ונכלם הוא להתוודות לפני הרבי, ולכן שלח אותי במקומו.'' חייך הרבי ואמר:"תמוה בעיני, מה ראה חברך פלוני להטריח אותך. הרי יכול היה לבוא בעצמו ולומר לי, שחברו שלח אותו..."

"ענין של טעם"

טעם למה תיקנו לומר בקדושת מוסף "שמע ישראל" כתב ה"אבודרהם" לפי שגזרו שמד על ישראל שלא לקרות ק"ש תיקנו שיהיה אומרה ש"צ בהבלעה בעמידה בכל תפילות שחרית בין בחול בין בשבת והעם עונים אמריו כדי לצאת ידי חובתם בק"ש. וכשנתבטל השמד בטלו לאומרה בכל התפילות וקבעוה בתפלת המוסף מפני ב' דברים. הא' מפני שאין ק"ש בתפלת מוסף. והב' כדי שיתפרסם הנס לדורות ולהודות לשם אלוקינו על ביטול השמד.

"מפי כתבם"

יש ערך מיוחד לחנך את התלמידים לקנות את מידת עמלה של תורה, כי אז כל הוויתם תהיה בעצומה של תורה. ולא רק תורתם תהיה בממדים לגמרי אחרים, גם הגורמים המפריעים יתעלמו כליל בעמלה של תורה.דבר נפלא הננו רואים מדברי הירושלמי במסכת שבת (פרק כל כתבי, הלכה ח): ר' עילא אמר שמונה עשרה שנים ישב ר' יוחנן במקום אשר שמו: ערב, ולא באו לפניו אלא שתי שאלות הלכתיות, אמר: גליל, גליל שנאת התורה סופך לעשות במסיקין: (ע"ש) ופירש הקרבן עדה: סופך שתהיה טרוד בגזלנים (ע"ש) – הדברים נראים לכאורה כדברי קללה הנאמרים אגב רוגזה, אולם לא כן הדברים. ר' יוחנן רק קבע את העובדה כי יש ואנו מדמים כי הלמוד והיגיעה הם רק בחינת מעלות רוחניות. אולם מי שאין לו את מעלת היגיעה. נראה בעינינו שאיננו בעל מעלה אך השקפת חז"ל היא לגמרי אחרת: מקום זה, אשר הוא נטול מעצומה של למוד התורה – סופו לגדל בהכרח פרי באושים של חמסנים ומלסטמי בריות – תופעות שליליות בחיי ציבור, התפרצויות מוזרות בחיי נוער אינם רק מקרים בודדים המצריכים תקון. זוהי התגלות של החלל אשר בקרבם פנימה. זוהי עדות על עזיבה מוחלטת מחיי תורה מעצם לימודה, כאשר מתהווה חלל ריק הוא מוכרח להצמיח כל מיני תופעות שליליות – ועל כן הדרך היחידה ללחום בנגעים אלו היא אך ורק על ידי מילוי החלל הריק בלימודה של תורה.מן הרגיל לחשוב כי העמל צריך לשמש כמכשיר להישגים הבאים לאחר העמל. אולם לא כן משתקף הדבר באוצרות דברי חז"ל, הם ראו בעמל כשהוא לעצמו את ההישג הגדול ביותר.העמלות בתורה היא היוצרת את החיבה לתורה. והיא המגדלת את שעורי הקומה בכל הדרגות. אשר עלייתם קשורה ומותנית לפי כושר עמלם בתורה.(רבי יחיאל מדרבי נודדין זצ"ל – ראש ישיבת לומזא)

"מקום לשאלה"

שאלה: בימים שאומרים בו תחנון אומרים "צדקתך צדק" בשבת במנחה, איך יתכן שאפילו ביום שאומרים בו תחנון אין אומרים "צדקתך צדק"?

תשובה: ביום הכיפורים שחל בשבת אין אומרים צדקתך צדק אף על פי שאומרים בו תחנון לפי שכתוב בו משפטיך וכו' ואין אנו מבקשין משפט ביום הכיפורים, אלא רחמים, כעין שנאמר ואל תבא במשפט וכו'.(ספר החידות)

מפתגמי אור יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אין שלמות לחכמה בלתי תיקון המעשים. (רבינו בחיי)

המשבח אותך במה שאין בך גם יחרפך במה שאין בך. (מעיין החכמה).

האדם גר עם עצמו במשך שבעים שנה ואיננו מכיר את עצמו. (ר' ישראל סלנט)

תגובות, הערות ,והארות וקבלת העלון ,במייל: s3241625@gmail.com

בס"ד

אור האמונה

פרשת כי תבוא

שבת קודש ❖ כא' אלול, תשע"ח

גיליון מס. 645

❖ דברי התורה שבגיליון מוקדשים ❖

לרפואה והצלחה: הרב אליעזר בן עטיא שליט"א, והרבנית תהילה בת לאה תליט"א

לרפואה שלמה: הרב חיים אבישלום כהן בן בלנקא, ציפורה בת שושנה גורג'יה, שירלי בת יפה, נהוראי בן יעל פאני, אליהו בן פורטונה, דוד חיים מלכא בן זוהרה, אורנה בת ציונה, שלומי בן שרה, בצלאל בן רבקה, דורון בן ויקטוריה, מנחם בן מירה

להצלחה וישועה: יעקב ישראל בן דבורה חוה, שלום בן ליבא

לזרע בר קיימא ובן זכר: דוד בן פורטונה וטליה בת פנינה, בת אל בת ציפורה, מיטל בת שרה ויעקב בן שרה, מוריה בת שרה

לזיווג הגון: מיטל בת יפה, שי שרגא בן אסתר, אייל בן יעל

לעילוי נשמת: דליה בת נחום זאב הי"ד, שלמה שלומי בן אילנה נאוה, בניהו בן זכריה (יחיא) ומרים, יוסף יצחק בן יחיאל, חי חיים בן אסתר, משה מוסא בן דוד וסיניה, מאיר חיים בן פרחה, שמחה בת עודד, ליבא בת אליעזר, שושן דניאל בן רוזט, שרה בת אסתר, חיים בן רבקה, אהובה בת עזרא, בנימין בן שרה, רוני רפאל בן שולה, ניסים בן מרים

ת.נ.צ.ב.ה

"וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ... וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה..." (כו, א-ב)

כי תבוא אל הארץ, אתה צריך לקיים מייד מצוות ביכורים. ותמוה מאד הרי קודם צריך לרשת את הארץ, להתיישב בה, לטעת עצים, הרי לוקח כמה שנים עד שרואים פירות?! ברם, הכוונה היא להורות לנו גודל מעלת ההשתוקקות והציפיה לקיים המצוה, שעל ידי השמחה וההשתוקקות למצוות ביכורים, יהיה נחשב להם כאילו כבר קיימוה (באר משה).

הִתְחַדְּשׁוּת

יהודי מחפש את ה', כוסף ומתגעגע אל ה' , אז הכל אצלו חדש. עבודת השם שלו הופכת לדבר החי והמתחדש ביותר. שום דבר לא חוזר על עצמו, כל דבר שעושים זה פעם ראשונה, כל רגע זה מציאות חדשה, אף פעם לא עשית מה שהינך אמור לעשות כעת, רק נדמה לך. אדם קם בבוקר, הוא בן אדם חדש. כל יום זה יום חדש. אתמול היו בלבולים, אתמול היו שטויות, אתמול היה כעס, אני לא זוכר כלום, הכל מתחיל מחדש, אני לא הולך עכשיו עם הכאב של אתמול ועם הבלבולים של אתמול ועם הכעס של אתמול, אני מתחיל מחדש.

אנחנו חלק אלוק ממעל. "בצלם אלוקים ברא אותו". אנחנו כל הזמן נמשכים למעלה, רוצים להרגיש אלוקות. מודדים אותנו בדיוק בדברים האלה, כמה אנחנו מצליחים להתרומם, לנתק את עצמנו כחוט השערה מהצרות, מהשטויות, מהמלחמות, מההקפדות, מכל הרגעים המבוזבזים האלה של החיים. כל רגע ורגע יש לנו בחירה להניח הכל בצד ולהתרכז בדברים האמיתיים, שמקרבים אותנו אל ה'.

להיות יהודי זה להיאבק על החיבור עם ה' בתוך החושך, בתוך הכבדות, בתוך השיגרה, בתוך כל הדברים שלא מסתדרים לנו, מנסים למרות הכל להתרומם קצת, להרגיש משהו, להתחבר. תחזיק ברצון, תעשה תשובה, בשמים אוהבים את העבודה הזו, הנפילה וההתחלה מחדש.

העיקר שממשיכים. העיקר שלא מתייאשים. כי אם אדם מתייאש, זה יותר קשה מכל העוונות שהוא עושה. כי כשאדם מרים ידיים, מתייאש, עוזב את הרצון שלו, אז הוא מתנתק מכל הפנימיות שלו, הוא מתרחק מעצמו, הוא מאבד את כל החיות שלו, הוא הופך לשבר כלי, אין עם מי לדבר. יאוש זה לאבד לגמרי את הרצון ואז האדם מתנתק מהקב"ה ובלי הקב"ה מה נשאר? אי אפשר לעבוד את ה' בשמחה אם אנחנו סוחבים איתנו את הכשלונות של העבר ואת הדאגות של העתיד. אדם צריך לחיות את ההווה, לשמוח עם ההווה, להיות שמח תמיד. צריך להתבונן באלפי חסדים וטובות שאנחנו מקבלים מהקב"ה רגע רגע ולהודות.

כשם שאדם שמקבל טובה מחברו, הרי הטובה הראשונה שהוא יכול להשיב לו, היא לקבל את הטובה שלו בפנים מאירות, להראות לו שהוא שמח על המתנה שקיבל, כך אנחנו, כאשר מתהלכים כאן בעולם עם פנים מאירות שמחות ומאושרות, זה היישר כוח והשבח הכי גדול שאפשר לתת לרבונו של עולם.

אדם צריך לשמוח, לשיר, להודות לה' תמיד, לפני שתגיע צרה חס ושלום, לא לחכות שתהיה צרה ואחרי זה להשתחרר ממנה כי אם תשמח, תשיר לה', תודה לה', אז גם צרות לא יגיעו.

יהודי צריך כל הזמן להתחדש, אסור לו ליפול לשגרה אפילו ששגרה זה לא דבר רע בכלל, שהיא עושה לנו סדר בחיים, עושה לנו סדר בראש, עוזרת לנו להספיק דברים, לעמוד בהתחייבויות, להשיג השגים.

יהודי לא מסתכל אחורה, רק קדימה. ביהדות יש רק מעכשיו. ה' מצפה ממך להתעוררות קטנה עכשיו ממש, וההתעוררות הזו חשובה ויקרה בעיניו מעבר לכל מה שהיה, ואפילו אם ניסית כבר עשרות פעמים להתחיל מחדש ולא הצלחת, ונפלת לאן שנפלת, אסור לך להסתכל על זה, כי הרגע הזה שאתה עומד בו עכשיו לא היה מעולם ומי יודע מה אתה יכול לזכות דווקא עכשיו.

הקב"ה רוצה שנישאר קצת ילדים. עם תמימות, עם שמחה, עם סקרנות. "כי נער ישראל ואוהבו" (הושע יא), היינו מעלתם של ישראל שבגללה ה' אוהב אותם היא "כי נער ישראל". שבכל עת הם בבחינת נער. שאין אהבתם את ה' מתיישנת אלא תמיד מתחדשת והולכת. את החיות שלי אני לא מקבל מזכרונות מהעבר או מתוכניות לעתיד, החיות שלי, השמחה שלי, היא ברגע הזה ממש, בחיבור שיש לי עם ה' ברגע הזה, בכל דבר ודבר שאני עושה.

חנה התפללה שנים ארוכות על שמואל, וכשנולד אמרה "אל הנער הזה התפללתי". שיהיה נער כל החיים.

התחדשות מקבלים אצל הצדיק, שהאור שלו כל כך זך, כל כך צח, ששום זיקנה ושום שיגרה לא יכולים להכהות אותו. ומי שזוכה להתקרב אליו זוכה גם בימי זקנה ועייפות להתחדש כמו נער. הצדיק נותן לנו רצונות, מגלה לנו את האלוקות שנמצאת בתוכנו, מראה לנו כמה ה' אוהב אותנו, מחמם לנו את הלב, נותן לנו תקווה, שוטף אותנו במים הזכים שלו, מבעיר אותנו בלהבה שלו.

תשובה זה משהו כזה פלאי שבהרהור אחד של תשובה אדם יכול להפוך את כל המציאות. כי תשובה יש לה כוח אפילו במחשבה, כלומר, אדם עשה משהו, אדם קילקל, מי יודע כמה הוא קלקל, פתאום בא לו צער והרהור של תשובה, פתאום הכל מתהפך, פתאום הוא יכול לקבל אור אלוקי, מן אור נקי וזך, הקב"ה פותח את כל השערים, כי ככה ה' ברא את העולם, שהתשובה היא למעלה מהעולם. החטא, העבירה, לא יכולים לגעת בתשובה, כי התשובה נמצאת במקום עליון כל כך, שהחטא והקלקול לא יכול להגיע למקום הגבוה הזה. "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים". עוד לפני שיש בריאה, יש כבר מים, והמים זה התשובה. שפכי כמים ליבך נוכח פני ה'. מים טהורים, זכים, קדושים, שכל הדברים שאדם קילקל, הם לא יכולים לגעת במים האלה, לא יכולים לגעת בתשובה. כי התשובה היא מעל העולם.

אנחנו מתקרבים לראש השנה. איך אפשר להבין את זה שבכל שנה ושנה אנחנו מקבלים מתנה נשגבה ועצומה כזו, שה' מוכן לכפר ולמחול על כל החטאים שלנו? שהוא מוכן לקרב אותנו אליו שנית, אחרי שכל כך התרחקנו? רבינו הקדוש מגלה לנו שהסוד הזה טמון בנקודה ניסתרת שאליה שום פגם לא יכול להגיע, והיא נקודת האהבה הנצחית של הקב"ה אלינו. איך יהודי יכול לעורר מחדש את הנקודה הזו? אחרי שפגם כפי שפגם? אחרי שלא הצליח להתגבר על היצרים שלו? אחרי שכל החיות שלו כל השנה היתה מהתאוות שלו? לפחות שיתבייש . שידקור לו בלב.

הקב"ה מוכן לחזור ולעורר את האהבה ולמחול על הכל, אך בתנאי שנתבייש במה שפגמנו, שבאמת נרצה לתקן. "כל העושה דבר עבירה ומתבייש בה מוחלין לו על כל עוונותיו" (ברכות יב ע"ב) כי עיקר התשובה היא הבושה כותב רבי נתן - "וכל מה שאנו מתביישים בעצמנו ביותר כמו כן הוא יתברך מרבה לסלוח ולמחול חטאינו ביותר" (ליקו"ה נשיאת כפיים ה,יח)

רצון זה שמחה, מתי אדם יכול להגיע לשמחה אמיתית? כשהוא רוצה, לא כשהוא עושה בכפייה, כשהוא רוצה, כשהוא אוהב, אז הוא מרגיש את השמחה.

שמעת איזה דרשה ובאה לך התעוררות? אל תזרוק את זה בגלל שכבר ניסית בעבר ולא הצלחת. תעמוד באיזה פינה שקטה ותגיד כמה מילים: "בורא עולם, שמעתי עכשיו דרשה על קדושה של צדיק פלוני, גם אני רוצה, אני רוצה, תעזור לי אבא", תתפלל, תתחנן, כל מילה ומילה חשובה אצל בורא עולם! אדם יהיה חזק ברצון, הוא יגיע לכל! כל מה שה' רוצה ממך זה שתתעורר. שזה יבוא ממך. אפילו שאנחנו יודעים שהכל מה'. כשאדם נמצא למטה למטה ומהמקום הזה הוא מתעורר ואומר : נכשלתי בעבירות, נפלתי לאן שנפלתי, אני לא יודע איך להסביר את זה אבל אני רוצה אותך השם. רק אותך אני רוצה. זה הנחת רוח של השם.

כל הזמן לרצות, כל הזמן לכסוף, העיקר זה הרצון והכיסופים. יש לאדם התעוררות, אז הוא מרים את הראש וצועק לה', אפילו צעקה פנימית, צעקת הלב, בלי קול. כשהוא נרגע, הוא ממשיך ללמוד, ממשיך לעשות דברים אחרים כי אי אפשר כל הזמן לבעור ולצעוק.

אדם קם בבוקר עם רצון לעשות טוב, אז יש לו תפילות טובות, אז הוא יודע להגיד מילים טובות לסביבתו, אז הוא יודע לעודד את עצמו. הרצון הפנימי הוא האדם. ה' אוהב את הרצון שלך יותר מאשר את ההצלחות שלך. ההצלחות הן של הקב"ה. ההצלחה שלנו שאנחנו קמים ומתחילים מחדש. כשאדם מחפש איזה חפץ שהלך לאיבוד אז אין ערך לזמן הזה של החיפושים. מה שחשוב זה הרגע שבו הוא מצא את האבידה.

ברוחניות הדברים שונים. החיפוש הוא עצם המציאה, הגעגועים לאור, זה האור. אומנם עוד לא הגעתי, עוד לא זכיתי, אבל אני רוצה, אני מרים את הראש, אני מדבר עם ה', אני צועק לה', אני מתחנן, אני מבין שרק ה' יכול לעזור לי. מי אתה? אתה זה הרצון שלך.

אין לך דבר שמקשר ומייחד את האדם עם בוראו כמו הדיבור. הדיבור מסוגל לברוא מציאות חדשה לגמרי. מציאות של קירבת ה'. תיכף ומיד כשאדם פותח את פיו לדבר עם ה', נדלק אצלו ניצוץ אור נשמתו והוא מקבל חיות חדשה. רבינו הקדוש לימד אותנו את הכוח של התפילה האישית, שזה ניקרא לדבר עם השם. הקב"ה ברא את העולם בשביל אותו יהודי קשה יום שבתוך חיי השיגרה המעייפים לפעמים יעצור לרגע וירים את הראש לשמים, ויגיד כמה מילים לבורא עולם.

"הקב"ה לא מסתפק בחיבור החיצוני שזה החוקים שבתורה, ההלכות, הגדרים, דברים שאי אפשר לזוז מהם, דברים קבועים, מה שאנחנו קוראים דעת תורה, עם זה אין לנו בד"כ בעיה. הקב"ה רוצה שנגיע מחיבור חיצוני לחיבור פנימי. אחרי שזכינו לדעת שיש ה' בעולם, שיש תורה, שיש חוקים, שצריך לקיים אותם, שאסור לזוז מהתורה ימין ושמאל, אחרי כל זה צריך להגיע לפנימיות של הדברים, לנשמה שיש בכל דבר ודבר. למה קשה לאנשים לקיים מצוות? כי הם לא זוכים לגלות את הפנימיות של התורה, את התענוג הזה שאתה מחובר אל ה'. כשהכל חיצוני אז אין לי חיות ואין לי כוח, אז אני מדלג, אני מקצר, ואז יש לי עוד פחות חיות, ואז עוד יותר מתרחקים.

להתחבר עם ה' זה להתחבר עם האור של העולם. עם המתיקות של העולם. עם הנועם שלו, כל העניין שלנו זה לשמור על החיבור, לשמור על הקשר. זה ישמח אותנו יותר מכל דבר אחר. גם אם יש לנו כל מיני תענוגות אחרים שהרי אנחנו לא מאלה שנמצאים בפרישות מן העולם, ברגעים נדירים של קירבת השם אנחנו מבינים שהתענוג הכי גדול זה כשאוהבים את השם. שאז לא צריכים שום דבר נוסף.

כשאדם בתוך כל הכשלונות שלו, עכשיו לא הצלחתי עם הילדים, ועכשיו לא הצלחתי עם התפילה, ועכשיו לא הצלחתי עם הבן זוג אבל אני אוהב

את ה', אני אוהב את הקדושה, כמה אני אוהב את הרגעים הנפלאים האלה שנמצאים בתוכי, אפילו שזה רגעים קטנים, כשאדם זוכר בתוך התוהו ובוהו של החיים את רגעי האהבה האלה, הוא נרגע, הוא מתחבר.

אי אפשר להתחדש אלא עם אמונה. אם מבינים לגמרי שאין עוד מלבדו, אז אסור להיות עצובים, צריכים לחייך, צריכים לשמוח, צריכים לדעת שהכל זה נסיונות, עם הבן זוג הזה, עם הילדים האלה, עם הבניין הזה, עם השכנים האלה, עם הפרנסה הזאת, עם הבריאות , כל אחד עם מה שיש לו, זה הכל צמצומים. אני רוצה לשוט במרחב ואני פתאום מוגבל בזמן, בבעיות, בצרות, איך יוצאים מהצמצומים? עם איזשהיא הבנה שאם אני אסתכל על הדבר בעיניים של אמונה אז הכל יהיה אחרת. מה זה עיניים של אמונה? שהכל ה' עושה והכל לטובה. שכל מה שקיבלתי זה מושלם, כי זה בדיוק מה שאני צריך לעבור כדי להגיע לשלמות שלי. שזה מהאהבה של השם אלי כל מה שקורה לי. שאין טעויות בהשגחה של ה'.

התחדשות היא אמונה בהירה ותמימה בבורא עולם שהוא כל יכול, שמחיה בכל ורגע את הטבע, ממילא הכל בידיו והוא יכול לשנות כל דבר כרצונו. אומנם רצון הקב"ה שיהיה דבר זה מוסתר, לכן עשה לעולם הרבה סדרים טבעיים, כדי שלא יבחינו שהוא הוא המחיה את הכל, שכל החיות לכל העולם נשפעת ממנו בכל רגע מחדש. רבינו הקדוש אמר באחד הימים: "אני חייתי היום חיים שלא חייתי עדיין מעולם! כי יש כמה מיני חיים, והכל נקרא חיים, אבל היום חייתי חיים טובים שלא חייתי מעולם חיים כאלה (חיי מוהרן ח). רבינו התחדש תמיד, הוא לא איבד שום יום מימי חייו בלי תוספת קדושה וחיות. כשחיים עם אמונה, לא מפסיקים להתחדש, כמו בסיפור הבא:

פשר, גשר הקשר

הסיפור שאני רוצה לספר קשור לקרובת משפחתי, והוא מחובר לאירוע שכל המדינה שמעה עליו. היה זה ביום שני כ"ב באב בשעות הערב. דוד שלי, שהוא ר"מ בישיבה, ישב ברחוב כהנמן בבני ברק והמתין לאוטובוס. הוא בירר היטב מתי האוטובוס מגיע, ועל פי מה שנכתב על המסך בתחנה, הוא היה אמור להגיע בעוד שתי דקות. מכיוון שהאוטובוס בושש מלהגיע, הוא התקשר למוקד ושם הבטיחו לו שהאוטובוס מגיע תוך חמש דקות.

אבל חלפו חמש דקות ועשר דקות, והוא מבין שהוא מאחר את השיעור שלו, ואם לא די בכך, הוא מתחיל לשמוע סירנות ואמבולנסים, ומסיק שחייב להיות קשר בין הסירנות הללו לאוטובוס שאינו מגיע.

לפתע הוא ראה בחור רץ במהירות, פניו נפחדות. הבחור מתיישב על הספסל, מתנשם ומתנשף, כל כולו היסטריה. "מה קרה?" הוא שואל את הבחור. "מה, אתה לא שומע מה קרה?" "אני שומע אמבולנסים ומשטרות. מנין שאדע מה קרה?" "אתה מכיר את הגשר להולכי רגל ברמת אלחנן?" "כן. מה אתו?" "מה אתו? אז זהו שהוא איננו, הוא קרס". "קרס??? איך קרס?" "אין לי מושג, עברתי עליו דקה וחצי לפני כן מגבעת שמואל לכאן, וכשירדתי בצד של בני ברק אני שומע רעש אדיר, מרגיש שמתחת הרגליים שלי הכל מתמוטט. ראיתי את הגשר עף עף המשאית ופשוט רצתי כל עוד רוחי בי את כל רחוב אשל אברהם. אין לי מושג מה קרה שם, אבל דבר אחד בטוח: הגשר התמוטט ואני ניצלתי". דוד שלי הלך לקיוסק סמוך, קנה בקבוק מים ונתן לבחור לשתות. "אני רואה שעברת טראומה, בוא תירגע, ברוך השם לא קרה לך כלום".

לקח לבחור דקות ארוכות עד שהתעשת. ניכר שעבר טראומה רצינית. דודי הרים טלפון למישהו שהוא מכיר, וזה השלים לו את התמונה, כי משאית שנסעה לכיוון צומת גהה עם מנוף מורם פגעה בגשר והפילה אותו על תא הנהג, וכל הנראה שנהג נמחץ למוות, אך אין לכך אישור, כי עדיין הקורה הגדולה והכבדה במשקל של למעלה מעשרים טון מונחת על המשאית.

דודי סיפר לבחור, שאכן נהרס הגשר, אבל רק בחצי של גבעת שמואל. עד לאותו רגע הוא היה בטוח במאת אחוזים שכל הגשר עף. מסתבר שהוא רץ בכזו היסטריה, ולא המתין אפילו שבריר שנייה לבדוק מה באמת קרה. אני חושב שכל אחד אחר היה נוהג כמוהו.

"היכן אתה לומד?" שואל דודי, והבחור עונה שהוא חצי יום לומד וחצי יום עובד, מכיוון שהוא כבר בן שלושים ולא מצא מקום בישיבה. הדוד שלי שמע 'בן שלושים' ומיד נדרך : "תראה", הוא אמר, "יש לי אחות בת עשרים ושמונה, אולי אתם מתאימים?" "אין לי מושג", ענה הבחור, "אני לא מכיר את אחותך, אתה מכיר אותה, זה נראה לך מתאים?" "חיצונית זה נראה בסדר גמור", אומר הדוד שלי, "אבל אם תיתן לי את הפרטים שלך, אברר עליך ואולי יצא מהאסון הזה משהו אחד טוב". הבחור נתן לו את הפרטים על משפחתו ועל המקומות שבהם למד, ולאחר מכן את מספר הסלולארי שלו, והם נפרדו לשלום.

דודי החל לברר, והתוצאות היו משביעות רצון. הבחור בן למשפחה טובה, בריא בגופו ובנפשו, איש חסד, טוב לב ובעל מידות מצוינות. הסיבה שלא נישא עד כה לא הייתה בשל חיסרון, אלא פשוט עיכוב שידוך בלתי מובן.

בשלב זה התקשר הדוד שלי לבחור והציע לו את אחותו (שהיא דודתי). הבחור ביקש פרק זמן לברר, ולאחר מספר ימים הודיע כי מבחינתו הוא מוכן להיפגש עם הבחורה. השניים אכן נפגשו מספר פעמיים ובתוך חודש התארסו. בוורט כולם דיברו על קריסת הגשר, היו שהציגו אותו כנס שגרם לכך ששני מעוכבי השידוך התארסו, אך לקראת האירוסים החתן ביקש שלא ידברו על כך. זה היה נשמע תמוה, וכולם ביקשו הסבר. ההסבר שלו היה פשוט והעיד על אופיו ועל מידותיו: "בצד האחד של הגשר יש בנייה של בית, אך אסור לנו שלכוח שבצד השני של הגשר היה הרס גדול. לא רק של עצים ושל אבנים. בן אדם נהרג שם. נהג המשאית. אני חושב שזו בעיה לשמוח בקריסת הגשר או לראות בה נס. אני מציע שנתרכז פשוט בשמחה שלנו, שהיא נס בפני עצמו". הדברים שלו בהחלט נכנסו אל הלב, ואיש לא דיבר יותר על הגשר, אבל בינם לבין עצמם האנשים לא יכולים היו שלא לדבר על כך. החתונה נקבעה ליום רביעי כ"ז במר חשוון.

הם התחתנו באזור המרכז. הייתה זו חתונה מיוחדת במינה, כולם באו לשמח את החתן ואת הכלה, ובסיום החתונה החתן והכלה נכנסו לרכב כדי לנסוע לשיכון ו', שם שכרו דירה.. הרכב נסע דרך רחוב זבוטינסקי בבני ברק, כדי לעלות לכביש גהה. ומשם להיכנס בחזרה לבני ברק דרך צומת קוקה קולה, לכיוון שיכון ו'. אולם כשהגיעו לצומת גהה, התברר כי הכביש חסום משני הצדדים. הנהג שלקח אותם יצא מהרכב וביקש מהשוטרים אישור מעבר מיוחד לחתן ולכלה. לשוטרים היה כבוד לחתן ולכלה, הם התקרבו לרכב, פיזרו חיוכים ואיחלו מזל טוב, אבל עם זאת הודיעו לנהג ולזוג שאין מצב לעבור. "עם כל הכבוד לחתן ולכלה, אפילו ראש הממשלה לא יכול לעבור עכשיו". "מה קרה?" התעניינו הנהג והחתן. "אתם זוכרים את הגשר שקרס?" שואל השוטר, "ובכן, כעת מקימים אותו מחדש. יעבדו כאן כל הלילה, ואנו מקווים מאד שעד הבוקר יסיימו, אחרת אנחנו נהיה בבעיה..." "אני לא מאמין", אמר הנהג, "שמעתם?" "לא יכול להיות", הגיבה הכלה, "זה פשוט לא הגיוני!" "מה לא הגיוני כאן?" התעניין השוטר. הנהג שואל אותו: "ואם אספר לך משהו הזוי, שכמותו לא שמעת בחייך, אתה מארגן לי ניידת ליווי לחתן ולכלה דרך רחוב השומר עם סירנה והכול?"

"אתה תצטרך סיפור ממש הזוי כדי לרגש אותי", חייך השוטר, "אבל אם

תצליח להפתיע אותי, תקבל ניידת ליווי עד שיכון ו', לסירנה אין מצב. אמנם חתן הוא מלך, אבל עדיין לא ראש ממשלה, ואני צריך להביא לחם הביתה גם מחר". "בסדר", אמר הנהג, "אתה רואה את הזוג הזה? באו ואספר לך איך הם הכירו". והוא סיפר לשוטר על החתן שהיה האחרון שדרך על הגשר ממש בעת קריסתו, על ריצתו המבוהלת לכיוון בני ברק, על פגישתו עם אחיה של הכלה ועל הצעת השידוך שבאה בעקבות זאת.

"כעת תגיד לי", פונה הנהג לשוטר, " מה הסיכוי שהגשר הזה, שבגלל קריסתו מצאו החתן והכלה זה את זה, מוקם בשנית דווקא בליל הכלולות שלהם?" השוטרים היו בהלם. כזה סיפור באמת לא שמעו מימיהם." תקשיב", אמרו לו, "אם זה לא אות משמיים, אנחנו לא יודעים מה זה". "רוני, תעלה על הניידת, לווה אותם, אני מגבה אותך בינתיים", אומר השוטר השני. וכך הם סבו לרחוב זבוטינסקי, ולפני הכניסה לרחוב השומר קיבלו איזו יללה קטנה של סירנה בשביל הכבוד. לאחר מכן ליוותה אותם הניידת עם אורות כחולים ובלאגן עד הבית. השוטר הציע לעזור עם המתנות, אבל הנהג אמר לו : "תודה, אל תגזים, גם כך עשית מעל ומעבר". השוטר נסע, הנהג סב אל הרכב ואמר לחתן: "חביבי, תרצה או לא תרצה, זה אות משמיים, הגשר הזה קרס בשבילכם..."

החתן ביקש למחות. הוא לא רצה בשום אופן שהאושר שלו יהיה כרוך בהרס של מישהו אחר, אבל כעת הוא אפילו לא מחה, אלא שקע במחשבות עמוקות. לכולם היה ברור שזה לא יכול להיות מקרי.

הדבר היה לשיחת היום, ובשבע הברכות לא היה מי שלא הזכיר את הגשר הזה או עשה משחק מילים על הגשר שחיבר ביניהם ופנינים מעין אלה. אחד מהרבנים פתר לחתן את הדילמה שהייתה לו בחיבור בינו ובין האסון: "השגחה פרטית מסובבת את העולם כמו קוד בן מיליוני ספרות. לכל פעולה ופעולה יש משמעות. כל עיכוב של אוטובוס ומטוס מביא עמו הזדמנויות והחמצות. כל הפסד ממון של פלוני, נושא עמו רווח למישהו אחר, וכל אסון או מלחמה נושאים עמם בשורות ושינוי לטובה. גם הגשר שקרס הביא עמו מוות והביא חיים. אין שום קשר בין השניים. "לאחד נגזר משמיים שחייו יסתיימו , ולשנים אחרים להיושע בזיווג. העובדה שבורא העולם סובב את שני המקרים דרך אותו הגשר, אינה צריכה לגרום לנושעים להרגיש רגשי אשם או לאבלים לחוש מרמור. הכל רצונו יתברך. "להפך, יש לנו הזדמנות לראות בחוש את השגחתו הניסית של בורא עולם, איך הוא מסובב את הדברים ומנהל את עולמו".

(חיים ולדר, אנשים מספרים על עצמם 9)

תְּפִלָּה

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם!

תעזור לי לקבל הכל באהבה. לזכור שכל מה שיש לי זה ממך, שככה בדיוק זה צריך להיות וככה בדיוק זה צריך להיראות, שבשבילי זה מושלם כי את הכל קיבלתי ישירות ממך והכל נוצר בדיוק עבורי. אם זה האשה, והילדים, והנכדים, והשכנים, והבית, והפרנסה, והבריאות, והמוח, והלב, והצורה וככה כל דבר ודבר.

בשבילי הכל מושלם, כי זה בדיוק מה שאני צריך לעבור כי ככה זה בדיוק צריך להראות כדי שאוכל להשלים את התיקון שלי ולהגיע לשלמות שלי.

תעזור לי אבא לקבל את כל מה שקורה לי במשך היום בשמחה ובאהבה ולדעת שככה בדיוק זה צריך להיות, שזה מושלם בשבילי, כי אתה עושה הכל, כי הכל מגיע ממך. ואסור לי להתלונן על כלום, לא עלה מזג אוויר ולא על הפקקים בדרך ולא על שום תקלה או שבוש בתוכניות שלי.

כי אם אני מתלונן , וכועס , ונופל ברוחי זה חוסר הכנעה כלפי איך שאתה מנהיג לי את החיים, זה כאילו אני אומר שאני הייתי עושה את זה אחרת, יותר טוב ח"ו.

ריבונו של עולם, יש לי כזו שמחה כשאני כותב את המילים האלה כי זה מראה לי שזו האמת, שזה המפתח לחיים מאושרים, שזאת הדרך אל האושר. כשאני מקבל הכל בשמחה ובאהבה ומבין שבשבילי זה הכי טוב, הכי מושלם.

שבת שלום ומבורך!
מנחם אזולאי

להקדשות ובנושאי העלון נא לפנות לטלפון: 050-4178148
תרומות ניתן להעביר חשבון בנק הדואר 20685668. כל תרומה תתקבל בברכה.
ניתן לקבל את הגיליון בדואר אלקטרוני ע"י שליחת מייל לכתובת: r.m.azolai@gmail.com
הגיליון טעון גניזה

ארגון ושננתם לבניך
מפעיל שיעורים פרטיים לילדי ישראל
הניתנים ע"י אברכי כולל במסגרות חוויתיות
תוך מתן תמריצים
המעודדים לשקידה בתורה הקדושה
להצטרפות ובירורים: 02-3733111

אלול תשע"ח | עלון מס': 208

עלון ושננתם לבניך

בית אברהם משה
ע"ש הרה"ח ר' אברהם משה ב"ר שלמה זצ"ל

הַבֵּן שָׁלֵוְ, הַשְּׁלִיחוּת שֶׁלָּנוּ!

פרשת כי תבא

ודברת בם

בְּיוֹם שִׁישִׁי הַשָּׁבוּעַ, חָל יוֹם הַפְּטִירָה שֶׁל מֵיסֵּד וְרֹאשׁ יְשִׁיבַת פּוֹנִיבֶ'ז, הַגָּאוֹן רַבִּי יוֹסֵף שְׁלֹמֹה כַּהֲנֶמָן זצוק"ל, "הָרַב מִפּוֹנִיבֶ'ז".

הָרַב הָיָה נוֹסֵעַ הַרְבֵּה לְאַרְצוֹת הַגּוֹלָה, לְצֹרֶךְ גִּיּוּס כְּסָפִים עֲבוּר הַיְשִׁיבָה הַגְּדוֹלָה שֶׁהֵקִים.

פַּעַם, בְּעֵת אַחַת מִמַּסְעוֹתָיו, פָּגַשׁ בִּיהוּדִי אֲשֶׁר הִכִּירוֹ עוֹד מִיָּמָיו בְּפוֹלִין שֶׁלִּפְנֵי הַמִּלְחָמָה.

אוֹתוֹ יְהוּדִי הָיָה יָדוּעַ בְּאוֹתָם יְמֵי טֶרוֹם הַמִּלְחָמָה, כְּמִי שֶׁנִּסְחָף לַהַשְׁכָּלָה הָאֲרוּרָה. הוּא אַף הֶחְזִיק אָז בְּעֶמְדַּת הַשְּׁפָעָה בְּכִירָה בְּעִתּוֹן נָפוֹץ שֶׁהָיָה אַחְרַאי לַעֲזִיבָתָם שֶׁל אַלְפֵי יְהוּדִים אֶת הַדָּת רח"ל, וְסָחַף אַחֲרָיו צְעִירִים רַבִּים.

כָּעֵת, שָׁנִים אֲרֻכּוֹת לְאַחַר הַמִּלְחָמָה, פָּגַשׁ אוֹתוֹ הָרַב כְּשֶׁלְהַפְתָּעָתוֹ הוּא לָבוּשׁ כְּבֶן יְשִׁיבָה מִן הַמִּנְיָן! אַף מִפָּנָיו נִבְּטָה כָּעֵת עֲדִינוּת אֲצִילִית, כַּיָּאֶה לְבֶן תּוֹרָה.

בְּסַקְרָנוּת מְהוּלָה בְּשִׂמְחָה, שָׁאַל אוֹתוֹ הָרַב לְפֵּשֶׁר הַשִּׁנּוּי הַגָּדוֹל שֶׁחָל בּוֹ.

סִפֵּר הַיְהוּדִי, כִּי בִּתְחִלַּת הַמִּלְחָמָה, כַּאֲשֶׁר כָּבַשׁ הַצּוֹרֵר אֶת הָעִיר וְרֻשָּׁה, מְקוֹם מְגוּרָיו, הִצְלִיחַ בְּדַרְכּוֹ לֹא דַּרְכּוֹ לְהִמָּלֵט לָעִיר וִילְנָא.

יוֹם אֶחָד, בְּהִתְהַלְּכוֹ כָּךְ בָּרְחוֹב, שָׁבוּר וְרָצוּץ מִמַּעֲמָדוֹ שֶׁאָבַד, הֵחֵלָּה לְפֶתַע הַפְּצָצָה מֵהָאֲוִיר. הוּא מִהֵר לְחַפֵּשׂ מַחֲסֶה, כְּשֶׁלְּנֶגֶד עֵינָיו נִגְלָה בֵּית מִדְרָשׁ פָּתוּחַ. בְּמְהִירוּת הוּא אָץ פְּנִימָה וְהִסְתַּתֵּר מִתַּחַת שֻׁלְחָן מִזְדַּמֵּן. לֹא חָלְפוּ רְגָעִים, וְהוּא חָשׁ שֶׁהוּא אֵינוֹ לְבַדּוֹ בַּחֶדֶר. שְׁנֵי בַּחוּרִים צְעִירִים יָשְׁבוּ סָמוּךְ אֵלָיו, שְׁקוּעִים עָמוֹק בְּרִתְחָא דְּאוֹרַיְתָא, וּכְלָל לֹא הִבְחִינוּ בְּהִמָּצְאוֹ.

הַפְּצָצוֹת בַּחוּץ נָחֲתוּ בְּקוֹל רַעַם מַחְרִיד, אַךְ הַבַּחוּרִים הִמְשִׁיכוּ לַעֲסֹק בְּלִמּוּדָם מָשָׁל כָּל זֶה אֵינוֹ שַׁיָּךְ אֲלֵיהֶם.

הַמַּחֲזֶה הַזֶּה, סִיֵּם הַיְהוּדִי, חִדֵּד אֶצְלִי אֶת הַהַרְגָּשָׁה וְהַהֲבָנָה, כִּי הַתּוֹרָה - הִיא מְקוֹר הַחַיִּים הַיָּחִיד שֶׁיֵּשׁ בִּנְמְצָא, וְכִי כָּל הַשְּׁאָר - שֶׁקֶר, רַע וְהֶבֶל.

וְשַׁבְתִּי בְּתִשּׁוּבָה שְׁלֵמָה!

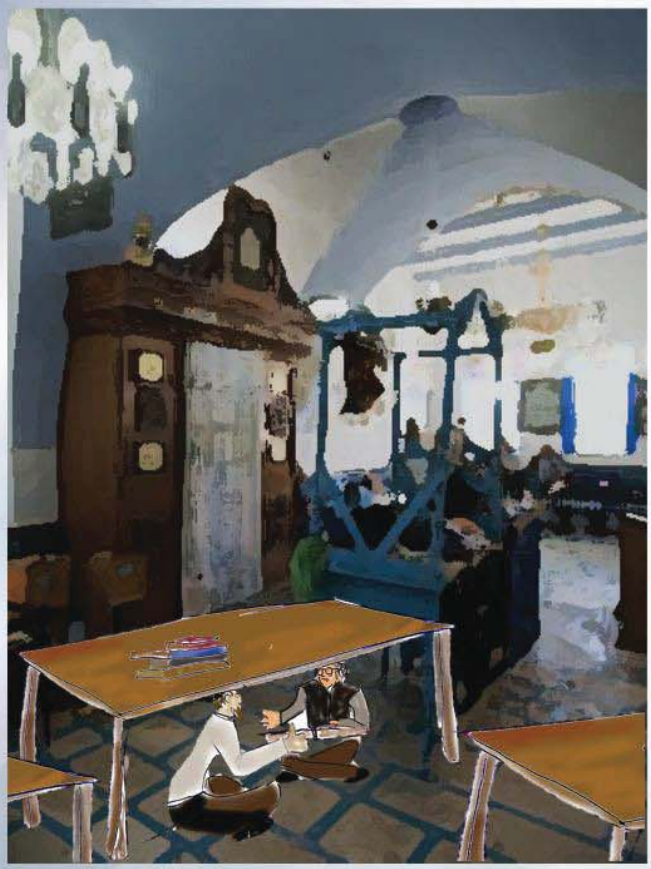

בשמחה תמיד

רוקא פוגיש מיטפ ילו בחרוב, שפוגה עלוי: "הו, טוב בחבר..." - "מזגון מאוב", עלוה מיאפלו, "עם הכיאוב ילו ילוי, שפגיפוי אותכ הגיק יאתנת בבקוכך הבאלון ילוי, רוקא פוגיש מיטפ ילו בחרוב, שפוגה עלוי: "הו, טוב בחבר..."

משרד ראשי - טלפון: 02-3733111 | פקס: 073-2016528 | kinyanyosef@gmail.com

מהפרשה

בִּכּוּרֵי הַחַיִּים...

כְּלָל יִשְׂרָאֵל יָרְשׁוּ אֶת הָאָרֶץ, כָּל מִשְׁפָּחָה וְשֵׁבֶט קִבְּלוּ בּוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה. כָּל אֶחָד הִכְשִׁיר, עִבֵּד, חָרַשׁ וְזָרַע אֶת חֶלְקוֹ, וְלִתְקוּפַת הָעוֹנָה הֵחֵלָּה הָאֲדָמָה לְהוֹצִיא אֶת יְבוּלָהּ. הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא מְצֻוֶּה לַעֲשׂוֹת, זֶה לָקַחַת אֶת פֵּרוֹת בִּכּוּרֵי אַדְמָתוֹ וּלְהַעֲלוֹתָם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם.

"וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו", מְפָרֵשׁ רַשִׁ"י: "שֶׁאֵינְךָ כְּפוּי טוֹבָה". זֶהוּ טַעַם הַמִּצְוָה, שֶׁתָּמִיד, בְּכָל שָׁנָה, יִזְכּוֹר וְיַכִּיר בְּמִי שֶׁנּוֹתֵן לוֹ אֶת כָּל הַטּוֹבָה הַזֹּאת שֶׁאֵינָהּ מוּבֶנֶת מֵאֵלֶיהָ, וּלְהוֹדוֹת לוֹ עָלֶיהָ בְּמִנְחַת בִּכּוּרִים.

◆

אַחַת לְשָׁנָה, יֵשׁ גַּם לָנוּ אֶת הַהִזְדַּמְּנוּת הַזּוֹ לִרְאוֹת אֶת מֵטִיבֵנוּ. אַחַת לְשָׁנָה, כְּשֶׁהַמֶּלֶךְ מַגִּיעַ לַשָּׂדֶה וּמִתְקָרֵב אֵלֵינוּ. יְמֵי הָרַחֲמִים וְהָרָצוֹן, אֵלּוּ יָמִים שֶׁמְּהַוִּים לָנוּ הִזְדַּמְּנוּת אַדִּירָה לִזְכֹּר וּלְהַכִּיר בִּמְכַלְכֵּל הַחַיִּים וְהַחֶסֶד, אֲדוֹנֵנוּ הַמֶּלֶךְ.

מִי חָכָם וְיָבִיא אֵלָיו מִנְחַת בִּכּוּרִים, מִנְחָה שֶׁל חֵלֶב וְדָם, שֶׁל הִתְגַּבְּרוּת, שֶׁל עֲבוֹדָה עַצְמִית, שֶׁל הִתְקַדְּמוּת, שֶׁל לִמּוּד תּוֹרָה, שֶׁל עוֹד שָׁעָה וְעוֹד חֲצִי שָׁעָה שֶׁל עֲשִׂיַּת רְצוֹן הַבּוֹרֵא.

אוֹ אָז יִהְיוּ לָנוּ הַפָּנִים לְבַקֵּשׁ: "הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשֶׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל..." -

וְשֶׁתָּבוֹא עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה, שֶׁל גְּאוּלָה וִישׁוּעָה!!

"שֶׁהַשִּׂמְחָה בִּמְעוֹנוֹ"

ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל

ברכות ידידות נשגר קמיה ידידנו ורענו
איש המעש והחזון
המחנך הדגול אשר ברכה שרויה במעשה ידיו
ה"ה הרב החשוב ר' **יצחק גוטליב** שליט"א
ראש ושננתם - ביתר עילית

לרגל השמחה השרויה במעונו
תזכה לרוות נחת מכל יוצ"ח או"א
כברכת
ארגון ושננתם לבניך
ההנהלה האברכים התלמידים

מה חדש

בְּשִׁלְהֵי זְמַן קַיִץ זָכוּ לוֹמְדֵי אֶחָד מִבָּתֵּי הַמִּדְרָשׁ הַמֶּרְכָּזִיִּים שֶׁבָּעִיר בֵּית שֶׁמֶשׁ, לְמַחֲזֶה מַרְנִין מִידֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ.

עֲשָׂרוֹת מִתַּלְמִידֵי הַמְּכִינָה שֶׁע"י תַּ"ת "תּוֹרַת שָׁלוֹם", נִרְאוּ מִידֵי בֹּקֶר בְּמַהֲלָךְ סֵדֶר א', כְּשֶׁהֵם לוֹמְדִים בְּחַבְרוּתוֹת בִּשְׁקִידָה וּבְהַתְמָדָה בְּמֶשֶׁךְ שָׁעוֹת רַבּוֹת. הַתַּלְמִידִים, שֶׁהִתְקַבְּלוּ אַךְ זֶה מִכְּבָר לִישִׁיבוֹת לִמְצֻיָּנִים, הִגִּיעוּ בְּשִׂמְחָה ע"מ לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן וּלְהִתְכּוֹנֵן לַיָּמִים הַגְּדוֹלִים הַמְּצַפִּים לָהֶם בַּיְּשִׁיבָה.

הַדָּבָר נַעֲשָׂה בְּמִסְגֶּרֶת "יְשִׁיבַת בֵּין הַזְּמַנִּים" מְיֻחֶדֶת שֶׁע"י אִרְגּוּן וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ בְּשִׁתּוּף עִם הַתַּ"ת, וּבְפִקּוּחוֹ שֶׁל הָרַכָּז הַמָּסוּר ר' יוֹם טוֹב קְלַיין שְׁלִיטָ"א. הַתַּלְמִידִים, שֶׁיָּשְׁבוּ בְּעֵרוּב וּבִסְמִיכוּת לְאַבְרְכֵי הַכּוֹלֵל, חָווּ אֶת אֲוִירַת הָרִיתְחָא דְּאוֹרַיְתָא הַמְּיֻחֶדֶת הַמְצוּיָה בְּכוֹלֵל הָאַבְרֵכִים.

בְּסוֹף סֵדֶר הַלִּמּוּד, זָכוּ מִידֵי יוֹם הַתַּלְמִידִים, לִשְׁמוֹעַ שִׁעוּרִים מִפִּי רַבָּנֵי וְרָאשֵׁי כּוֹלֵל "קִנְיָן יוֹסֵף" וְכֵן מִפִּי טוֹבֵי הָאַבְרֵכִים שֶׁבַּכּוֹלֵל.

אֵין סָפֵק, שֶׁאַחֲרֵי "סוֹף זְמַן קַיִץ" שֶׁכָּזֶה, הַתְחָלַת "זְמַן אֱלוּל" נִרְאֲתָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי...

קושננתם

0-733-744-755

הקו לתלמידי
"ושננתם לבניך"

הזוכה בהגרלה:
שמעון קליין נ"י
ביתר עילית

חידת השבוע

אֵלּוּ אַרְבָּעָה פְּסוּקִים רְצוּפִים מִפָּרָשָׁתֵנוּ נִקְרָאִים בֶּחָג, אַךְ לֹא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת?

פִּתְרוֹן הַחִידָה מִגִּלְיוֹן פָּרָשַׁת מֵטוֹת-מַסְעֵי

פָּרָשָׁה זוּ עוֹסֶקֶת בְּהִלְכוֹת נְדָרִים. מָהֵם שְׁנֵי הַמִּקְרִים הַמְתֹאָרִים בַּתּוֹרָה, בָּהֶם מִישֶׁהוּ נָדַר מַשֶּׁהוּ בְּפֹעַל?

בְּפָרָשַׁת וַיֵּצֵא, יַעֲקֹב נָדַר לִבְנוֹת בַּיִת לֶאֱלוֹקִים בַּמָּקוֹם בּוֹ הוּא יָשַׁן, וְלָתֵת מַעֲשֵׂר מִכָּל מַה שֶׁיֵּשׁ לוֹ, לֶאֱלוֹקִים (בְּרֵאשִׁית כח כ). בְּפָרָשַׁת חֻקַּת, כְּשֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִתְקְלוּ בְּאוֹיֵב לֹא מֻכָּר, הֵם נָדְרוּ לְהַחֲרִים אֶת כָּל שְׁלַל הַמִּלְחָמָה (בַּמִּדְבָּר כא ב).

פותרי החידה

י.הרשלר
ל.י.רבינוביץ
ד. נאון

הורים המעוניינים לרשום את בניהם ללימוד במסגרת "ושננתם לבניך" יפנו למשרד לקבלת פרטים: 02-3733111
לתרומות, הנצחות, חסויות או קבלת עלונים באופן קבוע ניתן לפנות למספר הנ"ל בתשלום סמלי

בס"ד, פרשת כי-תבא | כ"א באלול תשע"ה, תשע"ה | גיליון מס' 338

אור השבת

העלון מופץ באלפי עותקים בארץ ובעולם
מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

זמני כניסת וצאת השבת

כניסת שבת: 18:46
שקיעה: 19:08
צאת השבת: 19:43
רבנו תם: 20:20

בזמן התפילה ופסד חודה אין לקדוא את העלון

לפי אופק נתיבות
שבת שלום ומבורך
הלוין נתנם לעלוי נשמת:
חנינה בת נעימה - לבית לוי
וסביחה בת נעימה - לבית כהן

לקראת חגי תשרי הבעל"ט, מתבקשים הקוראים היקרים לשגר אלינו סיפורי השגחה כדי שיזכל לפרסמם מעל הגיליון למען הרבות כבוד השם בעולם.
ניתן לשלוח סיפורים לפקס- 08-9941870

חמניני הפרשה

"ברוך פרי בטנך"

סיפר הגה"צ רבי יצחק שלמה אונגער זצ"ל, כי הגה"ק רבי מרדכי אפרים פישל סופר זצ"ל, שהיה מותיקי תלמיד רבינו ומרביץ תורה לבחורים צעירים בעיר פרעשבורג, עקב גדלותו בתורה וביראה, הוצעו לפניו כמה וכמה הצעות רבנות, עד שהתקבל לרב באיזו קהילה באונגארן, והביא לפני רבו את המכתב ששלחו לו בני הקהילה.

רבי פישל נטה לקבל את הרבנות, אך רבינו אמר לו: "ר' פישל, מה תבקש? כבוד או בנים תלמידי חכמים?" השיב: "יאמין לי רבי שזולת מה שטבעו חכמים מייסדי התפילה על הפרנסה ועל בריאות הגוף, אין אתי תפילה שהתפללתי במיוחד על דברים אלו, כי אם על בנים תלמידי חכמים".

ויען רבינו ויאמר לו: "אם תחפוץ לכהן ברבנות, אינני יכול למנעך מזה, אולם אם תבטיח לי שתשאר להיות מרביץ תורה לתלמידים צעירים, מבטיחך אני שכל בניך יהיו גדולים בתורה, רבנים היושבים על מדין".

רבי פישל אכן ביטל דעתו מפני רצון רבו הקדוש, החזיר את כתב הרבנות לאותה קהילה, ורבינו הבטיח לו הצלחת בניו לשם ולתפארת. ואכן, רבי פישל זכה לבנים גדולי תורה ואדירי הפוסקים, תופסי ישיבות, ומחברים ספרים מועילים ונודעים, הלא המה הגאונים הקדושים: רבי יעקב שלום סופר, רבי נפתלי סופר אב"ד פעטשי-נייזארך והגלילות, רבי חיים סופר אב"ד מונקאטש ובודאפעסט בעל "מחנה חיים" ועוד, רבי אליעזר זוסמן סופר אב"ד פאקש בעל "לקוט אליעזר", הבחור משה בנימין וואלף, הבחור שמעון צבי והבחור אברהם יהודה לייב, כולם מסרו נפשם על התורה ועבודת ה', ובניהם תלמידי חכמים רבנים ("ספרא דמלכא" אוצר אמרות החת"ס מאת מהרש"צ גנץ)

"ובאו עליך כל הברכות"

רבינו נתן ברכות לכל מבקש, אף על פי שנראה הדבר כיוהרא, אך רבינו אמר כי אין הדבר כן, משום דכתיב "ואברכה מברכיך", הרי שהמברך מתברך, ולכן אין שום יוהרא בכך שהוא עצמו רוצה להתברך... (כנ"ל)

אפשרויות לשליחת פתרונות:
(יש לשלוח את התשובות עד יום שלישי (תושבי חו"ל עד יום ד'), חובה לציין את כל הפרטים כדי להשתתף בהגרלה)
א. במייל- 7665190@gmail.com
ב. בפקס- 08-9941870
ג. בקו 'אור השבת' במספר טלפון: 079-590-47-30, שלוחה 2*

אור התורה

כהנים על גבי פיגומים

היכן מצינו כהנים שעבדו במקדש ועמדו על פיגומים?

פרס התורם: תו קניה בארבת מרשתות המזון (על פי בחירת הזוכה),
+ שני זוכים- בספר "כאיל תערוג" על מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל
ההגרלה הקרובה: יום חמישי, כ"ו אלול

פתרון החידה מפרשת "כי תצא":
החידה: היכן מצינו צמח שגדל בתוך 'מעין' של אדם?
פתרון: ענבים. שאם סותנן לפיהו מברך ה'עץ' ואם סותנן לתוך הכוס ושותה מברך הגפן.
(אור לציון ח"ב, עמ' קיח)

העלון להצלחת מר תומר סגרון ורעייתו תחי'.
ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת "הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות הארות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

דיון הלכתי בשולחן השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א
מתוך השמע משה

האם מותר להשתמש במגבת של מקוה במשך כמה ימים

שאלה לדיון: במקואות רבים יש מגבות להשכרה, והטובל במקוה משלם שני ש"ח על הזכות להשתמש במגבת. והנה אחד הטובלים בקביעות הבחין שהאחראי על המקוה אינו אוסף את המגבות המשומשות מכל המקוה מדי יום אלא אחת לכמה ימים, ועלה בדעתו להניח את המגבת ששילם עליה באיזה פינה שתשמש לו סימן שאף אחד לא השתמש בה מבלעדיו וכך יוכל לחזור ולהשתמש בה במשך כמה ימים ללא תשלום נוסף עד שיאספנה האחראי ויניחנה בכביסה. האם מותר לעשות כן, או שזה נחשב גזל זכותו של המקוה?

תשובה: הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א השיב: המקוה אינו מקום הפקר שיכול לעשות בו כרצונו, ומכיון שהסדר המסודר הוא שמשתמש במגבת פעם אחת ומניחה בסל המגבות המלוכלכות, אין הרשות בידו להערים ולגרום לזה שישתמש באותה מגבת כמה פעמים בלא תשלום וישנה בזה מדעת בעה"ב.

הגאון רבי שמאי גרוס שליט"א אמר שאם האחראי אוסף את המגבות מדי יום ביומו אלא שהטובל מערים עליו ומניח את המגבת במקום שלא ימצאנה וכך יוכל להשתמש בה פעם נוספת, אסור הדבר וחשיב גזל. אולם אם האחראי אינו אוסף את המגבות אלא פעם בכמה ימים והוא יודע שהטובלים יכולים ליטול מגבת משומשת ולהשתמש בה ללא תשלום, אין איסור במה שעושה.

והגאון רבי מנדל שפרן שליט"א הסכים לחילוק זה, ואמר דכל זה אם רוצה להשתמש באותה מגבת כמה ימים, אבל אם נכנס לטבול ביום אחד כמה פעמים בודאי הרשות בידו להשתמש שנית במגבת ששילם עליה בבוקר, וכל זה כלול בתשלום הראשון ששילם.

והגאון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א אמר שאין לקבוע מסמרות בדין זה, וצריך לשאול את האחראי בכל מקרה לגופו, ואם הוא מסכים שישתמש שוב באותה מגבת בלא תשלום מכיון שעדיין לא נתכבסה - הרשות בידו לעשות כן. ואם לאו - אסור.

לע"נ: מו"א רבי משה בן עישה, עישה בת חנינה, חדווה בת מיכל מסעודה, מרן רבנו עובדיה יוסף בן גורג'יה, ר' יצחק בן שושנה חמשנה, ישראל אפלנו בן איז'ה, יאיר עידן בן יעקוטא תחי', מקיקס בן שקלילה, הרב אברהם ביתאן בן ברקא, אמנון בן יחיא פנחס, ר' אליהו איסח בן עזיזה

אריכות ימים ובריאות אימנה: כ"ק האדמו"ר עט"ר רבי ברוך בן הרבנית מרים שליט"א

להצלחה בריאות ופרנסה טו"ב: א"מ יפה בת וורדה תחי'.

להצלחת: שירה, נועה ויהונתן אביחי בני שני, טליה ותאיר בת רחל, תאיר ערביה בת דינה ז'ינה.

לז"ק: אילה יסכה בת יפה, איילת עליה בת אסתר.

אספרה

סיפור לשבת

מאמינה ומלא אמונה!!

פרי עטה של טלי זיידן

וויתור ששווה 100,000 שקל

את הסיפור סיפר הגאון רבי משה טולידנו, ממקור ראשון:

ערב אחד נקשה שכנה בדלתה של משפחת כהן, בידה אוגדנית דפים משורטטים ובה תכנית בניה והרחבה מפורטות ומוכנות. השכנה פירטה בקצרה את בקשתה, ולא הסתירה את הקושי שבה. "את יודעת, בס"ד המשפחה גדלה, ונוצר הצורך להרחיב את הדירה. שרטטנו תוכניות בניה, ואנחנו זקוקים לאישור השכנים כמקובל.

"אני חייבת לציין", הודתה השכנה בגילוי לב, "כשאנו נרחיב בצד מזרח, זה בהחלט יחסום לכם את השמש מחלון הסלון והמרפסת בסלון, וכל הצד המזרחי. ועדיין, אני מבקשת שתבדקו אם תוכלו להסכים לחתום לנו...", סיימה את בקשתה במבוכה קלה.

בשעת לילה מאוחרת החלה התייעצות בין הגב' כהן לבעלה. "אין ספק", קבעו השניים לאחר בדיקה מעמיקה, "שמרפסת השמש בסלון תהפוך למרפסת האין שמש, והסלון יוחשך משמעותית. לפיכך אנו רשאים להתנגד לתוכניות הללו, עקב הנזק הנגרם לנו מהן. מצד שני, יש לנו הזדמנות לוותר, ויתור איכותי ואצילי, ויתור אמתי מהלב לשכנים, כדי שירווח להם. אז נכון שזה יחשיך לנו את הבית, אבל אולי כדאי בהרבה שהנשמה תאיר מוויתור זך וטהור לשכנים?

חלפה תקופה לא קצרה, ועקב שינויים שונים הוצרכה משפ' כהן למכור את ביתה ולעבור לעיר אחרת

לאחר התייעצות שנמשכה כמה ימים, התקבלה ההחלטה הגורלית והגיבורה. בכוחות משותפים החליטו בני הזוג כהן לוותר על השמש למען השכנים. הם הגישו את התוכניות החתומות לשכנים, שבתוך תקופה קצרה החלו לבנות להרחיב את הבית.

התקופה הראשונה הייתה כרוכה בהסתגלות. הסלון המואר עד עתה באור טבעי - הוצרך לתאורת חשמל בכל שעות היום. במרפסת כבר לא היה שמש, אפשר היה להשתזף בשמש רק בגינה השכונתית. כל אימת שחלפו במוחה של גב' כהן הרהורים וערעורים על הצעד שעשתה, נזכרה בכך שרווח לשכניה, ביתם התרחב, חייהם מאושרים יותר, והיא השתדלה להתרכז בלשמוח בשמחתם.

חלפה תקופה לא קצרה, ועקב שינויים שונים הוצרכה משפ' כהן למכור את ביתה ולעבור לעיר אחרת. בני הזוג קיוו כי בעיית חוסר השמש בדירה תפגע כמה שפחות במחירה, והתייעצו במתווך שקבע להם מחיר. כמנהגם של מוכרים היודעים שיצטרכו לרדת במשא ומתן - הוסיפה משפ' כהן עוד מאה אלף שקלים, 'כדי שיהיה ממה לרדת'...

לאחר כמה ימים התקשרה אשה וביקשה לראות את הדירה, כשהיא מדגישה שהיא רוצה לבוא בשעה שהשמש בראש הרקיע. נקבעה שעה מוארת בעיצומו של יום, למרות הספקנות הרבה. הרי אם האשה רוצה לבחון את עניין השמש - מה הסיכוי שתחתום על דירה חשוכה ונטולת שמש?

למחרת, בשעת בוקר צחה מעננים, הופיעה האשה המתעניינת. היא נכנסה לבית, בחנה את כל פרטיו ודקדוקיו, והחלה לבחון את ענין השמש. הסתכלה בסלון, בדקה את המרפסת, ועיניה מפיקות קורת רוח, היא מתחייכת והולכת... היא שבה ונכנסה למרפסת, מביטה ובוחנת כל העת את השמש שאיננה, ונראית יותר ויותר מרוצה...

"סגרנו!", קמה לפתע המתעניינת והפכה לקונה בהרף עין, בלי להתמקח על המחיר, בלי לדון בהסדרי התשלום. "מה שנוח לכם", אמרה, והחלה לשרבט את 'זיכרון הדברים' על הכתב. ולאחר שנחתמה העסקה כדת וכדין, פתחה את סגור לבה וסיפרה:

"האמת, שבוודאי הייתי שמחה להתווכח על המחיר, לחסוך לי כמה עשרות אלפי שקלים. אלא שאין לי ברירה- אני סובלת ממחלה נדירה, וחשיפה לאור שמש מסכנת את חיי. ראיתי הרבה דירות, אך בכל אחת מהן יש שטח חשוף לשמש, וזה מסוכן עבורי. עד שראיתי את הדירה שלכם, ואינני יכולה לוותר על ההזדמנות לקנות את דירת חלומותיי - דירה מקסימה שאין בה שמש!", אמרה, ולא הוסיפה מילה...

בני הזוג נותרו המומים, נטועים למקומם ואינם מאמינים: לא רק שלא הפסידו מהוויתור, לא רק שמחיר הדירה לא ירד- אלא הוא עלה והתעלה בעיני זו שקנתה את הדירה, עד שמיהרה לחתום לפני שדירת חלומותיה תיחטף לה מבין האצבעות, ובמחיר יקר מהמקובל- העיקר שזו דירה שאין בה שמש, אותה שמש שוויתרו עליה בגבורה ולא ידעו כמה ירוויחו מהוויתור הזה...

מי שמוותר לא מפסיד! רואים זאת בעיניים. לפעמים זה לוקח שנים, רק בורא עולם המשנה ומסדר סדרי עולם כרצונו- קובע כיצד זה יקרה באמת. נאמץ את המסר הזה, וניקח אותו עמנו כמסר לחיים: כשהשכן מבקש או החבר, כשהילד בבית הספר או החברותא בישיבה - לפעמים קשה לוותר, ונראה שנפסיד. אבל אין דבר כזה. מוויתור רק מרוויחים, ורק מרוויחים!

אלול ימי הרחמים והסליחות

הנאות דשולם, דזוז בגדך שפל'

מפי מגיד המשרים רבי יצחק פנגר שליט"א

מעשה:

שני האנשים שהחליטו להכיר את העולם התקשו לתקשר עם המלצר הצרפתי הגאה שסירב לשתף פעולה באנגלית מתוך גאווה לאומית התעקש לדבר רק בצרפתית למרות שזה סתר את האינטרס הבסיסי של הסבר פניך לתייר ואולי זה גופא הרעיון להותיר על התייר חותם של תרבותיות נכבדה ועיקשת ששומרת על השפה "בכל מחיר".

הראשון הזמין מנה של ספגטי בולונד אך חברו חפץ בדג הוא לא ידע לומר דג בצרפתית אז ביקש "בון פיש". "בון"- ידע זה טוב בצרפתית ו"פיש"- המלצר יהיה חייב להבין!

המלצר ביקש ממנו לבחור מתוך עשרות הצעות של דגים אך הוא חזר וביקש את הבון ביותר!

חלף כמה זמן שחלף והמלצר חזר עם מנה שלא ראה מימיו צלחת גדולה עם ערימה של ירקות לא מזוהים מעל הכל נח לו דג קטן שבתוך התפאורה הרבה כמעט ונעלם.

כזה דג אפשר לבלוע בביס אחד אבל הוא לא טיפש פרס פיסת דג דקיקה והושיט לפה הטעם הענוג התפשט לא רק בפה אלא בכל הגוף אך כמה שזה טוב המשיך לאכול משאר הירקות שנחו בצלחת ומידי פעם הושיט בהתרגשות את המזלג לדגיגון ופרס ממנו עוד חוט דק...

הארוחה הסתיימה המלצר הגיש את החשבונית הראשון שהזמין ספגטי התבקש לשלם סכום השווה ל מחיר סביר ביחס למנה במסעדה ברמה השני התבקש לשלם הוא התרעם על המחיר אבל המלצר הרי לא מדבר הוא התרעם על המחיר אבל המלצר הרי לא מדבר לא עברית ולא אנגלית רק צרפתית ניסה להסביר שהמחיר מטורף וכו' ומשזה לא הועיל החל להגביה את קולו גם לא עזר דפק על השולחן בידיים רקע ברגליים ועד מהרה מצא מולו את הדורמן שומר הפתח ניצב מולו גוי ענק ממדים שבעצם נוכחותו נתן להבין שכסף הוא עדיין התשלום הזול ביותר.

השומר דיבר אנגלית וביקש להבין מה הבעיה הסועד תיאר בפניו את הדגיגון הקטן וטען שלא ייתכן לדרוש עליו מאה עשרים וחמישה דולרים.

שאל השומר זה היה טעים והסועד השיב טעים אבל לא משתלם.

למעשה:

במסעדה נכח יהודי בשם יצחק פנגר לימים הדרשן והמרצה רבי יצחק פנגר שליט"א כיום הוא מזכה את הרבים במסר שלימד אותו הסיפור:

יש הטוענים שלעולם הזה אין כלל מה למכור הכל הכל וריק אין הנאות הכל צרות לא שווה כלום לדעתי הגישה צריכה שתהיה שונה היחס כלפי הנאות העולם הזה היא אותה זעקה שנזעקה במסעדה הצרפתית:

זה טעים אבל זה לא משתלם!!!

חשבון פשוט ודי בוא לא נתווכח על הטעם בוא נדבר על התשלום שכל אחד אבל כל אחד יידרש לשלם אם לעתיד לבוא ואם כבר בעגלא ובזמן קריב טעים וזה רחוק רחוק מאוד מלהיות משתלם!!!

אספרה

סיפור לשבת

אמרי קודש בראי הפרשה

באפשרותיכם לזכות את הרבים ללא כל מאמץ!
אם אירע אתכם או מכריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 4\ 1133 נתיבות ולציין עבור 'אור השבת'
או בפקס: 08-9941870

"והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלוקיך נותן לך נחלה וירשתה וישבת בה, ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך אשר ה' אלוקיך נותן לך וגו'"
(דברים כו, א-ב)

אשר נתת לי

היחודיות של ארץ ישראל שמקשיכה הלאה להיות שייכת לכל דור ודור כאילו נתנה בימיו ההוא...

מצוות הביכורים יש בה ללמד כיצד להכיר טובה ומה היא הכרת הטוב, המביא מראשית פרי האדמה בא אל הכהן ואומר אליו "הגדתי היום לה' אלוקיך כי באתי אל הארץ אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו, אמירה זו אל הכהן עוד לפני מקרא ביכורים, יש בה להבהיר שבביכורים יש הכרת הטוב לא רק על ראשית פרי האדמה, אלא על "הארץ אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו". כשלוקח הכהן את הביכורים ומניחם לפני המזבח, קורא המביא את מקרא הביכורים כשהוא פותח בגנות מארמי אובד אבי עד שמסיים בשבח "ויביאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת".

בקריאה זו מבהיר מביא הביכורים את הכרת הטובה על הארץ , לפי שטבע האדם להתרגל לטובה עד שאינו מכיר בה, לראות את הנתינה כנחלת העבר, ולהתפעם רק מטובה חדשה שבאה לפרקים.

על כך באה הקריאה במצות הביכורים לזכור ולהזכיר שיש להודות לא רק על הפרי החדש, אלא על הארץ הטובה שהקב"ה הביאנו אליה, ולהדגיש שהקב"ה נותן אותה בכל עת. וזו ההדגשה בסיום מקרא הביכורים שיש בה שבח על האדמה אשר נתן לי, ואף שאבותינו קבלוה כשבאו אליה, המביא מדגיש "כי באתי אל הארץ", ו"אשר נתת לי", לפי שעל הארץ נאמר "אשר אלוקיך נותן לך", ולא רק שנתנה לאבותיך , שעיני ה' אלוקיך בה כנותן בכל עת, וזו מעלתה של הארץ שיש בנתינתה ובישיבתה קשר מתמיד בין ישראל לאביהם שבשמיים, ועל כך יש להודות בהכרת הטובה. [מספר "בניין אב"], ועיי"ש עוד דברים נפלאים בזה.

וכמה עלינו להודות להשי"ת על הימים הנעלים והנשגבים שנתן לנו במתנה חודש הרחמים והסליחות, ויה"ר שנזכה לכתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומבורכת לכל בית ישראל.

אכי"ר.

שבת שלום ומבורך

להרה"ג **רבי יצחק עטיה** שליט"א, עורך מדור 'אמרי קודש', ומשפחתו
- מזל טוב!! -
חמה ולבבית לרגל הולדת **הבן** שיחי' בשעטו"מ
בעתירת מערכת העלון ורבבות הקוראים

המעשה שמשנה את סדר העדיפויות!

מוגבלויות לקראת יום הדין

כליה שומרת שבת

מובא בספר "שפתי חיים": ימי הרצון של "אלול", הנם ימים שבהם ה' יתברך מתקרב אלינו, ונותן לנו סיוע להתקרב אליו יותר מבשאר ימות השנה, כמו שאמרו רמז בפסוק (שיה"ש ו, ג): "אני לדודי ודודי לי", ראשי תבות אלול, דהינו, שבימים אלו אנו קרובים לה' יתברך "דודי", והוא מתקרב אלינו. אף מזל החדש "בתולה" מרמז על כך כי בחדש זה גדולה אהבת ה' לישראל.

ההתקרבות בינינו לבין ה' יתברך אי אפשר שתהיה מצדו יתברך בלבד, כי התקרבות צריכה להיות הדדית ומשתפת לשני הצדדים. על כן, כדי שלא להחמיץ את האפשרות של ההתקרבות אל ה' יתברך, מן הדין לדעת מה הן הסבות המעכבות מלהתקרב אליו יתברך.

בדורות שעברו, עצם הידיעה שהגיע חדש אלול, די היה בה כדי להביא את האדם להתקרבות אל ה' יתברך, כמו שכתב הגאון ר' ישראל סלנטר (אור ישראל מכתב יד): "מלפנים כאשר ידעתי, כל איש אחזו פלצות, מקול הקורא קדוש אלול. החרדה הלזו נשאה פריה, להתקרב לעבודתו יתברך, איש לפי ערכו". וכן תקנו הקדמונים לתקע בשופר בימי האלול, וזו "היתה הסבה הראשונה, לעורר האדם משנתו ומהבלי טרדותיו, לפקח על מעשיו, כמאמר הכתוב (עמוס ג, ו): "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו"" (שם, מכתב ז). וכמו שבאר הרמב"ם (הל' תשובה פ"ג, הל' ד): "אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזרת הכתוב, רמז יש בו, כלומר: עורו ישנים משנתכם, ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחפשו במעשיכם. כלומר, יודעים אתם את האמת, אלא שאתם מתעלמים ממנה כאדם ישן וכו', ויעזב כל אחד מכם דרכו הרעה". לכל אדם דרך רעה משלו, אותה הוא סולל לעצמו על ידי עשית מעשים רעים המיחדים לו, ואת הדרך המיחדת לו עליו לעזב.

נותרו ימים ספורים, שווה לנצל!!!

סיפור מסעיר ומרגש במיוחד מטלטל בימים אלו את הרחובות החרדיים אשר שוכנים להם ברחבי הארץ, על אישה שקיבלה על עצמה לאחרונה לשמור שבת - מהסיבה הכי רחוקה שיכולה להיות.

וכך אירע הסיפור לפרטיו:

האישה הגיעה לנחם את בני משפחתו של הרה"ג נחום אפל ז"ל - רב חשוב בקהילת ויז'ניץ, שנפטר לפני שבועות אחדים. הרב שהיה ידוע כאיש חסד ועוזר ומסייע לכל המבקש ולכל הפונה בחפץ לב, ובפנים מאירות.

ובמהלך ניחום האבלים סיפרה האישה- שאיננה שומרת תורה ומצוות, כי הגיעה לנחם את בני המשפחה בעקבות תרומת הכליה שקיבלה מבן משפחתו של הרב אפל, תרומה שלא רק שהצילה את חייה, גם גרמה לה להתחזק ברוחניותה ולקבל על עצמה את שמירת השבת.

במהלך השיחה עם המשפחה האבלה, שהייתה מרותקת באוזניה ומתונה בלבה לשמוע את הדבר 'המצמרר' שלא ידעו שעד כדי כך הוא יהיה מצמרר, סיפרה האישה על הסיבה שהובילה אותה להחלטה הנצחית, שלה בחיים לא חשבה, ואפילו לא העלתה על הדעת- לשמור שבת.

"בכל פעם שהייתי מחללת את השבת - הרגשתי כאבים חזקים שמפלחים את גופי"

וכך ספרה: "בכל פעם שהייתי מחללת את השבת - הרגשתי כאבים חזקים שמפלחים את גופי", סיפרה האישה.

"אני לא אישה דתייה, אבל בכל פעם שהדלקתי אש בשבת או עשיתי פעולה אחרת של חילול שבת, הכאבים תקפו אותי ולא הבנתי למה".

עוד הוסיפה האישה וסיפרה כי היות וכבר קיבלה את התרומה, לא הייתה כל סיבה שבגללה היא אמורה לסבול כאבים כאלה - ולכן החליטה להיוועץ ברופאים שמצדם גם כן לא הבינו מה יכול להיות המקור לכאבים הללו.

שהרי הניתוח עבר בצורה מעולה, והכליה מתפקדת היטב בגופה.

וציינה האישה שלא פסחה על שום רופא שמבין בתחום. גם אותו רופא שהשתיל את הכליה וגם היועצים הרפואיים הבכירים שהנחו אותה והוליכה אותה בכל הדרך לתרומה, וכאמור אין רפואה למכתה, פשוט לא יודעים במה מדובר. חלפו הימים, וכל שהכאב התגבר כך מצאה האישה את עצמה חושבת יותר ויותר מה יכולה להיות הסיבה לכאבים הללו.

"יום אחד הבנתי שאולי זה קשור לזה שאני מחללת שבת, כי הכליה שקיבלתי הייתה של אדם שומר שבת. ויתכן שזה היה רמז מלמעלה בשבילי, שאני גם צריכה לשמור את השבת הקדושה", אמרה.

עד מהרה הפך הסיפור המדהים (שחשף לראשונה החוקר התורני הרב משה בלוי) לסנסציה בעולם, ובפרט בעולם התורה. ומשם התפשט והגיע אף לערים נוספות - בהן עשה רעש גדול, וגרם להתחזקות רוחנית עצומה.

והסיום, לא פחות מההתחלה.

"מהרגע שהתחלתי לשמור שבת - הכאבים נעלמו כלא היו", הדגישה האישה בפני הנוכחים בשבעה, במטרה לחזק את הסובבים.

אחרי שמזכה הרבים רבי משה בן לולו הי"ו, שמע את הסיפור המרטיט מיד אמר, כמו שהייתה 'פרה שומרת שבת', יש 'כליה שומרת שבת'. (ובדרך אגב, כזכר לכך נבחרה הכותרת של הסיפור בשמה הזה).

מדור תמיהות וקושיות

אשכול יוסף

הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"ארבעה דברים צריכים חיזוק" (ברכות)
ויתחזק בהם האדם בכל כוחו (רש"י)

חיזוק

סיפורים מחפקים

מספר השל"ה הקדוש: רגיל הייתי להכנס אצל חסיד גדול מחסידי עליון מאחינו הספרדים, ומעלתו היתה שהיה זהיר מאד במדת האמת, שאפלו היו נותנים לו כל העולם כלו, לא היה משנה מדבורו. ושאלתיו כיצד זכה לזה, והשיב, שמדה זו קנה הודות לחנוכו של אביו. וכך היה דרך אביו בחנוכו: כדרך הילדים שרבים ביניהם - זה אומר הוא התחיל וזה אומר הוא התחיל. כשהיה קורה ריב כזה בין האחים, היה האב אומר: "בני! מי שיודה על האמת, אמחל לו, בתנאי שיזהר מהיום והלאה שלא ישנה באולתו, ומי שיכחיש - דעו לכם שאחקר ואדרש מי המשקר, ואז אענישנו בכפל כפלים!"

וכך אכן עשה האב. מי שהודה - מחל לו, ולא עוד, אלא שהעניק לו מתנה כמה מטבעות כפרס ועדוד על אמץ לבו להודות על האמת, ומי ששקר - ענשו בענשים גדולים. בדרך זו נהג אותו האב, וכך הטביע בבניו את מדת האמת והפחד מהשקר. הרי לך דרך חנוך שיש לכל אב פקח ונבון לחנך את בניו במדת האמת ולהרחיקם מהשקר כמטחוי קשת. (מדבר שקר תרחק)

מסופר על אחד האדמו"רים שבליל שבת ישבו סביבו המון תלמידים וחסידים והתחילו לזמר בקול ניגון זמר של "כל מקדש שביעי" וכאשר הגיעו למילים כל שומר שבת כדת מחללו, האדמו"ר נעצר וחזר כמה פעמים על המילה "מחללו", וחזר על אותם מילים שוב ושוב והראה לכיוון ממולו בקצה השני של השולחן.

ממקום שהרבי לא יכל לראות שם עמד אחד מהנוכחים ובטעות היה כוסס ציפורניים. וששמע את הרבי ששוב חוזר על המילה מחללו התעשת והבין בעצמו שהוא מחלל את השבת בזה שהוא כוסס ציפורניים, ומיד הפסיק והוציא את ידו מהפה ואיך שידו יצאה מפיו המשיך הרבי בניגון הזמר בסדר הרגיל.

מעשה שהיה עם בצדיק אחד שהיתה שנת בצורת והוא שלח את תלמידיו לעיר מסויימת שיחפשו את איש פלוני כדי שיתפלל שירד גשם. כאשר הם הגיעו לעיר שאלו על אותו איש ונודע להם שהוא שיכור וכל היום רק שותה וישן. והלכו לביתו ושאלו את אשתו אם הוא נמצא, ואמרה שהוא ישן ותחכו לו שיתעורר, נכנסו אליו ולקחו את הבקבוק שהיה ליד מיטתו והנה שכשהתעורר הושיט ידו לקחת את הבקבוק ורואה שאין בקבוק ורואה אנשים יושבים לידו ולא מבין אמרו לו תתפלל שירד גשם ונשיב לך את הבקבוק. כששמע כך אמר יהי רצון שירד גשם. מיד נשבה רוח חזקה והביאה איתה עננים כבדים וירדו גשמי ברכה ונתנו לו את הבקבוק וחזרו לרבם לשאול אותו איך זה יכול להיות? אמר להם היהודי הזה בגלגול הקודם היה צדיק יסוד עולם, אלא שחטא קטן היה לו שהיה מתחיל את התפילה מהודו, ומדלג על הקורבנות והוא כיום מגיע לבית הכנסת קורא עד הודו וחוזר לשתות ולישון. ולכן תפילתו לא שבה ריקם.

מסופר מעשה בתלמיד שבא לפני המשגיח הגר"י לוינשטיין, וטען שהינו נגוע במידות ותאוות רעות ושבור הוא מכך מאד, שאלהו הרב: בן כמה אתה? ענה בן ח"י שנה, המשיך הרב ושאלו: כמה הם ימי האדם, ענהו התלמיד: שבעים או שמונים שנה, ובכן אמר לו הרב: וכי חושב אתה שבנין או מכונה שניתן להשלימה במשך שבעים שנה תידרש להעשות במספר שנים. האדם הוא בנין שניתן להשלימו, ולשם כך נתן הבורא לאדם זמן של שבעים או שמונים שנה של עבודה לתקן, וכי הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו מדוע לא השלימו הבנין בח"י שנה, אכן אי אתה בן חורין להיפטר ממנה, אולם גם עליך לזכור שלא עליך המלאכה לגמור.

מעשה באדם שנשתתק בידיו וברגליו, הלך לבבא סאלי זיע"א לבקש ברכה שיתרפא משיתוקו, והובא אל הרב בכסא גלגלים. שאל אותו הרב 'האם אתה מניח תפילין והולך לבית הכנסת?' ענה האיש בשלילה. אמר לו הרב 'אם כן, עדיף שתשאר כך. כיוון שאתה משותק - אתה פטור, ואם תהיה בריא - אתה חייב. הרי הקב"ה נותן לך ידיים כדי שתניח תפילין, ורגליים כדי שתלך לבית הכנסת'. ואז אמר האיש לרב 'אני מבטיח שאם ארפא - אניח תפילין ואלך לבית הכנסת'. הרב אמר לו 'אז קום על רגליך', ומיד הוא קם ונעשה בריא ויהי לנס.

הזדמנות אחרונה: נותרו שלושה שבועות בלבד!

להצטרפות לזיכוי הרבים הגדול ביותר בעולם!!

- למעלה מ- **500** סיפורים מחזקים על גדולי ישראל זצוק"ל ושליט"א
- כ- **200** סיפורים מפי גדולי דרשני דורינו שליט"א
- כ- **60** סיפורים מלווים בתשובות הלכתיות מפי פוסקי זמנינו שליט"א
- כ- **150** חידושי תורה מלווים בשביבי מוסר בשפה ברורה וקולחת
- ברכת המזון בכל פרשה ופרשה
- **אלפי** משפחות שיזכו לתענוג רוחני בשולחן השבת
- ועוד מאות סיבות למה גם אתה, קורא יקר, צריך להצטרף...

כל הזכויות האלה- ש-ל-כ-ם!! כן... כן... אך ורק שלכם, תורמים יקרים!

המחיר להנצחות:
הנצחה רגילה- 50 ₪
הקדשת פרשה- 150 ₪

לפרטים:
052-714-84-54

"והשיבך ה' מצרים באניות בדרך אשר אמרתי לך לא תוסיף עוד לראותה" (כ"ט,ס"ח)

מה ההבדל אם יובלו לשבי במצרים באניות או ברגל ולמה הוצרך הכתוב להזהיר שישובו למצרים באניות דוקא?

◆ שוב א' ◆

להורות שח"ו ילכו בשבי עם הטף והנשים

רש"י פירש "באניות" בספינות שביה, משמע שבא לומר שלא בלבד שישובו מאר"י למצרים, אלא ח"ו ישובו בשבי. ורבותינו בעל התוספות בדעת זקנים כתבו לתרץ כאמור, והוסיפו לבאר שהכתוב בא להורות שח"ו ילכו בשבי למצרים גם טף ונשים, כי אם היו מוליכין אותן ברגל, לא היו שבים אלא רק הגדולים היכולים ללכת ברגליהם, אבל כאשר ילכו בשבי באוניות אף הטף והנשים יגלו עימהם, וכן פירשו הרא"ש והחזקוני.

◆ שוב ב' ◆

הכוונה לעניות של תורה

רבותינו ז"ל במדרש (אסתר רבה פתיחות ג') דרשו בשם רבי יצחק, אל תקרי "באניות" אלא "בעניות" ממעשים טובים. וכן איתא בזוה"ק שבאניות הכוונה לעניות. וכן אמרו בספרים הקדושים בשם המדרש, אל תקרי באניות אלא בעניות של תורה, וביארו המפרשים שכיון שישראל עלו למצרים בכח זכות התורה וכדי לקבל את התורה, לכך אם ח"ו יש בהן עניות של תורה, עלולים לשוב מצרימה. ובספר ברית אברהם (עמ' ח') כתב להביא רמז לדרשת חז"ל ממה שמצינו במשלי (ל"א י"ד) שהתורה נרמזה לאניה דכתיב "היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה".

◆ שוב ג' ◆

הכוונה לצער ויללה

יש מתרצים שכוונת הכתוב "באניות" לצער ויללה מלשון "תאניה ואניה", כמו שמצינו באיכה "וירב בבת יהודה תאניה ואניה", ודוחק. וידידי הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס "גם אני אודך" הוסיף בשם ספר ברכת ישורון על התוכחה מהאדמו"ר רבי דוד יצחק אייזיק מסקאליע זי"ע שכתב (עמ' שי"ג) "והשיבך ה' מצרים" אל בחינת עצבות ומרה שחורה, ודינים וייסורים רח"ל, שהם גלות מצרים, גלות הנשמה שנמשך מהסט"א. והוסיף שיש לפרש שאם יהיה "באניות בדרך", שתתאונן בדרך על הטאיך ותשוב בתשובה, ממילא יתקיים "אשר אמרתי לך לא תוסיף עוד לראותה", שאבטל הגזירה ולא תשוב מצרימה לראותה, אבל אם תוסיף לראותה מפני שלא תעשה תשובה, אז ח"ו יתקיים "והתמכרתם שם לאויביך לעבדים ולשפחות ואין קונה".

◆ שוב ד' ◆

י"א שכוונת הכתוב להיפך שישובו בדרך האסור

מרן הגרי"ל שטיינמן זיע"א בספרו 'אילת השחר' (עה"ת עמ' קפ"ב) מביא שבתרגום יונתן בן עוזיאל מפורש היפך פשט זה, דאדרבה כוונת הכתוב שישובו למצרים בדרך שבה נאסר לשוב מצרימה, דהנה התרגום יהונתן כתב: "ויגלכם מאמרו של ה' למצרים בספינות בתוך ים של סוף בדרך שעברתם ואמרתי לכם לא תוסיפו שוב לראות אותה". ומבואר מזה שבכלל הקללה שיעברו גם על לאו זה.

[כמובן שניתן לשלוח עוד תירוצים, להגדיל תורה ולהאדירה, לאחד מהדרכים הכתובים בעלון]

ניתן להשיג את הספר "אשכול יוסף"
בפלאפון- 054-8460007

גיליון 717 - שנה ידי

יהדות באהבה

פרשת כי תבוא

המאור שבתורה

הפטרה " קומי אורי "

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

© כל הזכויות שמורות

שבת כא' אלול התשע"ח

	הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
י-ם	18:49	19:39	20:27
ת"א	18:47	19:37	20:24
חיפה	18:49	19:39	20:26
ב"ש	18:48	19:38	20:25

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לפני כְּאַרְבָּעִים שָׁנָה, בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת הַיּוֹם, נִכְנַס אֵצֶל מָרָן **עובדיה יוסף** זצוק"ל חָכָם אֶחָד וְרָאָהוּ יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה. אָמַר לוֹ אוֹתוֹ חָכָם: 'מִתְפַּעֵל אֲנִי מְאֹד **משקדנותו** שֶׁל הָרַב שֶׁיּוֹשֵׁב וְעוֹסֵק כָּעֵת בַּתּוֹרָה וְאֵינוֹ טוֹרֵחַ בְּעִנְיְנֵי הֶחָג כְּדֶרֶךְ כָּל הָאָרֶץ'.

הֱשִׁיבוֹ הָרַב : 'לֹא עָלַי **התפעלותך**, אֶלָּא עַל הָרַבָּנִית, שֶׁלֹּא בִּקְשָׁה מִמֶּנִּי סִיּוּעַ כָּל שֶׁהוּא בַּהֲכָנוֹת הֶחָג ורק רצתה שאלמד ..

"נתון תיתן לו, ולא יֵרע לבבך בתיתך לו" "נתון תיתן" – מה שאתה נותן לעני הוא דבר שכבר **נתון לו** מן השמים, ואתה אינך אלא שליח להולכה.

וכן "עזוב תעזוב" – העזרה שאתה מגיש לחברך היא כבר דבר **הנעזר לו** מן השמים, אלא שנתגלגלה זכות לידך לעזור לו.

מספר חברו של רבנו **יעקב יוסף** זצוק"ל לספסל הלימודים: "זוכר אני את הילד יעקב בכיתה **כשהוא לומד שעות** מבלי ניע וזיז. לא התפתה למשחקים, אלא הביע נחישות להשלים את חק למודיו שראה אותם כנחוצים. אגב, מעולם לא שמענהו **מתיהר** ביחוסו הרם –כבן מרן **היביע אמר** זצוק"ל.

כבר כילד בכיתה, שרתה על פניו אצילות מיוחדת. גם כאשר פגעו בו,לא השיב חמה".

ברכו במאור פניו של אדם קידשו באור פניו של אדם, לא דומה אור פניו של אדם

כל ימות השבוע כמו שהוא **בשבת**.

דמותו של הגאון הצדיק רבי **עמרם ציון חי אזולאי** זצ"ל היתה למופת של שקידה עצומה ובלתי-נלאית בתורה. לא היה לו בעולמו אלא עמל תורה בלבד. את כל עתותיו ושעותיו, גם בימי צר ומצוק, הקדיש רבי עמרם לתורה. 'המתמיד של **פורת יוסף**', כנוהו הכל בערגה. ולאחר שנסתלק השמימה, התבטאו גדולי הדור בכאב אחר מיטתו: "משמת רבי עמרם-בטלו השקדנים!"...

מי היה רבי עמרם ומהיכן ספג את **אהבתו לתורה** שמכוחה בחר להתמיד בה ולהשקיע את כל כלו וישותו בה. גם רבנו **יעקב יוסף** זצ"ל חקר בזאת. הוא ביקש לצעוד בשבילי בית חמיו הגדול, בעצמו, והוליך אחרים בדרך זו, לשם כך הקדיש מזמנו וכתיבותיו בהלכה, ועצר כדי להקדיש שורות **תהילה לחמיו** ודרכו בקדש. גם אנחנו נצעד בדרכו זו למען נשכיל בדרך טובים, והיה זה שכרנו.

ככל שתקשיבו לאחרים יותר - כך יעריכו יותר את חכמתכם

מסילת ישרים : "הִנֵּה מִמַּה שֶּׁיּוֹעִיל הַרְבֵּה לִקְנוֹת הַחֲסִידוּת, הוּא גֹּדֶל הַהִסְתַּכְּלוּת וְרֹב הַהִתְבּוֹנְנוּת, כִּי כַּאֲשֶׁר יַרְבֶּה הָאָדָם לְהִתְבּוֹנֵן עַל גֹּדֶל **רוממותו יתברך**, וְתַכְלִית שְׁלֵמוּתוֹ... וְכֵן תּוֹעִיל הַקְּרִיאָה בְּסִפּוּר מַעֲשֵׂה הַחֲסִידִים בָּאַגָּדוֹת אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁם, כִּי כָּל אֵלֶּה **מעוררים** אֶת הַשֵּׂכֶל לְהִתְיַעֵץ וְלַעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֵׂיהֶם הַנֶּחֱמָדִים, וְזֶה מְבֹאָר".

דע! היום שנתרבו הניסיונות בחיים, הבאים להפריע לאדם להתנהג בדרך התורה בחייו,

ולכן מאידך היום מי שעובר בהצלחה את הניסיונות, ורוצה לשוב בתשובה, שכרו רב מאד "יותר" מכל התקופות.

תורה מגינה ומצילה...

אפשר להעלות סבא ונכד זה אחר זה, אך במקום שנהגו לא להעלות אין לשנות מהמנהג.

תמיד שאתה קונה משהו - תמצא אותו אח"כ יותר בזול.

האוכל דבר שיש עליו רטיבות מים (שלא בתוך הסעודה), או משאר משקים צוננים ולא ניגב, ויש בזה רטיבות שהיא **טופחת על מנת להטפיח**, וכן אם מטביל לתוך משקה, צריך ליטול ידיו בלי ברכה. וצריך ליטול ידיו לטיבולו במשקה ככל דיני נטילת ידיים לסעודה.

מעשה באדם שבנו יחידו חלה בחלה הנוראה בראשו. הרופאים אמרו לו שאם ינתחו אותו יש לו שלוש אחוז סיכוי לחיות ואם **לא ינתחו בוודאי ימות**. ונתנו לו להחליט מה לעשות. וכמובן החליטו ההורים לעשות את הניתוח. בדרך לבית החולים שמעו ההורים ממכרים, על אדמו"ר **באבא סאלי** זיע"א, ואמרו להם שלא יעשו כלום לפני התייעצות עם הרב. ואכן, נסע אביו לרב ושפך צרתו לפני. הבבא סאלי שקע במחשבות ושאל את האיש: האם הבן שומר שבת ? ענה "לא", מניח תפילין ? ענה "לא" אמר לו הרב, שיקבל על עצמו **לשמור שבת, להניח תפילין** ובע"ה בנו יבריא. מיד ענה האיש שמוכן לקבל על עצמו. ואמר לו הרב "אז בנך בריא". קנה תפילין לבנו ולא עשה את הניתוח ובאמת עשו הרופאים בדיקה וראו שהכל בסדר ואין צורך בניתוח. זיע"א.

נקודה למחשבה

היה כנר אחד מפורסם **מאוד ומוכשר**. הקונצרט הבלתי-נשכח שלו נערך באיטליה בפני תזמורת מלאה. האולם היה מלא מפה לפה והנגינה שלו הייתה נפלאה, הצלילים שהפיק מן הכינור **היו מדהימים** וקהל השומעים ישב מוקסם.

לקראת סוף הקונצרט, הדהים הכנר את הקהל ביצירה מופלאה כאשר פתאום **פקע אחד ממיתרי הכינור** והיה תלוי ברפיון מהכלי.

הכנר העלה חיוך על פניו, הניד בראשו והמשיך לנגן, באלתור נפלא.לאחר מכן, להפתעת הכל, פקע המיתר השני.

זמן קצר לאחר מכן, פקע השלישי. הכנר נשאר עומד על כנו כששלושה מיתרים מידלדלים מהסטרדיבאריוס שלו. אולם, **במקום לנטוש את הבימה**, הוא עמד על מקומו והשלים בשלווה את הלחן הקשה על המיתר היחיד שנשאר.

על כל אדם עוברים ניסיונות ועליו **לעמוד בהן איתן** ולהמשיך באמונה וביטחון בה' יתברך. (העורך).

שאיפת חייו של הגאון רבי **בן ציון אבא שאול** זצ"ל היתה להרביץ תורה לתלמידים.בזה ראה את יעודו בחיים ולא הסכים לוותר כל על בשום אופן. מעשה שאירע בשנת **תשכ"ח**.תלמידי השיעור שלו אירגנו נסיעה לנתניה לשבוע ימים מטעם וועד הישיבות כדי לנפוש ולאגור כוח ללימוד התורה.שאל רבי בן ציון:"כולם נוסעים"? ענה אחד התלמידים כי הוא נשאר מסיבה כלשהי.אמר לו רבי בן ציון:"אם אחד נשאר אני בא ללמד כרגיל"! ואכן במשך שבוע ימים מידי יום ביומו הגיע כרגיל **ולימד תלמיד אחד** במשך למעלה משלוש שעות כל יום,סוגיות קשות במסכת יבמות.

החפץ חיים זצ"ל היה נוהג בתלמידיו כמנהג אב בבניו ממש מעוצם אהבתו אותם. סיפר רבי **שלום רוזנבלט** ששמע מאמו, כי באחד הימים בעודה נערה, התדפק על דלת בית אביה הרה"ח רבי **דוד זאב רפופורט**, בוורשא, החפץ חיים בכבודו ובעצמו, ובפיו... דרישת שלום מבנם הלומד בישיבתו- ישיבת ראדין... לפליאת בני הבית שחרדו לקראתו וניסו להוודע מפיו על מה ולמה טרח את הטירחה הזאת,
השיב לה **בפשטות** כי מכיוון שבנם לומד בישיבה שבראשותו, וכעת הזדמן הוא לוורשא, על כן מצא לנכון כדבר פשוט לסור אליהם ולמסור דרישת שלום מבנם (זאת למרות שביתם היה בקצה השני של העיר). או-אז נתחוורה לאותם מורים עד כמה **בנם נחשב** אצל החפץ חיים כבנו, ונתגלה בחוש משמעותה האמיתי של פרשת חז"ל "לבניך"- אלו התלמידים.

ראה אילן צעיר איכר נושא גרזן. פנה אליו בקול מתחנן ואמר:"אנא, כרות סביבי את כל היער. שכני, העצים, מסתירים את אור השמש, וגם לשרשי אין מקום להתעמיק. בגלל שכני אינני מסוגל לצמוח".
הסכים האיכר לכרות את כל העצים מסביב. שמח העץ מאוד, אך שמחתו לא נמשכה זמן רב הברד והגשם הצליפו בו הרוח אף היא הכתה בו. העצים הגבוהים מסביב שוב לא גוננו עליו, עד שנשבר וכרע תחתיו.
עבר במקום **השועל** ואמר:" צעיר חסר בינה, אילו היית מוסיף לגדול בצילו של זקני היער, היית מחוסן מכל פגע. היית מתחזק, גדל וצומח. עתה, משמאסת בחומת **העצים הזקנים**, כרעת תחתיך ונפלת"...
מי שמתחבר לזקנים, מי שמתקשר עם **דורות עברו**, חי בצילם ובחסותם.

שה' לבדו קובע ומנהיג את כל מה שמתרחש בעולם . בתחילת הבריאה גזר ה' איזה דברים **התרחשו בעתיד**, ועל ידי איזה גורמים יצאו דברים אלה לפעול, וגזרה זו של ה', היא לבדה מפעילה את הגורמים, ואין לגורמים מצד עצמם **שום כוח ויכולת** להוציא לפעול דברים שה' לא גזר שיתרחשו.

ומכיוון שכן, על האדם לדעת, כי אין בכוחו של אף ניברא לשנות במאומה **את מה שה' גזר**, וכי על ידי השתדלות האדם ותחבולותיו הוא יכול להוציא לפועל את אותם הדברים שה' גזר מראש שיתרחשו.

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

בערב יום כיפור הסתובב רבי **לוי יצחק מברדיטשוב** זצ"ל בבית מדרשו, טליתו על שכמו, הולך ובוכה ומבזה עצמו הרבה. נענה לו **יהודי תמים** שעמד בסמוך וביקש להרגיעו... "אל יבכה הרבי, ישנם אנשים גרועים ממנו..."

השיב לו רבי לוי יצחק בתמיהה: "מה?!**לשפלות** כזו מגיעים הבריות?! אז מן הראוי לבכות עוד יותר..."

זוג הולכים למסעדה והבעל אוכל בלי סכין. האישה קצת מתביישת בכל זאת מסעדה ואומרת לבעלה: משה,הסכין, הסכין...
הבעל:"**למה מי בא?**"

כל העלונים: hamaor.net
המאור שבתורה - ואבות ובנים

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים"
הגאון הרב **ראובן אלבז** שליט"א

וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ.. (דברים כו, ב).

אמרו רבותינו (ביכורים ג, א. הובא ברש"י) **אדם יורד לתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה כורך עליה גמי לסימן ואומר "הרי זו בכורים".**
וכתבו המפרשים (מאור ושמש ועוד) **שטעם מצות הבאת ביכורים, כי מטבע האדם מצד חומריותו ונפשו הבהמית, בעת יראה הביכורים, פירות חדשים שחיכה וציפה ימים רבים לאוכלם, באוות נפשו וחמדתו**
בְּעוֹדָהּ בְּכַפּוֹ יִבְלָעֶנָּה (מושאל מישעיה כח, ד).
ובדי שלא ימשכו ישראל אחר תאוותם בבואם אל ארץ חמדה וגפן ותאנה ורימון, דברים שנפשו של האדם מחמדתן, גזר ה' יתברך שיחסמו תאוותם וימשלו ברוחם, ותאנה ורימון המתבכרים תחילה ימשכו ידיהם מהם, ויעלוהו למקום אשר בחר ה', אל הכהן המשרת בבית המקדש
(וע"ע בספר שמן ראש מה שהוסיף לבאר בעניין זה).

קְדֹשִׁים יִהְיוּ לֵאלֹקֵיהֶם (ויקרא כא, ו), **קדש עצמך במותר לך** (יבמות כ ע"א), **כשכובש האדם את יצרו ותאוותו ומונע מעצמו לפעמים גם דברים המותרים, הרי שמקבל בכך גם כח ועוצמה לכבוש את יצר התאווה לעבירות, אך אם חלילה רודף אחרי הדברים המותרים, הרי שמדברי ההיתר יבוא גם לדברי האיסור, לפי שֵׁיֵּצֶר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעָרָיו** (בראשית ח, כא), **ומוליך את האדם מהחיתר אל האיסור.**

לכן צריך האדם לפעמים לכבוש עצמו ולהימנע גם מהדברים המותרים, **כדי להראות בעצמו שהוא כובש את תאוותיו ולא עושה ככל העולה ברוחו, והבא להיטהר מסייעים בידו** (שבת קד ע"א), **להתגבר על טבעו ומזגו.**

יהי רצון שנזכה לעובדו בלבב שלם,
ונראה בקרוב בישועת ישראל השלימה, אמן.
שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

ידוע שרבינו **הגרא"מ שך** זצ"ל היה מסתגר יום שלם קודם מסירת השיעור כדי להכינו. שאל אותו פעם רבי **שלמה לורינץ** ז"ל:"הלא רבינו הינו ראש ישיבת כבר למעלה מחמישים שנה **ומדוע דרושה לו** הכנה כה רבה לשיעורים"? ענה לו הרב שך: "כל סוגיא הנידונה בשיעורי, מסתבר, שלמדתי אותה פעמים רבות, ויתכן אף מאה פעמים. אך אני מתחיל ללמוד את הסוגיא כאילו מעולם לא למדיה, החל מהמשנה, הגמרא, הראשונים. אני שואף שלא לחזור על חידושים שכבר השמעתי, אלא על מה שחידשתי עתה". רק מי שהתנסה פעם במצב דומה, יוכל להבין את **המאמץ הנדרש** מראש ישיבה בגיל תשעים ומעלה, כדי להכין את כל הסוגיא מחדש, ולא לחזור כרגיל על השיעורים הקודמים שלו.

עובדה מעניינת התגלתה על הרב **ביש** זצ"ל מאותה תקופה קשה אשר עברה על **כלל ישראל** היה זה באחת מן סעודות המלוה מלכה המפורסמת של הרב עת נערכה הסעודה בעיר **פתח תקוה** אחד הנוכחים הבחין ביהודי נכבד ומעניין הנראה רחוק בלבושו מהקהל החרדי שנכח במקום הלה שאלו מה לך ולרב פיש?
מה השאלה התפלה הלה הרי אבי היה מספר כי **בזמן השואה** כל אדם אשר שהה בקרבת רבי אברהם פיש היה ניצול וכיצד לא אבוא לשהות בצילו של צדיק נסתר זה.

אל תנסה לראות
את העולם דרך עיניו
של אחר -
הוא עלול להיות עיוור

מצא דרך לעזור לאחרים -
זה יוסיף משמעות לחייך

רבי **חיים מצאנז** זצ"ל ישב פעם בביתו ביום שישי והנה הגיעה אישה אחת ודופקת בדלת הבן של רבי חיים פותח את הדלת והיא אומרת לו שהיא רוצה לדבר עם הרב אך הבן סירב לתת לה לדבר עם הרב והיא התחילה לצעוק וכו' והרב שמע צעקות והגיע לדלת "מה את צריכה גברת?" אני **מוכרת תפוחים** וכל השבוע אני מרויחה את הקרן ורק ביום שישי יש לי רווח והנה היום אף אחד לא קונה תפוחים ואני לא יודעת מה לעשות?"

רבי חיים אמר אין בעיה את תגידי לי איפה המקום שאת מוכרת ואני ימכור לך את התפוחים התחיל רבי חיים מצאנז לצעוק תפוחים טובים **לכבוד שבת** התחילו כולם ליקנות את התפוחים הקדושים מהידים של כבוד הרב....
אמר לה הרב הם לא ידעו שהתפוחים טובים ..

שוטר עומד בכביש ועוצר שם מלא! אנשים. הוא רואה נהג שנוהג טוב ומסמן לו לעצור.
אומר לו השוטר: בגלל שאתה נוהג כמו שצריך אני אביא לך 500 ש"ח מתוך סקרנות שואל השוטר:
מה תעשה בכסף?

הנהג אומר: סוף סוף אוכל לעשות רישיון אומרת אשתו: נחזיר את האוטו לבעלים האמיתיים ונקנה חדש אומר הילד הקטן: נשלם כבר לכביש שש

ופתאום נשמע קול מאחורה" **הצילו הם חטפו אותי.**

סח הגאון רבי **משה מרדכי שולזינגר** זצ"ל:הגאון רבי **יחזקאל אברמסקי** זצ"ל היה אומר לנו,שלפני שיעור שהוא אומר בישיבה הוא לומד את דף הגמרא שמונה פעמים... ולפני שהוא אומר שיעור ל"בעלי בתים" הוא צריך להכין את דף הגמרא **ארבע עשרה פעמים**...

כשהיה אחד התלמידים שואל שאלה באמצע השיעור בניסיון להפריך את הסברו של הרב,היה רבי יחזקאל אומר לו:"סליחה,ארבעה עשרה פעמים הכנתי את **דף הגמרא** הזה עד שנעמדתי כאן ללמד אותו.כמה פעמים אתה ראית את הדף הזה לפני שאתה שואל את השאלה הגדולה שלך?..

לא דיי בלכוון היטב - צריך גם לדעת
מתי ללחוץ על ההדק

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לולו"ה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברג'ל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סבג, אואסינה בת גורי"ה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

{ אז נדברו }

פרשת כי תבא תשע"ח | גליון מספר: 389 | לסדר: "ושמחת בכל הטוב"

האם יש כזה דבר לחזור בתשובה- באמצע השנה ??! !!!

ראש השנה מתקרב וכל אחד צריך לקבל את הקבלה הפרטית שלו... כל אחד והנקודות שהוא צריך להתחזק... כל אחד והנושאים האישיים שלו... אבל יש קבלה אחת שכולנו שוים בה!!! קבלה לא קשה!!! שכולנו צריכים לקבל על עצמנו בראש השנה וביום כיפורים...

תנחש מה הקבלה?? פשוט לחזור בתשובה **ג ם ! ! ! ! ! ! גם באמצע השנה!!!**

זה נשמע לך פשוט ומובן מאליך... אבל תתפלא לשמוע שארך לי המון זמן עד שהבנתי את הדבר הפשוט הזה... תמיד ידעתי שצריך לחזור בתשובה... **מתיז? בחודש אלול...** בסליחות... לפני ר"ה... אחרי ראש השנה... בתשליך... בכפרות... בתפילת מנחה של עיו"כ... ביום כיפורים עצמו עשר פעמים... כן... את כל הרשימה הזו היכרתי... אבל אחרי כל התהליך הממושך הזה של תשובה תשובה תשובה... ברגע שהגיעה תפילת נעילה... ודי... כבר עברה השקיעה... ועוד כמה דקות כבר רבינו תם... והנה מתחילים אבינו מלכנו... ומה מבקשים??? **אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלימה לפניך ? ! ? ! ?** אני לא הצלחתי להבין... מה... עוד פעם תשובה??? זהו... נגמר... נגמר יום הכיפורים... **אז מה עכשיו שוב לחזור בתשובה?? על מה????**

עד שהשנה נפל לי האסימון: שההלו... ביום כיפור לא מספיק לחזור בתשובה על מה שהיה עד עכשיו...!!! צריך בעיקר לקבל על עצמי לחזור בתשובה מכאן ואילך!!!!

ויש לציין שזה היה בשבילי מהפך בכל הגישה לתשובה... אתה יודע למה??

כי עד עכשיו... כל פעם שרק הגיעו ימים הנוראים הייתי בלחץ אטומי... **כי תבין:** אני כעת עומד מול דוכן הנאשמים... ומאשימים אותי ברשימה של חטאים... ואם אני רוצה לצאת זכאי אני צריך להוכיח לקב"ה שזהו... סיימתי!!! סיימתי עם העבירות... אני יותר בחחיים לא חוטא.. ו... וזה באמת נורא מלחיץ... כי... כי בינינו... אני לא כ"כ בטוח שאני עומד מאחורי זה...

אז זהו שלא!!! כעת התברר לי שלא!!! אני לא צריך לרמאות את עצמי... וכ"ש שלא לנסות לרמאות את הרבש"ע שאני יותר לא נכשל בחטא... **אז מה כן???**

דבר אחד אני יכול להגיד באחריות ועם יד על הלב: רבש"ע: אני מקבל על עצמי מכאן ולהבא **לחזור בתשובה!!!** עד עכשיו... כשקרה ובאמצע השנה נכשלתי באיזה חטא... כ"כ נבהלתי מעצמי... כ"כ נבוכתי והתביישתי... ש... שפשוט ברחתי... התחבאתי מהרבש"ע... השתדלתי לטייח את מה שקרה... ולהסיח את דעתי ממה שקרה... לטשטש עקבות... ועמוק בלב תמיד נשאר איזה צביטה בלב ש... שקרה משהו... ובעזה"ש בחודש אלול... אני אפתח את הנושא בזהירות וכמובן שעד חודש אלול שכחתי מזה לגמרי... כמו תמיד... אז זהו שלא!!!

השנה אני מקבל על עצמי יותר לא להתחבא ממך!!! ואם חלילה וחס אכשל שוב באיזה חטא... **הפעם אני לא מתחבא!!!!** הפעם אבא שבשמים- אתה לא תצטרך לחפש אותי כביכול ולשאול אייכה... לא!!! אני מקבל על עצמי לעמוד לפניך מיד אחרי הנפילה... לבקש סליחה... לחשוב לאלתר מה עושים שזה לא יקרה שוב... **זו הקבלה שלי!!!**

וזו הקבלה הכי בסיסית ומינימלית שכל אחד מאיתנו צריך להפנים אותה בימים האלו...

הדבר הראשון שצריך להתפלל במוצאי יום כיפור: אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלימה לפניך!!! תעזור לנו ליישם את הקבלה הזו... ולקחת איתנו את התשובה לתוך השנה...

כן... את הקיטל נשים בבויידם... את המחזור נשים למעלה בארון... אבל את התשובה??? את התשובה אני לוקח איתי בתוך הארנק... יחד עם הרב קו והכרטיס מקווה!!!!

תזכור את המשפט הבא.. משפט חשוב מאוד:

הקב"ה מעולם לא כעס על אדם שחטא!!!! סו"ס אין אדם בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא...

על מי הקב"ה כועס?? **על מי שלא חוזר בתשובה!!!!**

תפתח את התנ"ך... לאורך כל הדורות... לא כתוב מעולם שהקב"ה כעס על אדם שחטא... תמיד כשכתוב כעס על חטאים... זה על מי שחטא שלא חזר בתשובה... גם בחטא אדם הראשון מה הטענה שהקב"ה טוען לו: למה חטאת?? לא!!!! אייכה...

למה אתה מתחבא? למה אתה לא שב אליי??? **וממילא!!!! זה מה שאנחנו צריכים להכניס לראש:"**

לקבל על עצמי מכאן ואילך להיות מלאך ויותר לא לחטא??? מניין לך... מאיפה יש לך את הבטחון העצמי לקבל כזו קבלה...?? מה אני כן יכול לקבל על עצמי... לעשות מצידי הכל שלא לחטא... ומקסימום... אם נפלתי... אני מבטיח לחזור... אני מבטיח להתקשר הבייתה...

כמובן שאין שום היתר להיות חפיף ולהקל ראש מול כשלונות... ברור שאני מצידי צריך לעשות הכל שלא ליפול... שלא להיכשל... אבל קרה... וקורה... וכשזה קורה מיד חטאתי אודיעך...

אי לכך מומלץ בחום: ללמוד בימים אלו הלכות תשובה!!!! ולא בתור שואלים ודורשים בהלכות החג... לא בתור עניינא דיומא... אלא בתור לימוד אחת ולתמיד ולקחת אותו לכל השנה...

כשתלמד הלכות וידוי וחרטה ועזיבת החטא... תפסיק לדמיין לעיני רוחך את הפרוכת הלבנה ואת הכובד ראש של עשרת ימי תשובה... לא!!! תדמיין את היום הכי אפרורי אי שם בחודש שבט... או ביולי יוני אוגוסט של שנה הבאה... כן!!! על זה אנחנו מדברים!! שם... בעיצומו של התמודדות... גם שם יש את הפינה שבה אפשר להתכופף לרגע אחד ולבקש: סליחה!!!!

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ברכת מזל חמה ולבבית לאברך החשוב הרב שנחס צור הי"ו

העומד לימין הגיליון להולדת בנו במזל טוב.

יהי רצון שיזכו הוריו לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט וירוו ממנו רוב נחת דקדושה, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אמן.

ניתן לקבל גיליונות בודדים בלבד (לא לישיבות) בכתובת חזון איש 34 פינת דסלר, משפחת דרייפוס.

להשתתפות בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

-"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

עיני כולם נשואות למחבר הספר היחודי... "ספר תולדות אדם..."

בפרשת בראשית כתוב: זה ספר תולדות אדם... בפסוק הזה כתוב שכל יהודי שנולד הוא מתחיל לכתוב ספר!!! את ספר חייו!!! ובספר הזה יש פרק א', ופרק ב' וכן הלאה וכן הלאה... יש כל מיני פרקים... כן... כל אחד מאיתנו עובר בכל מיני תחנות בחיים ובכל מיני משימות... שכל משימה בחיים זה פרק!!! פרק בספר תולדות אדם האישי שכל אדם כותב לעצמו... **זה חשבון נפש שכל אחד מאיתנו צריך לשאול את עצמו לקראת ראש השנה!!!** להסתכל אחת ולתמיד על כל החיים מזווית של ספר... ולהבין שאני לא משחק פה... אני כעת עורך ספר... ולא נותר לי אלא לשאול את עצמי באיזה פרק בספר אני כעת אוחז... מה התכנים שהייתי רוצה שיהיו כתובים בפרק הזה??? **והכי הכי: מה הכותרת שהייתי בוחר לקרא לשם של הפרק הזה!!!!!!** כן... בימים אלו שלפני ראש השנה.. כעת נדרש ממני להגדיר כותרת!!!! להגדיר לעצמי לאן פני מועדות בשנה הקרובה... מה התכניות... לקראת איזה פרק אני צועד... ואיזה תוכן הייתי רוצה ליצוק באותו פרק...

אני אתן לך דוגמא: בחור נכנס כעת לועד ששי... (ואם זה בחור חסידי אז בועד ג') הוא יודע שבשנה הקרובה פחות או יותר אני אמור לצאת לשידוכים... כלומר: בשנה הקרובה זה הולך להיות הפרק שלי בספר תולדות אדם... אז כן... זה אמנם הפרק... אבל הלאה... מה אתה מתכנן לכתוב שם?? **איזה כותרת** היית בוחר לפרק הזה??

אז באמת פעם שאלתי כמה בחורים בועד ששי... איזה כותרת הייתם נותנים לפרק הזה? והתשובות היו מאוד מגוונות... היה אחד שחשב וחשב והחליט שהכותרת המתאימה להגדרתו **פרק העמידה על דעתי...** השני ענה: פרק **הסבלנות...** השלישי כתב: **פרק נשיאת עיניים לה'...** מעניין... מאוד יפה... כל אחד וצורת הגישה שלו לפרק ההמתנה לשידוך... מדהים... אבל!!!! היה גם אחד שלאחר הרבה מחשבה הגיע למסקנה הכותרת שהכי התאימה לטעמו הייתה: פרק ה**תקוע!!** זה... זה מה שיצא לו... אמרתי לו: בסיידר גמור... אין בעיה.. **אבל שתדע!!!!** זה ספר תולדות אדם... בספר שלך יהיה פרק אחד שהכותרת שלו היא: **תקוע!!** ומתחת הכותרת יהיה כתוב שורה אחת... ש... ש... שקט... ישנים... לא להפריע... נא להעיר אותי חמש דקות לפני שהשידוך מגיע... הנה לך מדגם של פרק בחיים.

וכמובן שככה זה בכל שלב בחיים... סו"ס הקב"ה מנהל את העולם... וכל אחד מאיתנו באיזה שלב שהוא נמצא בחיים... זה לא סתם!!!! זה פרק!!! פרק מיוחד בספר תולדות אדם... ואני אבחר מה יהיה כתוב שם... ורק אני... הספר שייך לקב"ה... המכשירי כתיבה גם שייכים לקב"ה... אבל מה לכתוב??? זה אני ורק אני אחליט... איזה תוכן ליצוק ואיזה יעד להציב?? זה אני ורק אני אקבע!!!

שתבין: שלושה ספרים נפתחים... ספרי חיים וספרי מתים ח"ו... ובעזרת ה' כולנו נזכה ונכתב בספר החיים... יופי... כל אחד מאיתנו יקבל מהקב"ה בראש השנה יומן חיים... קלמר... ואת כל האמצעים הדרושים לעוד שנה של עריכת ספר החיים- ספר תולדות אדם.. עכשיו הלאה... מה הלאה...?? מה יהיה כתוב בספר החיים הזה?? זה כבר אתה תחליט... **אם תשים לב:** בפיוט ונתנה תוקף כתוב: ותפתח את ספר הזכרונות ומאליו יקראו... מה פירוש **מאליו???** הכוונה היא: הספר אמנם שייך לקב"ה... אבל מה כתוב בו?? זה כבר חומר אישי שלך... כשיגיע ראש השנה הקב"ה לוקח את הספר שלו!!! שהוא נתן לך והוא פותח אותו... אבל לקרא מה כתוב בו?? לא!!! את זה הוא לא מקריא... כי... כי כל הזכויות שמורות לך... אתה ה"סופר" של הספר... **ומאליו יקרא!!!!** כל התוכן שיצקת בפרק הזה בשנה האחרונה נקרא על ידיך... הקב"ה לא מגיה ולא מתערב בתכנים של הספר...

בחור יקר: תקשיב טוב טוב: לכל פרק בחיים יש תפקיד ומשימה מיוחדת!! שזו ההזדמנות... וצריך לנצל אותה... כי... כי אח"כ הקב"ה פתאום מחליף פרק וכעת המשימה משתנית... עכשיו אני רוצה לגלות סוד כמוס: כעת!!! כשאתה בישיבה... אתה נמצא בפרק מסוים מאוד בחיים, שבפרק הזה המשימה האחת והיחידה שלך זה לשבת וללמוד... **וזה לא לתמיד!!!!!**

ויום אחד בהיר הקב"ה משנה עיתים ומחליף את הזמנים ומחליט שהגיע הזמן לעבור לפרק הבא בספר... ובפרק הבא המשימה משתנית!!! אתה תמיד אפשר וחייבים לשבת וללמוד אבל זה כבר לא אותו דבר... כי זה כבר לא עיקר המשימה... יש כבר משימות נוספות על הראש חוץ מלשבת וללמוד... **ומאוד חשוב לי להגיד לך את זה...** כי משום מה... לי לא אמרו את זה... אמרו לי כל הזמן שיש מבצע... אבל לא אמרו שיום אחד המבצע הזה מסתיים... **אז זהו!!!! שאני מודיע לך בחור יקר:** אתה נמצא כעת בעיצומו של פרק!!!! פרק של שבתי בבית ה' כל ימי חיי... שבפרק הזה המשימה היא כל כולה שימושה של תורה... כעת אתה צריך ללמוד וללמוד וגם אם מת מצוה דוחה תלמוד תורה... אבל זה לא נאמר עליך.. כי אתה עוסק בשימושה של תורה שזה יותר חשוב אפילו מלימוד תורה וזה כל העסק שלך... תנצל את הפרק הזה... תמצה אותו עד תום... **כי עוד מעט הוא מסתיים!!!!** עוד מעט הקב"ה הופך דף ומתחיל פרק חדש ומשימה חדשה בחיים...

סליחה על ההשוואה... גם יעקב אבינו למד בישיבת שם ועבר 14 שנה... וגם אני למדתי בישיבה סה"כ 14 שנה... (ושוב סליחה על השוואה...) מה ההבדל בינינו??? למה יעקב אבינו היה מתמיד עצום?? ואילו אני הסתובבתי רוב הזמן סביב עצמי??? אתה יודע מה ההבדל?? כי כשיעקב אבינו נכנס לישיבת שם ועבר **הוא ידע** שהוא נמצא כעת בפרק מסוים בחיים שכעת אני יכול להיטמן ולהקדיש את כל כולי לעסק התורה... אבל אוטוטו הקב"ה מעביר אותי לפרק הבא... לפרק של העמדת כנסת ישראל... ארבע אמהות... י"ב שבטים... ואח"כ שוב הקב"ה יעביר אותי לפרק הבא... לעבוד בנאמנות את צאן לבן... (אז שוב: חז"ל אמנם מעידים שתמיד יעקב אבינו ישב ולמד... אבל עדיין יש הבדל גדול בין הלימוד בישיבת שם ועבר שזה היה הפרק! זו הייתה המשימה!! לבין הלימוד ביום בחורב ובקרח בלילה שעיקר המשימה והפרק הוא לשמור על צאן לבן) יעקב אבינו לא בזבז שניה!!! הוא ניצל כל יום נוסף שהפרק לא הסתיים בשביל למצות את הפרק של "שבתי בבית ה'..." אבל אני??? אני לא ידעתי את זה... לי לא אמרו שאתה הולך ללמוד רק 14 שנה... לי אמרו בנדיבות לב שאתה הולך ללמוד כל החיים... אתה הולך לעשות שטייגן מאה עשרים שנה... אם ככה.. אז לאיפה אני צריך למהר?? אז זהו זה בחור יקר!!! אני אגיד לך את האמת: תנצל את הפרק המסוים שהקב"ה מעמיד אותך בו!! כי מה שתחטוף בתור בחור... זכית... ומה שלא... הפכנו דף... הפכנו פרק... תזכור זאת...

לקראת ימי החגים הממשמשים ובאים יצא לאור בסיעתא דשמיא הקונטרס

בשובי לירושלים ח"ג

הנקרא בשם "ואומר להם תטהרו",
ובו ליקוט של כמה פרקים נבחרים ממדור **הלכה בקרוב ממש למעשה,**
בעבודות ובנעשה בבית חיינו בימים קדושים אלו.
בשילוב מושגים תורניים שתמיד טוב לדעת אותם,

ניתן להשיג במוקדי המכירה כדלהלן:

ירושלים:

מרכז העיר: רחוב נחמיה 10.

חנות "קשר סלולר", שמואל הנביא 99 פינת בר אילן, (בין השעות 11.00 בבוקר ל9.00 בערב)

בית וגן רח' הרב פרנק 29 קומה ב'

אזור רמות רובין 47 קומה ב'

נווה יעקב: 052-7171721

ביתר עילית גבעה ב' אזור רמי לוי 0548450998

בני ברק: קבוץ גלויות 9

משפחת בוים רחוב השלושה 11.

חזון איש 34 (פינת דסלר מש' דרייפוס)- 0527117271 (ניתן לקבל גיליונות יחידים מידי שבוע בכתובת זו)

חנות "קשר סלולר" אזור האולמות, נחמיה 28 פינת עזרא (מ2.00 בצהרים ועד 9.30 בערב)

בית שמש: נהר הירדן 9 רמה ב', מש' צוויבל.

אשדוד- 0504120311

אלעד- 0548418684

קרית ספר: מרומי שדה 3 052-7174781

ברכפלד- 0533109169 (כולל עטרת שלמה)

גרין פארק- 0527644795

אופקים: שפירא 0534112035

נתיבות- 0548473542

צפון: חיפה: הדר, שכפולית רחוב ביתר.

נווה שאנן: חניתה 81 משפחת זלושינסקי

רכסים: הורדים 4 א' משפ' קריצלר לתאם 0548415410

כרמיאל- 0527136165 משפחת שטיימן.

חדש!!! צפת- 046970339

נצרת עילית הר יונה- וייזר 054-8431731

ותשובה... - ניתן לקנות את הספר "וימאן" העוסק בנושאים כדלהלן:

א. התמודדות והתגברות מול ניסיונות דורנו.

ב. טראת נפלתי- שובו בנים שובבים.

ג. היום שאחרי- עזיבת החטא.

ד. מפת ניסיונות דורנו, (אתה נמצא פה...)

לפרטים יש להתקשר:

0548446691 0527683095

ותפילה... ניתן לקנות ספר אהבתי, העוסק בענייני התפילה, יצירת קשר, ופתיחות רגשית מול אבינו שבשמים מוקדים הנ"ל.

מאמר מיוחד לעוייבדים... לקראת ראש השנה.

מאמר זה מיועד עבור בחורים מאוד מסוימים... עכשיו: איך תדע אם המאמר הזה מיועד עבורך או לא? תתחיל לקרא... אם אתה תתחבר ותזדהה עם כל מילה... סימן שזה נכתב באמת עבורך... אבל אם תקרא ולא תבין מה אני רוצה ותחשוב שאני מדבר צרפתית...??? אז תדע שזה לא נכתב עבורך... ועזוב... תדלג...

כשהייתי בחור צעיר... מיד בתחילת אלול.. הייתי כבר מתחיל לקרא בספה"ק על ההשפעות העצומות שנעשות ביום הקדוש ראש השנה... ואז שמעתי שיחה מהגאון הצדיק ר' צבי מאיר שליט"א מה קורה **ברגע** של התקיעות... ואח"כ הסתכלתי ביסוד ושורש העבודה שהוא אומר **שברגע** שמתקדש היום צריך להתעורר בבכי רב... **וברגע** של התקיעות צריך להרהר בתשובה שהכל תלוי ברגע הזה וכו' וכו'.... ואם זה **הרגע** של "איה..." אז בכלל... ובקיצור: כתוצאה מכל זה... נכנסתי למין מערבולת של לחצים **סביב הנושא של היום הזה! והרגע הזה!!! והשניה הזו!!!!** כבר שבועיים לפני ראש השנה הייתי לחוץ מה יהיה... האם אני אהיה במויחין בראש השנה **עצמו...** ואיך אני ארגיש **ברגעים** של התקיעות **עצמם...** הרי אל תשכח... שהתקיעות זה!!! **זה הרגע** של ההמלכה!!! **אלו הם הרגעים** שבהם צריך להרהר בתשובה!!! **ברגע הזה הכל מתחיל ונגמר!!!** עכשיו תאר לעצמך שבדיוק אז אני מרחף... בדיוק אז אני אזכר באיזה בדיחה... אז ההלך עלי... הכל נאבד... וממילא כל חודש אלול הייתי מתכונן ומתכנן את עצמי ועושה כל מיני קומבינות מיוחדות שאני אצליח להתרכז בתפילה ושאני אתפלל טוב... ואז סוף סוף הגיע ראש השנה... הגעתי כולי מכווץ כמו פקעת עצבים... הנה... הנה... **ברגע זה** ממש זה השקיעה... **בשניה הזו** מתחיל היום הקדוש בפועל... אני רוצה שתבין: הרי הכל תלוי ביום הזה!! ולא רק ביום הזה.. אלא קיי"ל שבתוך ראש השנה עצמו יש **שניה אחת** שבה אני עובר לבד לבד לפני הקב"ה... ובשניה הזו הוא דן אותי!!! וזהו... אז הכל קורה!!! **בשניה הזו הכל מתחיל ונגמר!!!** וממילא צריך להתכונן **לשניה הזו...** עכשיו: תאר לעצמך שבדיוק בשניה הזו... בדיוק אז אני פתאום ארדם ואנמנם... אז ה' ישמור... כל השנה שלי חלילה תהיה מנומנמת... וחוץ מזה עכשיו זה ראש השנה... ומקובלנו שהוא הראש והשורש של כל השנה... וממילא אם שניה אחת נכשלתי בכעס ח"ו... אז זהו... כל השנה כולה אני אהיה בכעס... הייתי מהלך עם מצח מקומט... מהלך בחשש... על גחלים... **ומה אתה חושב... העסק רק מתחמם כל הזמן...** תסמוך עלי שאם במשך השנה אני מתנדנד בתפילה רק על מהירות של 50 קמ"ש... אז בליל ר"ה אתה מבין לבד שזה עבר להילוך של 80 קמ"ש... אבל ברגע שהגיע שחרית.. .והנה... בג' שעות הראשונות הקב"ה דן את העולם... אז כנראה שהדין קורה **ממש ממש עכשיו... ממש ברגעים אלו...** אז לגמרי איבדתי שיווי משקל... והנה... הסתיימה תפילת שחרית... ועוד מעט מתחיל תקיעות... אתה יודע מה זה תקיעות?? **בשניה** שאנחנו תוקעים... באותו רגע הקב"ה עובר לכסא רחמים... אני כבר חודש ימים לחוץ מהשניה הזו... כולי פחד אימים לפספס את הרגע הזה ואת השניה הזו... והנה... הגיע הרגע!!!! השניה!!!! של תקיעת שופר... ובדיוק עכשיו בום!!!!! נפל השאלטער.... נפלו לי כל המוייחין לאדמה... פתאום אני לא מרוכז... כואב לי הבטן.. (בטח... איך לא...) ואני בלחץ אטומי.. ואני צועק לשמים... רבש"ע מהר אהוב!!!!!! כי בא מועד... עוד רגע התקיעות... ואני לא במוייחין... מה יהיה איתי??? אני אבוד!!!!!!! ואז התחילו התקיעות... ואני עוצם את העיניים שלי חחחחחחזק!! ועכשיו אני כבר מתנדנד במהירות של 240 קמ"ש... והנה... הש"ץ מברך אקב"ו על תקיעת שופר... ואני צועק אאאאאמן... איזה צועק... צורח!! הנה... זה הרגע... זה השניה... והתוקע תוקע... ואני כבר לא יודע איפה לשים את עצמי... מרוב שהנה... זה... זה קורה השניה... ו... ו... ו... ואני מעדיף לעצור כאן!!!! את ההמשך נשאיר לך בחור יקר... אתה מבין מצוין על מה אני מדבר...

ללא ספק... כל התיאור הוא בסה"כ המיית לב טהורה להיות טוב.. למצא חן בעיני הקב"ה ולתפוס את הרגע הנכון... אבל תכל'ס... מה הפלא שבעשרת ימי תשובה נפלתי למשכב... איך אפשר שלא... כי... כי... כי זה לא התנהלות מן הישוב... אי אפשר ככה לחיות וזה לא צורה..

אז זהו!!!! שבתור בעל הניסיון בנושא זה... אני רוצה להרגיע אותך בחור יקר ולהודיע לך חד משמעית... אין כזה דבר!!!! בעבודת ה' **אין רגע** מסוים **ואין שניה** מסוימת!!!!

שום דבר בעבודת ה' לא עובד עם מבצעים של שניות ורגעים...

תוציא מהראש!!!! רק במשחקים יש אחד שתים שלוש דג מלוח... **אבל בעבודת ה' זה לא עובד ככה!!!** לא!!! אין איזה שניה שבה כל ההשפעות מגיעים... ויש שניה שפתאום כל המויחין מסתלקים...

אין איזה שניה מסוימת שבה בום!!!! יורדים מלא מלא השגות לעולם... ואין איזה שבריר שניה שבה הקב"ה דן את העולם... והופה... הפסדת את השניה... **אין!!! אין!!! תוציא מהראש!!!!**

זה סתם עצת היצר שמכניסה אותך למערבולת לחצים מיותרת לחלוטין... תפסיק להיתקע במנגנון הזה שקוראים לו רגע ושניה... ולחשוב שברגע הזה הכל קורה... שום דבר לא עובד עם רגעים...

אה... אבל תכל'ס... מה שאני אומר זה ממש ממש לא פשוט... כי אם תפתח את שיחות התחזקות של הגה"צ ר' צבי מאיר שליט"א אתה תראה שהוא כן!!! כן אומר שזה עובד לפי שניות מסוימות... הוא כן מדגיש כל הזמן ש**ברגע ובשניה** שנכנס יום טוב מגיעים אלא אלא השפעות... וברגעים של של"ס זה בדיוק הזמן להמשיך קדושה וטהרה... ואם תפתח יסוד ושורש העבודה אז בכלל אתה תראה שהכל מתמקד **ברגעים מסוימים** שבהם אדם צריך להכניס בלבו רשפי אש והתלהבות וזה הרגע וזו השניה... **וחוץ מזה!!!** זה לא סוד שבתורה כל דבר שעובד עם חלוית דין מסוים... אז זה בהחלט עובד לפי שניות... ואם ברגע שתוקעים בשופר, באותו רגע מקיימים מצות עשה... אז במקביל באותם רגעים קורה גם משהו גדול מאוד בשמים והקב"ה עובר מכסא דין לרחמים... **אז איך אפשר להתווכח עם המציאות הזו??**

איך אפשר לשלול את זה מכל וכל ולהגיד שזה לא עובד ככה???

אז אתה צודק בחור יקר!!!! יש פה נקודה דקה ועדינה שצריך להבחין בה... אז בא אני אסביר לך איך זה בדיוק עובד:

במשך שנים יושבים אלפי מהנדסים בכירים ובונים ומייצרים את הפצצה הגרעינית של איראן... הם עובדים שעות ע"ג שעות וחודשים ע"ג חודשים... וככה הם בונים עוד חלקיק ומייצרים עוד חומר מאוד נדיר שבסופו של דבר מכל זה תצא הפצצה שיכולה להחריב את כל העולם. **עכשיו תגיד לי:** כמה שנים אורך לייצר פצצה גרעינית??? **עשרות שנים!!!!**

כמה זמן אורך לשגר אותה??? **לחיצת כפתור אחת!!! רגע אחד!!**

שמת לב?? השיגור...?? השיגור באמת נעשה **ברגע אחד...**

אבל מה!!!!! **מה משוגר???** עבודה של **עשרות שנים...**

וממילא אם מישהו יבא ויגיד לך משפט: שלשלוח טיל זה משהו ש**מתחיל-- ונגמר** ברגע אחד.. תגיד לו שיש לו טעות חמורה!!! נכון שזה **נגמר** ברגע אחד... אבל **להתחיל???**

זה ממש **לא מתחיל** ברגע אחד... זה מתחיל באינספור שעות של עבודה ומומחיות וכור אטומי פעיל.. כך זה מתחיל.

רק **להיגמר...? ! ?** זה באמת **נגמר** בשניה אחת של שיגור!!!!

הבנת את הנקודה? אבל עדיין: אני רוצה לחדד את זה עוד טיפה: סליחה על הדוגמאות הלא מתאימות... אבל ישנם שני דברים שנעשים ברגע אחד: שיגור טיל!!!! ובעיטה בכדורגל!!!!

אבל יש הבדל עצום ביניהם:

כי כשמדובר בכדורגל... הכל **מתחיל ונגמר** במגרש... הכל מתחיל ונגמר בבעיטה אחת נכונה... אם בעטת את הבעיטה הנכונה ניצחת... ואם לא אז הפסדת... הכל **גם** מתחיל **וגם** נגמר כאן... ועד המשחק לא נותר לשחקן אלא לשלב ידיים בחוסר מעש וחוסר שכל וללכת לשים פתק בכותל שיהיה לו מזל ברגע האמת לבעוט את הבעיטה הנכונה למקום הנכון... כן?? כן... לא?? לא... **לעומת זאת כשמדובר בשיגור טיל..** כן... יש אמנם רגע אחד גורלי של שיגור... שברגע הזה זה נגמר... **אבל זה לא מתחיל שם!!!!** זה מתחיל בהמון המון המון עבודה ומחשבה ועשיה לפני כן... במשך שנים בונים ראש נפץ... ואז ברגע אחד ובשיגור אחד משגרים את כל השנים של העבודה האלו...

וממילא!!!!! אם תכנס לכור אטומי שיושבים בו מדענים שמייצרים את הפצצה... **אף אחד מהם** לא מתעסק עם השיגור... זה הדבר האחרון שמעניין אותם... **כי לשיגור ? ! ?** לשיגור אפשר לשלוח כל חייל טירון שרק יודע לשגר פצצות... זה לא חכמה בכלל...

רק מה החכמה הגדולה??? **את מה לשגר!!!!** זה הנושא כאן!!! כאן יושבים שנים ומייצרים את החומר הכ"כ מורכב וכ"כ מסוכן... שבשניה אחת של שיגור הכי פרמטיבי אפשר לגמור את כל העולם.

זה בדיוק הסיפור בראש השנה!!!!

ראש השנה זה יום של שיגור!!!! חודש ימים אנחנו עובדים על ראש נפץ... במשך חודש ימים אנחנו בונים ובונים ובונים... (מה בונים... זה עוד נושא..) ואז ביום הזה אנחנו **ברגע אחד** תוקעים בשופר... ותוך רגע משגרים את כל מה שבנינו במשך חודש ימים... **הרגע של השיגור הוא הרגע הכי קל והכי פחות מטריד...** רחמנא אמר תקעו... זה הכל... התוקע בסה"כ צריך לקחת את השופר ביד ימין... להכניס את הפה... לעשות פו... ואם אתה מקשיב ושומע קול שופר בלי נערווען... זהו!!!! יוצא זיין!!!! הטיל שוגר בהצלחה!!!! ממילא השיגור זה הדבר שהכי פחות מטריד אותנו... אדרבה... השלב של השיגור זה השלב הכי שמח... **להבדיל אלפי הבדלות:** ראית פעם תמונה של הצעיר השמן הזה מצפון קוריאה... איך הוא עומד מול מתקן של שיגור?? הוא זורח מאושר.. בטח!!! הרגע של השיגור... זה כבר המסיבת סיום... זה כבר הרגע של ההצטלמויות... אבל תחשוב כמה מדענים ירקו דם בשביל להגיע לרגע הזה?? זו העבודה העיקרית!!!! ל**הבדיל מיליוני הבדלות:** הוא הדין בקיום מצוות... כשמגיע הרגע של קיום המצוה בפועל... כשמגיע ראש השנה עצמו... כאן חדוות ה' היא מעוזכם... זה היום של השיגור... זה היום שבו כבר כמעט נעשה בידי שמים... כעת אין מה לקמט את המצח ואין צורך יותר מידי להתנדנד... כעת צריך רק לשגר!!! רק להאמין ברחמנא אמר תקעו!!! וזהו... לפצוח בריקוד היום תאמצנו היום תברכנו...

רק מתי העבודה הגדולה?? בכל החודש שלפני כן.. בבניית האישיות... בבניית הראש נפץ... **אני רוצה שתבין:** שני אנשים עמדו באותו בית מדרש ושמעו אותו שופר... אחד ר' אליהו לופאיין זיע"א והשני סתם בחור שלא עשה כלום באלול... באותו רגע שניהם שיגרו!!!! השיגור היה אותו שיגור!!! אבל מצא את ההבדלים??? הקול שופר שר' אליהו שמע שוגר עד כסא הכבוד ועשה שמה מהפכה מכסא דין לכסא רחמים... ואילו הקול שופר שאותו בחור שמע... הוא היה פצמר פרמיטיבי ששוגר מעזה ונפל בשטח פתוח עוד בתוך רצועת עזה... אה.. מה ההבדל? הרי שניהם שמעו את אותו קול שופר?? שניהם שיגרו אותו סוג שיגור?? נכון!!!! אבל מה!!!! מה שוגר??? כשהמשגיח ר' אליהו שמע קול שופר... באותו רגע שוגר אלול שכל כולו עבודת ה' ותיקון המידות... עוצמה של ראש נפץ... כזה ראש נפץ ברגע שהוא נשלח הוא יכול לזעזע את כל העולמות... אבל הבחור הזה שלא עשה כלום... אז שוגר... אבל מה שוגר...?? איזה ראש נפץ חלש... הבנת את הרעיון????

עכשיו תבין מה התכוונתי: מה שתיארתי בתחילת המאמר... איך שהייתי מתכונן לראש השנה וכל היום עסוק ברגע ובשניה של ההשפעות... איפה הייתה הטעות שלי??? חשבתי שהכל מתחיל ונגמר בראש השנה!!!חשבתי **שהכל מתחיל** ונגמר בתקיעות!!!!

וממילא במשך כל חודש אלול... במקום להתעסק במה שצריך לעשות היום ואתמול ומחר... במקום זה הייתי עסוק כל הזמן בלהתכונן ולתכנן ולהילחץ מהרגע המסוים הזה... מהרגע הזה שהכל מתחיל ונגמר בו... **אז זהו שלא!!! אמנם הכל נגמר בראש השנה...**

אבל להתחיל??? זה מתחיל עכשיו... ונעשה עכשיו... והכל נעשה עכשיו... בעבודת ה' היומיומית שלנו... בעוד התחזקות ובעוד התרוממות... עכשיו זה הזמן לעבוד... ואילו דווקא כשמגיע הרגע הגדול... דווקא אז זה הרגע הכי פחות מלחיץ... שהכי פחות צריך להתכונן אליו... (חוץ מההכנה המעשית... פשוט לדעת מה לעשות בפועל... מה שנקרא "גופי תורה"...)

ואני מודיע לך מראש: אם בחודש אלול היית רציני... השקעת באמת את כל הנשמה... ישבת ולמדת ויצרת קשר עם הרבש"ע... ושמרת על עצמך בקדושה ובטהרה... והנה!!! הגיע הרגע... הרגע של התקיעות... ובדיוק אז היית לא כזה מרוכז... בינינו... לא קרה כלום!!!! כי אין כמעט מה להיות מרוכז בזמן הזה... כי תבין: מי צריך להתרכז??? המדען שמהנדס את הטיל!!! שם צריך ריכוז... שם צריך הרבה מחשבה ודיוק... אבל ברגע של השיגור...?? מה יש כבר להתרכז.... צריך בסה"כ לעשות פעולה פיזית מאוד פשוטה!!! שאין הרבה מה לחשוב בה.. אין הרבה מה לכוין בה... אם כבר הדבר היחיד שצריך לחשוב בשעה שעושים אותה זה... זה... זה פשוט להתרכז טכנית בפעולה הפשוטה הזו ולדאוג לעשות אותה לפי ההוראות... זה הכל!!

וממילא: זה לא סתירה... נכון שהגה"צ ר' צבי מאיר שליט"א יליהב אותך מה קורה בשניה וברגע של אמירת המלך בראש השנה... וזה אמת ויציב!!! כי זה באמת מאוד מלהיב!!! זה באמת מאוד משמח שברגע הזה משוגר לשמי שמים כזה נחת רוח..

אבל אל תחשוב לרגע שזה **גם** מתחיל **וגם** נגמר כאן... **ממש לא!!!**

זה **התחיל** בשטייגן שלי בשבועיים האלו... זה המשיך בשמירת העיניים שלי ביום ששי האחרון... וזה עדיין המשיך בלדוד ה' אורי וישעי השגרתיים של חודש אלול... ו... ולסיום זה שוגר בתקיעות...

בקיצור: מה אני בא לומר למעשה???

שכל מה שאתה קראת ואתה הולך לקרות בספרים הקדושים על ההשפעות הנוראות שמגיעות בדיוק בשניה הזו וברגע הזה... זה לא בשביל להכניס אותך ללחץ!!! זה לא בשביל להיכנס לפקעת עצבים איך אני בדיוק ארגיש באותו רגע גורלי... אלא מאי?? זה רק בשביל השמחה העצומה שאמורה להיות לך ברגע הגדול הזה!!! ובינינו... אם אתה לא מצליח לעשות את הסדר הזה בראש... אני ממליץ לך בחום שתעזוב... תעזוב את האורות האלו... כי הם עושים לך שבירת כלים... אתה לא תספר לי... אתה אח"כ מרגיש שבר כלי... ואגב: אם אחרי ר"ה מלחיץ כזה אתה פתאום מרגיש דכאון ואין לך כח לכלום... אל תתחיל לעשות כל מיני חשבונות שמים מי יודע איזה דינים יש בעולם... לא!!!. זה פשוט התמוטטות עצבים כתוצאה מהלחץ שהיה לך בראש השנה ואני ממליץ לך מניסיון אישי... תעזוב את כל החשבונות של הרגעים האלו... תפסיק להיצמד לרגע של איה... ולשניה של פתיחת הארון.. עזוב!! אצלך זה נטו עצת היצר... חוץ מלשבש אותך זה לא עושה לך כלום... תהיה טבעי... תהיה נורמלי... הרבש"ע פה כל הזמן... עוז וחדווה במקומו... אין אצלו שינויים... גם לפני פתיחת הארון וגם אח"כ הוא אותו רבש"ע.. גם לפני תקיעת שופר הוא מבין אותך ומקבל את התפילה שלך על סמך השופר שאתה תשמע בהמשך היום... בקיצור: הרבש"ע לא בורח... ואתה לא עומד רק מול לחצנים... יש גם רבש"ע שעומד מאחורי הלחצנים האלו... ואפשר לדבר איתו נורמלי... ולא צריך להיות כל עם היד על השעון...

ולסיום: לעתיד לבא... והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול!!!! מה פירוש שופר גדול...??? מה... הוא יהיה שופר כזה ארוך כמו של התימנים?? אולי זה יהיה תקיעה גדולה כזו ארוכה??

אלא מאי??? הביאור בזה הוא כך: לאחר כל הצרות והיסורים שעם ישראל נידחים ומפוזרים בגלות... הרי יום אחד יגיע התיקון השלם.. ואז הקב"ה יאסוף וילקט וירכז את כל חלקיקי הפאזל המפוזרים והנידחים של הניסיונות והצרות והיסורים שכלל ישראל עברו במשך כל הדורות למען קדושת שמו... ואז בבת אחת!!!! ובשיגור אחד!!! **ובתקיעת שופר אחת!!!!** הכל יתאחד ויהפך לתמונה אחת בהירה וברורה ואז יתברר שה' אחד ושמו אחד... הרי לך שופר גדול!!!! גדול מאוד שאליו אנחנו מצפים... אנא ה' תקע במהרה שופר גדול לחרותנו...

צמאה לך נפשי כמה לך בשרי... בארץ ציה ועיף בלי מים...

מעלי יומא דכיפורי... עוד שעתיים היום הקדוש... יהוזבד ושימעה שני תנאים קדושים בעלי השגה... מהלכים לבושי קיטל בכובד ראש... עושים את דרכם במסלולי מדבר יהודה עד שהם הגיעו לאחת הסוכות ונכנסו שם..

השמש פנתה... והיום הקדוש פרש את כנפיו גם על המדבר... הרוחות נשבו... ויהוזבד ושימעה קנו שביתה במדבר... כן... הם זוג אחד מתוך עשרה הזוגות של התלמידי חכמים שנבחרו לשבות ביום הכיפורים בעשרה הסוכות שמירושלים ועד הצוק... **ובכן: למי שלא יודע... קצת רקע:** מירושלים ועד הצוק שאליו שולחים את העזאזל יש עשרה מיל!!! והיות וחוששים שהמשלח את השעיר והשעיר עצמו יחלשו בדרך... אז בשביל זה כבר מעיו"כ מכינים עשר סוכות לאורך הציר שמוביל לעזאזל... ובכל סוכה מושיבים יהודים צדיקים שקונים שם שביתה כבר מערב היום הקדוש... והם מתמקמים שם עם מזון ומים כדי שברגע שיעבור שם המשלח את השעיר... הם מצידם מציעים לו הרי מזון והרי מים...

עלות השחר... יהוזבד מתגבר כארי ו... ויוצא מהסוכה... מסתכל על האופק האינסופי... מדבר... שממה... שום דבר לא רואים... חוץ ממשהו אחד... הגג של ההיכל שמזדקר לגובה של מאה אמה... אותו... ורק אותו ניתן לראות... כן... לכיוון הזה צריך להתפלל... לפתע יהוזבד נתקף בכיסופים אדירים... אוי... בית חיינו... אני כ"כ רוצה להיות שם... אני משתוקק להשתחוות לפני ה'... אני רוצה להשתתף בעבודת הכהן גדול... הגעגועים לא הירפו... הוא התיישב מול מקום המקדש והתחיל לשיר בדמעות רותחות: צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ ציה ועייף בלי מים... כן בקודש חזיתיך לראות עוזך וכבודך... אוי אוי... ואז!!!! לפתע... נשמע קול צריח שנפתח... קול מתוק... קול מוכר... לפתע אורו עיניו של יהוזבד... כן... נראה לי שאני שומע את קול שער הגדול שנפתח... כן... ברגעים אלו ממש מתחילה העבודה... ברגעים אלו הכה"ג ניגש לשחיטת התמיד והמוסף בבגדי זהב... יהוזבד קם ממקומו בדריכות... התעטף בטלית והתחיל להתפלל כשרגליו מכוונות מול ירושלים... לאחר תפילה בהשתפכות הנפש... התחיל יהוזבד בוידוי ראשון... ואח"כ בוידוי שני... כן... לפי ההשערה הכה"ג אמור עכשיו פחות או יותר ולהחליף מבגדי זהב לבגדי לבן... ואז הוא פעמיים מקדש ידיו ורגליו אחד קודם הפשיטה ואחד לאחר הלבישה, ועל כל קידוש ידיים ורגלים שהכה"ג עושה אנחנו במקביל מתוודים, (ולכן גם יום אנו מתודים י' פעמים ביו"כ כנגד י' קידושין...) יהוזבד ושימעה התוודו וידוי אחד כנגד הפשיטה ווידוי שני כנגד הלבישה... ואז!!!!!! לפתע נשמע במדבר קול עמום!!! קול יחיל מדבר... הד מכל הכיוונים... בהתחלה זה היה נשמע מבהיל... יהוזבד ושימעה קפאו על מקומם והסתכלו אחד על השני בחרדה... אבל... לאחר שתי שניות לפתע הם זיהו את הקול... זה הקול המוכר!!!!! זה הקול של הכה"ג שמזכיר את השם... (בטח... אם נשמע קולו ביריחו שרחוקה י' פרסאות מירושלים אז כאן שרחוקה רק י' מילין כ"ש) יהוזבד הזדעזע בכל גופו והוא כבר כמעט בא ליפול בהשתחוואה בפישוט ידים ורגלים... אבל בשניה האחרונה שימעה תפס אותו ולא... לא נתן לו ליפול.. יהוזבד... מה קרה לך?? שכחת?? אנחנו לא בבית המקדש... בבית המקדש מותר להשתחוות בפישוט ידים ורגלים אבל כאן?? כאן אסור!!!! כאן זה לאו דאבן משכית... (יותר נכון גזירה דרבנן אטו אבן משכית) עכ"פ יהוזבד התעודד... לא... אנחנו לא עד כדי כך רחוקים... אמנם אנחנו במדבר.. אבל זה לא לגמרי במדבר.. .אנחנו כל הזמן בקשר עין עם הנעשה בבית ה'... (אמנם אנחנו לא הכהנים והעם העומדים בעזרה שישם להם את הזכות הנפלאה ל"היו כורעים ומשתחוים ונופלים על פניהם..." אז לכה"פ נעשה כריעה על ברכים כמו בבית הכנסת...)

יהוזבד מיד עשה חשבון... כן... אם שמענו כעת את הכה"ג מזכיר את השם... אז אני יודע שהכה"ג אוחז כעת בוידוי על הפר!!! (שבכל וידוי הוא מזכיר את ה' ג' פעמים...) ואם ככה... אז אנחנו צריכים להתכונן... כי בשתים וחצי דקות הקרובות אנחנו שוב נשמע את הכה"ג... כי מיד אחרי הוידוי של הפר... מיד מביאים לפניו את שני השעירים ושני גורלות... ואז הוא מעלה את הפתק שכתוב עליו לה', ומניח אותו על ראש השעיר ואומר לה' חטאת!!!! והוא אומר את זה בשם המפורש... יהוזבד ושימעה עצמו את העיניים בכוונות עצומות... כן... זה קורה עכשיו... ברגעים אלו נעשה גורל בשמי שמים... ונעשה בירור בין השעיר לה' לבין השעיר לעזאזל... ואז לפתע שוב!!!!!! שוב נשמע הקול האדיר... קולו של כהן גדול מכריז לה' חטאת!!! פחד פחדים. יהוזבד ושימעה כרעו על ברכיהם וקמו, מפחיד לחשוב!!!! ברגעים אלו הכה"ג לוקח את השעיר לה' ומניח אותו עם הפנים למזבח ולהיכל!!! ואילו את השעיר לעזאזל הוא לוקח ומעמיד אותו עם הפנים ל... לאיזה כיוון?? לכיוון שלנו!!! כנגד בית שילוחו!!!

יהוזבד ושימעה מתחילים להיכנס לדריכות... כן... השעיר המשתלח כבר עם הפנים אלינו... אנחנו צריכים להתכונן... (אין מה להתכונן פיזית... יש להתכונן נפשית... לא... לא פשוט לפגוש את השעיר המשתלח... אתה יודע מה זה לפגוש שעיר... שעל הראש שלו נמצאים ככככככככככל העבירות של כלל ישראל... אתה יודע מה זה בשביל יהודי בעל השגה להסתכל לאותו שעיר בעיניים? אתה יודע איזה משקל בלתי נתפס של כוחות הרע השעיר התמים הזה סוחב איתו?? אתה יודע מה זה לפגוש כזה שעיר ו... ו... ולא למרוט לו את השערות בתסכול ובכעס??? כן... לא לחינם עושים כבש בשביל המשלח את השעיר... לא לחינם מפחדים מפרובוקציות... אתה יודע מה זה בשביל יהודי שהיום נפרד מהחטאים שלו... ובוכה עליהם ומתחרט עליהם והנה הוא פוגש עז עליז שסוחב איתו את כל העבירות... ועוד העז הזה קופץ בשמחה...??

על כל פנים... יהוזבד ממשיך לעקוב בשלט רחוק על כל העבודה של הכה"ג... ובכן... יהוזבד עושה חשבון.. אם הכה"ג עכשיו הזכיר את ה'... זה אומר שכעת הוא סיים את הגורלות... ואם ככה... זה אומר שברגעים אלו ממש עושה עושה חפינה מבחוץ... והוא כעת נוטל את הכף ומחתה ומתחיל לעלות במעלות האולם... אוהו... יהוזבד מתחיל לרעוד בכל גופו... כן... כעת זה הרגעים הגדולים ביותר!!! בשניות האלו הכה"ג נכנס לקודש הקדשים עם הקטורת... זה העת רצון הכי גדולה... יהוזבד רוטט כולו מהתרגשות רק להיזכר איזה חרדת אלוקים יש עכשיו במקדש... איזה פחד על שלומו של הכה"ג... איזה זעקות שבר ווידויים על חטא לשון הרע שבחשאי שהקטורת לפני ולפנים מכפרת... יהוזבד עוצם עיניים בדבקות ומייחד יחודים השמורים לדורו ו... אבל אין הרבה זמן... כי עכשיו העבודת פנים היא בעיצומה!!!! כל שתי דקות זה עבודת פנים אחרת... יהוזבד ממשיך במעקב צמוד כדי לא לאבד קשר עין... יהוזבד עושה חשבון שבשניות אלו הכה"ג אמור לסיים את התפילה קצרה בבית החיצון... ואם ככה... אז בשלוש דקות הקרובות אנחנו שוב אמורים לשמוע את הכה"ג... כי ברגע שהוא מסיים את הקטורת לפני ולפנים... הוא יורד מהאולם... ושוב מביאים לפניו את פרו והוא שוב מתודה... ושוב מזכיר את ה'... ואכן לא עברו שלוש דקות ושוב!!!!! קול השכינה היוצאת מפיו של הכה"ג... קול ה' יחיל מדבר... שוב יהוזבד משתחווה בכריעה ואומר: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד... כן... עכשיו הכה"ג שוחט את הפר ושוב נכנס לפני ולפנים... להזות אחת למעלה ושבע למטה... ואח"כ שוחט את השעיר ומכניס דמו... יהוזבד ושימעה מתחילים להיכנס לרוח תזזית... כן בדקות הקרובות ממש הכה"ג אמור לסיים את ההזאה המ"ד בהיכל... ואז!!!! אז הוא יוצא ומוסר את השעיר בידי המשלח... ומכאן ואילך אנחנו נכנסים לתמונה... אנחנו צריכים לנשום את הנשימה העמוקה ולהתכונן לקראת המפגש מול כככככל העבירות של כלל ישראל... **ההמשך אם ירצה ה' בשבוע הבא...**

"למען לא נבוש..."-
מושגים בסיסיים בהלכה.

חשבון הנפש... נחפשה דרכינו ונחקורה...

לפניך שאלון חלקי... בתור חשבון נפש ושיעורי בית למי שרוק מעוניין לעמוד מול המראה... על פניו זה יכול להיות די מביך ולא נעים... אבל כל המטרה של השאלון הזה הוא פשוט להעמיד את עצמך **מול מראה!!!** ולראות את המציאות כמות שהיא!!!! והיה: אם הסתכלת במראה ומצא חן בעיניך איך שהיית נראה השנה, אין בעיה... תמשיך כך... אבל!!! אם אתה מזועזע מעצמך... וכל הסיבה שככה היית נראה זה רק בגלל שאף פעם לא הסתכלת במראה... ואם היית מסתכל במראה היית מסתדר... ומסדר את עצמך... אז בבקשה!!! הנה... לצורך כך אני מגיש לפניך מראה..
נא להצטייד בפנקס ועט... ובכן: אנחנו מתחילים...

נתחיל מתפילת שחרית:

א. תנסה לעשות משוואה בממוצע... כמה פעמים התפללת בישיבה בשנה האחרונה?? וכמה לא??
(תבין: בבית ספר יש תעודה בסוף שנה, ושם כתוב איחורים 24, חיסורים 18... ואם אתה היית מקבל תעודה בסוף השנה והיה כתוב שם את כל "האיחורים" והחיסורים" שלך מסתמא היית חושב פעמיים... אז הגיע הזמן לנסות לעשות איזה תעודה פנימית... איזה בדיקת סטטוס אישית... לחשוב פעמיים האם אני עומד מאחורי זה... נטו מראה!!!)

ב. כשאתה מתפלל בשטיבלאך. מהי השעה הממוצעת שאתה מגיע?

ג. תגיד בכנות: כשאתה מגיע לשטיבלאך... והמנין התחיל.. עד איזה שלב אתה עדיין מצטרף למנין... (באשרי... בברכות ק"ש... בשמו"ע..) מתי?

ד. מתי אתה יוצא מהתפילה?? (האם מיד אחרי נפילת אפיים... אחרי אשרי ובא לציון... או אחרי עלינו...)?

ה. סו"ס הסתיימת התפילה... חזרת לישיבה... כעת אתה ניגש לארוחת בוקר חגיגית... בינינו... כמה זמן היא אורכת לך??

ו. סוף סוף הגעת לסיידר... והחברותא מקבל אותך בפנים זועפות... איך אתה בדיוק נוהג למרוח אותו??
ועל כולם אלוק סליחות... אני רוצה להשתנות... אנא ממך... אני אעשה את השיעורי בית שלי... אנא... תגמור בעדי...

כעת נעבור לחברותות!!!!

א. דבר ראשון: תנסה להעביר לנגד עיניך את כל החברותות שלמדת איתם בג' סדרים... תרשום אותם על דף...?? זה דבר ראשון!

ב. תנסה להיות כנה ולחשב כמה זמן בממוצע למדתם ואילו כמה זמן מתוך הסדר דברתם...?

ג. כמה זמן מאז שהתחלתם ללמוד הגיע השלב של חגיגת הקפה?

ד. כשדיברתם... מה היו פחות או יותר נושאי השיחה?? תבין... זה לא סתם שאלה.. זה מאוד משנה... כי אם דברתם נייעס!!! ונניח שדברתם בממוצע כל יום שעה... המשמעות היא שדיברתם כל יום שעה נייעס!!!! זה נייעס גדול!!!! נא לקחת את זה בחשבון

ה. מה עשית כשהחברותא לא היה??? או התעכב??? האם למדת או פטפטת?? ואם פטפטת... אז עם מי פטפטת??? עם מי שיושב לידך... כן... אני מבין... אבל מה עם החברותא שלו...?? גם הוא לא הגיע...?? לא.. הוא הגיע... ובכל זאת דברת עם שניהם... זאת אומרת ביטלת חברותא שלימה... ? ! ? ! נקודה למחשבה...

ו. הרי כל חברותא שלא זכתה לאורך ימים... כנראה שמשהו שם התפוצץ... תנסה להיזכר כמה חיכוכים בבין אדם לחבירו היו עד השלב שזה התפוצץ תנסה להיזכר כמה אונאת דברים הייתה שם?

אבל אנא ממך בחור יקר... המטרה של השאלון הזה היא לא רק להביך אותך ולא רק לעשות רע על הנשמה... לא!!! המטרה היא פשוט לעמוד מול הנתונים כמות שהם... ולעשות איתם משהו...
ביקורת אישית בונה!!! לא חלילה הורסת!!!!

אם זה רק עושה לך רע... תעזוב את זה...

בני היקר... כי מידי דברי בך... זכור אזכרך...

פעם... בעולם הנורמלי וההגיוני שלפני עשרים שלושים שנה... כל אחד ידע שאין חינם!!! שום דבר אתה לא מקבל בחינם!! אתה רוצה לאכול?? תשלם!!! אתה רוצה שירותי דואר?? תשלם!! אתה רוצה אטרקציות?? תשלם! ככה היה פעם. אבל ב-20 שנה האחרונות התחוללה מהפכה- **היום אנחנו נמצאים בדור ה"חינם"!!!!! הכל בחינם!!!!**

האינטרנט זה הרי הכח הגדול ביותר בעולם... והכח הזה הוא כל כולו חינמי... נטו חינם... לא אשכח את הפעם הראשונה שמישהו תיאר לי שיש כזה דבר שקוראים לו אינטרנט... הוא הסביר לי בעניים נוצצות שאתה יכול לשבת עם מחשב ודרך שם את יכול להיכנס לכל המשחקים... ולראות כל הנופים... ולשלוח מכתבים לכל האנשים... וכמה שאתה רוצה ולכל כיוון... **מידי!!! מיד שאלתי אותו בשיא הטבעיות: נו... וכמה זה עולה???** היה לי ברור כשמש שהדבר הזה שקוראים לו אינטרנט אמור לעלות הון תועפות!!!! **כי תבין:** אני עד עכשיו ידעתי שכשהולכים ללונא פארק... כל מתקן **עולה כסף...** כל אטרקציה נוספת זה **עוד כסף...** כל מצגת שאתה רוצה לראות אתה **משלם כסף...** כל פחית קולה שאתה קונה **עולה כסף...** כל תוספת בפיצה **עולה כסף...** אז אם מישהו פה מגיע ובבת אחת נותן לי הכל הכל הכל... כל השימושים וכל השירותים... הכל על מגש של כסף... אוטומטית היה לי מובן מאליו שהבית מלון הזה ששמו אינטרנט שיש בו שירות כ"כ אדיב... השימוש בו אמור לעלות מלא מלא כסף...

מה השתוממתי שאותו אחד ענה לי שלא!!! זה ממש לא עולה כסף... אלא הכל בחינם!!! אין כסף!!! אני זוכר שהייתי כ"כ בהלם שזה בחינם... לא הצלחתי להבין איך זה יכול להיות.. זה היה כ"כ לא הגיוני... ממתי ראית בית מלון שהכל בחינם??? לא הבנתי מה... מה קרה לעולם שלנו... מה... אנשים התחילו לעבוד בהתנדבות???

נו... מה מתברר??? לא אדוני!!! אל תמהר להתלהב!!!!

גוגל וג'ימל אף פעם לא היו חשודים על נדיבות לב... **אלא מאי????**

הם מוכנים לתת לך הכל הכל בחינם... תמורת דבר אחד ויחיד:

תביא לנו אותך!!! את עצמך!!!! זה הכל!! זה מה שאנחנו רוצים!! אנחנו רוצים שאתה בעצמך תהיה בכיס שלנו... שהראש שלך יהיה קבור ברשת שלנו... ובשביל זה אנחנו מוכנים לתת לך הכל בחינם...

הרי איך זה עובד עם גוגל?? מי שקצת יודע... גוגל מגיע לתנובה ואומר להם: אתם רוצים לקוחות??? תביאו 10 מיליון דולר... ואני מארגן לכם עשר מיליון אנשים... הם נותנים לו את ה-10 מיליון דולר... ומה הוא עושה איתם??? מפזר אותם בחינם... אין כסף... פותח לפנינו רשת חינמית לגמרי... הכל בחינם... והמטרה שלו היא אחת ויחידה: חינם נמכרתם!!!! שנתמכר אליו תמורת החינם הזה שהוא מציע לנו... וככה הוא מחזיק בידיים שלו מיליונים ע"ג מיליונים של עבדים נרצעים... שקנוים לו בחינם הזה!!!!! עידן חדש!!! אם פעם היה מושג נותנים לך תיקח... היום זה ההיפך... נותנים לך---אל תקח!!!! חינם?? נמכרתם!!!!!

אני רוצה שתבין: בדורות הקודמים... כשעדיין לא היה דמוקרטיה בעולם... לפעמים היית יכול ללכת ברחוב... ולפתע אתה רואה שיירה קודרת של עבדים שבויים מושפלי פנים צועדים ברחוב בפנים מושפלות כששרשראות של ברזל כרוכים בצוואריהם... ובראש השיירה היית רואה את השבאי... את השודד ים עם הגולגולת שזה עתה יצא מהים עם השלל... והוא כעת צועד עם השיירה הזו לשוק העבדים ומוכר אותם לכל המרבה במחיר... כשהיום- בדור הדמוקרטיה, כשאנחנו מנסים לדמיין את המחזות האפלים האלו אנחנו מזדעזעים בכל גופינו... אנחנו לא מסוגלים להכיל את הרוע הרודני והמשפיל הזה שהיה פעם...

אבל זו טעות!!!! כי זה בדיוק מה שקורה היום!!!!

חינם נמכרתם!!!!! החינם מוכר אותנו לעבדים... מגיע האינטרנט ומציע לנו בחינם... חינם אין כסף... קח... קח הכל... קח את כל המידע... את כל הבידורים... את כל השירותים... ההההכל בחינם... אין כסף... אבל דבר אחד אני רוצה ממך... **את עצמך!!!! תן לי את הראש שלך!!! זה הכל!!!** יש לי פה שלשרת ברזל כבידה... ואני חורז בתוכה צווארי אנשים בזה אחר זה... ואם גם אתה מוכן להכניס את הצוואר שלך בתוך השלשלת ולצעוד איתי יחד לשוק העבדים... אז בבקשה... קח... הכל בחינם... רק תביא את הצוואר שלך... רק **תן לי אותך...** רק תמכור לי את התשומת לב שלך... את כל האישיות שלך... **זה בדיוק בדיוק ככה!!!!**

מי שיש לו טיפה טביעת עין חדה מבין שזו הנקודה ולא אחרת!!!!

כשאני מנסה לדמיין את אותו שודד ים שביום בהיר אחד הוא שולל את חירותם של אנשים תמימים... ופשוט קושר אותם בשלשלאות ומוכר אותם לעבדים תמורת בצע כסף... אני רותח מזעם... אם תביא לי אחד כזה אני אקיים בו גונב איש ומכרו במיתת חנק... אני אחנוק אותו במו ידי...

אז מה תגיד על כמה חברות שהם רוצים נטו כסף... רק כסף זה מה שמעניין אותם... והדרך שלהם איך להרויח כסף... זה באמצעות שהם נותנים לך שירות בחינם... וככה הם קונים אותך... עושקים ממך את האישיות... וככה הם עושים עליך קופה... והרי זה ככה!!! ואתה יודע שזה ככה... למה זה לא מרגיז אותך?? למה אתה נותן להם את התענוג הזה?? למה אתה לא מבין שהאינטרנט זה שודד ים עם גולגולת??? למה?? בגלל שהוא חינמי?? בגלל שהוא מחבק אותך???

איפה האינטלגנציה??? תראה מה שהוא עושה לחברים שלך... תראה איך איבדו קשר עין את הבנים והבנות שלהם... תראה כמה משפחות זה פירק... (אני לא מדבר כאן על מי אלו שלא מכירים והם ניזונים מהסיפורים והם צריכים איכשהו להאמין להם... אני מדבר עליך... שאתה מכיר את הסיפורים מקרוב... אתה יודע שזה ככה...) אז איפה הדמוקרטיה?? איפה הרגש לזכויות אנוש??? תבין: אף אחד לא פראייער... אף אחד לא נותן לך שום דבר בחינם... ואם נותנים לך בחינם... סימן שרוצים לקנות אותך!!!! חינם נמכרתם! הדור שלנו סובל מהסחר בחינם... הכל בחינם... נותנים לך הכל בחינם. ומבקשים ממך בתמורה... תן לי אותך! --

המושג ששמו אינטרנט כבר מרומז בספר משלי... וכמעט מפורש... תשמע פסוקים (פ"א):

בְּנִי אִם יְפַתּוּךָ חַטָּאִים אַל תֹּבֵא, אִם יֹאמְרוּ לְכָה אִתָּנוּ נֶאֶרְבָה לְדָם נִצְפְּנָה לְנָקִי חִנָּם, חינם!!!! בא... הכל בחינם... תכנס לרשת האלחוטית...שם הכל בחינם... שם אפשר ללכלך את מי שאתה רוצה... אתה יכול להעליל על מישהו עלילה וזה רץ ברשת ואף אחד לא יכול לעצור את זה... **גּוֹרָלְךָ תַּפִּיל בְּתוֹכֵנוּ כִּיס אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּנוּ**... הוואצפ חברתי... אנחנו נפתח קבוצה וכשמישהו יעצבן אותנו אנחנו נעלה את זה לרשת וניכנס בו... ונמחוק אותו...

ואז פונה אליך החכם מכל האדם ומתחנן: **בְּנִי!!!! אַל תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ אִתָּם מְנַע רַגְלְךָ מִנְּתִיבָתָם...** מה יש חכם שלמה?? מה רע בזה?? אתה יודע איזה נוח זה להיות מחובר לרשת?? אתה יודע מה ההבדל בין לשלוח מייל לבין לשלוח בוואצפ...?? זה הרבה יותר קל??

כן... עונה החכם מכל אדם... בשביל זה אני חכם ואתה לא... ואני החכם מכל אדם רואה קצת יותר קדימה... ואני אומר לך **כִּי רַגְלֵיהֶם לָרַע יָרוּצוּ וִימַהֲרוּ לִשְׁפָּךְ דָּם!!!!** מאוד קל להם לשפוך דם... הם עושים את זה תוך שניות... ברגע שכיס אחד יהיה לכולנו... אז בהינף יד הם יכולים למחוק אותך... **כִּי חִנָּם מְזֹרָה הָרָשֶׁת בְּעֵינֵי כָּל בַּעַל כָּנָף...** כן!!!!! אומר שלמה המלך... הצייד של העופות מניח להם גרגירי תבואה בשפע ובנדיבות לב. והעופות מגיעים ובטוחים שהנה. גיוואלדיג... יש לנו פה גרגירי תבואה בחינם... כן... העופות בטוחים שזה חינם... **חינם מזורה הרשת-** בעיני מי?? **בעיני בעל כנף-** העוף...

ותכל'ס, מה האמת??? **וְהֵם לְדָמָם יֶאֱרֹבוּ יִצְפְּנוּ לְנַפְשֹׁתָם!!!!** מי שיש לו קצת יותר שכל מאותה יונה פותה מבין שכל הגרגירי תבואה האלו הם בסה"כ פיתיון לאותה יונה כדי שתיכנס לתוך **הרשת** ותילכד בה... **כֵּן אָרְחוֹת כָּל בֹּצֵעַ בָּצַע אֶת נֶפֶשׁ בְּעָלָיו יִקָּח**, מפרש הגר"א וזה לשונו: **כן הדרך של הרעים הרוצים לגרוס** (לעצמם) **ממון, הוא בכדי שיהיו יכולים ליקח על ידי זה הנפש של אותם הבעלים של הממון שגרמו לו ליקח.** (עיין בספר זה השער על משלי מהגאון ר' משה שפירא זיע"א שביאר זה באופן נפלא...)

אתה שומע מילים של הגר"א?? אתה שומע פסוקים מפורשים משלמה המלך?? מדובר כאן ברבינו הגר"א זיע"א חסידא ופרישא שהסתגר בעליית גג לפני יותר מ-200 שנה ותראה מילים מפורשות שיוצא מפה קדשו: שיום יבא ויהיה **רשת...** וברשת הזו יהיו מפוזרים כל מיני גרגירי תבואה מאוד מפתים וקורצים... והכל יהיה בחינם!!!!!!

הרשת האלחוטית תהיה חינמית לגמרי... ההכל בחינם... וברגע שיהיה אפשר לגלוש ברשת בחינם... אז למה לא... **כִּי חִנָּם מְזֹרָה הָרָשֶׁת בְּעֵינֵי כָּל בַּעַל כָּנָף...** וככה מיליונים של אנשים נלכדים ברשת הזו... בחינם הזה... ולא נותר לחכם מכל האדם אלא לעמוד אי שם... לפני קרוב לשלושת אלפים שנה ולהיישיר מבט נוקב לדור שלנו.. לעופות חסרי הישע של דורנו אנו ולהזהיר אותם: בני!!!! אל תלך בדרך איתם מנע רגלך מנתיבתם... אתה תהיה טיפש כמו העופות האלו שנלכדים ברשת... אל תחשוב שזה בחינם... **כי כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח!!!!** הרשת הזו לוקחת את נפש האדם שעד היום היה בן חורין לעצמו ועושקת ממנו את חירותו האישית...

ראש השנה מתקרב ומשהו מתעורר בתוך תוכנו... אין אחד שלא רוצה להתחזק... כל אחד רוצה לקבל על עצמו איזה קבלה טובה...

ובכן אבא שבשמים: מה? מה אני יכול לתת לך??? למענך? בעבורך??

פונה אליך אבא שבשמים וקורא לך: הבן!!!! הבן יקיר לי אפרים...

לקחו לי אותך ? ! ? תחזיר לי אותך!!!!

זה הדבר היחיד שאני רוצה!!!! אני רוצה את הבן שלי בחזרה... כי מידי דברי בך זכור אזכרך... על כן המו מעי עליך... אנא תחזור אלי... תחזור הבייתה... בני היקר... אתה שואל מה אני רוצה ממך???

פרטים את גוגל וג'ימל... תשאל אותם מה הם רוצים ממך ואז תבין מה אני רוצה ממך... לך... לך תשאל אותם מה הם מצפים ממך...

האם הם רוצים ממך כסף...?? האם הם רוצים ממך כבוד...??

לא!!! **הם רוצים אותך!!!! רק אותך בעצמך! כמות שאתה!!!!**

אז הנה.. זה בדיוק מה שאני- בורא עולם רוצה... אני רוצה אותך!!!! ורק אותך... אני לא צריך קבלות מיוחדות... אני לא מחפש צדקות מופלגות... **אני רוצה אותך בחזרה!!! זה הכל!!!!**

בני היקר: גוגל מושך מצד אחד ורוצה אותך... ואני כעת- אביך שבשמים מושך ומבקש ממך שאני רוצה אותך בחזרה... **אין משהו באמצע!!!** אין אפשרות לפשרות... כי שנינו מצביעים על אותה נקודה... שנינו (-כביכול) רוצים אותך בעצמך!!! אין לך ברירה: אתה לא יכול לקיים שניהם... אתה מוכרח לבחור: או להיות שעיר לה' או שעיר לעזאזל...

--- לפני כמה חודשים כתבתי בגיליון זה שהקללה האחרונה בתשעים ושמונה קללות היא: והתמכרתם שם לאויביך לעבדים ולשפחות ואין קונה... כתוב כאן שהקללה האחרונה לפני הגאולה תהיה ההתמכרות!!! אומר רש"י: אתם מבקשים להיות נמכרים... זו תהיה הקללה האחרונה לפני התיקון השלם... ואנחנו אוחזים עמוק עמוק בתוך הקללה הזו... בחור ישיבה טהור ונקי שקורא שורות אלו הוא מצידו בטוח שאני סתם מגזים... סתם נפלתי על איזה נושא... יהי רצון ש"אתה ה' תשמרם" שימשיכו להיות כאלו טהורים ולא יבינו במה מדובר אבל אתה??? אתה הרי יודע עד כמה אני לא מגזים!!! אתה הרי יודע מה קורה ימינה ושמאלה... כשאתה קורא היום את הקללה: בניך ובנותיך נתונים לעם אחר ועיניך רואות וכלות אליהם כל היום ואין לאל ידיך" אתה יודע בדיוק על מה הכוונה... אתה יודע איזה סאת יגון עוברת על הורים שבניהם ובנותיהם מכורים וצאווריהם כרוכים בשלשלאות של הרשת... ואין להם מושיע!!! אין עם מי לדבר...

אתה הרי יודע כמה שזה נורא??? אז תקח בחשבון שגם לאבא שבשמים יש בנים ובנות שנתונים לאותו עם אחר... ועיניו יתברך רואות וכלות אליהם כל היום... ואין!!!! אין עם מי לדבר!!! אבא שבשמים יושב ובוכה עליך: הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים... איזה מתוק הוא היה פעם... איזה עונג היה לי להסתכל לו בתוך העיניים... לפגוש אותו בקשר עין... והנה הוא נעלם לי... נאבד לי... הראש שלו קבור שם...

תחזיר לאבא שבשמים את בנו האבוד!!! תן לאבא שבשמים מתנת חג... תודיע לרשת שהחלטת שאתה מחזיר את אישיותך לאבא שבשמים... אתה תקבל ממנו חיבוק אוהב ותכתב ותחתם לאלתר לחיים טובים ולשלום...

בס"ד

פניני בית לוי

שע"י בית הכנסת "בית לוי" רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

כי תבוא

גליון מס' 498

כניסת שבת: י־ם 18:29, ת"א 18:44

יציאת שבת: י־ם 19:41, ת"א 19:43

התחדשות בעבודת ה'

פרשת הביכורים מסתיימת בפסוק "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלוקיך". לכאורה מה המיוחד במצוות הביכורים - יותר מכל מצווה שבתרי"ג מצוות שעם גמר קיום מצוותה זוכה האדם לשמוח בכל הטוב? זאת ועוד, חז"ל אמרו על הפסוק: "בראשית ברא אלוקים את השמיים ואת הארץ" בראשית- בשביל ביכורים שנקראו ראשית, גם כאן השאלה זועקת מה זכתה מצוות הביכורים שבעבורה נברא העולם?

האדמו"ר רבי ליבל אייגר מלובלין זצ"ל בספרו "אמרי אמת" מציין כי במצוות הביכורים יש נקודה חשובה המאפיינת אותה מתוך שאר תרי"ג המצוות. והיא - ההתחדשות, כל מהות מצווה זו היא הקרבת הפירות הראשונים שמחדשים את עונת הפרי, כמו שמתואר בחז"ל "יורד אדם לתוך שדהו ורואה תאנה שביכרה אשכול שביכר, רימון שביכר, קושר אותו בגמי ואומר הרי אלו ביכורים" זהו אבן היסוד במצווה זו.

נקודה זו של ההתחדשות מעניקה את האפשרות לשנות מצב קיים, וקיום מצות ה' מתוך רצון והשתוקקות ולא מתוך שגרה והכרח, כוחן רב כדי להביא על אדם שמחה מיוחדת, שמחת ישראל בקב"ה וגוררת עמה מידה כנגד מידה ואת שמחת ה' בישראל, לפיכך מצוות הביכורים מסתיימת בהבטחה של "ושמחת בכל הטוב". התנאי ליכולת ההתמדה בקיום תורה ומצוות היא ההתחדשות ויחוד הרצון והשאיפה לבורא עולם, כמו שאמר דוד המלך בתהילים: "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי", אך עם זאת הניחוח של "ולבקר בהיכלו" של התחדשות והשתוקקות.

ומעבר לכל אלו, אנו צריכים ליזכור ולהזכיר לעצמנו שוב ושוב כי עיקר ההתחדשות הוא בהבנה באמונה, שברגע זה ניתן להתחיל הכל מחדש. מהרגע הזה הכל יכול להיות אחרת! כל רגע, כל דקה, כל יום מביא עימו משמעות חדשה, עניין חדש. ועוד יותר מכך, כל שנה מביאה עימה בשורה חדשה לגמרי! לא משנה מה עשיתי, איך נפלתי ומה חטאתי- עכשיו אפשר להתחיל מחדש . וזאת עניינה של התשובה, תיקון ושינוי שיכולים לקרות בכל רגע, כי כל רגע הוא רגע חדש אשר לא היה כמוהו. יתרה מכך, כשאנו עומדים בתחילתה של שנה חדשה, בזמן שבו העולם כולו מתחדש, ראוי וכדאי לנצל את הימים האלו ליצור שינוי, להתחיל מחדש, להתקדם ולצמוח. ראש השנה הוא זמן מהותי שמאפשר לנו להתחדש בהכל. דף חדש נפתח בפנינו התחדשות גדולה זו מאפשרת לנו להשתחרר מהשנה שחלפה וליצור לעצמנו מערכת תקוות, רצונות, שאיפות וחלומות- חדשים לגמרי. זו הזדמנות פז לחדש ולרענן את הכל!

ואפשר להוסיף שלכן קורים פרשה זו לפני "ראש השנה" כדי להזכיר לאדם לצפות ולהתכונן לקראת חידוש השנה, אשר יום זה מסוגל לשינוי מצבינו הרוחני והגשמי ולפתיחת דף חדש באם אכן נכין את עצמינו כראוי, נשתוקק ונשפר מעשינו, אזי גם אנו נזכה להבטחה של "ושמחת בכל הטוב", לשנה טובה ומתוקה, ומילוי כל משאלותינו לטובה.

בברכת שבת שלום,

רב בית הכנסת

נלמד מהפרשה

תחילת הפרשה עוסקת בהבאת הביכורים התורה מאריכה בפרטי קיום המצוה. גם בדברי חז"ל אנו רואים שיש התיחסות מיוחדת למצוה זו. במשנה נאמר סדר העלאת הביכורים לירושלים שזה נעשה בקיבוץ עם רב. גם כשהיו מגיעים לירושלים היו יוצאים אנשי ירושלים לקראתם לקבל את פניהם. ואפילו בעלי אומניות היו צריכים לעמוד לכבודם ושואלים בשלומם. וכבר שאלו המפרשים מה המיוחד שיש במצוה זו של הביכורים שכל כך נתנו לה מעמד חשוב.

בספר 'דברי איש' מבאר את המיוחדות במצוות הביכורים, כי בקיום מצוות הביכורים מושרשת יסוד האמונה והבטחון בבורא העולם הקב"ה. כאשר אדם מוסר את ראשית פרי האדמה שהוא נכסף וזקוק לה לכהן, הרי הוא מכריז כי בכך מכיר הוא תודה וטובה לבורא עולם, שמידו הוא קיבל את הקרקע ולא מאחר. האמונה בהקב"ה באה לידי ביטוי בכך שהוא אינו מחכה עד שיסדר את ענייניו, ויבדוק את טיב וכמות גידולי שדהו ומהעודף יביא הוא את הבכורים. אלא מיד כאשר הוא רואה תאנה שביכרה הוא כורך עליה גמי לסימן, ואומר הרי זו בכורים. בכך מפגין הוא בטחון בה', ומאמין כי הקב"ה יזמן לו פרי אחר, ובכך בונה הוא ומפגין את בטחונו. הכרזה זו מפגינה לעיני כל כי כוחו של האדם אינה ברכושו כי אם באמונתו בה'.

בספר 'פרי צדיק' לרבינו צדוק הכהן מלובלין זצ"ל מעורר כאן עוד נקודה והיא: שעיקר עסק הבאת ביכורים הוא להראות שמבטל עצמו עם כל הכוחות שלו להשורש. ועל זה נאמר לשון 'והשתחוית לפני ה' אלקיך'. שידוע שהשתחואה הוא בפישוט ידים ורגלים, היינו שמבטל עצמו מכל וכל לה' יתברך. ועל ידי הביטול הזה בא גם כן התחדשות בלב ובכל יום ויום נעשה כבריה חדשה עם התחדשות בדברי תורה. ובזה מבואר הקשר בין הביכורים לענין התפילה. שהתפילה גם כן ענינה ביטול להשורש לשפוך נפשו לפני ה'. ולכן מתפללים בכל יום ג' תפילות. כי התבטלות האדם לפני הקב"ה צריכה להיות תמידית. ומזה נעשה גם כן התחדשות בלב בכל יום ויום.

סיפור השבוע

השגחה פרטית

מָלוֹן "גַּלֵּי צאנז" נְתַנְיָה. יוֹם שִׁשִּׁי בַּצָּהֳרַיִם. מַרְאֶה הַיָּם הַתָּכֹל, הַנִּצְבָּע בִּגְוָנֵי רָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, נִשְׁקַף מֵחַלּוֹנוֹת הַמָּלוֹן. אֲוִירָה שֶׁל שַׁבָּת בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת.

תְּכוּנָה רַבָּתִי רוֹחֶשֶׁת בְּתוֹכְכֵי הַמָּלוֹן עַצְמוֹ. בְּשַׁבָּת זוֹ אֲמוּרִים לְהִתְאָרֵחַ כָּאן בַּמָּלוֹן קָרוֹב לְמֵאָה יְלָדִים מְיֻחָדִים, הַבָּאִים מִטַּעַם אִרְגּוּן הַחֶסֶד "רְפוּאָה וְחַיִּים" שֶׁל חֲסִידוּת ויז'ניץ. מֵאָה יְלָדִים שֶׁבָּרָא אוֹתָם הַקָּבּ"ה מְיֻחָדִים בְּמִינָם. יְלָדִים מְיֻחָדִים אלו יוֹצְאִים הַיְשֵׁר מִמְּקוֹם לִמּוּדֵיהֶם בְּיוֹם שִׁשִּׁי, וְנוֹסְעִים לְשַׁבָּת שֶׁל הֲנָאָה וְשֶׁל שִׂמְחָה בִּנְתַנְיָה. כָּל יֶלֶד מְקַבֵּל מִתְנַדֶּבֶת אַחַת, יְקָרָה וּמְסוּרָה, שֶׁמְּטַפֶּלֶת רַק בּוֹ בְּמֶשֶׁךְ הַשַּׁבָּת.

יוֹם שִׁשִּׁי בַּצָּהֳרַיִם. בַּלּוֹבִּי הַמָּלוֹן יוֹשֵׁב רַכָּז הָאֵרוּעִים שֶׁל הָאִרְגּוּן, הָרַב נַפְתָּלִי ויינברגר, וְהוּא שָׁקוּעַ בְּמַחְשָׁבוֹת. מְאַרְגֵּן נוֹסָף שֶׁל הַשַּׁבָּת נִגַּשׁ אֵלָיו וְשׁוֹאֵל: "הָרַב ויינברגר, קָרָה מַשֶּׁהוּ? אוּלַי אֲנִי יָכֹל לַעֲזֹר? אַתָּה נִרְאָה לִי מְטֹרָד בְּיוֹתֵר".

הָרַב ויינברגר נֶאֱנַח עֲמֻקּוֹת. "בְּעֶצֶם לֹא קָרָה כְּלוּם, בָּרוּךְ הַשֵּׁם", כָּךְ הוּא אוֹמֵר, "אֲבָל אִמּוֹ שֶׁל אֶחָד הַיְלָדִים הִתְקַשְּׁרָה וְסִפְּרָה שֶׁבְּנָהּ חָלָה בְּחַזֶּרֶת וְלָכֵן אֵינוֹ יָכֹל לָבוֹא לְשַׁבָּת.". "חַזֶּרֶת? זוֹ לֹא מַחֲלָה מְסֻכֶּנֶת", אוֹמֵר הַמִּתְנַדֵּב. "נָכוֹן", מַסְכִּים עִמּוֹ הָרַב ויינברגר, "לֹא מֵהִתְפַּשְּׁטוּת הַחַזֶּרֶת אֲנִי דּוֹאֵג. אֲנִי חוֹשֵׁב אֶת מִי לְהָבִיא הֵנָּה בִּמְקוֹמוֹ". "מַה פֵּרוּשׁ אֶת מִי?"

"אֵיזֶה יֶלֶד מְיֻחָד נוֹסָף יוּכַל לָבוֹא לְשַׁבָּת בִּמְקוֹם הַיֶּלֶד שֶׁחָלָה בַּחַזֶּרֶת".

"תִּבְחַר אֶת הַמִּקְרֶה הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר" מְיַעֵץ הַמִּתְנַדֵּב.

"הַמִּקְרֶה הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר?" תוהה הָרַב ויינברגר "אֵיךְ אֲנִי יָכֹל לָדַעַת מַה הֲכִי קָשֶׁה כָּאן?" שְׁנֵי הַמְּאַרְגְּנִים שָׁקְעוּ בְּמַחְשָׁבוֹת. אֶת מִי בֶּאֱמֶת יִבְחֲרוּ לְהָבִיא לְשַׁבָּת בִּמְקוֹם הַיֶּלֶד שֶׁלֹּא מַגִּיעַ? "אִם נֵשֵׁב כָּךְ וְנַחְשֹׁב אֶת מִי לְהַזְמִין בִּגְלַל מַצָּבוֹ הַקָּשֶׁה תִּכָּנֵס כְּבָר הַשַּׁבָּת", אוֹמֵר הָרַב ויינברגר. בְּמֶשֶׁךְ דַּקּוֹת אֲרֻכּוֹת מוֹסִיף הָרַב לָשֶׁבֶת וּלְהַרְהֵר בַּדָּבָר. רְשִׁימַת הַיְלָדִים מֻנַּחַת לְפָנָיו. כָּל יֶלֶד וְסִפּוּרוֹ הַכּוֹאֵב, כָּל מִשְׁפָּחָה וְהַקֹּשִׁי שֶׁלָּהּ.

לְבַסּוֹף הוּא מַחְלִיט עַל אֶחָד הַשֵּׁמוֹת. דַּוְקָא לֹא בֵּין הַמִּקְרִים הַקָּשִׁים בְּיוֹתֵר שֶׁיֵּשׁ, אֲבָל לִבּוֹ אוֹמֵר לוֹ שֶׁהַיֶּלֶד הַזֶּה וּמִשְׁפַּחְתּוֹ זְקוּקִים לְעֶזְרָה. מִתְנַדְּבֵי אֲגֻדַּת רְפוּאָה וְחַיִּים מִתְקַשְּׁרִים לְבֵיתוֹ שֶׁל הַיֶּלֶד. אֵין תְּשׁוּבָה. אִישׁ אֵינוֹ עוֹנֶה בַּבַּיִת. עוֹד וְעוֹד צִלְצוּלִים וְאֵין תְּגוּבָה. מִתְנַדְּבֵי הָאֲגֻדָּה מְנַסִּים לְאַתֵּר אֶת מִסְפַּר הַפֶּלֶאפוֹן שֶׁל הָאָב, אוּלַי כָּךְ יוּכְלוּ לְהוֹדִיעַ לוֹ שֶׁבְּנוֹ מְזֻמָּן אַחַר כָּבוֹד לְשַׁבָּת. הַמִּסְפָּר הֻשַּׂג. הָרַב ויינברגר מְחַיֵּג וְשׁוֹמֵעַ אֶת אָב הַמִּשְׁפָּחָה מְדַבֵּר בְּקוֹל שָׁקֵט וְשָׁבוּר.

"שָׁלוֹם, מְדַבֵּר נַפְתָּלִי", אוֹמֵר הָרַב ויינברגר. "כֵּן, כֵּן, נַפְתָּלִי מֵרְפוּאָה וְחַיִּים. תַּגִּיד, אוּלַי אַתָּה רוֹצֶה לִשְׁלֹחַ אֶת הַבֵּן שֶׁלְּךָ לַקַּיְטָנָה הַיּוֹם. סְלִיחָה שֶׁאָנוּ מוֹדִיעִים לְךָ כָּכָה מֵהֶרֶגַע לְהֶרֶגַע. אֲבָל תָּבִין, בְּדִיּוּק עַכְשָׁיו בִּטֵּל מִישֶׁהוּ אֶת הַהַגָּעָה שֶׁלּוֹ לְשַׁבָּת, אָז רָצִיתִי לְהַזְמִין אֶת הַבֵּן שֶׁלְּךָ כְּאוֹרֵחַ הַכָּבוֹד לְשַׁבָּת". שֶׁקֶט בַּקַּו. הָאָב הַמּוּם לְגַמְרֵי, מִתְקַשֶּׁה לְהַאֲמִין שֶׁהַטֶּלֶפוֹן הַזֶּה מַגִּיעַ אֵלָיו.

"מַה מְרַגֵּשׁ כָּל כָּךְ בַּטֶּלֶפוֹן שֶׁלִּי?" שׁוֹאֵל הָרַב ויינברגר.

"אַתָּה מִתְקַשֵּׁר אֵלַי לְבַקֵּשׁ מִמֶּנִּי שֶׁאֶשְׁלַח אֶת הַיֶּלֶד הַמְיֻחָד שֶׁלִּי לַקַּיְטָנָה שֶׁלָּכֶם?" צוֹעֵק הָאַבָּא בְּקוֹל.

הָרַב ויינברג נִבְהַל מְעַט. אוּלַי נֶעֱלַב הָאָב, אוּלַי הַהַזְמָנָה אֵינָהּ מוֹצֵאת חֵן בְּעֵינָיו? "כֵּן, רַק רָצִינוּ לַעֲזֹר", מְנַסֶּה הָרַב ויינברגר לְהַרְגִּיעוֹ. וְאָז מְסַפֵּר אָבִיו שֶׁל הַיֶּלֶד הַמְיֻחָד מַה כָּל כָּךְ הִפְתִּיעַ אוֹתוֹ בַּטֶּלֶפוֹן שֶׁל הָרַב ויינברגר. "אֲנִי נִמְצָא פֹּה בְּתַחֲנַת דֶּלֶק עִם הַמִּשְׁפָּחָה", מְסַפֵּר הַיְּהוּדִי, "אֲנַחְנוּ בַּדֶּרֶךְ למירון לַעֲשׂוֹת ,חלאקה, (תִּסְפֹּרֶת לְגִיל שָׁלוֹשׁ) לְאֶחָד הַיְלָדִים שֶׁלָּנוּ. אֶת יַלְדֵּנוּ הַמְיֻחָד הִשְׁאַרְנוּ אֵצֶל חֲבֵרָה שֶׁל אִשְׁתִּי, הַיֶּלֶד רָגִיל אליה וְאוֹהֵב לִהְיוֹת אֶצְלָהּ בְּשַׁבָּתוֹת.

לְמַרְבֵּה הַצַּעַר, נִפְטַר חָמִיהָ שֶׁל הַחֲבֵרָה. הִיא וּבַעֲלָהּ נוֹסְעִים עַתָּה מִן הַבַּיִת. הֵם הִתְקַשְּׁרוּ לוֹמַר, שֶׁהַבֵּן שֶׁלָּנוּ לֹא יוּכַל לִהְיוֹת אֶצְלָם בְּשַׁבָּת. הֶחְלַטְתִּי לַעֲשׂוֹת "אֲחוֹרָה פְּנֵה" וְלַחֲזֹר הַבַּיְתָה. אֵין דָּבָר. הַיְלָדִים אָמְנָם מִתְמַרְמְרִים כָּאן, אֲבָל אֵין לָנוּ בְּרֵרָה.

וְכָכָה, דַּקָּה לִפְנֵי שֶׁאֲנִי מַתְנִיעַ אֶת הַמָּנוֹעַ וְרוֹצֶה לְהִסְתּוֹבֵב וְלַחֲזֹר הַבַּיְתָה, אַתֶּם מִתְקַשְּׁרִים לְבַקֵּשׁ לְאָרֵחַ אֶת הַיֶּלֶד שֶׁלָּנוּ לְשַׁבָּת. יֵשׁ הַשְׁגָּחָה יוֹתֵר פְּרָטִית מֵהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית כְּמוֹ זוֹ? אָדָם רַק צָרִיךְ מַשֶּׁהוּ, וּכְבָר הקב"ה שׁוֹלֵחַ לוֹ אֶת הַיְשׁוּעָה בַּמָּקוֹם. לִפְעָמִים אֲפִלּוּ עוֹד לִפְנֵי שֶׁבִּקֵּשׁ. "יֵשׁ לָכֶם מֻשָּׂג אֵיזֶה חֶסֶד עָצוּם אַתֶּם עוֹשִׂים אִתָּנוּ?"

שׁוֹאֵל הָאָב "הַיְלָדִים הַבְּרִיאִים שֶׁלָּנוּ בְּקֹשִׁי זוֹכִים לְשַׁבָּתוֹת רְגוּעוֹת, שַׁבָּתוֹת שֶׁבָּהֶן אֲנַחְנוּ מִתְיַחֲסִים אֲלֵיהֶם. כָּל כָּךְ הִתְכּוֹנַנּוּ לַשַּׁבָּת הַזּוֹ, וְכַמָּה הִצְטַעַרְנוּ כְּשֶׁהִיא עָמְדָה לְהִתְבַּטֵּל. וְעַכְשָׁו אֲנַחְנוּ שְׂמֵחִים כָּל כָּךְ שֶׁהִיא נִשְׁאֶרֶת עוֹמֶדֶת עַל תִּלָּהּ".

מִתְנַדֵּב מִטַּעַם הָאֲגֻדָּה יוֹצֵא מִיָּד לַמָּקוֹם שֶׁבּוֹ הַיֶּלֶד נִמְצָא. הָרַב ויינברגר מְצַיֵּד אוֹתוֹ בְּמַמְתַּקִּים וּבַסֻּכָּרִיּוֹת לְמַכְבִּיר. "אִם הַיֶּלֶד יִבְכֶּה, יִהְיֶה מַשֶּׁהוּ מָתוֹק לְהַרְגִּיעַ אוֹתוֹ בַּדֶּרֶךְ", הוּא מַסְבִּיר.

בִּכְלָל, כִּיסָיו שֶׁל הָרַב ויינברגר אֵינָם יְכוֹלִים לְהָכִיל אֶת כַּמּוּת הַמַּמְתַּקִּים וְהַסֻּכָּרִיּוֹת שֶׁהוּא מֵבִיא לָשֶׁבֶת. הַמִּתְנַדֵּב מַעֲמִיס מִכָּל טוּב וְיוֹצֵא לְדַרְכּוֹ.

שַׁבָּת מִתְקָרֶבֶת. הַפֶּלֶאפוֹן שֶׁל הָרַב ויינברגר אֵינוֹ חָדֵל מִלְּצַלְצֵל לְרֶגַע. הוֹרֵי הַיְלָדִים מִתְקַשְּׁרִים "רַק לִשְׁמֹעַ מַה הָיָה", לְהִתְעַנְיֵן וּלְבָרֵר מַה קּוֹרֶה עִם יַלְדָּם, "הַאִם זְכַרְתֶּם לָתֵת לְיַלְדִּי אֶת הַתְּרוּפוֹת שֶׁלּוֹ?" בְּאַחַת הַפְּעָמִים הִתְקַשֵּׁר גַּם אָבִיו שֶׁל הַיֶּלֶד שֶׁצּוֹרַף לַקַּיְטָנָה בָּרֶגַע הָאַחֲרוֹן.

"הַיֶּלֶד שֶׁלְּךָ בְּסֵדֶר גָּמוּר. אַל תִּדְאַג", מַרְגִּיעַ אוֹתוֹ הָרַב ויינברגר, "אֲנִי רוֹאֶה אוֹתוֹ מַמָּשׁ עַכְשָׁו. הוּא מוּכָן לְשַׁבָּת קֹדֶשׁ. פֵּאוֹתָיו מְסֻדָּרוֹת, שַׂקִּית מַמְתַּקִּים בְּיָדוֹ".

"אַתָּה יוֹדֵעַ מַה קּוֹרֶה אֶצְלְךָ עִם הַיֶּלֶד שֶׁלִּי", אוֹמֵר הָאָב לָרַב ויינברגר, "אֲבָל אֵינְךָ יוֹדֵעַ מַה קּוֹרָה עִם הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלִּי בַּצַּד שֶׁלָּנוּ. אֲנִי רוֹאֶה אֶת בְּנֵי הַבַּיִת יוֹשְׁבִים נִנּוֹחִים. כְּשֶׁהַיֶּלֶד שֶׁלָּנוּ נִמְצָא אֶצְלְכֶם אֲנִי רָגוּעַ בְּיוֹתֵר. הָאִמָּא יְכוֹלָה לָנוּחַ מְעַט. הַיְלָדִים הָאֲחֵרִים זוֹכִים לִתְשׂוּמַת לֵב, יֶלֶד ה"חלאקה" מְקַבֵּל אֶת כָּל מַה שֶּׁנָּחוּץ לוֹ. הַכֹּל בְּסֵדֶר, בָּרוּךְ הַשֵּׁם". מִיָּד כְּשֶׁיָּצְאָה הַשַּׁבָּת, הִגִּיעוּ לַמָּלוֹן אַבְרֵכִים יְקָרִים מִ'קִּרְיַת צאנז' הַסְּמוּכָה. הֵם הֵבִיאוּ עִמָּם רַמְקוֹלִים וּמוּזִיקָה שְׂמֵחָה וְהֵחֵלּוּ לִרְקֹד וּלְשַׂמֵּחַ אֶת הַיְלָדִים הַמְיֻחָדִים. סְבִיב הָאוּלָם שֶׁנִּמְצָא בְּקוֹמַת הַכְּנִיסָה שֶׁל הַמָּלוֹן, סוֹבְבִים מַעְגָּלִים שְׂמֵחִים. יָדַיִם גְּרוּמוֹת מוּנָפוֹת אֶל עַל, וִילָדִים שֶׁיָּדְעוּ אַךְ סֵבֶל וּמַכְאוֹב מֵרֶגַע לֵדָתָם, מְנַסִּים מְעַט לִשְׂמֹחַ. כִּי מְעַט שִׂמְחָה דּוֹחָה הַרְבֵּה מִן הַקֹּשִׁי.

הַשִּׂמְחָה הָיְתָה בְּעִצּוּמָהּ, כְּשֶׁשּׁוּב מְצַלְצֵל הַטֶּלֶפוֹן שֶׁל הָרַב ויינברגר וְעַל הַקַּו, אָבִיו שֶׁל הַיֶּלֶד שֶׁצּוֹרַף לַשַּׁבָּת בָּרֶגַע הָאַחֲרוֹן. "אֲנִי רוֹצֶה לְשַׁלֵּם עַל הַשַּׁבָּת", כָּךְ הוּא אָמַר. "בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לֹא", נֶחְרַד הָרַב ויינברגר, "אֵינְךָ צָרִיךְ לְשַׁלֵּם לִי. אֲנִי צָרִיךְ לְשַׁלֵּם לְךָ עַל זֶה שֶׁנָּתַתָּ לִי אֶת הַזְּכוּת לִהְיוֹת עִם הַבֵּן שֶׁלְּךָ בַּשַּׁבָּת".

"תָּבִינוּ", אוֹמֵר הָאָב, "מִישֶׁהוּ נָתַן לִי לְשַׁלֵּם לָכֶם עַל הַשַּׁבָּת הַזּוֹ".

גַּם אַחֲרֵי שֶׁחָזַרְנוּ הַבַּיְתָה, נִשְׁאַרְנוּ בְּמֶתַח רַב. מַה הָיָה פִּשְׁרוֹ שֶׁל הַטֶּלֶפוֹן הַזֶּה? מִמִּי הַכֶּסֶף וְלָמָּה?

הִסְתַּבֵּר, כִּי בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת שָׁהָה במירון עָשִׁיר גָּדוֹל מֵאַנְגְּלִיָּה. הָאִישׁ, בַּעַל לֵב חַם לְלוֹמְדֵי תּוֹרָה וּלְמִשְׁפָּחוֹת בְּרוּכוֹת מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, נִפְגַּשׁ עִם אָבִיו שֶׁל הַיֶּלֶד. הֵם שׂוֹחֲחוּ עַל דָּא וְעַל הָא. בֵּין הַיֶּתֶר, סִפֵּר הָאַבְרֵךְ לַנָּגִיד מֵאַנְגְּלִיָּה עַל הַהַשְׁגָּחָה הַפְּרָטִית שֶׁלִּוְּתָה אוֹתָם בִּנְסִיעָתָם למירון. כֵּיצַד לֹא יָדְעוּ מַה לַּעֲשׂוֹת עִם הַיֶּלֶד וּכְבָר תִּכְנְנוּ לָשׁוּב לְבֵיתָם, וְהִנֵּה, מִתְקַשְּׁרִים אֲלֵיהֶם מֵאֲגֻדַּת 'רְפוּאָה וְחַיִּים' וּמְעֻנְיָנִים לָקַחַת אֶת בְּנָם. "כַּמָּה כֶּסֶף עוֹלָה לְךָ שַׁבָּת כָּזוֹ?" הִתְעַנְיֵן הַנָּגִיד. הוּא רָצָה לְשַׁלֵּם בַּעֲבוּר הַשַּׁבָּת. "לִי? הַשַּׁבָּת לֹא עוֹלָה כְּלוּם", עוֹנָה הָאָב. "אָז מִי מְשַׁלֵּם עָלֶיהָ?" מִתְפַּלֵּא הַנָּגִיד. "הָאֲגֻדָּה". "אֵיךְ?" "אֲנִי בֶּאֱמֶת לֹא יוֹדֵעַ".

"הָיִיתִי רוֹצֶה שֶׁתְּבָרֵר לִי אֶת הַנְּקֻדָּה הַזּוֹ", אוֹמֵר הַנָּגִיד, מְהֻרְהָר כֻּלּוֹ. "אֵיךְ זֶה שֶׁיָּבוֹאוּ אֲנָשִׁים, יִקְחוּ אֶת הַבֵּן שֶׁלְּךָ, יְטַפְּלוּ בּוֹ, יִרְחֲצוּ אוֹתוֹ, יִשְׁמְרוּ עָלָיו, יְאָרְחוּ אוֹתוֹ בַּמָּלוֹן עַל חֶשְׁבּוֹנָם בְּלִי לְבַקֵּשׁ מִמְּךָ כֶּסֶף???"

"עָשִׂיתִי בֵּרוּרִים אֲחָדִים", מְסַפֵּר הָאָב לָרַב נַפְתָּלִי ויינברגר, "וְגִלִּיתִי פִּתְאוֹם שֶׁאַתֶּם אוֹסְפִים פְּרוּטָה לִפְרוּטָה כְּדֵי לְהַגִּיעַ לִסְכוּם שֶׁיְּכַסֶּה אֶת הַשַּׁבָּת הַזּוֹ. גַּם אֲנִי עַצְמִי הָיִיתִי מֻפְתָּע. תָּמִיד אֲנִי טָרוּד כָּל כָּךְ וְלֹא זוֹכֵר בְּדִיּוּק לַחֲשֹׁב עֲלֵיכֶם. אָז הִנֵּה, הוּא כֹּה הִתְפַּעֵל, שֶׁהִשְׁאִיר לִי בַּעֲבוּרְכֶם סְכוּם נִכְבָּד בַּעֲבוּר הוֹצָאוֹת הַשַּׁבָּת לִבְנִי וְלַיְלָדִים נוֹסָפִים."

הַפַּעַם הָיָה תּוֹרוֹ שֶׁל הָרַב ויינברגר לִהְיוֹת מֻפְתָּע, לְהִתְרַגֵּשׁ עַד דְּמָעוֹת. "בֶּאֱמֶת לֹא יָדַעְתִּי אֵיךְ אֲנִי 'מְכַסֶּה' אֶת הַשַּׁבָּת הַזּוֹ", הוּא אָמַר. "סָמַכְתִּי וּבָטַחְתִּי בְּהַשֵּׁם שֶׁיַּעֲזֹר לִי לְהַגִּיעַ לַסְּכוּם הַנִּדְרָשׁ. וְהִנֵּה, הוּא בְּרֹב רַחֲמָיו, רָאָה אֶת הַמְּצוּקָה שֶׁל הַהוֹרִים, אֶת הַשִּׂמְחָה וְהַהֲנָאָה שֶׁל הַיְלָדִים, אֶת הָרָצוֹן שֶׁלָּנוּ לְהֵיטִיב לִבְרוּאָיו בֶּאֱמֶת, אָז הוּא דָּאַג לָנוּ גַּם לִפְרָט הַזֶּה"...

פינת ההלכה - הלכות ערב ראש השנה

א. יש נוהגים להתענות בערב ראש השנה. ומי שנהג להתענות בערב ראש השנה, ועשה כן ג' שנים ורוצה לבטל מנהגו לגמרי מטעמי בריאות וכדומה, צריך לעשות התרה על מנהגו הקודם. אבל אם אינו מבטל מנהגו לגמרי, אלא רק לאותה שנה בלבד, אינו צריך לעשות התרה כלל.

ב. המתענים בערב ראש השנה ואירע להם סעודת מילה, וכיוצא בזה, רשאים לאכול, וכל שהוזמן על ידי בעל הברית רשאי לאכול שם, ואינו צריך התרה, כי על דעת כן לא נהגו מעולם להתענות. וגם אין צריך לפרוע תעניתו.

ג. בערב ראש השנה, אין אומרים וידוי ונפילת אפים בשחרית כמו בשאר ערב יום טוב. אבל באשמורת הבוקר בסליחות אומרים וידוי ונפילת אפים, אפילו הגיעו אליהם אחר עלות השחר, קודם הנץ החמה. וכל שכן שאומרים וידוי ונפילת אפים במנחה שלפני יום ערב ראש השנה. וכן אין אומרים בערב ראש השנה מזמור יענך ה' ביום צרה, ומזמור תפלה לדוד, וכמו שנוהגים כן בכל ערב יום טוב.

ד. אין תוקעים בשופר בערב ראש השנה, ובמיוחד בבית הכנסת. ואם עדיין צריך התוקע להתלמד לתקוע, יעשה זאת בחדר סגור.

ה. יש נוהגים ללכת בערב ראש השנה לבית הקברות להשתטח ולהתפלל על קברי הצדיקים. והמנהג בירושלים ללכת לבית הקברות בערב ראש חודש אלול [ובערב ראש חודש ניסן], נוסף על ימי פקודת השנה. ואף שיש מצוה להשתטח על קברי הצדיקים, היינו דוקא באופן שאינו מתבטל מעבודת ה' ומלימוד התורה. ויזהר שלא ישים מגמתו אל המתים, אלא יתפלל שהשם יתברך יתן לנו רחמים בזכותם, ושהנפטרים יהיו מליצי יושר עלינו, ויבקשו רחמים עלינו לפני הקדוש ברוך הוא.

ו. יש להזהיר את הכהנים שאסור להם בהחלט ללכת לבית הקברות, ואסור להם להשתטח על קברות הצדיקים, כגון במירון וכדומה.

ז. מנהג ישראל להסתפר בערב ראש השנה לכבוד החג. ולובשים בגדים מכובסים ומגוהצים לכבוד יום טוב, להראות שאנו בטוחים בחסדי השי"ת שיוציא לאור משפטינו לחיים טובים ולשלום.

ח. נוהגים לטבול במקוה בערב ראש השנה לכבוד החג [משום קרי], וטבילה זו אינה מן הדין, ולכן אין צריך לדקדק בה שכל גופו ושער ראשו יהיו נקיים מדברים החוצצים בטבילה, וכן פשט המנהג, שאין בדבר אלא מדת חסידות ומנהג יפה בלבד, ולכן אסור לברך על טבילה זו, והמברך עון ברכה לבטלה בידו. ונכון לטבול אחר שעה חמישית, ולכל הפחות אחר שיאיר השחר.

ט. אם אינו יכול לטבול במקוה מאיזה סיבה, נכון שישפוך על גופו תשעה קבין מים, והוא לערך שתים עשרה ליטר ושש מאות גרם. ואפשר לעשות זאת גם על ידי מקלחת, שיעמוד תחת הסילון של המקלחת כשהברז פתוח, עד שישער שכבר נשפכו על גופו מים בשיעור ט' קבין, ואין צריך שיהיה כח גברא לזה. וברור שאין הבדל בזה בין במים צוננים למים חמים.

י. אשה שהיא בתוך שבעה נקיים, וכן הבתולות, לא יטבלו לא בערב ראש השנה ולא בערב יום הכפורים.

יא. נוהגים לעשות התרת נדרים ביום ערב ראש השנה, שהוא יום כ"ט אלול. ובערב יום הכפורים. ודורשי רשומות רמזו על זה, "לא יחל דברו ככל" סופי תיבות אלול. והוא רמז על דרשת חז"ל לא יחל דברו, הוא אינו מיחל, אבל אחרים מחלין לו. וטוב לעשות ההתרה לכתחלה על ידי עשרה ששונים הלכות. על פי מה שאמרו בנדרים (ח.) נידוהו בחלום צריך עשרה בני אדם להתיר לו. והוא דתנו הלכתא.

פרפראות לתורה

תחילת פרשת 'כי תבוא' עוסקת במצוות הבאת הביכורים: "וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ. וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לָךְ וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא וְהָלַכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹקֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם".

בזמן שבית המקדש היה קיים, כל יהודי שהיו במטעיו גידולים משבעת המינים, חלה עליו המצווה לסמן את הפירות הראשונים שביכרו, ולשאת אותם לבית המקדש בירושלים. שם היה נותן את הפירות לכהן ואומר את 'מקרא ביכורים' – מילות שבח ותודה לה' יתברך על שזיכה אותו לשבת בארץ ישראל ולזכות בקיום מצווה זו.

אולם הדבר דורש הסבר: וכי זקוק הקב"ה לפירות שלנו, עד כדי ציווי לשאת אותם ממרחק ולהביאם לבית המקדש? ומדוע דווקא המצווה על הפירות הראשונים, וכי לא היה עדיף להמתין לפירות המאוחרים שהם על פי רוב גם המובחרים יותר??

אולם מסר חינוכי גדול טמון בדבר. הנה עמל וטורח החקלאי לטפח את גידוליו במשך כל השנה, כדי לקבל יבול איכותי. בוקר אחד יוצא הוא למטה העצים ורואה תאנה שביכרה. כמה הוא שמח ואוהב את הפרי הראשון שצץ וצומח ומתפתח לאיטו. אך במקום ששמחה זו תשמש מקור לגאווה עצמית על כך שהצליח במשימתו, הוא מנתב את השמחה להודיה לה' על חסדו הגדול שהיטיב איתו, ונתן לו כוח לעשות את החיל הזה. לכן הוא מסמן את הפרי הראשון ומכריז: זה לכבוד ה', את זה אביא לבית המקדש שבירושלים! בכך הוא מרומם אל הקודש את כל העמל והטורח שלו במשך כל השנה, ומטמיע בקרבו את גדולתו וטובו של ה' יתברך.

מצווה זו של הבאת הביכורים, מצטרפת לשורה של מצוות הדורשות ליטול את התוצר הראשוני ולהקדישו לה'. כך, למשל, מצוות פדיון הבכור ופטר חמור, ומעין אלו מצוות הפרשת חלה מהעיסה ותרומות ומעשרות טרם האכילה. המכנה המשותף לכולם הוא אחד – לפני שניקח משהו לעצמינו ממעשי ידינו, אנו מקדשים את התוצר הראשוני או לפחות את ההפרשה הראשונית, ונותנים אותו לכבוד ה'. בכך מבטאים אנו את אהבתנו לה' יתברך, ומגלים דעתנו כי ללא חסד ה' עלינו לא היינו מסוגלים להגיע לתוצאות הללו.

להבדיל, הדבר דומה לסיפור שסיפר אחד מחכמי האומות ואמר בגעגועים, עד כמה הוא עורג וכָמֵהַּ לאותה תחושה טהורה ונפלאה שהיתה לו בהיותו ילד קטן, והרהר מה יוכל לעשות כדי לבטא את אהבתו לבורא העולם, עד שלקח את המשחק האהוב עליו ביותר והשליכו למדורה באומרו: "אלוקים, את היקר לי מכל אני נותן ומקריב עבורך!".

אולם הקב"ה אינו חפץ בשריפה חסרת תועלת. הוא גילה לנו בתורה אילו פעולות פועלות בממד הרוחני של הבריאה לתועלת האדם והעולם כולו. כאשר האדם מבטא באמצעות ביצוע הוראות אלה את אהבתו לבוראו, כאשר מקריב הוא משלו ומעצמו למענו, מחבר הוא את עצמו בכך לאלוקיו, מתעלה באישיות הרוחנית, ומוריד שפע רב לעצמו ולכל העולם. אדם זה, החי על פי האמת ומחובר לאלוקיו, הוא המאושר עלי אדמות.

אלא שהדבר דורש תחילה הקרבה עצמית מתוך ענווה לפני מי שאמר והיה העולם. שכן ללא עבודה פנימית, האדם החי בעולם החומרי סבור בטבעיות שאת הדרך לעונג והנאה הוא עצמו יודע, על פי כמות התאוות החומריות שישיג. בעוד האמת היא שעל כל הקרבה שמקריב לבוראו, על כל שינוי שמחולל הוא בחייו כדי לזכות ללכת בדרך התורה האלוקית, מרוויח הוא כפל כפליים, הן בעולם הזה והן בעולם הבא. שהרי מי כמו הבורא יודע היטב מה טוב באמת לנברא.

"וְלֹא יִשְׁעֶה בְּדִבְרֵי חֻלִּין **בְּבֵית הַכְּנֶסֶת.** וְכָל הַמְסַפֵּר בַּעֲסָקָיו בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כָּל זְמַן שֶׁשְּׁלִיחַ צִבּוּר מִתְפַּלֵּל, תֵּחַת [-תבוא] בּוֹ גְּעָרַת הַבְּרוּרִים [-הנבחרים ע"י הציבור להשתיק], **וְגַם כָּל הַקָּהָל חַיָּבִים לְהוֹכִיחוֹ וְלַחֲשֹׁךְ אוֹתוֹ מֵחֲטֹא לַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֲדֵי עַד".**

אגרת התשובה לרבנו יונה

מה אתה שותק?

הידעת שכל התפילות, התחינות והבקשות שלך עלולות להיתקע ולא לעלות למעלה?! וזאת בגלל השכן מהספסל הסמוך או מאחוריך שאינו יודע שהשיחה בעת התפילה חוסמת את התפילות של כל המתפללים.

לך תבקש ממנו ותתחנן בפניו, ובשפה נעימה אבל ברורה אמור לו שלמענו ולמען כל הקהל יפסיק לשוחח, ויזכה הוא עם כל הקהל להתברך

בשנה טובה ומתוקה

מופץ על ידי חברת "קדוש היכלך" שעל ידי **מנין חסידי בעלזא** עיה"ק צפת ת"ו

על מקומו בא

במשך השנה התפרסמו מכתביו של ר.ה.ג. שנוגע בכוכות הקבלה שלא לדבר בתפילה, לפניכם קיצורי הסיפורים וגם את הסוף הטוב ב"ה.

תקציר מאליון פרשת תולדות

מה יעשה הבן...

עת התפילה וקריאה"ת בשבת היה עבורי זמן נאות לסכם את כל הלשון הרע"ס והליצנות של השבוע, והייתי מסביר כי אני מקיים "מצוות" עונג שבת. בני הבחור לא היה שונה ממני הרבה, ובעת התפילה מבלה הוא היכן שהוא עם חביריו, בסתר ליבי קויתי שבין שיחה לשיחה הוא מוצא כמה דקות למלמל את התפילה. עד לאותו שבת מר ונמהר. בו נקראתי לראות את ה"נחת" שלי יושב עם חביריו כשבידם מכשיר משוקץ, ומתהוללים כריקים שברחוב. למראה עיני חשבתי שאני מתעלף, לשוני דבק לחיכי מרוב הלם ולא הגבתי מאומה.

את סעודת השבת גמרתי בחטף, ובמיטתי נפתח מקור דמעתי והספגתי את הכרית מעבר אל עבר. כך שכבתי עד זמן המנחה, אז קמתי והלכתי בזריזות לבית הכנסת, שם צצו לנגד עיני דברי ה'אור הישר' שפורסם על ידכם: **שהמדבר דברי חול בבית הכנסת מגרש את השכינה!** באותו רגע חשבתי לעצמי: **מה הפלא שהגעתי לכך?! אם אני מגרש את השכינה מה לי להלין על בני שמחלל שבת רח"ל?!** מיד קיבלתי על עצמי שמהיום והלאה, איני מדבר בעת התפילה וקריאת התורה.

לצערי הרב עדיין אין לי בשורות של ממש, אבל התחילו לטפל בבני, שלמזלי תפסתי אותו יחסית במצב שעוד יש מה להציל אבל העבודה עוד רבה, לכן קיבלתי ע"ע לפרסם את הדברים, בתקוה שהוידוי שלי יחד עם ההתעוררות שאולי יביאו דברי, יהיו לטובת הצלת בני. ואני מתחייב בלי נדר לפרסם כשאזכה בעז"ה לראות את הישועה בעיני.

תקציר מאליון פרשת יתרו

שמועה טובה תדשן עצם

אספר מה שעבר עלי במשך תקופה זו. אחד מהגדולים העוסקים עם בחורים מסוג זה, התחיל לטפל בו, השבועות הראשונות היו קשות מנשוא, נודע לי שהמצב גרוע הרבה ממה שחשבתי, לא אכחד שהיו ימים שחשבתי שטוב מותי מחיי, וכמה שבועות התחמקתי מעיני אנשים מרוב בושה. לאחר כמה שבועות תפסתי אומץ, ובליל שבת אחר התפילה בקשתי מחברי לשולחן עם דמעות בעיניים שירחמו עלי, ובשביל הבן שלי גם הם יקבלו על עצמם שלא לדבר בכל התפילה. והם קבלו.

באותו שבוע, במפגש השבועי שלי עם המטפל של בני, הוא אמר לי כי הוא מרגיש שמשהו מתחיל להישבר אצל הבן שלי, והוא מקוה שתוך שבועיים שלשה נגיע למהפך רציני בכל הנושא. השבוע התבשרתי כי הוא כבר הסכים שימצאו לו מסגרת, והתחלנו לברר על מקום מתאים בשבילו, שם יוכל לחזור ולהתייצב על דרך טובה.

אני שולח עכשיו את הסיפור כי א' הבטחתי לבשר כשיתקדם משהו. ב' כדי שיתעוררו אנשים ויראו שבאמת הקבלה הזו עוזרת. ג' וזה העיקר, בשבוע הבא הוא מוזמן לשתי ראיונות בשתי ישיבות, ואני רוצה לבקש מעל במה זו לכל מי שעוד לא קבל על עצמו, **אנא! יהודים יקרים רחמו על אחיכם**, וקבלו עליכם קבלה זו למען הורים שבורים שאינם ישנים בלילות, למען בחורים תועים המסתובבים מבולבלים, שימצאו דרכם חזרה אל חיק התורה והמצוות.

והסיום...

זה הזמן לשלם חובות... כעת נזכרתי שמרוב התרגשות פשוט שכחתי את הבטחתי לפרסם כשהישועה תהיה בשלימות.

בני עבר את הראיון בהצלחה ונכנס לישיבה ובמשך השנה עלה על דרך המלך. מה רבה היתה התרגשותי כאשר הודיע לי המשגיח, כי בני אין לו כבר מה לחפש בישיבה כזו, והוא יכול לחזור לישיבה רגילה.

עכשיו באלול הוא התחיל את הזמן בישיבה מעולה, וב"ה אנו רווים ממנו רוב נחת.

יהודים יקרים שוה להשקיע בסגולה זו. ר.ה.ג.

מופץ על ידי חברת **"קדוש היכלך"** שעל ידי מנין חסידי בעלזא עיה"ק צפת ת"ו
אפשר להצטרף לרשימת התפוצה ולשלוח סיפורים אישיים ורעיונות במייל: mbelz.tsfas@gmail.com | מאגר קבצים ישנים

לך זה לא יקרה

ב נרשומט

מזמינים בבוקר
ומקבלים עד הערב

נרשומט

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום
רחוב אהלי יוסף 5 (פינת רח' בר אילן) ירושלים טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018
דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א'- ה': 10:00-19:00 יום ו': 10:00-12:00